ROAR

CECELIA AHERN

30 de femei
30 de povești

Cuprins

Nota editorului
Femeia care dispărea încet
1
2
3
4
5
Femeia care era ținută pe raft
Femeia căreia i-au crescut aripi
Femeia care a fost hrănită de un rățoi
Femeia care s-a pomenit cu urme de mușcături pe piele
Femeia care credea că i s-a stricat oglinda
Femeia care a fost înghițită de podea și a întâlnit dedesubt o mulțime de alte femei
Femeia care a comandat specialitatea de somon
Femeia care mânca fotografii
Femeia care și-a uitat numele
Femeia care avea un ceas ce ticăia
Femeia care a sădit semințele îndoielii
Femeia care și-a returnat și și-a schimbat soțul
1
2
3
4
5
6
7
8
Femeia care și-a pierdut simțul practic
Femeia care a umblat în pantofii bărbatului ei
Femeia care avea o pană în creier
Femeia care-și ținea inima pe mânecă
Femeia care purta roz
1
2

3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
Femeia care a fost luată de vânt
Femeia care avea un punct forte
Femeia care vorbea femineza
Femeia care a descoperit lumea într-o stridie
Femeia care proteja gonadele
Femeia care a fost înghesuită într-un sertar
Femeia care a sărit într-o căruță cu muzicanți
Femeia care zâmbea
Femeia care credea că iarba e mai verde în curtea vecinilor
Femeia care se destrăma
Femeia care alegea ce-i mai bun
Femeia care urla

CECELIA AHERN

ROAR
30 de femei. 30 de povești

Traducere din limba engleză și note de Gabriel Tudor
Titlul original: ROAR, 2018

ALLFA, 2019

Versiune ebook: v1.0, ianuarie 2020

Cecelia Ahern (1981) este o autoare irlandeză, născută în Dublin, care a reușit să facă din fiecare roman pe care l-a scris un bestseller internațional. Romanul ei de debut, *P.S. Te iubesc* (*P.S. I Love You,* 2004; ALLFA, 2005), a fost tradus în 47 de țări și ecranizat, devenind imediat un succes internațional. Următoarele romane au fost la fel de bine primite, fiind traduse în peste 50 de țări și vândute în peste 25 de milioane de exemplare.

În *ROAR* aduce laolaltă treizeci de povești tulburătoare și amuzante, duioase și crude – povești prin care pătrundem în lumea a treizeci de femei cât se poate de diferite, unite, însă, de faptul că toate își regăsesc echilibrul, puterea, hotărârea de care au nevoie pentru a-și schimba viața.

Mai multe informații și noutăți despre Cecelia Ahern puteți găsi pe conturile de Twitter (@Cecelia_Ahern) și Facebook (Ceceliaahernofficial), precum și pe site – www.cecelia-ahern.com.

„Acum înțeleg de ce citesc oamenii, de ce se refugiază în viața altcuiva. Uneori, citesc o frază care mă șochează, pentru că este ceva ce-am simțit recent, dar n-am spus nimănui. Vreau să intru în carte și să le spun personajelor că le înțeleg, că nu sunt singure, că eu nu sunt singură, că este în regulă să te simți așa.” – Cecelia Ahern

Pentru toate femeile care…

Sunt femeie, ascultă-mi urletul,
n-am să renunț, obișnuiește-te cu sunetul.
Helen Reddy și Ray Burton

Nota editorului

În *Roar,* Cecelia Ahern îmbină cu mult farmec figurile de stil neobișnuite și sugestive cu firele narative simple, dar captivante. Unul dintre mijloacele prin care reușește să surprindă cititorii este ideea inedită din spatele fiecărei povești, felul în care creează imagini frapante prin trecerea în plan real, la modul propriu, a unui clișeu – fie că este vorba despre o situație-clișeu, fie că este vorba despre o exprimare, o expresie-clișeu la al cărei sens propriu nu ne mai gândim de multă vreme. Prin simpla construire a unei „lumi *mot á mot",* autoarea dezvăluie trăirile cele mai intime și mai dureroase ale protagonistelor celor treizeci de povestiri.

Tocmai din această abordare ingenioasă decurge și cea mai mare provocare cu care se confruntă edițiile traduse ale cărții de față. Expresiile și locuțiunile de la care pornește autoarea și pe care sunt construite cele treizeci de narațiuni sunt adânc înrădăcinate în limba engleză, iar traducerea le poate reda doar parțial semnificația și farmecul.

Dacă pentru unele dintre povestiri a putut fi găsit echivalentul perfect – în limba română, ca și în limba engleză, când cineva este teribil de jenat de un gest penibil, poate spune că-și dorește să îl înghită pământul, să dispară; ei bine, în carte apare o lume de sub pământ, în care se refugiază femeile atunci când nu mai fac față sentimentului de rușine: pământul se deschide, la propriu, și ele coboară acolo –, pentru altele, narațiunea va juca rolul principal, iar jocul de cuvinte va trece pe planul secund.

Astfel, în spiritul transpunerii în planul *mot á mot,* în carte întâlnim o femeie care se destramă, copleșită de greutăți (*unravelling*); o femeie care mănâncă fotografii – se hrănește cu amintiri, cuprinsă de nostalgie la gândul vremurilor fericite din trecut; o femeie care are un ceas ce ticăie înfiorător de tare – ceasul biologic; o femeie căreia neurologii îi descoperă o pană în creier și care pare exagerat de distrată și de neatentă, însă, în realitate, este pur și simplu epuizată (*featherbrain);* o femeie care începe să poarte pantofii soțului ei și reușește să vadă viața așa cum o vede el *(walking in his shoes).*

Câteva dintre povestiri pornesc de la jocuri de cuvinte sau expresii intraductibile – în aceste cazuri, a fost păstrată povestea originală, iar jocul de cuvinte a fost explicat în așa fel încât narațiunea să aibă sens și semnificația ei să fie redată cât mai fidel. Astfel, *strong suit* din limba engleză, cu traducerea literală de „costum puternic” și cu sensul figurat de „punct forte”, a fost explicat, iar personajul își caută punctul forte… sub forma unui obiect de îmbrăcăminte. În mod similar, *cherry picking* („a culege cireșe”) și-a găsit echivalentul în „a alege ce-i mai bun”, iar personajul învață să aleagă ce-i mai bun în viață pornind de la o slujbă într-o livadă de cireși.

Femeia care dispărea încet

1

Cineva bate ușor la ușă și apoi o deschide. Asistenta Rada intră în încăpere, închizând ușa în urma ei.

— Sunt aici, spune femeia, încetișor.

Rada scrutează cu atenție camera, urmărind sunetul vocii ei.

— Sunt aici, sunt aici, sunt aici, sunt aici, sunt aici, repetă femeia, în șoaptă, până ce Rada încetează s-o mai caute cu privirea.

Are ochii ațintiți prea sus și se concentrează pe partea stângă a camerei, spre găinațul de pasăre întins pe pervaz de ploaia domoală ce a căzut neîncetat vreme de trei zile.

Femeia oftează delicat, așezată pe bancheta încastrată în perete chiar lângă pervaz. Dincolo de geam se zărește campusul studențesc. A venit la Spitalul Universitar atât de încrezătoare că va fi vindecată, dar acum, după șase luni, se simte ca un cobai, examinată și întoarsă pe toate părțile de medici și de cercetători care depun eforturi tot mai disperate pentru a-i înțelege boala.

A fost diagnosticată cu o tulburare genetică rarisimă și complexă, care duce la dispariția cromozomilor din trupul ei. Aceștia nu se autodistrug, nici nu se descompun, nici măcar nu suferă mutații – toate funcțiile organelor ei par perfect normale; analizele relevă că totul e în ordine și că femeia e pe deplin sănătoasă. Mai simplu spus, ea dispare, dar este încă aici.

La început, dispariția ei a fost treptată, lentă. Abia dacă observai ce se întâmpla. Toată lumea

din jur se mira – „Aaa, scuză-mă, n-am văzut că ești și tu aici!”, mulți nu-i mai distingeau bine conturul corpului și se împingeau în umerii ei, o călcau pe picioare, dar nu se alarma nimeni. Sau cel puțin nu la început.

Dispărea într-un ritm uniform. Nu era ca și cum i-ar fi dispărut câte un braț sau câte un picior, ori ar fi rămas, brusc, fără o ureche; era o dispariție egală, lentă; femeia se împuțina. Devenea o licărire stinsă, ca aburul ce se ridică, dansând parcă, de pe o autostradă fierbinte, vara. Era un contur palid, cu un nucleu nestatornic. Dacă-ți concentrai bine privirea, puteai ghici unde se află, în funcție de fundal și de ce era în jurul ei. Și-a dat repede seama de un lucru: cu cât încăperea era mai dezordonată și mai aglomerată, cu atât putea fi văzută mai ușor de ceilalți oameni. Practic, era invizibilă dacă stătea în fața unui perete gol. Așa că a început să caute tapetele de perete cu modele vii, ca un pictor care-și caută pânza cea mai potrivită, se așeza pe scaune împodobite cu țesături decorative; astfel, silueta ei estompa modelul și le dădea oamenilor motive să se concentreze, să privească mai atent. Chiar și când a devenit de-a dreptul invizibilă, ea încă se lupta să fie zărită.

Cercetătorii și medicii au examinat-o luni în șir, jurnaliștii i-au luat interviuri, fotografii au făcut tot posibilul s-o imortalizeze pe peliculă, dar niciunul dintre ei nu încerca neapărat s-o ajute să se vindece. De fapt, oricât de grijulii și de amabili erau unii dintre ei, cu cât starea femeii se agrava, cu atât îi incita mai tare situația. Ea era pe cale să dispară cu totul și nimeni, nici măcar cei mai mari experți din lume, nu avea habar de ce.

— A venit o scrisoare pentru tine, îi spune acum Rada, smulgând-o din gândurile în care era cufundată. Cred c-ai vrea s-o citești pe dată.

Curiozitatea fiindu-i stârnită, femeia își abandonează gândurile.

— Sunt aici, sunt aici, sunt aici, sunt aici, rostește ea abia auzit, așa cum fusese instruită să facă.

Rada urmează sunetul vocii ei, ținând în mână plicul din hârtie tare, pe care apoi îl întinde către spațiul gol din fața ei.

— Mulțumesc, spune femeia, luând plicul și studiindu-l.

Deși hârtia are o nuanță elegantă, de roz prăfuit, îi amintește de invitațiile la petrecerile pentru copii pe care le primea când era mică și se simte la fel de entuziasmată ca atunci. Rada e și ea nerăbdătoare, ceea ce o face pe femeie curioasă. Nu e un lucru ieșit din comun să primească scrisori – în fiecare săptămână sosesc zeci de plicuri, din toată lumea; experți care-și dau cu părerea, profitori dornici să-i devină prieteni, fundamentaliști religioși care vor să fie alungată, ca o piază rea, indivizi libidinoși care o imploră să le dea voie să-și împlinească toate dorințele depravate cu o femeie pe care o simt, dar n-o pot vedea. Dar acum trebuie să recunoască: are impresia că acest plic, ce poartă numele ei scris cu litere mari și caligrafice, e diferit de toate celelalte.

— Recunosc plicul, îi spune Rada, bucuroasă, așezându-se lângă ea.

Femeia desface cu băgare de seamă plicul scump. Atingerea lui îi oferă o senzație deosebită, simte în el ceva plin de promisiuni și de alinare. Scoate biletul scris de mână din plic.

— Profesoara Elizabeth Montgomery, citesc ele, într-un glas.

— Știam eu! În sfârșit! exclamă Rada, căutând mâna în care ține biletul și strângându-i-o cu putere.

2

— Sunt aici, sunt aici, sunt aici, sunt aici, repetă femeia, pe când echipa medicală o ajută să se mute

într-un alt spital, care o va adăposti pentru cine știe câtă vreme.

Rada și alte câteva asistente de care s-a apropiat o însoțesc de la salon la limuzina trimisă de Elizabeth Montgomery, care o așteaptă în fața ușii. Nu toți medicii s-au adunat să-și ia rămas-bun de la ea; cei absenți protestează față de plecarea neașteptată a femeii, după toate eforturile lor și după toată dedicarea de care dăduseră dovadă.

— Sunt în mașină, șoptește ea și portiera se închide.

3

Dispariția nu implică nicio durere fizică. Nu doare deloc. Pe plan emoțional, însă, lucrurile stau cu totul altfel.

Avusese pentru prima oară senzația că dispare, pur și simplu, după ce împlinise cincizeci de ani, dar n-a devenit conștientă de disiparea ei fizică decât în urmă cu trei ani. Procesul era lent, însă constant. I se spunea întruna „N-am văzut că erai și tu aici” sau „N-am auzit când te-ai strecurat înăuntru”, ori o colegă se oprea din vorbit și lua de la început o poveste pe care ea o auzise deja, căci fusese acolo tot timpul, dar colega n-o observase. Cu timpul, ea a obosit să le tot repete celorlalți că era lângă ei din start și frecvența acestor comentarii o îngrijora. A început să poarte haine în culori vii, chiar țipătoare, și-a vopsit părul într-o nuanță mai deschisă, vorbea mai tare, gesticula, mergea cu pași apăsați – totul ca să se facă remarcată în mulțime. Simțea nevoia fizică de a apuca oamenii de obraji, întorcându-le fețele în direcția ei și forțându-i s-o privească în ochi. Voia să strige: *Uitați-vă la mine!*

În cele mai grele zile se întorcea acasă cu totul copleșită și disperată. Se privea în oglindă doar ca să se asigure că mai era acolo, să-și reamintească ei înseși că există; începuse chiar să poarte în

poșetă o oglindă mică, pentru acele momente în care se afla în metrou și era sigură că dispăruse.

Crescuse în Boston, apoi se mutase în New York, gândindu-se că un oraș cu opt milioane de locuitori era locul ideal în care să găsească prietenie, iubire, relații, să înceapă o viață nouă. Și multă vreme chiar așa fusese, dar ultimii ani o învățaseră altceva: cu cât erau mai mulți oameni în jur, cu atât se simțea mai singură. Deoarece singurătatea ei era amplificată. Acum era în concediu medical, dar înainte lucrase pentru o companie ce asigura servicii financiare globale, având 150.000 de angajați răspândiți în peste 156 de țări. Sediul din Park Avenue, unde se afla și biroul ei, adăpostea aproape trei mii de angajați și, totuși, pe măsură ce treceau anii, ea se simțea tot mai trecută cu vederea și ignorată.

La treizeci și opt de ani intrase prematur în menopauză. Transpira abundent în pat, adesea atât de rău încât trebuia să schimbe așternuturile de două ori pe noapte. Se simțea frustrată, copleșită de o furie explozivă. În perioada aceea, voia să fie absolut singură. Anumite țesături îi iritau pielea și îi înrăutățeau bufeurile, iar bufeurile o înfuriau și mai tare. În doi ani luase în greutate zece kilograme. Își cumpăra haine noi, dar nimic nu părea să-i vină bine. Nu se simțea comod în propria piele, era nesigură pe ea la ședințele dominate de bărbați, la care altădată se simțea ca peștele în apă. I se părea că toți bărbații din încăpere știau, că toată lumea vedea cum i se înroșea brusc gâtul, cum îi transpira fața, iar hainele i se lipeau de piele în mijlocul unei prezentări sau al unui prânz de afaceri. Nu voia să se uite nimeni la ea în asemenea momente. Nu voia s-o vadă nimeni.

Seara, când ieșea în oraș, vedea trupuri feminine tinere, în rochii minuscule și pantofi cu tocuri ridicol de înalte, unduindu-se în ritmul melodiilor pe care și ea le știa și le fredona, căci trăia încă pe

această planetă – deși planeta nu mai era croită pentru ea –, în vreme ce bărbații de vârsta ei acordau mai multă atenție tinerelor de pe ringul de dans, ignorând-o aproape cu desăvârșire.

Chiar și acum, ea încă este o persoană reală, care mai are ceva de oferit lumii, însă nu se simte dorită.

„Femeia care se micșorează” și „Femeia care dispare” – așa o numeau ziarele; la cincizeci și opt de ani, ajunsese în titlurile de-o șchioapă ale publicațiilor de pretutindeni. Specialiști din toată lumea veneau să-i cerceteze corpul și mintea, doar pentru a pleca învinși, incapabili să ajungă la vreo concluzie. În ciuda acestui lucru, se scriseseră multe articole științifice, se acordaseră premii, iar oamenii de știință fuseseră aplaudați pentru opiniile emise în cazul ei.

Au trecut șase luni de la ultima ei criză, care a făcut-o aproape translucidă. Acum, din trup abia dacă i-a rămas o licărire și se simte epuizată. Știe că medicii n-o pot vindeca; privește cum fiecare specialist vine la ea cu mult entuziasm, o consultă incitat, dar apoi pleacă dezarmat. De fiecare dată când vede cum specialiștii își pierd speranța, femeia simte că propria speranță se macină și mai mult.

4

Când ajunge la Provincetown, în Cape Cod, noua ei destinație, incertitudinea și teama lasă loc speranței la vederea priveliștii ce i se înfățișează înainte. Elizabeth Montgomery o așteaptă în ușa clinicii; cândva un far abandonat, clădirea se înalță acum ca un simbol maiestuos al speranței regăsite.

Șoferul îi deschide portiera. Femeia coboară.

— Sunt aici, sunt aici, sunt aici, sunt aici, spune ea încetișor, croindu-și drum pe alee, spre a-și întâlni gazda.

— Ce Dumnezeu șușotești acolo? o întreabă Elizabeth Montgomery, încruntându-se.

— Cei de la spital m-au învățat să spun asta, explică femeia încet. Pentru ca oamenii să știe unde sunt.

— Nu, nu, nu! Aici nu trebuie să vorbești așa, o oprește dr. Montgomery cu un ton aspru.

La început, femeia se simte dojenită și se înfurie la gândul că a pornit cu stângul chiar de la bun început. Abia apoi își dă seama că dr. Montgomery o privește drept în ochi, îi învelește umerii cu o bine-venită pătură moale de cașmir și o conduce pe scări către far, în vreme ce șoferul îi ia bagajele. Este primul contact vizual pe care l-a avut cu cineva – cu excepția pisicii din campus – de ceva vreme.

— Bine ai venit la Farul Montgomery al Progresului pentru Femei, începe gazda, conducând-o prin clădire. E un titlu cam narcisist și cam pretențios, recunosc, dar a prins de minune. La început i-am spus Refugiul Montgomery pentru Femei, dar am schimbat rapid denumirea asta. Mi se pare că „refugiu” sună negativ; ca un fel de fugă, de retragere din fața a ceva dificil, periculos și dezagreabil. Parcă ai simți fiori de teamă, parcă te-ai da înapoi, te-ai micșora, ai vrea să abandonezi. Nu! Nu aici. Aici noi procedăm tocmai invers. Aici progresăm. Mergem înainte, avansăm, ne ridicăm, creștem.

Da, da, da, este exact ce are ea nevoie. Nu trebuie să meargă înapoi, nu trebuie să privească înapoi!

Dr. Montgomery o conduce către recepție. Clădirea farului, deși frumoasă, pare straniu de pustie.

— Tiana, iat-o pe noua noastră locatară.

Tiana o privește și ea drept în ochi și-i întinde cheia camerei:

— Bine ai venit!

— Mulțumesc, șoptește femeia. Dar cum de m-a văzut? se miră ea.

Dr. Montgomery o strânge pe după umeri cu un gest afectuos.

— Avem multe de făcut. N-ai vrea să începem?

Prima lor ședință are loc într-o încăpere ale cărei ferestre dau spre plaja Race Point. Auzind valurile cum se sparg de stânci și țipetele pescărușilor, mirosind aerul sărat, lumânările parfumate, departe de mediul tipic, steril, de spital, care i-a servit până acum drept fortăreață, femeia își permite să se destindă.

Elizabeth Montgomery – șaizeci și șase de ani, o minte sclipitoare și nenumărate diplome, șase copii, un divorț, două căsnicii; era, fără îndoială, cea mai fermecătoare femeie pe care o văzuse vreodată în carne și oase – stă într-un scaun de răchită, având sub ea perne pufoase, imense, și toarnă ceai de mentă în două cești.

— Teoria mea, spune dr. Montgomery, strângându-și picioarele sub ea cu un gest elegant, este că tu însăți ți-ai provocat dispariția.

— *Eu* m-am făcut să dispar?! întreabă femeia, auzind cum tonul vocii îi devine strident și simțind cum sclipirea furiei destramă liniștea ei efemeră.

Dr. Montgomery afișează iar acel surâs fermecător.

— Nu te învinovățesc doar pe tine. Poți împărți vina cu întreaga societate. Dar blamez adularea și sexualizarea femeilor tinere. Blamez accentul care se pune pe frumusețe și pe înfățișare, presiunea de a te conforma, ca femeie, așteptărilor celorlalți, lucru care nu le este cerut și bărbaților.

Vocea ei e hipnotizantă. E blândă. E fermă. E lipsită de orice mânie. Sau condamnare. Sau amărăciune. Sau tristețe. Pur și simplu *este.* Pentru că toate, pur și simplu, *sunt.*

Femeia simte că i se face pielea de găină. Se ridică și inima îi bate năvalnic. E ceva ce nu a mai auzit până atunci. E prima teorie nouă, după multe

luni, iar această teorie o zguduie, o tulbură fizic și emoțional.

— Așa cum îți poți imagina, mulți dintre colegii mei bărbați nu sunt de acord cu mine, spune ea, pe un ton ironic, după care soarbe din ceai. E o pastilă amară. Pentru ei. Așa că am început să cercetez singură fenomenul. Să știi că nu ești singura femeie care dispare pe care am întâlnit-o.

Femeia cască ochii de mirare.

— Am făcut tot felul de teste și am studiat femeile, așa cum acei experți te-au analizat pe tine, dar mi-a luat ceva timp să-mi dau seama cum trebuie tratată corect problema ta. A trebuit să îmbătrânesc și eu, la rândul meu, spre a putea înțelege pe deplin. Am studiat și am scris despre asta foarte mult; pe măsură ce îmbătrânesc, femeile sunt excluse din lumea în care trăiesc. Nu mai apar la televizor sau în filme, în revistele de modă. Apar doar în reclame, spre a exemplifica uzura corpului și bolile bătrâneții, ca să promoveze poțiuni și loțiuni care alungă efectele îmbătrânirii, de parcă îmbătrânirea ar fi ceva cu care trebuie să te lupți. Îți sună cunoscut?

Femeia încuviințează din cap, iar Montgomery continuă:

— Femeile în vârstă sunt prezentate la televizor ca niște zgripțuroaice invidioase, care distrug perspectivelor tinerilor și mai ales pe ale femeilor tinere, sau ca persoane ce pot doar reacționa față de alții, neputincioase să-și călăuzească propriile vieți; mai mult, de îndată ce împlinesc cincizeci și cinci de ani, prezența lor la televizor încetează cu totul. Este ca și cum n-ar mai exista. Confruntată cu situația asta, am descoperit că femeile pot să interiorizeze aceste „realități”. Concluziile mele au fost discreditate, ca fiind „propagandă feministă”, dar nu fac nicio propagandă. Pur și simplu observ ce se petrece.

Își soarbe ceaiul de mentă și o privește pe femeia care dispare încet; pe chipul acesteia se

vede că începe să se împace cu ceea ce aude.

— Deci ați mai văzut femei ca mine? întreabă femeia, încă uluită.

— Tiana, de la recepție, era exact ca tine atunci când a sosit aici, acum doi ani.

Tace, lăsând cuvintele să se întipărească bine în mintea ei, apoi o întreabă:

— Pe cine ai văzut când ai intrat?

— Pe Tiana, răspunde femeia.

— Și pe mai cine?

— Pe dumneavoastră.

— Și pe mai cine?

— Pe nimeni.

— Mai privește o dată.

5

Femeia se ridică și merge spre fereastră. Vede marea, nisipul, o grădină. Se oprește. Zărește o sclipire pe un leagăn de pe verandă și în apropiere o siluetă firavă, cu plete lungi și negre, scrutând marea. Și mai este o siluetă aproape iridescentă, care stă în genunchi în grădină, plantând flori. Cu cât se uită mai atent, cu atât apar mai multe femei, în diferite stadii de disipare. Ca și când ar privi stelele pe cerul nopții, cu cât i se obișnuiesc mai bine ochii cu priveliștea, cu atât mai multe siluete apar. Sunt femei pretutindeni. Când a sosit, a trecut direct printre ele, dar nu le-a observat.

— Femeile trebuie să vadă celelalte femei, spune dr. Montgomery. Dacă nu ne vedem unele pe altele, dacă nu ne vedem pe noi însene, cum să ne așteptăm ca alții să ne observe?

Femeia este copleșită.

— Societatea ți-a spus că nu mai aveai importanță, că nu mai existai, iar tu ai ascultat-o. Ai lăsat mesajul acesta să-ți pătrundă în pori, să te devoreze pe dinăuntru. Ți-ai spus că nu ești importantă și ai crezut cu adevărat lucrul ăsta.

Femeia înclină din cap, surprinsă.

— Deci ce trebuie să faci? continuă dr. Montgomery, cuprinzând ceașca fierbinte cu palmele, ca să și le încălzească, iar ochii ei îi sfredelesc pe cei ai femeii, ca și cum ar comunica direct cu o altă latură, profundă și ascunsă, a acesteia, trimițând spre ea semnale, transmițând informații.

— Trebuie să am încredere că voi apărea din nou, spune femeia, dar vocea ei se aude răgușită, groasă, ca și când n-ar mai fi vorbit de ani întregi; își drege glasul.

— Mai mult decât atât, insistă dr. Montgomery.

— Trebuie să cred în mine.

— Societatea ne îndeamnă întotdeauna să credem în noi însene, spune ea, pe un ton disprețuitor. Cuvintele sunt ușor de rostit, sfaturile și lozincile sunt ieftine. Dar în ce anume trebuie să crezi?

Femeia se gândește, apoi își dă seama că e vorba de ceva mai mult decât oferirea unor răspunsuri corecte. În ce ar *vrea ea* să creadă?

— Aș vrea să cred că sunt importantă, că sunt dorită, relevantă, utilă, acceptată…

Coboară privirea spre ceașcă și adaugă:

— Și sexy.

Inspiră și expiră pe nas, lent, simțind cum îi revine încrederea în propriile forțe.

— Și aș vrea să cred că sunt valoroasă. Că merit lucruri bune. Că am potențial, posibilități, că încă pot accepta noi provocări. Că pot contribui și eu la binele comun. Că sunt interesantă. Că viața mea nu s-a încheiat. Că oamenii știu că *sunt aici.*

La ultimele cuvinte, vocea i se frânge de emoție.

Dr. Montgomery lasă ceașca pe masa de sticlă și se întinde s-o ia de mână:

— Știu că ești aici. Te văd.

În clipa aceea, femeia are certitudinea că-și va reveni pe deplin. Că există o cale de vindecare. Pentru început, va trebui să se concentreze asupra inimii ei. Apoi, toate celelalte vor veni de la sine.

Femeia care era ținută pe raft

Începuse la puțin timp după prima lor întâlnire, când ea avea douăzeci și șase de ani și când totul era palpitant și fermecător, nou-nouț. Plecase de la serviciu mai devreme, mergând cu mașina spre casa noului ei iubit, nerăbdătoare să-l vadă, numărând clipele până la următoarea întâlnire, și îl găsise pe Ronald acasă, în sufragerie, bocănind de zor în perete cu ciocanul.

— Ce faci aici? îl întrebase ea, râzând de intensitatea expresiei de pe chipul lui, de încrâncenarea cu care tânărul, murdar și transpirat, se apucase să mestereasc singur ceva.

I se păruse și mai atrăgător în momentul acela.

— Îți construiesc un raft, îi răspunsese el și abia de-i aruncase o privire, înainte de a continua să bată un cui.

— Un raft?

El continuase să dea cu ciocanul, apoi verificase raftul, să se asigure că era rezistent.

— E felul tău de a-mi spune că vrei să mă mut la tine? rostise ea printre chicoteli, în timp ce inima îi bătea năvalnic. Cred că ar trebui să-mi oferi un sertar, nu un raft.

— Normal că vreau să te muți la mine. Imediat. Și vreau să renunți la jobul tău și să stai pe raftul ăsta, ca toată lumea să te poată privi, să te poată admira și să vadă ce văd eu: cea mai frumoasă femeie din lume. Nu trebuie să miști un deget. Nu trebuie să faci absolut nimic. Doar să stai pe raft și să fii adulată.

Ea simțise atunci cum îi crește inima de bucurie și ochii i se umpluseră de lacrimi. S-a instalat pe raft chiar de a doua zi. La un metru și jumătate față

de dușumea, în partea dreaptă a sufrageriei, lângă șemineu. Acolo a întâlnit pentru prima oară familia și prietenii lui Ronald. S-au adunat în jurul ei, cu pahare de băutură în mâini, mirându-se de minunea acestei noi iubite din viața lui Ronald. S-au așezat la masa mare din camera de alături și, deși nu vedea pe nimeni, îi auzea și astfel simțea că este alături de ei. Se simțea suspendată deasupra lor – adorată, apreciată, respectată de prietenii lui, venerată de mama lui, invidiată de fostele lui prietene. Ronald o privea cu mândrie, iar lumina ce îi sclipea în ochi atunci când o cuprindea cu privirea spunea totul. *Este a mea.* Fata strălucea de tinerețe și de dorință, alături de vitrina lui cu trofee, care amintea de victoriile obținute la fotbal, în adolescență, și de succesele sale mai recente la golf. Deasupra lor se afla un păstrăv cafeniu, montat pe un panou de lemn și având dedesubt o plăcuță de alamă. Era cel mai mare păstrăv pe care-l prinsese vreodată, când ieșise la pescuit cu tatăl și cu fratele lui. Ronald dăduse la o parte păstrăvul ca să construiască raftul pentru ea, astfel încât bărbații din viața lui să o poată privi cu și mai mult respect. Când familia și prietenii ei veneau în vizită, plecau convinși că ea era în siguranță, răsfățată, idolatrizată și, mai ales, iubită.

Pentru Ronald, ea era cel mai important lucru din lume. Totul gravita în jurul ei și al poziției ei în casa și în viața lui. Îi făcea toate poftele și o flata întruna. Voia s-o vadă acolo, pe acel raft, tot timpul. Singurele trăiri care se apropiau de sentimentul de a fi atât de importantă în viața lui erau cele din Ziua de Șters Praful. În acea zi, el lua la rând toate trofeele și le lustruia. Desigur, atunci o ridica și pe ea de pe raft și o așeza jos, pe canapea, unde făceau dragoste. Strălucitoare și lustruită, reînnoită cu scânteieri și vigoare, ea se urca apoi, la loc, pe raft.

S-au căsătorit, ea a renunțat la slujbă, a făcut copii, i-a îngrijit și i-a răsfățat, a petrecut nopți

albe doftoricindu-i, pe raft, apoi i-a privit dormind, gângurind și crescând pe covorul și în țarcul de sub ea. Dar lui Ronald îi plăcea ca ea să stea singură pe raft, așa că a angajat o dădacă, în așa fel încât ea să aibă spațiul ei. Bărbatul voia ca soția lui să poată sta în locul pe care i-l construise, iar el să nu piardă din cauza copiilor nicio fărâmă din bucuria pe care i-o aducea ea, ca relația lor specială să nu fie afectată. Femeia auzise de cupluri destrămate după ce se căsătoriseră, de soți care se simțiseră părăsiți după venirea pe lume a copiilor. Nu voia ca lor să li se întâmple la fel, voia să stea acolo pentru el, să se simtă în continuare adorat. Locul ei era pe raft. De acolo putea avea grijă de toți cei dragi și, grație poziției ei în casă, ceilalți o priveau întotdeauna de jos în sus. Doar mai târziu, când copiii au crescut și au părăsit casa părintească, la douăzeci de ani după ce ea se urcase pentru prima oară pe raft, a început să o cuprindă singurătatea.

De fapt, a izbit-o în plin, ca soneria stridentă a unui ceas deșteptător.

Și totul a pornit de la unghiul în care era pus televizorul – nu vedea ce programe urmărea Ronald. Până în clipa aceea nu o deranjase, deoarece se mulțumise întotdeauna să vadă mai curând chipurile copiilor ei în timp ce se uitau la televizor, decât programele în sine. Dar canapeaua era acum goală, camera învăluită în tăcere și ea simțea nevoia unei evadări, voia să se distreze. Avea nevoie de companie. Ronald a cumpărat un televizor nou, cu ecran plat, care era montat direct pe perete, ceea ce însemna că nu mai putea fi înclinat în stânga sau în dreapta; dintr-odată, ea nu mai putea să vadă nici televizorul, așa cum nu-și mai vedea nici copiii. Apoi au fost petrecerile pe care le organiza Ronald, fără s-o invite și pe ea și fără ca măcar s-o anunțe. Petrecerile aveau loc în jurul ei, participau oameni pe care ea nu-i întâlnise niciodată și niște femei de a căror reputație nu era

prea sigură. Totul acolo, în casa ei – chiar sub nasul ei, cum ar veni.

Femeia privea de sus cum viața lui se desfășura în lumea de sub raft, de parcă ea nici nu s-ar fi aflat în încăperea aceea, de parcă nici n-ar fi fost o parte din viața lui. Afișându-și obișnuitul surâs, spre a-și ascunde uluirea, ea încerca să participe la conversații, voia să fie băgată în seamă, dar nimeni nu o putea auzi de unde se afla, sus, pe raft, și se săturaseră cu toții să ridice privirea spre ea și să vorbească tare, ca ea să-i poată auzi. Așa că-și vedeau de conversații. Ronald a început să uite să-i ofere și ei un pahar cu băutură, să se intereseze de ea, s-o prezinte oaspeților lui. Parcă uita că era și ea acolo. Apoi a construit o anexă lângă casă. Treaba asta i-a luat multe luni, dar când a terminat-o și bucătăria s-a extins către grădina din spatele casei, toate petrecerile și cinele s-au mutat acolo. Camera cu televizorul, care fusese „încăperea pentru musafiri", inima casei lor, era acum doar o cămăruță confortabilă. Își pierduse grandoarea. Femeia ajunsese să simtă că nu mai făcea parte din viața lui.

Acum e sâmbătă seara, iar ea a stat singură toată ziua, în vreme ce el a fost cu prietenii la golf și copiii și-au văzut de viețile lor.

— Ronald, rostește ea.

El stă pe canapea, privind la televizor ceva ce ea nu poate vedea. Îngână un răspuns, dar nici nu ridică ochii spre ea.

— Ceva nu e în regulă aici, Ronald.

Aude tremurul din propria-i voce și simte cum o gheară îi strânge inima în piept.

Când m-ai așezat aici, ai făcut-o ca să mă vadă toți, ca să fiu centrul universului tău, dar acum… acum totul se întâmplă fără mine, dincolo de privirea mea. Mă simt atât de ruptă de lume!

Nu poate spune toate astea, căci vorbele nu i se desprind de pe buze. Chiar și să se gândească la așa ceva o înspăimântă. Îi place raftul ei, stă

confortabil pe el, acolo este locul ei, unde a stat întotdeauna, unde va sta mereu. A așezat-o pe raft ca să alunge toate grijile și responsabilitățile ce ar fi putut s-o împovăreze. Și a făcut-o *pentru* ea.

— Vrei altă pernă? întreabă Ronald și alege o pernă de lângă el, aruncându-i-o pe raft.

Ea o prinde și privește mai întâi perna, pe urmă își privește bărbatul, surprinsă, cu inima bătându-i nebunește și simțind că o doare sufletul. Atunci, el se ridică.

— Pot să-ți cumpăr o pernă nouă, una mai mare, spune el, apăsând pe butonul telecomenzii și tăind sonorul televizorului.

— Nu vreau o pernă nouă, șoptește ea, uimită de propriile-i cuvinte – de obicei, îi plac pernele moi.

El nu răspunde. E ca și cum n-ar fi auzit-o. Sau a auzit-o și o ignoră, femeia nici nu-și poate da seama.

— O să ies în oraș câteva ore. Ne vedem mai târziu.

Ea rămâne cu privirea pironită asupra ușii închise în urma lui și ascultă, de-a dreptul șocată, huruitul motorului mașinii ce demarează. Sentimentul s-a născut încet, de-a lungul anilor, în sufletul său, dar abia în clipa aceea devine conștientă de el. Toate micile semnale pe care le-a primit capătă deodată sens și o izbesc, aproape doborând-o de pe raft. El o pusese acolo, ca pe o femeie venerată, pe care o adora, pe care dorea s-o protejeze și s-o expună, iar acum, după ce toți o văzuseră, o admiraseră, îl felicitaseră pe *el* pentru această realizare, ei nu-i mai rămăsese nimic. Acum, ea era doar o parte din mobilier, o decorațiune pe un raft, ca și restul trofeelor lui, depozitată într-o cameră veche și confortabilă. Nici măcar nu-și mai amintește când a fost ultima Zi de Șters Praful; cât de mult a trecut de când a dat-o jos pe de raft ca s-o lustruiască?

E anchilozată. Își dă seama de asta pentru prima oară. Trupul ei are nevoie de mișcare. Trebuie să

se întindă, să se dezmorțească. Are nevoie de spațiu ca să poată crește. Și-a petrecut atâția ani stând acolo, sus, reprezentând o prelungire a lui Ronald, a realizărilor lui, încât nici nu mai are habar ce reprezintă pentru ea însăși. Și nu-l poate învinovăți pe Ronald pentru asta; ea, de bunăvoie, s-a urcat pe raft. A fost egoistă, lacomă să atragă atenția, laudele, invidia și admirația tuturor. I-a plăcut să fie o atracție nouă, să fie adorată, să fie a lui. Dar a fost o proastă. Nu pentru că a crezut că este un lucru frumos, ci pentru că a crezut că ar trebui să fie singurul lucru frumos.

Pe când se gândește, perna pe care o ține în brațe îi scapă din mâini și aterizează, moale, pe dușumea, foșnind ușor când atinge covorul de pluș. Ea o privește cum zace pe jos și în clipa aceea are o altă revelație.

Se poate da jos de pe raft. Poate păși pe covor. Desigur, întotdeauna a putut să facă asta, dar raftul i s-a părut cuibul ei, locul ei firesc, unde trebuia să stea – și de ce ar părăsi cineva locul în care îi este atât de bine? I se taie răsuflarea când conștientizează noile gânduri primejdioase ce-i trec prin minte, firele de praf o gâdilă pe gâtlej și tușește, auzind, pentru prima oară, un șuierat ascuțit în piept.

Un loc unde s-a adunat praful nu mai e pentru ea. Se lasă încet în jos. Pune un picior pe brațul fotoliului de dedesubt, unde stătea Ronald de obicei, ținând-o de picioare în vreme ce se uita la televizor – asta înainte să instaleze noul televizor cu ecran plat. Se întinde spre perete, ca să se sprijine de ceva. Dar păstrăvul cafeniu e singurul obiect pe care-l poate apuca. Piciorul ei, îmbrăcat într-un ciorap fin, alunecă pe brațul fotoliului. Întinde mâna, speriată, căutând ceva de care să se agate, dar nu reușește să prindă decât gura deschisă a păstrăvului. Sub greutatea ei, păstrăvul alunecă pe perete. În toți acești ani, panoul pe care se află peștele a stat agățat într-un singur cui. Atât

de precar. Ar fi crezut că un lucru de o asemenea importanță pentru soțul ei ar fi trebuit asigurat mai bine. Zâmbește la gândul ăsta. Panoul se desprinde din cui și, în timp ce ea își pune nădejdea în fotoliu, lăsându-se să cadă în el, păstrăvul aterizează, sub privirile ei, pe vitrina de sticlă de dedesubt. Vitrina – cea care găzduiește trofeele de fotbal și de golf – se face țăndări. Într-un vacarm de sunete stridente și de geamuri sparte, totul se prăbușește pe podea. Apoi se lasă o tăcere deplină.

Femeia izbucnește într-un râs nervos, despicând liniștea.

Coboară, încet, cu un picior pe podea. Apoi cu celălalt. Se întinde și simte cum încheieturile înțepenite trosnesc. Dar dușumeaua pe care a privit-o atât de mult timp, care este atât de familiară ochilor ei, le este complet nefamiliară picioarelor. Își înfige degetele în covorul de pluș, apăsând fibrele acestuia cu tălpile, de parcă ar vrea să prindă rădăcini în această nouă suprafață de sub ea. Privește de jur-împrejur și camera, văzută acum dintr-un alt unghi, i se pare străină.

Și deodată se simte obligată să facă ceva cu noua ei viață.

Când Ronald se întoarce de la cârciumă, o găsește cu o crosă de golf în mână, crosa lui favorită. Trofeele lui de la fotbal și de la golf zac pe dușumea, acoperite cu cioburi. Din tot acel haos, păstrăvul ridică spre el ochii morți.

— Era prea mult praf sus, spune ea, respirând întretăiat, și izbește cu sete în raftul de lemn.

Se simte atât de bine, încât lovește iar cu crosa, și mai tare. Raftul se despică, iar așchii din el sar pretutindeni. Ea se ferește, în vreme ce Ronald se chircește la pământ, îngrozit.

Pe când bărbatul dă, încet, deoparte palmele cu care și-a acoperit fața, ea nu se poate abține să izbucnească în râs, văzându-i expresia șocată întipărită pe chip.

— Mama își ținea toate genții elegante în huse, ca să le protejeze de praf. Le punea în șifonier, le păstra pentru ocazii speciale, fanteziste, dar au rămas acolo până în ziua în care a murit. Toate acele obiecte frumoase și prețuite n-au văzut niciodată lumina zilei, fiindcă nici măcar rarele ocazii speciale din viața ei n-au fost considerate suficient de excepționale încât să merite asemenea genți. A așteptat mereu să aibă loc un eveniment și mai extravagant, în loc să poarte genții zilnic, spre a-i lumina și a-i înveseli fiecare zi. Îmi spunea că nu apreciez suficient de mult lucrurile valoroase, că ar trebui să mă bucur mai mult de lucrurile mele, dar, dacă ar mai fi aici, i-aș spune că a făcut o mare greșeală. Ar fi trebuit să aprecieze lucrurile de fiecare zi pe care le avea, să-și dea seama de valoarea lor, să le folosească din plin. Însă ea n-a făcut-o; și a pierdut, astfel, tot potențialul lor.

Gura lui Ronald se deschide și se închide, fără ca din ea să iasă vreun cuvânt. Bărbatul seamănă acum, cumva, cu păstrăvul lui înrămat, care s-a zdrobit de dușumea.

Ea mai izbește o dată, cu putere, în perete și declară, ferm:

— Așa că de acum o stau aici, jos.

Și asta a fost tot.

Femeia căreia i-au crescut aripi

Medicul spunea că era ceva hormonal. Asemenea firelor de păr care îi apăruseră în bărbie după nașterea copiilor, oasele spinării începuseră să i se înalțe prin piele, crescând din coloana vertebrală ca ramurile unui copac. Ea a decis să nu facă radiografia pe care i-o recomandase doctorul și nici nu ținuse cont de sfatul acestuia de a merge să-și măsoare densitatea osoasă și de a vedea dacă nu are, cumva, osteoporoză. Căci femeia nu simțea vreo slăbiciune în corp, ci dimpotrivă, o forță care creștea năvalnic, revărsându-se din șira spinării și arcuindu-se peste umeri. În intimitatea propriei case, soțul ei îi mângâia linia oaselor de pe spinare și, când rămânea singură, ea se dezbrăca, rămânând complet goală și privindu-și, în oglindă, corpul care se transforma. Stând în profil, vedea forma care se contura pe sub carnea umerilor. Când se aventura afară din casă, îi era recunoscătoare hijabului, care îi cădea, larg, peste umeri, ascunzându-i misterioasa protuberanță.

S-ar fi simțit înspăimântată de aceste transformări din corpul ei dacă nu ar fi fost imensa putere pe care o simțea crescând în ea.

Nu se afla de prea mult timp în țara aceea și celelalte mame de la școală o urmăreau atent, chiar dacă se prefăceau că nici nu o bagă în seamă. Întâlnirile zilnice de la poarta școlii o intimidau. Se pomenea că-și ține respirația de teamă și mărea pasul atunci când zărea poarta școlii; plecând capul în piept și ferindu-și privirea, strângea și mai tare mânuțele copiilor ei, pe când îi conducea la ore. Oamenii din orașul acela liniștit se considerau politicoși și educați, așa încât rareori făceau vreun

comentariu la adresa ei, dar își dezvăluiau adevăratele sentimente prin atmosfera pe care o creau. Căci tăcerea putea fi la fel de amenințătoare precum cuvintele.

Conștientă de privirile piezișe și de tăcerea stânjenitoare, încerca să înfrunte tensiunea acumulată, în vreme ce orașul urzea în tăcere planuri și trasa reglementări care aveau să facă și mai dificilă prezența unei femei ca ea într-un loc ca acela, a unei femei care se îmbrăca așa cum se îmbrăca ea, într-un loc ca acela. Prețioasele lor porți de la școală. Porțile le protejau copiii, în vreme ce mamele, adunate în „bisericuțe", erau ocrotitorii lor. Dacă ar fi știut toate aceste mame cât de multe aveau în comun cu ea…

Chiar dacă nu mamele erau cele care trimiteau memorii și plângeri menite să le facă ei și familiei ei viața grea, persoanele respective făceau parte tot din clasa lor socială; a lor și a bărbaților cu care împărțeau patul noaptea. Poate că, după partidele de tenis și după ce-și beau ceașca de ceai, făceau un duș și plecau la birou, ca să voteze noi legi și să-i oprească pe refugiați și pe imigranți să mai pătrundă în țara lor; acești oameni cumsecade, acești băutori de cappuccino, care jucau tenis, beau cafea dimineață și strângeau fonduri pentru cauze nobile, se preocupau mai mult să organizeze vânzarea prăjiturelelor făcute de copii sau târguri de cărți pentru elevi, decât de viața altor semeni. Acești oameni, atât de culți și de inteligenți, vedeau roșu în fața ochilor atunci când invaziile din romanele lor de ficțiune începeau să se transpună, cumva, în viața reală.

Acum simte că fiul ei o privește în timp ce merg; „copilul războiului", cum l-a numit familia ei, născut în timpul conflictului, într-o existență măcinată de durere la toate nivelurile: economic, social, emoțional. Băiețelul ei temător, mereu îngrijorat și atent la toate, încercând neîncetat să privească înainte și să observe din timp ce lucruri

groaznice li s-ar mai putea întâmpla, cu ce lucruri terifiante și degradante l-ar mai putea surprinde semenii lui, ce clovn hidos și înfricoșător îi va mai scoate viața din cutia ei cu surprize. Pare întotdeauna pregătit pentru orice și e rareori capabil să se relaxeze și să savureze bucuria de a fi copil. Ea îi zâmbește, încercând să uite supărările, încercând să nu-i transmită lui, prin palma cu care îi strânge mânuța, toate temerile și gândurile ei negative.

Aceeași poveste se repetă în fiecare dimineață, dar și după-amiază, când părinții vin să-și ia copiii de la școală; anxietatea o macină, efectiv, iar fiul ei simte asta. Și tot de povestea asta are parte și la supermarket, când primește o replică jignitoare sau când soțul ei, inginer cu înalte specializări, încearcă, pe un ton politicos, să convingă pe cineva că este capabil de mult mai mult decât să mătură străzile sau să facă vreo altă slujbă umilitoare din care câștigă doar cât să nu moară de foame. Cândva, a auzit un zvon cum că moscheile din Canada nu sunt orientate exact către Mecca, ci sunt deplasate cu câteva grade. Un lucru cel puțin supărător; dar ea poate spune chiar mai mult decât atât; ea are chiar o teorie potrivit căreia și axa planetei s-a mișcat. Dacă ar putea, ar zbura până sus, în spațiu, pentru a așeza axa la loc, astfel încât lumea să se rotească iar corect.

Soțul ei este recunoscător pentru orice primesc, ceea ce nu face decât să-i alimenteze ei și mai mult furia. De ce să fie recunoscători pentru lucrurile pe care le obțin muncind atât de istovitor, de parcă ar fi niște porumbei ciugulind firimiturile azvârlite de trecători?

Dă colțul străzii, ținându-și cu o mână fetița, iar cu cealaltă băiatul, și zărește în față clădirea școlii. Se pregătește sufletește, însă spinarea îi pulsează. A durut-o toată noaptea, deși soțul ei a masat-o cu blândețe; a așteptat ca el să adoarmă, apoi s-a întins pe podea, ca să nu-l mai deranjeze. Deși

spinarea îi zvâcnește și o doare întruna, există momente când durerea devine insuportabilă. A observat că e mai intensă ori de câte ori o cuprinde furia, când se enervează atât de rău încât trebuie să se lupte cu dorința de a răsturna lumea, de a o zgâlțâi din temelii, pentru a o readuce la ordine.

La insistențele soțului său a mers la medic, din cauza transformărilor suferite de spinarea ei. Dar i s-a părut o așa mare pierdere de bani, pentru atât de puțin lucru, încât a refuzat să mai meargă la încă un consult. Trebuiau să economisească puținii bani pe care-i aveau pentru situații de urgență. În plus, zvâcnirile spinării și durerea îi aminteau cum se simțise în timpul celor două sarcini; trupul ei nu simțea durerea deteriorării, ci a vieții care înflorea. Doar că, de astă dată, noua viață pe care o susținea era chiar a ei.

Acum se îndreaptă de spate, dar își simte spinarea grea și e nevoită să se cocoșeze iarăși sub povara ei. Poarta școlii se vede clar de acum, înconjurată de grupuri de mame, care stau și vorbesc între ele. Există și priviri amabile, sigur că există; cineva o salută, altcineva îi spune „Bună dimineața!”. Unele mămici nu o observă deloc, ci trec grăbite, preocupate să-și respecte programul stresant, pierdute în gânduri, făcând planuri, încercând să nu întârzie. Persoanele acestea nu o ofensează. Celelalte o supără. „Bisericuțele”. Cu genții de tenis în spate, cu fustele albe întinse peste fundurile bombate și colanți strâmți, de gimnastică, ascunzându-le șuncile care, înghesuite sub țesătura care stă să crape pe la cusături, parcă ar căuta o cale să scape. Alea o deranjează.

Una dintre ele îi observă prezența. Vorbește, dar buzele abia de i se mișcă. O ventrilocă rasistă. Apoi, o altă pereche de ochi. Și alta. Alte ventriloce, mai puțin talentate, de astă dată. Își șușotesc la ureche una alteia, o țintuiesc cu privirile lor reci. Aceasta este realitatea zilnică a unei existențe pe care nu și-a dorit-o; este studiată

în orice clipă, orice ar face. Nu este de aici, n-o să poată schimba niciodată acest lucru, nu vrea să fie ca ele, nu vrea să facă parte din „bisericuțele” lor și din cauza asta nimeni nu are încredere în ea.

În dimineața aceasta a întârziat și e furioasă pe ea însăși. Și nu pentru întârzierea de câteva minute a copiilor ei, ci fiindcă a sosit în cele mai primejdioase momente. Mamele care și-au dus deja copiii la clase stau acum ciorchine în jurul porților, adunate laolaltă, făcând planuri, organizând întruniri, întâlniri la locul de joacă pentru copii, petreceri la care copiii ei nu vor fi invitați. Nu are cum să ajungă la clădirea școlii decât trecând pe lângă aceste mame, dar ele sunt un grup numeros și drumul este atât de strâmt, încât fie va trebui să se strecoare pe lângă zid, cu copiii după ea, în șir indian, fie va trebui să meargă pe stradă, frecându-se de SUV-urile murdare. Sau să treacă printre „bisericuțe”. Ar putea merge printre ele. Însă toate aceste variante ar însemna să le atragă atenția, poate chiar să fie nevoită să le vorbească.

E furioasă pe ea însăși din cauza acestor ezitări, a temerii tot mai sufocante care o cuprinde la vederea unui grup de femei nătânge. De ce se teme de ele? Doar n-a fugit dintr-o țară devastată de război, lăsând în urmă tot ce avea și tot ce iubea, ca să se sperie de niște femei răutăcioase. Nu pentru asta a stat în barca gonflabilă supraîncărcată, fără nimic din ce avusese până atunci, în afara hainelor de pe ea, în vreme ce valurile se rostogoleau, amenințătoare, peste bord, udându-le picioarele, iar copiii tremurau, ghemuiți la pieptul ei. Pe întuneric. În tăcere. Sperând ca linia coastei să apară odată la orizont. Îndurând toate astea și apoi stând într-un container, în beznă, fără aer și cu mult prea puțină mâncare, în miasma excrementelor din găleata din colț și cu sufletul chinuit – nu pentru prima oară – de spaima tot mai cumplită că a pecetluit soarta copiilor ei, că le-a

săpat groapa prin decizia luată. Nu a trecut prin toate aceste necazuri ca să fie oprită acum de femeile astea.

Simte cum zvâcnetul din spinare se intensifică. Se răspândește de la șale în sus, către umeri. Simte un junghi ascuțit, care o doare, dar în același timp aduce cu el o stranie ușurare. Ca niște contracții în timpul nașterii, începând și apoi oprindu-se, dar crescând tot mai mult în intensitate, de la o criză la alta, ca niște valuri de o putere neasemuită.

Când se află foarte aproape de femei, ele se opresc din discuții și se întorc spre ea. Îi blochează calea, va trebui să le roage să se dea puțin într-o parte. Pare o copilărie, dar chiar așa este. Durerea din spate este atât de intensă încât o împiedică să vorbească. Simte cum sângele îi năvălește în cap și-și aude bătăile inimii, ca niște lovituri de baros, în urechi. Simte cum pielea de pe spate i se întinde, gata să crape. Se simte parcă despicată de vie – aceeași senzație avută când și-a născut copiii. Și din pricina asta știe că din ea va izbucni *viață.* Ridică bărbia, se îndreaptă de spate, le privește pe femei direct în ochi, fără teamă, fără să se mai simtă intimidată de ele. Simte o putere imensă, o libertate imensă, ceva ce aceste femei nu înțeleg – cum ar putea să înțeleagă?! Libertatea lor n-a fost niciodată amenințată, ele n-au trecut prin experiența înfiorătoare a războiului, nu știu cât este de eficient acesta în a transforma bărbați, femei și copii deopotrivă în suflete desprinse de trup, în a preschimba mintea într-o temniță și libertatea într-o fantasmă sarcastică.

Pielea de pe spinare este întinsă acum și femeia simte cum pânza neagră a abayei[1] se întinde și ea deasupra. Apoi țesătura crapă și ea simte aerul rece pătrunzându-i până la piele.

— Mamă! exclamă fiul ei, privind-o cu ochii mari. Ce se întâmplă?

Este întotdeauna înfricoșat de ce s-ar putea întâmpla din clipă-n clipă. L-a adus aici ca să

trăiască în libertate, dar el se simte încă încătușat, citește asta pe chipul lui în fiecare zi. Fiica ei nu e afectată în aceeași măsură, este mai mică și s-a adaptat mai ușor, deși amândoi vor privi întotdeauna viața prin voalul adevărului.

Abaya se rupe complet și ea simte un imbold puternic din spate, ca și cum o forță nevăzută ar împinge-o înainte și în sus. Prinzând astfel elan, picioarele i se desprind de pe pământ, apoi coboară iar.

Își ia copiii cu ea.

Băiatul o urmărește din priviri, speriat, însă fetița chicotește. Femeile cu genți de tenis o privesc uluite. Dincolo de ele vede o femeie singură, îndepărtându-se de școală, care se oprește și surâde, ducându-și apoi palma la gură, de surprindere și de încântare.

— Vai, mama! șoptește fetița, desprinzându-se din mâna ei și dându-i ocol. Îți cresc aripi! Ce aripi mari și frumoase!

Femeia privește peste umăr și le vede: pene albe și maiestuoase, ca de porțelan, peste o mie în fiecare aripă și lungi de peste doi metri fiecare. Ea descoperă că, încordându-și și destinzându-și mușchii spinării, își poate controla aripile, că în tot acest timp trupul ei a lucrat pentru a-și pregăti zborul. Fetița chiuie, încântată, iar băiatul se agață de ea strâns, atent la femeile care se holbează la ei.

Își relaxează mușchii, își strânge aripile mai aproape de trup și își înconjoară cu ele copiii, ca într-un cocon. Lasă capul în jos și-și strânge micuții în brațe – sunt doar ei trei, învăluiți în îmbrățișarea penelor albe și calde. Fiica ei râde, veselă. Femeia îl privește pe băiat, iar acesta îi zâmbește, timid, capitulând în fața acestui miracol. Se simte, în sfârșit, în siguranță.

Femeia își deschide, încet, aripile din nou, în toată splendoarea lor, și ridică bărbia spre cer. Se simte ca un vultur pe vârful celui mai înalt munte. Mândră, regăsită.

Femeile tot îi mai blochează drumul, prea șocate ca să se miște din loc.

Zâmbește. Mama ei i-a spus cândva că singura cale de a ajunge unde dorește este să meargă drept înainte. Dar mama ei s-a înșelat. Poate ajunge acolo și ridicându-se deasupra întregii lumi.

— Țineți-vă bine, copii!

Simte cum micuții o strâng mai tare de mâini; nimic nu i-ar mai putea desprinde.

Anvergura aripilor ei este uriașă.

Iar mânuțele care o strâng tare sunt singura motivație de care are nevoie. Tot ce a făcut a fost pentru copiii ei. Întotdeauna a fost așa și întotdeauna va fi. A visat pentru ei o viață mai bună. O viață fericită. O viață sigură. Tot ce li se cuvine.

Închide ochii, trage aer în piept și simte cât este de puternică.

Cu copiii alături, se desprinde de pământ și se avântă spre înaltul cerului.

Femeia care a fost hrănită de un rățoi

Stă pe banca din parc în fiecare zi de lucru, la ora prânzului. Același parc, aceeași bancă, chiar lângă lac. Simte răceala lemnului sub ea și mormăie o înjurătură, apoi se ridică, își trage geaca în jos, peste fund, și se așază din nou, bucuroasă că acum e mai protejată de frig. Scoate bagheta umplută cu șuncă și brânză și întinde folia de aluminiu în poală. O roșie storcită se scurge din baghetă – a făcut deja miezul acesteia să se înmoaie. Lucrul ăsta o scoate din minți:

— Fir-ai a naibii de roșie de rahat!

Își poate suporta colegii intolerabili de la birou. L-a putut tolera chiar și pe bărbatul dezgustător care a stat lângă ea în autobuz, de dimineață, cu toate că s-a scobit în nas tot drumul și a făcut „biluțe” cu degetele, ca și cum ea nu-l vedea. Dar roșia… Afurisita asta de roșie este bomboana de pe colivă. A cerut doar un sandvici cu brânză și șuncă, iar acest adaos nedorit îi transforma bagheta într-o masă fleșcăită, făcând ca și brânza să se înmoaie și să se lipească de pâine, ca și cum totul ar fi fost o singură substanță, lipicioasă și scârboasă.

— Roșie afurisită! mormăie ea, azvârlind bagheta pe pământ. N-au decât s-o ia rațele.

Vine în parc în fiecare zi de lucru, în pauza de masă de la prânz. Biroul ei se află în apropiere. Burse, schimburi comerciale, colegi de rahat. Banca asta este cea mai liniștită și e departe de lume. Vine aici ca să hrănească rațele de pe lac și, în timp ce le dă de mâncare, vorbește singură, bodogănindu-i pe toți cei care o scot din sărite. Își varsă frustrarea pe șeful imbecil, pe colegii dubioși, pe bursele care o iau razna. Când hrănește

rațele se eliberează de toate frustrările, de parcă ar lovi într-un sac de box.

Cei mai mulți dintre colegii ei merg în pauza de masă la sala de fitness, căutând să alunge problemele cotidiene prin efort fizic, preț de patruzeci și cinci de minute, și să revină la birou siguri pe ei, mirosind a gel de duș și deodorant și vibrând de testosteron. Ea preferă aerul curat și liniștea, indiferent de vreme. Simte nevoia să mormăie și să-i afurisească pe toți și pe toate și, cu fiecare bucată de pâine pe care le-o aruncă rațelor, mai elimină câte o problemă, mai scapă puțin de frustrări. Doar că nu e prea sigură că metoda funcționează – uneori se pomenește atrasă într-o frenezie clocotitoare, pe când mintea i se umple de toate lucrurile pe care ar fi trebuit să le spună: puncte de vedere și argumente puternice, pe care ar fi trebuit să le exprime la birou.

Rămâne cu privirile ațintite asupra bucății de baghetă înmuiată, pe care a aruncat-o jos. Câteva rațe se bat pe pâine, o ciugulesc puțin, dar în cele din urmă o abandonează, fără bătălia încrâncenată pe care crezuse ea c-o va declanșa – ceea ce nu face decât să-i confirme cât de dezgustătoare e bagheta.

— Ar fi trebuit s-o rupi în bucăți mai mici, îi întrerupe gândurile un glas de bărbat.

Ea ridică privirea și se uită de jur-împrejur, surprinsă. Dar nu e nimeni.

— Cine a spus asta?

— Eu.

Ochii îi cad pe un rățoi care stă departe de celelalte rațe, ce încă se mai ciondănesc pe bucata de pâine.

— Salut, spune el. Judecând după expresia de pe chipul tău, bănuiesc că mă auzi.

Ea rămâne cu gura căscată. Nu-și mai găsește cuvintele.

— Bun, atunci, mi-a părut bine de conversație! râde el și apoi pornește, bălăbănindu-se, către lac.

— Hei, așteaptă! Întoarce-te! strigă ea, încercând să-și revină din uluire. O să-ți dau și ție niște pâine.

— Nooo, mulțam! zice el, dar se îndreaptă totuși, cu același mers legănat, către femeie. N-ar trebui să hrănești rațele cu pâine, să știi. Pe lângă faptul că pâinea pe care o arunci în lac și pe care n-o mănâncă rațele afectează echilibrul bacteriologic și chimic al apei, ceea ce crește riscul apariției gripei aviare, nici nu e un meniu sănătos. Hrana recomandată pentru rațe este mazăre decongelată, porumb sau fulgi de ovăz.

Se zgâiește la rățoi, amuțită de uimire.

— Nu te simți ofensată, e drăguț din partea ta că ne dai de mâncare, chiar e, dar pâinea albă e cea mai rea și oricum nu are nicio valoare nutrițională. Ai auzit de „aripa de înger”?

Ea clatină din cap.

— Nici nu mă gândeam să fi auzit. E o boală provocată de dezechilibrul nutrițional din dieta rațelor. Provoacă deformarea aripilor și ne stânjenește în timpul zborului sau chiar ne împiedică să zburăm, ceea ce nu e deloc plăcut, îți dai seama…

— Doamne, îmi pare așa de rău… Nici n-am știut că…

— E în regulă, stai liniștită, spune rățoiul și o cercetează din priviri. Apoi nu se poate abține: Te superi dacă stau lângă tine?

— Nu, nici vorbă.

Rățoiul își ia avânt și zboară până pe bancă.

— Ești iarăși supărată din cauza serviciului, nu?

— De unde știi?

— Vii aici în fiecare zi. „Naiba să-l ia pe Colin!” „Naiba să-l ia pe Peter!” „Să le ia naiba de piețe globale!” „Naiba să-i ia pe cei de la Slimming World!”[12] „Afurisite de roșii!”

— Ai auzit toate astea?!

— Dacă le-am auzit? Le-am simțit. De fiecare dată când te auzim venind, ne pregătim de luptă.

Arunci în noi cu bucățile alea de pâine de zici că sunt grenade!

— Îmi pare rău, răspunde ea, mușcându-și buza.

— E în ordine. Ne închipuim că gestul ăsta îți face bine, chiar dacă mai scoți ochiul câte unei rațe, când și când…

— Îți mulțumesc pentru înțelegere.

— Ei, până la urmă, oameni suntem cu toții!

Ea îl privește uluită.

— Asta a fost o mică mostră de umor, special pentru tine, chicotește el. Dar serios vorbind, toată lumea trebuie să aibă un loc în care să se descarce. În care să se simtă în siguranță.

Rățoiul pare să cadă pe gânduri, așa că-l întreabă:

— Tu ai un asemenea loc?

— Sigur că da. Am găsit în Senegal o luncă de grâu grozavă, unde merg să iernez. Și am o rață drăguță cu care mă întâlnesc acolo. Privim răsăritul și apusul soarelui și stăm pe malul râului. Acolo e locul meu favorit.

— Sună grozav!

— Chiar este.

Stau unul lângă altul, în tăcere.

— Ce-ar fi să schimbăm rolurile? întreabă el, deodată.

— Adică vrei să zbor eu în Senegal? Nu sunt sigură că aș fi pe placul raței tale.

Rățoiul râde.

— Nu, hai să schimbăm mâncarea.

— Ai de gând să-mi aduci bucățele de pâine? chicotește femeia.

— Într-un fel, da. Puțină hrană pentru suflet.

— Bine.

— Nu e treaba mea să-ți spun asta, motiv pentru care nici nu am spus-o până acum, dar pari mai deschisă astăzi, de vreme ce mă poți auzi și așa mai departe… Pari furioasă. Foarte stresată, frustrată. Am impresia că nu-ți prea place slujba pe care o ai.

— Ba îmi place. Și dacă n-ar mai fi și alți oameni în birou, chiar aș iubi-o.

— Hei, cu cine crezi tu că stai de vorbă? Dă-mi voie să-ți spun că, dacă aș fi singura rață din heleștieul ăsta, viața ar fi mult mai ușoară… Îmi omor timpul privindu-i pe cei care trec prin parc și așa te-am remarcat pe tine. Nu te prea pricepi la relațiile cu oamenii.

— Și nici cu rațele, din câte se pare, îi răspunde ea, încercând să nu pară ofensată.

S-a considerat întotdeauna o persoană sociabilă. Nu stătea în calea nimănui, nu punea întrebări indiscrete, nu intra în conflict cu nimeni…

— O să te înțelegi mai bine cu rațele după discuția asta. În ceea ce îi privește pe oameni… cred că ar trebui să-i spui lui Colin să aibă încredere în instinctele tale. Să-i spui c-ai avut dreptate în privința investițiilor lui Damon Holmes. Faptul că s-a ales cu pierderi financiare nu are nimic de-a face cu tine, ci mai curând cu seismul din Japonia.

Ea înclină din cap, încuviințând.

— Și să-i spui lui Paul să nu te mai întrerupă în ședințe. Să-i zici lui Jonathan că nu-ți fac nicio plăcere e-mailurile obscene și că măgarii care le trimit nu-s pe gustul tău. Să-i spui lui Christine, de la Slimming World, că i-ai fi recunoscătoare dacă ar înceta să mai povestească tuturor că soțul tău a fost primul ei iubit. Poate că ea i-a luat virginitatea, dar tu i-ai furat inima. Și spune-i soțului tău că nu-ți plac roșiile; el ți le pune în sandvici pentru că simte că ești stresată. Este felul lui de a-ți oferi ceva special. N-are de unde să știe că bagheta ta este înmuiată în zeamă la ora prânzului și nici cât de mult te deranjează lucrul ăsta.

Femeia dă iar din cap, semn că a înțeles totul.

— Și nu te mai ascunde aici, căci vei înrăutăți lucrurile, înfruntă orice situație fățiș. Și cu calm. Pledează-ți cauza. Vorbește cu oamenii.

Reacționează ca un adult. Și apoi vino aici și relaxează-te, pur și simplu, hrănind rațele.

Ea zâmbește:

— Numai cu fulgi de ovăz, porumb și mazăre.

— Asta ar fi grozav!

— Mulțumesc, rățoiule. Mulțumesc pentru sfaturi.

— Cu plăcere!

Își ia zborul de pe bancă, aterizând pe mal și îndreptându-se apoi, cu același mers legănat, spre lac.

— Mult noroc! adaugă el, înotând către mijlocul lacului și evitând la milimetru o bucată de pâine care zboară, din altă direcție, către capul său.

Femeia se ridică, dar simte că o cuprinde amețeala și se așază rapid la loc. Rățoiul i-a spus un lucru care a atins o coardă sensibilă.

Nu te mai ascunde. Vorbește cu oamenii.

A mai auzit vorbele acelea, deși tare demult. Când era doar o fetiță, ele păreau să se afle pe buzele tuturor; i le spunea mama ei, la petrecerile pentru copii, sau tatăl ei, când o scotea în oraș; le auzea de la profesori și de la toți adulții cu care avea de-a face, până când a hotărât, la o vârstă foarte fragedă, să nu mai aibă de-a face cu nimeni. După aceea, singura persoană de la care mai auzise acele vorbe, ca adult, fusese iubitul ei, care avea să devină „fostul iubit”; însă acesta se exprimase altfel: *Nu te mai ascunde. Vorbește cu mine.*

Fusese întotdeauna o fire ascunsă și nu voise să vorbească. În copilărie îi era teamă să vorbească, deoarece știa că nu avea voie să spună lucrurile pe care ar fi dorit să le spună. Cei din jur voiau ca ea să fie „un copil normal” și să se comporte „normal”, dar nimic nu era normal, iar ea nu le putea spune asta. Și dacă nu putea spune ce era adevărat, altceva nici nu avea rost să spună. Astfel, a început să evite pe toată lumea. Existase o singură persoană care o înțelesese cu adevărat și care nu rostise niciodată acele vorbe, nici măcar în

copilăria ei. Ochii i se umpleau de lacrimi ori de câte ori se gândea la acea persoană: Bunicul.

Căsnicia părinților ei fusese instabilă. Ea era unicul lor copil și ori de câte ori în casă scăpau lucrurile de sub control, venea Bunicul s-o ia la plimbare. Aveau discuții copilărești, nevinovate. Se simțea în siguranță în compania lui – și chiar era în siguranță. Îi plăceau mirosul vestelor lui de lână și felul în care își scotea proteza și clănțănea dinții falși chiar în fața ei, ca s-o facă să râdă. Iubea senzația atingerii acelor palme butucănoase și zbârcite, când mânuța ei se pierdea în strânsoarea lor, și mirosul fumului de pipă cu care era impregnat pardesiul lui impermeabil. Îi plăcea să plece cât mai departe de casă și, mai ales, îi plăcea să plece cu Bunicul. Întotdeauna simțise că el o salvează, de fapt, apărând de fiecare dată la momentul potrivit, ca printr-o magie. Abia mult mai târziu și-a dat seama că el venea, cel mai probabil, fiindcă îl chema mama ei; o revelație surprinzătoare, produsă după ce atâția ani văzuse lucrurile cu aceiași ochi.

Când era cu Bunicul, acesta o ajuta să dea uitării lucrurile de care îi era frică, nu neapărat luminându-i cele mai întunecate unghere ale minții, ci mai curând făcând-o să uite că întunericul exista.

El nu-i cerea niciodată să se explice. Știa deja. Nu-i spunea să înceteze să se ascundă, fiindcă el însuși o ajuta să evadeze, iar acea evadare din copilărie devenise ascunzișul ei, ca adult.

Și Bunicul mergea de multe ori cu ea să hrănească rațele.

Când părinții ei se puneau pe ceartă și începeau țipetele, insultele și lacrimile, venea Bunicul. Îi auzea claxonul caraghios, melodios al mașinii, dădea fuga pe scări și țâșnea pe ușă, ținându-și răsuflarea ca un soldat care fuge pe câmpul de luptă și aruncă grenade, fără să se uite înapoi o

clipă. Sărea în mașină și acolo îi era bine. Era liniște. Tăcere pretutindeni în jur și în sufletul ei.

Dădeau împreună de mâncare rațelor și Bunicul o făcea să se simtă în siguranță.

Glasul lui semăna teribil de mult cu cel al rățoiului cu care tocmai stătuse de vorbă.

Acum stă pe banca din parc, de lângă lac, împietrită de emoție, amintindu-și de Bunic, de mirosul său de tutun, auzindu-l, simțind, iar și iar, atingerea palmelor lui butucănoase. Simte că o podidesc lacrimile, cu toate că zâmbește în fața amintirii. Surâde printre lacrimi și apoi, cu sufletul ușurat dintr-odată, se ridică și se întoarce la birou.

Femeia care s-a pomenit cu urme de mușcături pe piele

A observat urma de pe piele chiar din prima zi în care a revenit la serviciu, după cele nouă luni de concediu postnatal. Fusese o dimineață stresantă. Cu o seară înainte își făcuse și-și desfăcuse geanta de serviciu, ca un copil nerăbdător înaintea primei zile de școală. Se gândise și se răzgândise de o sută de ori, avusese grijă ca bolurile cu mâncare pasată să fie puse în congelator sau în frigider, pentru a doua zi, ca pachețelele pentru prânz să fie pregătite, ghiozdanele făcute, punga cu pamperși la îndemână, ca schimburile de haine să fie la locul lor, în cazul în care copiii și-ar fi pătat îmbrăcămintea de noroi la *after school,* ori ar fi apărut incidente neprevăzute – vreun episod de diaree, provocat de noul lapte praf ori de eșecul de a învăța mersul la oliță –, ca uniformele de școală să fie spălate sau călcate și treningul gata pentru ora de sport. Iar după atâta organizare și planificare, după parcurgerea tuturor scenariilor posibile, se culcaseră foarte târziu.

Însă, frământată de gânduri, de pregătiri, de organizarea și de punerea la punct a unor planuri de rezervă, ea nu putuse adormi: era extrem de preocupată și, mai mult ca orice, trebuia să facă față anxietății care o cuprindea la gândul că era prima zi când se întorcea la muncă. Va putea relua lucrurile de acolo de unde le lăsase? Sau va face tot un talmeș-balmeș, cum i se întâmplase în ultima vreme acasă, când adăugase soluție de făcut baloane în mâncarea de pui și abia în ultima clipă își dăduse seama și oprise copiii, care o priveau nedumeriți, neînțelegând de ce nu-i lăsa să

mănânce? Va mai fi capabilă să muncească? Mai era relevantă? Portofoliile ei fuseseră încredințate altcuiva? Oare clienții ei se vor bucura văzând că s-a întors? Dacă femeia angajată în locul ei lucrase mai rapid, mai eficient și *mai bine*? Dacă șefii îi vor căuta nod în papură, analizând-o cu ochi critici și căutând un motiv, oricât de mic și de irelevant, pentru a scăpa de femeia cu trei copii? Erau mulți oameni care-i doreau postul, oameni care puteau sta mai mult seara, peste program, puteau sosi mai devreme dimineața, își puteau schimba programul fără probleme, chiar dacă erau anunțați din scurt. Bărbați mai tineri decât ea, bărbați mai în vârstă decât ea, dar cu copii mari, fete tinere, femei mature, dar care nu aveau copii fiindcă nu și-i doriseră, nu-i putuseră avea sau pur și simplu le fusese frică să riște totul.

Da, avea trei copii. Îl lăsase pe cel mare, de șase ani, la școală, apoi pe cel de trei ani la Montessori și, în cele din urmă, pe cel de nouă luni la creșă. Fiecare rămas-bun îi frânsese inima, fiecare fusese mai dureros decât precedentul. Și o marcaseră plânsetele fiecăruia dintre copii, la grădiniță sau la creșă, o priviseră cu ochi triști și scrutători, ca un reproș mut: „De ce mă lași aici?”. În mintea ei, imaginile fețișoarelor lor, schimonosite de plâns, chinuite și acuzatoare, se întipăriseră ca un stigmat. De ce le făcea asta? Nouă luni, cât stătuse acasă, totul fusese încântător – stresant, uneori, dar încântător, cu cel puțin un episod zilnic de psihoză și urlete, care pe ea o speria mai mult decât pe copii. Dar cel puțin fuseseră împreună, iar ea îi iubise și ei se simțiseră iubiți. Așadar, de ce îi lăsa acum să treacă prin suferința asta? Cea mai mare parte a salariului ei mergea către îngrijirea copiilor. S-ar fi putut descurca și fără să lucreze, dacă ar fi fost nevoită și dacă strângeau cureaua și mai mult. Nu era, însă, vorba despre bani. Sau era, într-o oarecare măsură, dar nu întru totul. Ea revenea la muncă fiindcă trebuia să revină. Își iubea slujba.

Soțul ei dorea ca ea să aibă această slujbă, nu doar pentru că astfel își puteau plăti rata la bancă, ci și fiindcă iubea femeia în care se transforma ea când lucra, cea care se simțea un pic mai mulțumită, un pic mai utilă, mai împlinită, mai relevantă și mai puțin irascibilă. Deși cu siguranță ea nu se simțea astfel și atunci, în prima zi în care revenea la muncă.

Și-a privit copilașul în brațele străinei al cărei nume, scris pe ecuson, era „Emma", și a simțit cum inima îi zvâcnea în piept. O ura pe Emma. O iubea pe Emma. Avea nevoie de Emma. Copilul plângea și ea simțea cum sfârcurile îi pulsează și picură. Bluza ei de mătase era deja leoarcă, dar de data asta nu era vina copiilor, ci a propriului trup. A dat căldura la maxim, îndreptând aerul cald către sânii ei uzi, și-a pus câte o frunză de varză sub fiecare cupă de la sutien, direct peste sâni, și a căutat un post de radio cu muzică veselă, care s-o împiedice să se mai frământe că își abandonase copiii.

În seara aceea, pe când își inspecta corpul, după duș, a remarcat semnul roșu. Era pe sânul drept, cea mai cărnoasă parte a trupului ei.

— E o spuzeală de la căldură, i-a spus soțul ei.

— Ba nu e.

— Întotdeauna faci pete din astea când te speli cu apă foarte fierbinte.

— Dar dușul nu a fost foarte fierbinte. Și am ieșit de la baie de douăzeci de minute.

— Atunci ai pielea uscată.

— Nici vorbă. M-am dat cu cremă hidratantă.

— Și atunci ce să fie?

— Asta te întreb eu pe tine.

El și-a apropiat și mai mult capul de sânii ei și s-a uitat cu mare atenție.

— Te-a mușcat cumva Dougie? Pare mușcătură.

Ea a scuturat din cap. Nu-și amintea sigur, dar poate că o mușcase micuțul. Deși abia dacă se uitase la ea când îl luase de la creșă și adormise în

mașină, în drum spre casă, astfel încât, la sosire, ea îl așezase direct în pătuț. A revăzut, cu ochii minții, scena de dimineață – când reușise, după mai multe încercări, să-l lase în cele din urmă în brațele Emmei, la creșă. Nu-și amintea ca bebelușul s-o fi mușcat, dar era posibil.

După o zi atât de încărcată de emoții, în noaptea aceea dormise bine, cu toate că cineva a făcut în pat, altcineva a avut nevoie de un biberon neplanificat și altcineva a avut un episod de somnambulism. Cei doi copii mai mari ajunseseră până la urmă să doarmă în pat cu soțul ei, iar ea se culcase în dormitorul pentru oaspeți, cu bebelușul. Și totuși, fusese cel mai bun somn de noapte pe care și l-ar fi putut dori cineva, având în vedere…

A doua zi a observat că semnul de pe piept devenise purpuriu și a mai descoperit încă unul. L-a remarcat după prânz, când a reușit să se așeze singură la o masă în restaurantul local și să comande de mâncare, bându-și ceaiul cât era încă fierbinte. A mers apoi la toaletă, tot singură – era pentru prima oară după foarte mult timp când mergea la baie neînsoțită de cel puțin un copil. A crezut, inițial, că se înțepase într-un ac cu gămălie sau într-o pioneză, dar nu era nimic pe scaunul de toaletă. În cabina WC și-a scos oglinda din poșetă și a remarcat pe carnea albă a fesei un semn roșiatic, de formă ovală și parcă mai mare decât cel de pe sân. Nu i l-a arătat și pe acesta soțului, dar a fost mai atentă cu copiii, asigurându-se că niciunul dintre ei nu o pișcă atunci când nu e atentă.

În timpul unei călătorii de afaceri de două zile, la Londra, a început să se îngrijoreze de-a binelea. Erau prea multe priviri ațintite asupra ei în avion – putuse să se așeze singură, fără să fie nevoită să împartă scaunul sau centura cu nimeni și nici să stea cu ochii pe copii, ca aceștia să nu se împingă în scaunul din față sau să alerge pe culoar sau să țipe cât îi țineau plămânii –, așa că imediat după

aterizare a mers direct la toaleta aeroportului. Acolo a descoperit că gâtul i se umpluse cu semne roșii, mult mai mari decât cele de până atunci și cu siguranță urme de mușcături, se vedeau foarte clar semnele mici lăsate de dinți. Și-a ascuns gâtul sub o eșarfă, în ciuda căldurii înăbușitoare din mașina pe care o împărțea cu colegii ei. Mai târziu, la hotel, și-a dat seama că semnele se răspândiseră, coborând pe brațul stâng. În timp ce vorbea pe Skype cu copiii, care erau prea agitați ca să-i acorde atenție, i-a arătat soțului urmele de mușcături.

Acesta nu și-a ascuns supărarea și neîncrederea:

— Cu cine ești în delegație?

S-au certat și ea n-a putut dormi, simțindu-se rănită și furioasă, în singura noapte când avea la dispoziție un pat mare și confortabil, numai pentru ea. Ca tacâmul să fie complet, pe la ora unu dimineața s-a declanșat alarma de incendiu a hotelului unde erau cazați, așa că s-a pomenit în stradă, doar în halat, în frig, timp de treizeci de minute, până s-a putut întoarce în camera ei.

Când a ajuns acasă, mezinul nici n-a vrut să vină la ea. Stătea doar în brațele tatălui și ori de câte ori încerca să se apropie de el, copilul urla de parcă i-ar fi tăiat cineva picioarele cu fierăstrăul. Ceea ce femeia chiar simțea că se întâmplă, însă cu picioarele ei. Soțul ei a găsit-o plângând pe înfundate, în baie; când i-a văzut corpul acoperit de semne, mai proeminente sau mai estompate, de mai multe culori, și-a dat și el seama că era, într-adevăr, ceva grav. Durerea era înfiorătoare.

A doua zi a mers la medic. Era sâmbătă și n-ar fi vrut să meargă – nu-și dorea decât să stea cu copiii –, dar a cedat atunci când soțul ei a insistat, iar soacra s-a oferit să stea după-amiază cu cei mici. Durerea devenea tot mai sfâșietoare, pe măsură ce treceau orele.

Doctorul – de fapt, doctora – a privit totul cu la fel de multă nedumerire, însă și cu multă

suspiciune. A confirmat că erau urme de mușcături, i-a prescris analgezice și o loțiune, apoi i-a îndesat discret în geantă niște broșuri despre violența domestică, când se pregătea să iasă din cabinet, rugând-o s-o viziteze din nou dacă problemele continuau.

Trei săptămâni mai târziu, ajunsese de nerecunoscut. Semnele i se răspândiseră și pe față; pe obraji și pe bărbie avea zgârieturi, iar vârfurile urechilor arătau de parcă fuseseră ciugulite. Nu lipsise, însă, nici măcar o zi de la muncă – nici n-ar fi putut, după nouă luni de concediu postnatal; avea prea multe de dovedit, prea multe de recuperat. Însă se simțea extenuată. Arăta răvășită, pierită, nu mai avea pic de culoare. Medicul i-a recomandat analize de sânge. Dar valorile au ieșit normale, nu era nimic care să fi putut provoca sau să fi avut legătură cu semnele de pe pielea ei. A dezinfectat casa, împreună cu soțul ei, apoi au aruncat covoarele și au pus un parchet nou, ca nu cumva acarienii sau cine știe ce alți paraziți să fi fost vinovați pentru problemele ei. Și, în fiecare dimineață a săptămânii de lucru, ea își lua la revedere de la copii, care nu mai plângeau când îi părăsea, ceea ce o făcea să se simtă și mai rău și să plângă tot drumul până la serviciu, unde își mai aplica un strat gros de fond de ten, ca să arate ca o angajată competentă, stăpână pe sine. În weekenduri, când socializau cu prietenii, ea își dădea pe picioare cu o cremă specială, pentru a acoperi urmele de mușcături, și făcea pe soția și prietena grijulie.

Seara încerca să-l țină pe mezin treaz în mașină, uneori chiar lăsând în jos geamurile, ca să intre aerul rece, cântând cu voce tare, dând radioul mai tare – orice ca să-l țină treaz pe micuț. Dar, indiferent ce încerca, pleoapele copilului începeau, invariabil, să fluture din genele frumoase și nu le mai putea ține deschise după ora 18.30. Conducea mai repede spre casă, evita conversațiile sau

convorbirile telefonice când se apropia ora 17. Pleca în fugă de la serviciu, să-și ia bebelușul cât de repede putea, dar de fiecare dată mersul monoton al mașinii făcea genele lui lungi și arcuite să fluture, până închidea ochii cu totul.

Curând, a trebuit să fie internată în spital și conectată la tot felul de aparate și de fire. Pentru că nu putea fi nici acasă, cu copiii, nici la muncă, sentimentul de vinovăție pe care-l resimțea era copleșitor. Ai ei veneau să o viziteze în salon, dar scena era sfâșietoare. Faptul că nu putea să-i țină în brațe sau să se joace cu ei, așa cum ar fi dorit, îi rănea sufletul. Cei de la birou încercau să se adapteze la noua situație, dar ea nu li se putea dedica cu totul. Simțea că dezamăgea pe toată lumea.

Trupul îi era înțesat de sute de semne de mușcături furioase, care la început erau doar niște pișcături mărunte și apoi ajungeau să sângereze, ca și cum i-ar fi fost sfâșiată carnea. Durerea fizică era paralizantă, însă neputința de a face totul pentru toți, în orice clipă, era și mai grea. De la internarea în spital, starea ei se agravase; numărul de semne de pe piele crescuse zi de zi, iar în seara aceea îi apăruse chiar sub privirile ei îngrozite o inflamație agresivă pe încheietură, deasupra locului unde se ia pulsul.

Analizele de sânge, radiografiile și ecografiile nu-i aduseseră pe medici la nicio concluzie, dar faptul că stătea singură în spital îi oferise timp de gândire; prețioase ore de singurătate, de care nu se mai bucurase de când devenise mamă. Țintuită în patul ei, legată de fire și de tuburi, nu se putea mișca, nu putea ieși fără ca asistentele să se alarmeze și să facă un eveniment din asta. Nu mai lucra și nu avea în preajmă niciun om care s-o ajute și s-o facă să se simtă confortabil; era doar ea, singură într-un salon de spital, cu gândurile ei. Mintea îi lucra cu febrilitate, făcând tot felul de planuri și de calcule, dar după o vreme a obosit și a

renunțat să se mai frământe. Nu făcea decât să bată darabana cu degetele. Și să aștepte.

Senzația de sufocare a trecut. Acum începea să respire. Și, cu fiecare suflu, gândurile i se schimbau. Totul era separat, organizat, pus în cutii relevante: momentul în care s-a întâmplat cutare lucru, momentul când a avut loc chestia aia, lucrurile pe care le spusese și ce ar fi trebuit, de fapt, să spună, experiențele pe care era decisă să le dea deoparte sau să le retrăiască într-un alt fel. O curățenie de primăvară a creierului, până ce au fost orânduite toate gândurile, iar mintea ei s-a limpezit. O minte curată într-o încăpere curată.

S-a uitat în jur. Ce o adusese acolo?

Și-a pipăit încheietura, spre a-și verifica pulsul, și a descoperit că acesta se domolise. Aparatul de lângă ea, atașat cu un fir de degetul ei arătător, confirma acest lucru. Tigrul înlănțuit din sufletul ei se oprise, încetase să se mai plimbe, furios, prin cușcă. Pe când își verifica pulsul, cu degetul care nu era conectat la oximetru, degetele ei au trecut ușor peste cea mai recentă urmă de mușcătură. Și-a plimbat cu blândețe vârful arătătorului de-a lungul urmelor lăsate, parcă, pe piele de colții unui fierăstrău, și și-a amintit de momentul în care apăruse semnul.

În după-amiaza aceea o vizitaseră soțul și copiii ei. Cei mici erau foarte entuziasmați, agitați, săreau prin cameră, trimiteau jucăriile în aventuri peste tot, inclusiv pe aparatele medicale. Păpușa Barbie avea o rochie nouă, din fir de perfuzie, un Batman din LEGO se zbătea deznădăjduit sub o rotiță de la piciorul patului, un ursuleț de pluș sărea pe telecomandă, încercând să inventeze un nou dans pentru tărâmul lui magic. Copiii se cățăraseră lângă ea în pat, luându-i jeleul și budinca de pe tava de alături, vorbind repede și cu înfrigurare câte-n lună și-n stele despre viețile lor incitante și ocupate. Ea îi ascultase cu inima plină de iubire, gândindu-se cât adora vocile lor subțiri,

felul în care poceau cuvintele, gramatica lor confuză, dar practică, pe care n-ar fi vrut s-o corecteze niciodată. Soțul ei stătea în fotoliul de lângă pat, lăsând-o pe ea în centrul atenției, să trăiască momentul acela special alături de copii, privind-o și încercând să-și ascundă îngrijorarea.

Apoi ora de vizită se încheiase, iar asistentele, care închiseseră ochii, din bunătate, în fața numărului de vizitatori din salonul ei, ciocăniseră discret la ușă, spre a-i avertiza că e momentul să plece. Ea îi privise cum se încotoșmănau în paltonașe, cum își puneau căciulile de lână, care le strângeau obrăjorii moi, și cum mânuțele dolofane dispăreau în mănuși.

Apoi simțise săruturile lor lipicioase pe obraji și pe buze, și brațele mici, care de-abia reușeau s-o cuprindă. Trăsese adânc aer în piept, de parcă ar fi vrut să-și umple plămânii cu mirosul lor și n-ar mai fi vrut să-i lase să plece. Dar nu avea încotro.

Și-a trecut degetele peste semnul de mușcătură.

Avusese senzația aceea familiară, senzația care îi dădea de veste când apărea un nou semn misterios pe pielea ei. Era prima oară când o identifica, fiindcă până atunci crezuse că semnele apăreau spontan, aleator, fără niciun șablon, dar acum realiza că exista, totuși, un tipar care se repeta.

Își sărutase soțul, când venise momentul să-și ia rămas-bun și de la el, și îi ceruse din nou scuze.

— Încetează să te mai scuzi, îi spusese el cu blândețe. Vreau doar să te faci bine.

Le ceruse scuze și copiilor.

— Mami, dar nu e vina ta că te-ai îmbolnăvit! îi răspunsese o voce subțirică.

Îi privise plecând, auzise pălăvrăgeala lor zgomotoasă și ciondăneala care se stârnise deja între ei, pe coridor, și îi păruse groaznic de rău. Îi părea rău fiindcă îi părea rău. Fiindcă se simțea vinovată.

Degetele ei au încetat să se mai miște deasupra încheieturii. Vinovăție. Când și-a lăsat mezinul la creșă, s-a simțit vinovată. Când nu i-a putut lua pe cei mari de la școală, s-a simțit vinovată. Când nu și-a putut lua o zi liberă, deși copiii erau bolnavi, s-a simțit vinovată. S-a simțit vinovată din cauza dezordinii care domnea în casa lor. S-a simțit vinovată când a aflat că un prieten trecuse prin cele mai traumatizante și mai dificile momente ale vieții sale fără să-i spună nimic și ea nici nu-și dăduse seama de asta, nu observase ochii lui istoviți, nu observase nici măcar că dispăruse sclipirea din privirea lui, ori cuvintele care ascundeau adevărul. S-a simțit vinovată pentru că uitase să-și sune părinții, atunci când își propusese să nu uite, dar se luase apoi cu alte treburi. S-a simțit vinovată la serviciu, pentru că nu se afla acasă, după cum s-a simțit vinovată și când stătea acasă, pentru că nu mergea la serviciu. S-a simțit vinovată deoarece cheltuise prea mulți bani pe o pereche de pantofi. S-a simțit vinovată fiindcă nu reușea să se țină de mersul la sală. Acumulase atât de multă vinovăție încât se simțea de parcă ar fi fost vinovăția în persoană.

Ura faptul că de fiecare dată când era undeva se gândea unde ar fi trebuit, de fapt, să fie. Ura că simțea nevoia de a se explica, de a justifica absolut tot ce făcea, ura să fie judecată, ura *senzația* că este judecată, deși știa că în realitate nu este. Ura să trăiască în mintea ei.

Era greșit. Toată abordarea ei era greșită. Știa că gândurile care-i treceau prin cap erau irațională, fiindcă de fapt își adora cariera și era o mamă bună, cu o inimă debordând de iubire.

Buricele degetelor au atins iar încheietura mâinii. Și-a întors încheietura și a privit cu atenție pielea. Cea mai recentă mușcătură i se părea acum mai pală. Nu dispăruse de tot, dar parcă nu mai era așa de pronunțată, de crudă și de roșie cum fusese. S-a ridicat în fund, simțind că inima îi bătea

nebunește, și a încercat să-și domolească iar răsuflarea și mintea. Afișajul aparatului îi arăta că ritmul cardiac era prea mare. Nu rezolva nimic dacă se lăsa copleșită de griji.

Vinovăția.

Era vinovăția.

Sentimentul de vinovăție o devora, efectiv, *de vie.*

Pielea ei devenise, parcă, o cuvertură compusă din petice de vină.

Gândul ăsta a îngrozit-o, dar simplul fapt că reușise să înțeleagă cauza misterioasei boli a fost suficient ca speranța să renască, licărind plăpândă, în sufletul ei. Întotdeauna simțise nevoia să știe ce era în neregulă, ca apoi să poată îndrepta lucrurile. Asta le spunea și copiilor de fiecare dată când îi frământa vreo grijă. Lucrurile necunoscute sunt cele care hrănesc spaima.

Entuziasmată, și-a ridicat mânecile cămășii de noapte și și-a studiat pielea. Și urmele de mai sus se atenuau: cele mai mari erau acum mai puțin roșii, se estompaseră. Și, pe când le studia, își amintea momentul precis, definitoriu, în care apăruse fiecare dintre ele. Delegația în Londra. A doua zi consecutivă în care încercase fără succes să găsească o bonă. Excursia la muzeu cu școala, pe care n-o mai putuse face, deși și-ar fi dorit. Noaptea când aniversaseră zece ani de căsnicie și când se îmbătase atât de rău, încât vomase pe narcisele din grădina din fața casei și adormise pe gresia din baie. Al treilea refuz consecutiv pentru invitația unor prieteni la cină.

Toate acele urme de mușcături erau momente; momente în care simțise că nu era suficient de bună pentru oamenii care aveau nevoie de ea.

Însă știa că nu era adevărat. I-o spuneau zi de zi oamenii care o iubeau. Îi repetau în fiecare zi încurajările și pe ei ar fi trebuit să-i asculte.

S-a ridicat din pat, și-a scos perfuzia din venă, a îndepărtat oximetrul din degetul arătător. Imediat a

început bipăitul obsedant al mașinăriei. Ignorându-l, și-a luat, cu gesturi calme, geanta, și a început să-și împacheteze lucrurile.

— Ce faci aici? a întrebat-o Annie, asistenta inimoasă care o îngrijise încă de la internare.

— Annie, îți mulțumesc pentru tot ce ai făcut pentru mine. Îmi pare rău că ți-am irosit timpul…

S-a oprit brusc. Iar vinovăția?

— De fapt, nu-mi pare rău. Îți mulțumesc. Îți sunt recunoscătoare pentru bunătatea și grija cu care m-ai tratat, dar acum trebuie să plec. Mă simt mai bine.

— Dar nu poți pleca, i-a spus Annie, pe un ton blând, venind alături de ea.

— Uite! i-a spus femeia, întinzând brațele.

Annie i-a privit, surprinsă, mâinile. Și-a trecut degetele peste urmele de mușcături, tot mai vagi. A îngenuncheat și a ridicat poalele cămășii de noapte, examinând cu atenție și picioarele pacientei.

— Cum naiba…?!

— Am lăsat vinovăția să mă acapareze, i-a spus femeia. Am lăsat-o să mă devoreze. Dar de acum înainte, nu am de gând s-o mai las.

Sau cel puțin asta își dorea. Avea să reușească. Putea ține piept sentimentelor de vinovăție, fiindcă voia să facă asta și fiindcă trebuia s-o facă. Era viața ei, singura pe care o avea, și era hotărâtă s-o trăiască cât mai bine cu putință, bucurându-se de fiecare clipă, mergând la lucru, stând cu familia ei și refuzând să se mai scuze față de cineva, cu atât mai puțin față de ea însăși.

Annie i-a acceptat hotărârea și a zâmbit:

— Și atunci de ce te grăbești să fugi acasă chiar acum?

Femeia s-a oprit și a rămas pe gânduri. Făcea aceeași greșeală.

— Semnele s-au atenuat, dar n-au dispărut. Dacă exagerezi, dacă te grăbești, ar putea apărea

din nou. Te sfătuiesc să te întorci în pat, să te faci bine pe deplin și apoi poți merge acasă. Odihnită.

Da! a hotărât femeia. Încă o noapte, eliberată de vină, și cu un somn odihnitor. Și apoi avea să se întoarcă. Să meargă acasă. Să se întoarcă la ea însăși. Avea să sărbătorească viața și să trăiască fără vină.

Femeia care credea că i s-a stricat oglinda

— X, R, S, C, B, Y, L, R, T… citește femeia cu glas tare literele de pe panoul oftalmologie din fața ei.

— Bun, acum puteți lăsa mâna jos, spune oftalmologul.

Își desprinde palma de pe ochiul drept și îl privește, întrebătoare, pe medic.

— Aveți o acuitate vizuală foarte bună, spune el.

— Nu știu ce înseamnă asta.

— Se referă la claritatea vederii, dependentă de factori optici și neurologi; intensitatea focalizării retinale, în interiorul ochiului, starea de sănătate și funcționarea retinei și sensibilitatea capacității interpretative ale creierului.

— Harry, ți-am fost dădacă și te-am îngrijit de când erai mic. Te-am surprins dansând în fața oglinzii, imitându-l pe Rick Astley și cântând la tubul de deodorant, pe post de microfon, la bustul gol.

Bărbatul clipește des și se îmbujorează de rușine. Reformulează:

— Înseamnă că aveți o vedere absolut normală. Niște ochi perfecți.

Ea oftează:

— Ba nu sunt perfecți. Ți-am mai spus. Sunt ochii mei. Sunt în stare să-mi dau seama că e ceva în neregulă.

— Da, zice bărbatul și se foiește pe scaun, profesionistul din el lăsând locul băiețelului timorat. Asta nu prea înțeleg. Păreți atât de sigură că vederea v-a slăbit, dar nu aveți nici dureri de cap, nici ochi inflamați, nici vedere încețoșată, puteți citi perfect. Nu e nicio problemă cu vederea

la distanță – ba chiar citiți și ultimul rând de jos al panoului oftalmologie, pe care mulți oameni nu-l pot distinge. Nu înțeleg în ce constă problema dumneavoastră.

Ea îi aruncă aceeași privire pe care i-o aruncase când îl găsise cu capul scos pe fereastra de la baie, fumând pe ascuns o țigară. Îi strigase că e deranjat la stomac, dar ea descuiase ușa de la baie cu o monedă, pe dinafară. Și dacă nu fusese deranjat la stomac până atunci, cu siguranță că ajunsese să fie după. Fusese o bonă înspăimântătoare. În ciuda faptului că acum erau amândoi mai în vârstă cu douăzeci de ani, privirea ei reușea să-l intimideze la fel de mult ca în copilărie.

Medicul încearcă să se încurajeze singur: acum e adult în toată puterea cuvântului, căsătorit, cu doi copii. Are o casă de vacanță în Portugalia și ipoteca pe jumătate plătită. Ea nu-l mai poate răni cu nimic. Se îndreaptă de spate.

Femeia expiră și inspiră. Numără în gând până la trei. Da, este educat, este medic cu diplomă, dar în mod clar a rămas adolescentul prostuț pe care îl prinsese masturbându-se într-o șosetă.

— A început acum câteva săptămâni, explică ea.

— Ce anume?

— Problema cu picioarele mele.

El o privește chiorâș:

— Sunteți sarcastică, nu?

— Normal că sunt! Pentru ce crezi c-am venit aici?

— Pentru ochi.

— Pentru ochi, ca să vezi! pufnește ea.

Harry adultul, soț și tată, a dispărut. În locul lui a rămas tot adolescentul umilit. Amintirea șosetei nu-i dă pace.

— Nu-mi dau seama exact care a fost momentul precis, dar aș spune că s-a întâmplat acum vreo trei săptămâni. A doua zi după petrecerea de ziua mea, m-am trezit și m-am simțit înfiorător. Abia dacă m-am mai recunoscut, dar am pus asta pe seama

shoturilor de tequila, așa c-am mai lăsat să treacă niște zile, după care mi-am dat seama că nu era doar o mahmureală, ci chiar este ceva în neregulă cu mine.

— Și ce anume e în neregulă?

— Ochii mei mă văd în mod greșit.

El înghite în sec:

— Propriii ochi vă văd în mod greșit?

— Exact. Nu mă văd așa cum ar trebui să mă vadă. Îmi arată o altă versiune a mea. O versiune greșită. *Nu sunt eu.* Și e ceva în neregulă cu ochii. Poate nu e vorba de vedere, poate am nevoie de o radiografie sau de o tomografie. Poate nu este cristalinul de vină, poate este pupila sau irisul sau… nu știu, altă parte a ochiului.

— Haideți să vedem dac-am înțeles corect, spune el și se apleacă înainte, cu coatele pe genunchi.

E un bărbat zvelt, cu coapse lungi, brațe și degete lungi, chiar atrăgător – pentru cineva care în copilărie a fost o asemenea pacoste. Pe buze i se citește un surâs zeflemitor, iar asta o înnebunește. Își dă seama că medicul se străduiește să nu râdă de ea. N-ar fi trebuit să vină la el.

— Vă aflați aici fiindcă vă priviți în oglindă și vă vedeți diferit?

— Da, rostește ea cu mult calm. Ochii mei nu mă arată așa cum mă simt. Prin urmare, mesajul pe care ochii i-l transmit creierului este eronat. Înțelegi? Arăt diferit, nicidecum precum mă simt. De fapt, chiar mă sperii de ceea ce văd.

Aude tremurul din voce – la fel de bine îl aude și medicul, iar zâmbetul lui se risipește rapid. Nu mai are acel aer de zeflemea, ci pare chiar puțin îngrijorat. Ea și-l amintește cum venea, îmbrăcat în pijamale moi, flaușate, cu model cu maimuțe, și se cuibărea lângă ea cu un castron de popcorn cu unt, când se trezea îngrozit de vreun vis urât. Când era micuț de tot, nu era chiar așa agasant.

— Nu credeți că ar putea exista și o altă explicație? întreabă el, cu o voce blândă.

Se concentrează, conștientă că medicul vrea să-i transmită ceva. S-a exprimat delicat, dar… deodată – bum! Totul devine cât se poate de clar în mintea ei. Ce idioată a fost! Lasă capul pe spate și izbucnește într-un hohot de râs.

— Normal! Cum de nu m-am gândit mai înainte la asta? E atât de evident! Nu ochii mei sunt problema, nici pe departe.

Medicul pare ușurat că femeia n-o să aibă o cădere psihică în cabinetul lui. Se îndoaie de mijloc și surâde.

Ea bate din palme bucuroasă și se ridică.

— Mulțumesc foarte mult pentru timpul acordat, Harry, mi-ai fost de un imens ajutor.

Se ridică și el, cumva stânjenit.

— Chiar așa? Mă bucur. Să știți că n-am să vă iau bani pe consultație.

— Ei, nu fi caraghios! îl dojenește ea și se întinde după poșetă. Eu am luat o grămadă de bani de la tine – sau, mă rog, cel puțin de la familia ta – și știm amândoi că nu i-am meritat.

Și femeia izbucnește iarăși în râs, fericită că a găsit răspunsul căutat. Atât de mulțumită că nu ochii sunt problema.

El ia banii fără tragere de inimă, iar fosta lui dădacă refuză să primească chitanța.

— Așadar… îmi permiteți să vă întreb ce-o să faceți acum?

— Ei bine, dacă nu ochii sunt de vină, Harry, ce altceva ar putea fi? spune ea. O să repar oglinda, bineînțeles.

Geamgiul specializat în oglinzi, un bărbat pe nume Laurence, stă în fața oglinzii uriașe din dormitorul ei și se scarpină în creștet.

— Și ce-ați vrea să fac eu?

— Să repari oglinda, te rog.

Tăcere.

— Nu asta faci? Pe site scria că sunteți o companie care se ocupă cu producția de geamuri și oglinzi artizanale.

— Păi, da… asta înseamnă că lucrez mai ales piese la comandă. Dar mai și montăm sau înlocuim oglinzi și geamuri, reparăm rame, obiecte de sticlă ciobite… lucruri de-astea.

— E perfect.

El încă pare confuz. A aruncat o privire rapidă prin dormitor imediat ce a intrat și femeia nu e sigură dacă a observat că în patul ei doarme o singură persoană, nu două, deci că nu are soț. Sau, mai precis, că nu *mai* are soț. I s-a tot spus că partea cea mai grea a trecut: prietenele ei care s-au despărțit de soți îi spun că există speranță. Chiar speră din toată inima să fie așa, căci se apropie de capătul puterilor și convingerea că ochii îi fac figuri nu ajută deloc.

— Care-i problema? întreabă ea.

— Problema e că nu văd nicio problemă cu oglinda.

Ea râde.

— Trebuie să plătesc pentru diagnosticul ăsta?

Bărbatul zâmbește. Face gropițe în obraji. Brusc, ea își dorește să-și fi aranjat un pic părul, să fi acordat mai multă atenție înfățișării, înainte de sosirea geamgiului.

— Ei bine, este o problemă, crede-mă. Poți înlocui oglinda? Aș vrea să păstrez doar rama. A fost a mamei.

Zâmbește și ea, un zâmbet mai larg decât intenționase; surâsul lui este contagios. Femeia își mușcă interiorul obrajilor, ca să nu mai zâmbească, dar efortul e zadarnic. Zâmbetul lui e tot mai larg. Ochii bărbatului încep să i se plimbe pe trup, iar ea se înfioară.

— E crăpată? întreabă el și-și mută privirea către oglindă, studiind-o și trecându-și palmele pe marginea ei; femeia nu se poate abține, îl soarbe din ochi.

— Nu, nu e crăpată. Dar e stricată.

— Cum adică e stricată? se încruntă el și se scarpină iar în creștet.

Așa că-i povestește că a mers la oftalmolog, dar se pare că ochii ei funcționează perfect; evident, concluzia logică la care au ajuns ea și medicul a fost că oglinda trebuie să fie defectă.

El îi aruncă o privire curioasă; dar o face delicat, nu ca și cum ar judeca-o.

— Poate că ai mai auzit de probleme de genul ăsta? întreabă ea.

El dă să răspundă, dar se oprește și apoi se răzgândește, spunând doar:

— Da… Sigur… E o problemă des întâlnită.

— Ah, ce bine! exclamă ea, ușurată. Dacă nu era oglinda de vină, chiar nu știam ce să mai fac.

— Este singura oglindă pe care o folosiți? întreabă el.

— Hm…

Pare o întrebare tare stranie. Nu s-a mai gândit niciodată la asta.

— Da, este singura.

O vreme, a evitat oglinzile. Cum totul în viața ei o luase razna și era groaznic, n-avea niciun rost să se mai obosească și ca să arate bine. Doar atunci când a început iar să se uite în oglindă a remarcat problema.

El înclină din cap. Aruncă iarăși o privire de jur-împrejurul dormitorului ei. Poate acum observă că aici doarme o singură persoană. Oare nu e evident? Ar vrea să fie evident, ar vrea ca el să-și dea seama.

— Va trebui s-o iau cu mine, s-o duc la atelier. Voi scoate bucata asta de sticlă de aici și voi adăuga alta, care se va potrivi perfect. Și aș putea recondiționa rama, s-o readuc la viață.

Ea ezită să spună ce are pe suflet, parcă nu l-ar lăsa s-o ia.

— Stați liniștită, o să am mare grijă de ramă. Știu cât înseamnă pentru dumneavoastră.

Femeia o vede cu ochii minții pe mama ei, pozând în fața oglinzii. Își amintește cum ea însăși, pe când era doar o fetiță, stătea pe podea lângă mama ei și o privea pe aceasta cum se gătea ca să iasă în oraș, dorindu-și să o însoțească, privind-o ca pe o făptură exotică, deosebită, cu care nu ar fi putut semăna niciodată. Simte în nări parfumul favorit al mamei sale, păstrat pentru serile speciale în care ieșea în oraș.

„Fă o piruetă, mami!"

Și ea făcea o piruetă. Se învârtea, iar pliurile rochiei, ca un talaz, se învârteau odată cu ea, dezvăluind tăieturile laterale.

Se privește iar în oglindă. Nu o vede pe fetița care a fost cândva. Doar nu se aștepta să o vadă? Sau poate că da?… Vede, în schimb, o versiune a ei care nu-i place. Mai bătrână. Își mută privirile în altă parte. Nu, aceea nu e ea. Hotărât lucru, nu e. Oglinda trebuie să dispară imediat din casa ei.

— Aș putea folosi altă oglindă, presupun…

— Nu, nu folosiți nimic altceva! spune el. Asta e oglinda pe care o vreți.

Mângâie rama cu blândețe, ca pe o iubită.

— O să fac rama asta perfectă pentru dumneavoastră.

Ea chicotește ca o școlărită:

— Mulțumesc.

Și, înainte de a închide ușa de la intrare în urma lui, bărbatul îi spune:

— Îmi promiteți că nu vă mai uitați în alte oglinzi până nu este gata asta?

— Promit! înclină ea din cap.

Iar când închide ușa, inima îi bate nebunește în piept.

O sună chiar în ziua următoare, s-o anunțe că i-ar plăcea să-i facă o vizită la atelier, pentru a-și alege oglinda. Îl întreabă dacă e neapărat necesar. Și în gând se întreabă dacă nu cumva el încearcă s-o vadă din nou – speră, de fapt, că bărbatul își dorește s-o vadă.

— Nu sunt toate la fel? întreabă ea.

— La fel?! izbucnește el, prefăcându-se de-a dreptul indignat. Avem oglinzi plane, oglinzi sferice, oglinzi cu două fețe și oglinzi cu o singură față. Nu vreau să hotărăsc ce folosesc, până nu văd ce vă place mai mult.

A doua zi se urcă în mașină și merge la adresa unde se află atelierul lui. De astă dată, a dedicat mai mult timp înfățișării. A folosit oglinda din baie. E drept că aceasta i s-a părut cam mică, în comparație cu cea stricată, dar i-a arătat, cu siguranță, o versiune a ei mai apropiată de cea cu care era obișnuită. S-a machiat cu grijă, simțindu-se ametită de emoție, de entuziasm și întrebându-se întruna dacă nu cumva reacționa prostește, prea în pripă.

Se aștepta să găsească la adresa indicată un depozit murdar sau un magazin prăfuit, un loc rece, cu suprafețe dure, lipsit de viață, dar descoperă cu totul altceva. Mergând pe un drum de țară fermecător, ajunge la un hambar modificat, care a fost cândva o cabană acoperită cu stuf. Interiorul pare desprins dintr-o revistă de design; un atelier plin cu cele mai spectaculoase oglinzi pe care le-a văzut vreodată.

— Folosesc lemnul recuperat de la rame vechi, îi spune el, conducând-o într-un tur al atelierului înțesat de oglinzi de toate formele și mărimile. Asta e cea mai recentă. E aproape gata. Lemnul e de la o rădăcină pe care am găsit-o când mergeam să adun material, explică el și arată cu degetul spre pădurea care se întinde pe hectare întregi, dincolo de hambar. Nu trebuie să fie un lemn deosebit. Asta, de pildă – arată spre rama unei oglinzi de baie –, este făcută din lemn de paleți refolosit.

Ea își plimbă mâinile peste rame, impresionată de măiestria lui, simțindu-se chiar stânjenită că i-a cerut unui om de un asemenea talent să-i repare oglinda.

Hambarul l-a construit singur, îi povestește bărbatul, explicându-i cu lux de amănunte cum a construit ferestrele în așa fel încât lumina să cadă în unghiul potrivit pentru a scoate în evidență calitățile fiecărei oglinzi. Nu înțelege toate detaliile, dar i se pare frumos. Și, dacă a existat vreodată un bărbat menit să-și petreacă tot timpul meșterind la oglinzi, atunci el este acela. Femeia simte ceva nedeslușit în inimă atunci când îl privește, ceva ce nu a mai simțit de multă vreme, parcă de o viață, de când era o altă persoană. Persoană cu care acum nu mai seamănă deloc.

Bărbatul se apropie din spate, își pune palmele pe brațele ei și o întoarce. Atingerea o surprinde și o înfioară.

— Oglinda dumneavoastră este acolo, îi arată el.

Își vede oglinda în colțul încăperii. A făcut exact ce îi promisese: a readus-o la viață. A șlefuit-o și a lăcuit-o, iar acum ea o poate vedea exact cum fusese cândva, în dormitorul părinților ei, lângă șifonier, cu pantofii tatălui ei aliniați frumos alături și ondulatorul mamei băgat în priza de pe perete.

Pășește către oglindă și apoi rămâne pe loc, urmărind reflexia bărbatului, oprit în spatele ei. Își privește propria imagine și își studiază atent chipul.

— Ai reparat deja oglinda, rostește ea, surâzând fericită.

S-a întors. Este ea din nou. Pare reîntinerită, ca și cum și-ar fi făcut un tratament facial sau ar fi investit într-o cremă hidratantă nouă și extrem de scumpă – ceea ce, bineînțeles, nu a făcut. Doar oglinda a fost de vină în tot timpul în care a arătat-o altfel – era sigură!

— Credeam că am venit aici ca să-mi arăți oglinzi dintre care să aleg, m-ai păcălit! râde ea.

— Ești fericită? o întreabă el, tutuind-o pentru prima oară și ochii îi sclipesc, iar zecile de oglinzi din jurul lor fac să pară că bărbatul emană lumină.

— Da, e perfectă, spune ea, privind din nou oglinda.

Vede un punct roșu, ca un abțibild, pe sticlă și se întinde să-l atingă. Palma ei atinge sticla, dar nu simte nimic. Mirată, se întoarce spre bărbat, să-l vadă în carne și oase.

— Ce fel de oglindă ai folosit?

— Mai uită-te o dată, o îndeamnă el, și un surâs straniu îi înflorește pe față.

Parcă vrea să-i joace o festă. Femeia se răsucește încet și se uită iar în oglindă. Studiază cu atenție rama, sticla, totul în afară de chipul ei, fiindcă bărbatul este în spate și se simte stânjenită, tulburată. Punctul roșu e tot acolo, pe sticla oglinzii, și ea se întreabă dacă este un test, deși a întins deja degetele să-l atingă și a simțit că nu era niciun abțibild roșu.

— Ai auzit vreodată de contrastul simultan?

Ea clatină din cap.

— E un termen din pictură.

— Tu și pictezi?

— Doar ca hobby. Contrastul simultan e un fenomen produs când anumite culori par diferite ochiului uman, dacă sunt plasate una lângă cealaltă. Dar nu culorile se schimbă, ci doar percepția noastră ne joacă feste.

Tace câteva clipe, lăsând-o să digere informația.

— Acum întoarce-te și privește-te din nou, o invită el, cu blândețe.

Ea se întoarce încet spre oglindă și de astă dată se vede perfect. Ochii ei cercetează chipul mai îmbătrânit, obrajii mai plini, ridurile din jurul ochilor, abdomenul mai împlinit. Își aranjează bluza pe șolduri, timidă, și făcând asta vede iar abțibildul roșu. În loc să întindă mâna spre oglindă, își privește trupul și vede abțibildul lipit pe brațul ei.

— Cum a ajuns aici? întreabă, dezlipindu-l.

El surâde larg, plin de încredere.

— Tu l-ai lipit acolo! spune ea, amintindu-și cât de surprinsă fusese când el o atinsese pe neașteptate. Bărbatul folosise acel prilej pentru a-i pune abțibildul roșu pe mână.

— Testul oglinzii. Noi toți, maeștrii care fabricăm oglinzi, îl facem, spune el, glumind.

— Prima dată când am văzut abțibildul, am crezut că e lipit de oglindă, spune ea, pricepând, în sfârșit, testul lui. Abia a doua oară mi-am dat seama că e pe mine.

El încuviințează, dând din cap.

— Da, nu este pe oglindă, este pe mine, repetă ea și abia atunci înțelege cu adevărat. Nu oglinda a avut o problemă în tot acest timp, ci eu.

El înclină iarăși din cap.

— Deși n-aș spune că ai avut, într-adevăr, o problemă. E vorba doar despre percepție. Nu am vrut să mă ating de oglindă. E perfectă așa cum e ea.

Ea se întoarce și se privește în oglindă. Își studiază chipul și trupul. A îmbătrânit. Simte că a îmbătrânit mai mult în ultimul an decât în ultimii cinci ani la un loc, dar aceasta este ea acum. Se schimbă, îmbătrânește, e mai frumoasă în unele privințe, mai greu de acceptat în altele.

— Ei, bine? Tot mai vrei să înlocuiești oglinda? o întreabă el.

— Nu. E perfectă așa, îți mulțumesc.

Femeia care a fost înghițită de podea și a întâlnit dedesubt o mulțime de alte femei

Totul s-a întâmplat din cauza prezentării de la muncă. Nu suferea prezentările, dintotdeauna le ura, încă de când era scoasă la tablă, la școală, și cei doi derbedei din fundul clasei îi tot strigau „psssss, pssss", amuzându-se teribil când ea se înroșea la față. E adevărat că ei luau la mișto pe oricine, dar ea era o țintă favorită – chipul îi lua foc, pur și simplu, de stânjeneală, imediat ce fata își auzea propria voce și simțea privirile colegilor sfredelind-o, jupuindu-i parcă pielea.

Pe măsură ce a crescut, roșeața din obraji s-a mai domolit, dar emoțiile care puneau stăpânire pe ea își croiau de fiecare dată drum prin trupul ei, manifestându-se sub forma unui tremur cumplit al genunchilor. Nici nu știa ce era mai rău: fața îmbujorată, dar care nu-i afecta discursul, ori tremuratul genunchilor, ce-i făcea întregul corp să vibreze și să tremure de parcă ar fi stat în ger, deși la subsuori era leoarcă de transpirație. Pur și simplu tremura cămașa pe ea, astfel încât semăna cu un personaj de desene animate; aproape că auzea sunetul făcut de clănțănitul oaselor, de parcă n-ar fi fost ea, ci un sac de oase zgâlțâit zdravăn. Trebuia să-și ascundă și palmele, sau cel puțin să-și țină degetele strânse în pumn. Era mai rău dacă trebuia să citească de pe o foaie pe care o ținea în mâini, căci tocmai foaia o trăda de fiecare dată. Ideal era să țină foaia pe masă, palmele strânse în pumni sau degetele încleștate cu disperare pe un stilou. Era bine să stea pe scaun, să poarte pantaloni, nu fustă; de preferat pantaloni cu croiala cât mai strâmtă pe picior, căci cu cât era mai

puțină pânză care să tremure, cu atât era mai bine; totuși, talia trebuia să fie largă, ca să poată respira ca lumea. Era indicat să fie cât mai *casual* cu putință, să-și bea cafeaua sau ceaiul dintr-un pahar de unică folosință, pentru a evita zdrăngănitul unei cești pe farfurioară, tot din cauza mâinilor care tremurau incontrolabil.

Acum nu e vorba că se teme fiindcă nu știe ce să spună. Dimpotrivă, știe prea bine. Aseară s-a plimbat prin apartament încoace și încolo, ca și cum ar fi ținut o conferință TED. Și acolo, în apartamentul ei, era cea mai competentă oratoare din lume, recita ca pe apă, într-un mod cât se poate de inspirațional, concepte și rapoarte de vânzări trimestriale. Era ca Sheryl Sandberg[3] când își ținea discursul TED, era ca Michelle Obama când spunea… orice. Era o adevărată războinică, cita tot felul de date și de cifre, era extrem de sigură pe sine… în propria casă, noaptea, singură.

Prezentarea merge bine, deși poate nu e chiar atât de inspirațională și de impresionantă cum a fost la repetiția de cu seară, are mai puține trimiteri anecdotice la viața ei personală și este cu totul lipsită de umor, spre deosebire de improvizațiile comice cu care își răsfățase auditoriul-fantomă. Dar este fără îndoială mai sigură și mai la obiect, o prezentare exact cum a sperat să fie. În fine, mai puțin repetarea supărătoare a sintagmei *per se*[4], pe care n-a mai folosit-o niciodată în viața ei până acum, cu privire la nimic, dar care acum a ajuns să apară în aproape fiecare frază. Se imaginează deja la un pahar, mai târziu, cu prietenele ei, parcă le și aude chicotind amuzate de autocritica ei simpatică. Au să închine paharele în cinstea lui „Per Se!” și să-și petreacă noaptea folosind expresia buclucașă la fiecare frază, creând poate o provocare sau chiar un joc de băut.

— Barman, scuză-mă, te rog, își imaginează ea o prietenă aplecându-se peste bar și ridicând o

sprânceană. Mi-ai mai putea prepara un Cosmo, *per se*?

Și toate se prăpădesc de râs.

Dar merge prea departe cu gândurile despre viitor și devine, fără să-și dea seama, prea sigură pe ea. Totul merge bine până când începe să viseze cu ochii deschiși și pierde legătura cu realitatea. Desprinzându-se din visul său fericit, se trezește înconjurată de cei doisprezece colegi de echipă. Unii răsuflă ușurați că și-au încheiat partea din prezentare, alții sunt nerăbdători să ajungă în curând în lumina reflectoarelor. Chiar în clipa aceea se deschide ușa și în sala de ședințe intră Jasper Godfries. Directorul executiv. Noul director executiv, care n-a mai venit niciodată la o ședință a Departamentului Vânzări. Ca la un semn, inima ei începe să bată năvalnic. Simte imediat cum genunchii și degetele i se pun pe tremurat. Pielea i se înfierbântă, i se taie răsuflarea. Parcă tot corpul i-a intrat în panică și se încăpățânează să nu mai răspundă la comenzile creierului.

— Îmi pare rău că vă întrerup, spune Jasper, întâlnind privirile surprinse ale celor din sală. Am fost reținut într-un *call* cu India.

Nu există scaune libere, fiindcă nimeni nu se aștepta să vină și el. Oamenii se mută, îi fac loc, și ea se trezește față în față cu publicul de până atunci *și* cu noul director executiv. Genunchii i se lovesc unul de altul, de atâta tremurat, iar inima îi bate năvalnic.

Colegii privesc foile din mâna ei – unii amuzați, alții cu milă, prefăcându-se că nu observă cât de violent îi tremură degetele. Ochii lui Jasper Godfries rămân ațintiți asupra ei. Încearcă să-și relaxeze corpul, să-și controleze respirația, să-și calmeze mintea, dar nu mai poate gândi clar. Singurul gând care i se rotește în minte este: *directorul executiv, directorul executiv, directorul executiv.* Nu s-a pregătit pentru o asemenea situație

în niciunul dintre cele o sută de scenarii posibile pe care le-a parcurs toată săptămâna.

Gândește, gândește, își poruncește ea, pe când o țintuiesc ochii tuturor.

— De ce n-o iei de la început? o întreabă șefa ei directă, Claire.

Idioata de Claire!

Vocea din mintea ei țipă, panicată, dar ea surâde:

— Îți mulțumesc, Claire.

Își privește notițele, scoate din nou prima pagină a prezentării și deodată tot ce este în jurul ei se estompează. Nu mai vede nimic, nu mai poate gândi, nu poate decât să simtă. Anxietatea ei a devenit fizică și-i afectează tot trupul. Simte tremuratul în genunchi, în picioare, în degete. Inima îi bate prea repede, i se pare că toți o văd pulsând prin bluză. În stomac simte niște crampe tot mai puternice. Iar mintea i s-a golit cu totul de gânduri.

Claire spune ceva, o îndeamnă să înceapă prezentarea, întorc cu toții paginile. O iau de la capăt. De la capăt. Dar ea nu poate. Nu poate lua totul de la început. Nu s-a pregătit să facă asta de două ori.

Gâtul i se contractă, stomacul parcă i se umflă. Intră în panică. Simte cum o bulă de aer îi iese lent, încet de tot, prin pantaloni. Din fericire, nu e un vânt zgomotos, dar nu-i nevoie de prea mult timp ca mirosul fierbinte și pregnant al panicii ei să se răspândească în încăpere. Vede cum duhoarea îl izbește mai întâi pe Colin. Acesta se strâmbă și-și duce, instinctiv, mâna la nas. Știe că ea a fost autoarea. Curând, mirosul va ajunge la Claire. Și chiar ajunge. Șefa se holbează la ea și, cu un gest discret, își acoperă gura și nasul cu palma.

Ea privește foaia, tremură din toate încheieturile, mai rău ca niciodată până atunci și, pentru prima oară în douăzeci și cinci de ani, simte

cum fierbințeala aceea roșie îi revine în obraji, arzându-i, tot mai intens și mai intens, pielea.

Și aude cum de pe buze i se desprind cuvintele *per se,* urmate de un râs nervos. Toți ridică privirile din carnetele cu notițe și se zgâiesc la ea ca la o ciudățenie. Toți ochii aceia o studiază, indiferent c-o fac amuzați sau enervați. O judecă. Se lasă o tăcere lungă, îngrozitoare, încărcată, și ea nu vrea altceva decât să fugă din sală sau să se deschidă pământul și s-o înghită.

Și chiar atunci se întâmplă. O gaură întunecată, frumoasă și îmbietoare, se deschide între ea și tabla din sala de ședințe. Scăldată în umbre și promițătoare, adâncă, ademenitoare. Nu stă pe gânduri nicio clipă. Ar prefera să fie oriunde, numai în sala de ședințe, nu.

Sare în hăul întunecat.

Se prăbușește prin beznă și aterizează tot în beznă.

— Au! se vaită ea, frecându-și fundul. Apoi își amintește ce s-a întâmplat și își acoperă fața cu palmele: Fir-ar să fie!

— Ce? Ai pățit-o și tu?

Ridică privirea și vede o femeie în rochie de mireasă, având la piept un ecuson pe care scrie numele *Anna.* Nu vrea să știe ce anume a făcut Anna, nu vrea să se gândească la nimic, ci doar să-și analizeze, iar și iar, propria gafă cretină.

— Unde suntem? întreabă.

— În Orașul Penibilului, răspunde Anna și începe să se lamenteze: Oh, Doamne, sunt așa de idioată!

O privește iar, cu chipul schimonosit de durere, și-și continuă lamentările.

— I-am spus Benjamin… I-am spus *Benjamin,* repetă Anna întruna, surescitată și privind-o de parcă ea ar putea înțelege gravitatea greșelii săvârșite.

— Și pe el nu-l cheamă Benjamin?

— Nu! izbucnește Anna, făcând-o să tresară speriată. Îl cheamă Peter. Peter!

— Hm, într-adevăr, numele lui nu e nici măcar apropiat de Benjamin, acceptă femeia.

— Nu, nu este. Benjamin a fost primul meu soț, explică ea și se șterge la ochi. Chiar în mijlocul discursului de la nuntă, m-am adresat noului meu soț cu numele greșit. Iar privirea de pe chipul lui…

— Chipul lui Benjamin?

— Nu! Chipul lui Peter.

— Ah!

Anna închide ochii, strângând puternic din pleoape, ca și cum ar încerca să alunge imaginile ce o copleșesc.

— Biata de tine, se înfioară femeia, părându-i rău pentru penibilul situației sale și simțindu-se, deodată, mai puțin stânjenită de propria problemă.

Cel puțin ea nu a comis o gafă în ziua nunții, ci doar în fața directorului executiv și a colegilor cu care lucrează și cu care se vede în fiecare zi. Mda, și ce a făcut ea e penibil rău. Oftează iar.

— Tu ce-ai făcut? o întreabă Anna.

— M-am panicat și am scăpat un vânt în timpul unui raport de activitate, în fața colegilor și a noului director executiv al companiei, pe care încercam să-l impresionez.

— Aoleu!

Vocea îi tremură și femeia simte că Anna își înăbușă cu greu râsul.

— Nu e deloc amuzant, să știi, se indignează ea, acoperindu-și iar obrajii îmbujorați.

Brusc, tavanul de deasupra lor se deschide, apare o explozie de lumină și se prăvălesc peste ele o mulțime de fire de nisip. Cele două își feresc ochii. O femeie se rostogolește și aterizează odată cu nisipul, pe podea, lângă ele.

— Oh, Doamne, scâncește ea.

Pe ecusonul ei scrie Yukiko.

— Ce s-a întâmplat? o întreabă femeia pe Yukiko, dornică să uite propria umilință și

amintirea fețelor colegilor săi, când vântul s-a împrăștiat spre masa lor.

Yukiko se ridică, cu o expresie îndurerată zugrăvită pe chip.

— Tocmai am străbătut toată plaja din fața hotelului cu un sân ieșit afară din costumul de baie, spune ea și, amintindu-și scena penibilă, își aranjează bikini. Chiar mă miram de ce-mi zâmbește toată lumea. Credeam că toți sunt pur și simplu prietenoși… De rușine, am vrut să se deschidă pământul și să mă înghită, încheie ea, privind în jur.

Tavanul se deschide iarăși și aud o melodie la pian, iar în nări simt un savuros miros de mâncare.

Prin deschizătură se aruncă o femeie și aterizează în picioare. *Marie.* Imediat începe să-și aranjeze fusta, care i s-a prins în chiloți, dezvăluindu-i rotunjimile fundului, și se aventurează mai departe, în beznă, de una singură, bombănind ceva în franceză. Celelalte trei femei o privesc și nici nu se obosesc s-o întrebe ce-a pățit.

— Și cât o să stăm aici? se interesează Yukiko.

— Să sperăm că pentru totdeauna, răspunde femeia, așezându-se într-un colt întunecat.

Se gândește iar la prezentare, la expresia de pe chipurile colegilor și se cutremură.

— Eu sunt aici de ceva vreme. Tavanul se deschide tot în locul de unde ai fugit și poți urca la loc. Înaintea mea au plecat deja două femei, le explică Anna. Presupun că și-au dat seama când a venit momentul să plece.

— Probabil când dispare stânjeneala, adaugă femeia, sperând că asta se va întâmpla, totuși, în viața asta.

— N-o să dispară niciodată, spune Yukiko, așezându-se jos și cuprinzându-și cu brațele trupul aproape gol; rememorează momentul de pe plajă: îmi ieșise și sfârcul, și tot… geme ea înainte să-și ascundă fața în palme.

O altă gaură se deschide și o femeie se rostogolește până lângă ele.

— Iisuse, suspină ea, prinzându-și capul între palme. Ești o nătângă, Nora, de ce nu gândești niciodată înainte să deschizi gura?!

Anna izbucnește în râs – nu râde de cineva anume, ci de situație.

— Poate că Peter va crede că a fost nostim ca eu să rostesc numele lui Benjamin. Înainte de nuntă am tot glumit, zicând că sigur o să fac boacăna asta, dar n-am crezut că o să se întâmple pe bune. Poate ar fi bine să mă prefac c-a fost o glumă.

Deasupra ei se deschide o gaură mică în tavan.

— Sau poți recunoaște adevărul, îi sugerează femeia.

— Ce s-a întâmplat? întreabă Yukiko.

— A încurcat numele soțului ei cu cel al fostului soț, în discursul de nuntă.

Yukiko face ochii mari.

Gaura de deasupra lor se închide instantaneu – e clar că Anna încă nu este pregătită să plece. Astfel, află toate cum funcționează lucrurile. Niciuna nu părăsește ascunzișul până nu este cu totul pregătită să se întoarcă în lume. E posibil să mai petreacă ceva timp împreună.

— Voi două nu mă ajutați deloc, se plânge Anna, acoperindu-și fața. Vai, Doamne! suspină ea. Părinții lui, frații lui, sora lui, care e o scorpie, n-o să treacă niciodată peste asta.

— Dar nu-i cea mai mare greșeală din lume, nu-i așa? întreabă femeia. Peter n-o să te părăsească doar pentru că ai făcut o greșeală nevinovată. O nuntă este un eveniment important și destul de stresant, ai fost copleșită de sentimente. Probabil era numele pe care n-ai fi vrut cu niciun chip să-l rostești și tocmai de asta l-ai rostit. Iar privind în perspectivă, nu e ca și cum unul dintre voi ar fi fost bolnav, și-ar fi înșelat partenerul sau ar fi fost pus întruna pe harță…

— Sau ca și cum ai fi mers la altar cu un sân pe afară, adaugă Yukiko.

— Sau ai fi tras un vânt de față cu toți invitații, intervine și femeia, iar Yukiko o privește și strâmbă din nas, acum, când știe întreaga ei poveste rușinoasă.

Anna râde:

— Da, e adevărat.

— A fost o greșeală, te-ai încurcat în nume, spune pe un ton blând femeia.

— Da, așa este, surâde Anna și ușurarea i se citește pe chip. Ai dreptate. Vă mulțumesc, doamnelor.

Aceeași gaură se redeschide în tavan, deasupra lor. Aud toate cum cineva trage apa, apoi o voce de bărbat strigă: „Anna, Anna! Hai, te rog, ieși de-acolo!”.

— Te ascunzi în baie? întreabă femeia.

Ea încuviințează, dă din cap și privește în sus.

— A sosit momentul să suport consecințele.

— Noroc! îi urează femeia.

— Mulțumesc. Și ție!

Își ridică rochia de mireasă deasupra genunchilor, ca să poată urca, și ele urmăresc cum se aranjează și își netezește rochia, cu privirea ațintită asupra ușii încuiate a toaletei. Și, pe când trage adânc aer în piept și întinde mâna către încuietoarea ușii, pământul se închide deasupra lor și deodată n-o mai zăresc.

Chiar când Anna dispare, o altă gaură se deschide și ele văd o toaletă.

— E tot Anna? întreabă Yukiko.

— Nu, pare să fie altă toaletă, spune femeia, apropiindu-se, să tragă mai bine cu ochiul.

Mirosul care coboară până la ele e atât de groaznic, încât sunt nevoite să-și acopere gura și nasul.

Femeia care cade în gaură se ridică și privește cum fanta se închide la loc deasupra ei, apoi se uită la femeile adunate în jurul ei. *Luciana.*

— Oh, rahat! se strâmbă femeia, ținându-se de nas. Pute ca naiba.

— Știu, spune Luciana, rușinată. Și e o ditamai coada de femei care m-au auzit când eram în toaletă și care așteaptă să intre. E dezgustător. O să stau aici până când se duce mirosul.

— S-ar putea să trebuiască să-ncepi să plătești chirie, mormăie Yukiko, ținându-se de nas.

Se deschide o altă gaură și o femeie se rostogolește până lângă ele, înjurând. Se ridică și le privește pe celelalte trei femei din fața ei. Face câțiva pași, mușcându-și buza, apoi se oprește și se uită din nou la ele, cu atenție. Pe ecusonul ei scrie *Zoe.*

— Tocmai am întrebat o altă mamă, care aștepta la poarta școlii, când trebuie să nască. Dar se pare că nu e însărcinată, e doar grasă. Grasă cam cât o gravidă. O văd în fiecare zi și am întrebat-o treaba asta de față cu celelalte mame care-și așteptau copiii să iasă de la școală, spune ea și oftează.

Se mai deschide o gaură și o altă femeie cade lângă ele, văitându-se:

— Am alunecat când mergeam spre bar și am căzut peste masa lui, ca o pleașcă.

Din întunericul de la celălalt capăt al ascunzișului se aude o voce:

— Nu m-am putut opri din râs la o înmormântare.

Apoi, o altă voce vine din beznă, dogită și chinuită de rușine:

— Am vrut doar să-l îmbrățișez și ne-am sărutat pe buze.

— Ei, hai, asta nu-i nimic! spune Marie, femeia căreia îi intrase fusta în fund. Are un accent franțuzesc și iese din întuneric trăgând cu nesaț dintr-o țigară, ca într-o scenă dintr-un film cu spioni cu final previzibil. Nu e ca și cum ai merge prin tot restaurantul cu dosul fustei intrat tot în chiloți! adaugă ea, furioasă.

Femeile o aud cum scrâșnește din dinți.

Tavanul se deschide și cade o altă femeie, goală, acoperită doar cu un cearșaf și având pe chip o expresie îngrozită. Pe ecusonul lipit direct pe sânul ei gol scrie *Sofia.* Nimeni nu o întreabă cum a ajuns acolo, nimeni nu vrea să știe din ce situație abia a ieșit, iar ea ignoră celelalte femei, prea adâncită în propriile gânduri.

Se aude o voce timidă din adâncul întunericului și, pe măsură ce ochii femeii se obișnuiesc cu bezna, vede pe podea un corp pe care nu l-a observat până acum. Își dă seama că femeia trebuie să se fi aflat acolo încă de când sosise ea. Silueta umbrită pune un obiect pe podea și îl împinge spre ea. Obiectul se oprește la piciorul femeii. Îl ridică – este un ecuson pe care scrie *Guadalupe.*

Când vorbește Guadalupe, vocea ei este gravă, profundă, de parcă stă de foarte multă vreme acolo, fără să fi băut un strop de apă.

— Împinge-l înapoi, îi cere ea.

După ce au făcut cunoștință în acest fel confidențial, femeia împinge ecusonul pe podea și Guadalupe îl prinde, iar obiectul dispare din nou în beznă. Nu se simte nici măcar în stare să-l poarte, de rușine ce îi este.

— Am trimis cuiva un mesaj pe e-mail, din greșeală. Mesajul era chiar despre acea persoană, dar ea n-ar fi trebuit să-l citească în vecii vecilor, spunea ea, privindu-le pe celelalte femei cu ochii mari. Nu pot să-mi scot din minte clipa în care am trimis mesajul. Aș vrea să dau timpul înapoi și să nu-l fi trimis.

După ce și-a dezvăluit greșeala, se retrage înapoi în colțul întunecos în care s-a ascuns până acum.

— De cât timp ești aici? o întreabă femeile.

— N-o să mai plec niciodată, răspunde Guadalupe cu o voce dogită.

Marie pufnește și trage adânc din țigară.

Femeia decide că ea nu va sta în acea gaură pentru atâta timp, nu se poate rușina și nu poate sta așa, regretându-și la nesfârșit greșeala. Trebuie să-și trăiască viața!

O altă gaură se deschide și o femeie superbă se rostogolește până jos. Poartă o rochie de seară splendidă, pentru un eveniment de gală. Le privește șocată:

— Am câștigat.

— Ai câștigat? întreabă femeia. Felicitări! Dar ce anume ai câștigat?

— Un premiu. Premiul pentru care am muncit toată viața.

— Asta e extraordinar! Dar nu pari prea fericită.

— Am căzut, șoptește ea încă siderată. M-am împiedicat pe treptele care duceau la scenă. În fața tuturor. *A tuturor.*

— Vaaai! exclamă ele, la unison.

— Auci! se strâmbă Luciana.

Tavanul se deschide din nou deasupra lor. Femeia vede panourile de lemn care străjuiesc sala de ședințe, tabla de prezentări, chiar distinge un picior al lui Colin și șoseta lui dungată în culorile curcubeului. Nu vrea să rămână, dar încă nu e pregătită să se întoarcă, simte cum intră în panică.

— Trage aer adânc în piept, îi sugerează Zoe.

Femeia o ascultă și trag amândouă aer în piept.

— Inspiră pe nas, spune Marie.

— Și expiră pe gură, încheie Yukiko.

Femeia privește în sus, prin gaură. Sunt doar oameni, oameni pe care îi cunoaște. Își știe materialul, este extrem de bine pregătită, întotdeauna se pregătește foarte bine, tocmai în caz de asemenea momente. Poate să-și termine prezentarea.

Cel puțin ea nu i s-a adresat soțului cu un alt nume în ziua nunții, cel puțin nu i s-a prins fusta în chiloți, cel puțin nu i-a ieșit un sân pe afară. Și nu a întrebat niciodată vreo colegă supraponderală dacă e gravidă. Nu a trimis un e-mail delicat fix

cui nu trebuia. Și-a cam stricat prezentarea, s-a făcut de râs. Dar nu a fost în direct, la televizor. E ceva ce se poate repara.

Celelalte femei o privesc, nerăbdătoare să vadă care va fi următoarea ei mișcare. O altă gaură se deschide și o tânără se prăbușește, confuză.

— Canada e în SUA, nu? le întreabă ea, dându-și seama, după expresia de pe chipurile lor, că se înșală. Nu! Normal că nu! Ce idioată sunt! se pocnește ea cu palma în cap și murmură: E cel mai slab interviu la care am fost vreodată.

Femeia ridică privirea spre gaură. Cel puțin ea este bună la ceea ce face. Ar putea fi mai grav. Oricine se mai poate emoționa și pierde cu firea. Dar vântul… va trebui să se prefacă, să susțină că altcineva a fost vinovatul. Trebuie să se împace cu momentul ăsta stânjenitor și să meargă mai departe.

— Mai rămâi sau urci? o întreabă Marie, trăgând un ultim fum din țigară.

Femeia îi zâmbește:

— Mă întorc sus.

— Ce să zic, mult noroc! Eu nu mă mai întorc niciodată, spune Yukiko.

— Ba vei urca, ascultă-mă pe mine. Putea să fie și mai rău, o încurajează femeia.

Un pic mai departe se aude o femeie căzând pe pământ cu un țipăt:

— Dar *arăta* ca un bărbat!

Trage aer în piept și începe să urce.

Într-o secundă, se trezește exact unde era, în fața tablei, cu foile în mâini. Deși pentru ea a trecut ceva timp, pentru colegii ei e ca și cum nimeni n-ar fi părăsit încăperea. Toate privirile sunt încă ațintite asupra ei. Tremuratul a încetat. Ce era mai rău s-a întâmplat. Dar a trecut cu bine de momentul acela. A supraviețuit.

— Scuze! spune ea pe un ton ferm. Să o luăm de la capăt, da? Am scos în evidență vânzările pe Africa de Sud în graficul ăsta și, așa cum puteți

observa, am înregistrat o creștere semnificativă a vânzărilor pe ultimul trimestru, ceea ce mă bucură nespus. Totuși, există încă posibilități de dezvoltare și în pagina a doua vă prezint o serie de propuneri în acest sens.

Pe când ea dă foaia, femeile din adâncul găurii de sub pământ îi zâmbesc, ridică degetul mare în sus, în semn de reușită, iar fanta se închide.

Femeia care a comandat specialitatea de somon

Sarah, tânăra chelneriță, se îndepărtează, cu obrajii arzând, de masa oamenilor de afaceri. A auzit vorbele rostite la adresa ei, chiar dacă tipul le-a spus în șoaptă, la urechea unui alt mesean. Toată viața ei a auzit asemenea comentarii. Ar vrea ca o altă colegă să se ocupe de masa lor, dar bărbații s-au așezat chiar în sectorul de care răspunde ea. Dacă i-ar fi întâmpinat în ușa restaurantului și ar fi fost cea care să-i plaseze la masă, cu siguranță i-ar fi trimis în altă parte, dar când intraseră, ea se afla la bucătărie, cerând o comandă. Astfel că acum e nevoită să suporte ocheadele acestui grup de bărbați plini de sine, dintre care cel puțin unul găsește că defectul ei de vorbire e amuzant. Întotdeauna există unul din ăsta.

În timp ce transmite bucătarului comanda, Sarah se simte privită de o pereche de ochi. O femeie care stă singură, la o masă de o persoană, o studiază cu atenție. Intră în bucătărie, dă comanda, încearcă să-și vină în fire, înfrânând furia pe care o simte și tremuratul trupului, și apoi se îndreaptă spre femeia singură.

— Ați dori ceva de băut, cât timp așteptați? o întreabă Sarah.

— Da, te rog. O apă minerală sssimplă, fără lămâie, fără gheață.

La auzul comenzii, Sarah rămâne blocată. Și clienta e sâsâită. Se întreabă dacă nu cumva este luată iar peste picior, dar femeia din fața ei pare cât se poate de sinceră.

În timp ce se îndreaptă spre bar, să aducă sticla cu apă minerală, o privește pe furiș pe femeie. Aceasta se descalță sub mica masă pătrată, scapă de pantofii cu tocuri și își rotește încet gleznele, înainte și înapoi, într-o parte și-n alta. Apoi își despletește părul și și-l scutură, lăsându-l să cadă liber pe spate. Își rotește gâtul, ca și cum ar vrea să se dezmorțească.

E limpede că a avut o zi lungă și grea, dar nu dă niciun semn de stres, ci doar de tensiune fizică, în tot corpul. Își leagă părul la loc, într-o coafură mai puțin pretențioasă de astă dată, făcându-și o coadă înaltă și lăsându-și libere ceafa și fața.

Apoi scoate un mic tub de cremă din poșeta de piele, stoarce puțină loțiune și începe să-și maseze mâinile încet, cu calm, în vreme ce privește undeva în gol, pierdută în gânduri. Chelnerița o urmărește, nu-și poate desprinde ochii de la ea, este ceva hipnotic în mișcările domoale și sigure ale femeii. E ca și cum le-ar fi repetat de nenumărate ori, exact în această ordine precisă. Tubul dispare apoi în geantă și apare un balsam de buze, pe care femeia și-l întinde pe buze, încă privind în gol, pierdută. Balsamul dispare pe urma tubului cu cremă, în geantă, și chelnerița se întreabă ce-are să mai urmeze. Un telefon, probabil. Sau poate un jurnal. La picioarele femeii, sub masă, stă o servietă burdușită. E din piele, scumpă, cu catarame aurite la încuietori, deși cam uzată. Se vede că e folosită în mod regulat, nu doar la ocazii speciale, ca și cum ar fi ceva foarte important și tot ce e în ea e important – ca și proprietara ei. Sarah poate spune asta cu siguranță, judecând după felul în care femeia protejează servieta cu picioarele, împingând-o în perete, asigurându-se că aceasta nu cade și că nu i-o poate fura nimeni. Probabil ține înăuntru acte și documente oficiale, ceea ce s-ar potrivi cu roba neagră – cum poartă avocații la tribunal – pe care femeia și-a dat-o jos când a intrat, atârnând-o de

spătarul scaunului. Avocații vorbesc pentru a-și câștiga pâinea, lucru care lui Sarah i se pare uimitor, fiindcă ea evită să vorbească – și mai ales să vorbească în public – de cât se știe.

Sarah are nouăsprezece ani și a fost sâsâită toată viața, limba ei pur și simplu nu vrea cu niciun chip să pronunțe cuvintele cum trebuie, în ciuda nenumăratelor ore petrecute la logoped. O limbă care se încăpățânează să se repeadă în față și să-i atingă dinții de sus, prelungind mereu sunetul „s”. Această sâsâială este, teoretic, tratabilă, dar a devenit, din obiceiul amuzant și simpatic din copilărie, un defect de vorbire cât se poate de supărător. Când cei pe care-i distra vorbind sâsâit au început să-i ceară să renunțe la obiceiul ăsta, ea a știut că venise momentul să rezolve problema. Dar problema nu a dispărut și n-avea să dispară, motiv pentru care, pe toată durata școlii, a fost ridiculizată neîncetat. Acum este deja adultă, este studentă la universitate și chelneriță cu jumătate de normă, iar ridiculizarea este mai puțin fățișă – dar oamenii tot mai ridică din sprâncene când o aud, tot o mai privesc amuzați, iar tipii întâlniți prin cluburi își pierd orice interes pentru ea imediat ce o aud vorbind.

Logopedul îi spune că totul e în mintea ei, deci că nu este de vină limba, pe care o tot învinuise că nu i se supune. Ca și cum ea chiar ar vrea, de fapt, să vorbească sâsâit! Sarah știe că nu-și dorește în ruptul capului una ca asta. Încă de când sâsâiala a încetat să mai fie nostimă, s-a învățat să deschidă gura doar când trebuia să spună ceva cu adevărat important. A fost uluită să descopere cât de multe discuții nu aveau nicio importanță pentru ea. În schimb, a devenit o foarte bună ascultătoare și o observatoare atentă.

Sarah studiază hainele femeii. Costum negru, făcut la comandă, scump – la fel ca loțiunea și balsamul de buze, toate de firmă. Presupune că femeia venise la restaurant direct din sala de

judecată; uneori, avocații veneau până la localul unde lucra ea, pentru prânz sau cină, deși majoritatea optau pentru restaurante aflate mai aproape de tribunal. Nu-și poate desprinde privirile de pe femeie, impresionată de atitudinea acesteia. Și de modul în care a comandat apa minerală simplă, cu atâta încredere în sine și fără nicio reținere. Încă din copilărie, Sarah avusese o reținere în a vorbi și rostise aproape fiecare cuvânt de parcă ar fi vrut să ceară scuze pentru felul în care îl pronunță. Chiar și să se prezinte este o provocare – îi e ciudă că numele ei începe cu S. Uneori se preface că o cheamă altfel – în funcție de cine întreabă și de nivelul ei de încredere. Briana este pseudonimul ei favorit, pentru că nu conține niciun „s”; rostește acest nume cu încrederea unei tinere pe care chiar o cheamă Briana și adesea se întreabă cât de diferită ar fi viața ei nu dacă n-ar mai fi sâsâită, ci dacă ar avea măcar un nume pe care să-l poată pronunța ușor.

Într-un final, clienta închide meniul și apasă pe el cu unghiile impecabile, cu o manichiură perfectă. Unghii naturale, date cu lac transparent și cu vârfuri albe.

— V-ați hotărât la ceva anume? întreabă Sarah, apropiindu-se de masă și punând în fața femeii apa minerală, fără gheață și lămâie.

Remarcă tonul propriei voci, care pare diferit. Vrea să o mulțumească pe clienta asta, vrea ca femeia s-o placă, vrea să-i fie prietenă. Căci ea are o autoritate pe care Sarah și-ar dori să o dețină. O admiră pentru că în felul cum vorbește nu e nici măcar umbra unei rețineri.

— Da, sssigur, mulțumesssc, răspunde femeia, pe un ton plăcut, privind-o relaxată.

Sarah aude din nou sâsâitul, în „sigur” și „mulțumesc”, și simte că-i stă inima în loc. N-a fost o glumă și nici nu i s-a părut ei.

— Sssuper! exclamă ea, cu răsuflarea tăiată.

Un cuvânt pe care nu l-ar fi rostit în niciun caz, până în clipa asta, și este ea însăși surprinsă că i-a ieșit așa ceva din gură.

Bărbații de la masa mare izbucnesc într-un hohot nestăvilit de râs, care răsună în tot restaurantul. Nu râd de Sarah, dar fata simte că hohotele o vizează direct pe ea.

Femeia aruncă o privire către masa bărbaților, deschide iar meniul, pare să-și regândească comanda și brusc, ca și cum s-ar fi hotărât, în sfârșit, surâde.

— Îi poți ssspune, te rog, bucătarului, că aș dori o porție din ssspecialitatea de sssomon, cu garnitură de ssspanac sssotat și o sssalată de sssfeclă?

Ochii chelneriței se umplu de lacrimi și tânăra simte cum i se face pielea de găină. Urăște să-i întrebe pe oameni dacă vor să știe cum e preparată specialitatea zilei. Evită acel cuvânt în fiecare zi, încercând să descopere un subterfugiu și de obicei doar le arată clienților, cu un gest larg, tabla neagră, de lângă bar: *Iată meniul zilei.*

— Poți sssă faci asssta, te rog? o întreabă femeia.

De fapt, nu o întreabă, ci parcă o îndeamnă, parcă o încurajează.

Sarah se balansează, vizibil stânjenită, de pe un picior pe altul.

— Voi nota aici comanda.

— Nuuu! Ar fi bine sssă i-o ssspui direct.

Bucătarul e un om cu toane. E genul de om pe care e mai bine să-l eviți – ăsta a fost primul lucru care i s-a spus fetei, când s-a angajat aici. Tipul n-are niciun pic de răbdare, nici cu ea, nici cu nimeni altcineva – dar… în special nu cu ea. Au mai avut un chelner care era bâlbâit, dar acesta n-a putut să suporte împunsăturile răutăcioase, așa că a renunțat cu totul, mergând să se angajeze în alt loc, unde vorbitul nu era ceva absolut necesar. Nimeni din bistro nu are timp să asculte, iar defectul ăsta

pare să-l aibă și lumea de dincolo de ușile restaurantului. Sarah se pomenește adesea întreruptă de partenerii de conversație, care îi duc frazele la bun sfârșit și le încheie ei. Uneori fac asta pentru a o ajuta, dar de cele mai multe ori pentru că nu au răbdare cu cineva care le irosește timpul chinuindu-se să vorbească. Sarah e obișnuită să i se întoarcă spatele în mijlocul discuției și nu de puține ori i se întâmplă ca privirile interlocutorului să rămână fixate asupra gurii ei, când vorbește. Defectele de vorbire îi deranjează pe oameni. Și, adesea, un comentariu poate fi suficient ca să reduci pe cineva la tăcere pentru totdeauna.

— Poți, o sssă reușești! spune femeia.

Sarah înclină din cap, trage adânc aer în piept și merge cu pași hotărâți către bucătărie, cu carnețelul pe care și-a notat comanda.

Bucătarul nu țipă, ci stă aplecat asupra unor farfurii, transpirat tot, preocupat să facă ultimele retușuri la felul principal pentru masa celor șapte bărbați.

— Ai apărut la țanc, spune el, presărând sare pe o ultimă bucată de calcan, și o salută pe Sarah cu o scurtă mișcare a capului.

Ce expresie caraghioasă trebuie să aibă întipărită pe chip!

— Ce s-a întâmplat? întreabă bucătarul.

— Aș vrea sssă vă ssspun următoarea comandă.

Bărbatul se încruntă. N-are timp de prostii din astea.

— Doamna de la masssa patru ar dori…

Aruncă o privire pe foaia pe care o ține cu mâna tremurătoare, dar știe deja comanda pe dinafară, așa că ridică iar privirile spre bucătar și își înalță bărbia:

— Ar dori ssspecialitatea de sssomon, cu garnitură de ssspanac sssotat și o sssalată de sssfeclă.

El o privește atent preț de câteva clipe. Fata lasă comanda pe tejghea, iar bucătarul ia foaia și o studiază, de parcă ar vrea să se convingă că exact așa sună comanda. Ea rămâne în picioare și așteaptă. Nu e sigură ce anume așteaptă, dar e un moment de cotitură în viața ei. Ce urmează după momentele de cotitură?

Normalitatea, se pare.

— Grozav, mormăie el, în cele din urmă. Du astea la masă, până nu se răcesc! continuă și apasă pe soneria de pe tejghea.

Fata zâmbește, ridică farfuriile și se îndreaptă spre masa bărbaților, cu obrajii îmbujorați și capul ridicat, semeț, simțindu-se însuflețită, de parcă ar fi făcut primul ei salt cu parașuta, plutind la înălțimi amețitoare.

— Acum ssspune-mi, te rog, ce îmi recomanzi pentru desssert? i se adresează femeia, când Sarah revine la masa ei cu specialitatea de somon.

Sarah se simte pregătită:

— V-aș recomanda sssufleul de caissse cu massscarpone.

Femeia bate din palme, încântată.

Mănâncă încet, gânditoare, cu gesturi egale și tacticoase. Apoi își pune pantofii la loc, își ia roba de avocat și plătește, lăsând un bacșiș generos.

Până la finalul zilei de lucru, Sarah își face toate treburile de parcă ar pluti. Ceva s-a schimbat în sufletul ei, ca și cum un cod secret a trecut de la o femeie la alta, un cod magic care a învățat-o să se accepte pe sine și să nu mai ceară scuze pentru felul ei de a fi, să vorbească atunci când vrea să vorbească, să nu-și mai rețină niciodată cuvintele de teamă că oamenii o vor trata cu dispreț.

Și toate acestea datorită unei femei la fel de sâsâită ca ea, care a comandat o porție de specialitate de somon, cu garnitură de spanac sotat și o salată de sfeclă, iar la desert un sufleu de caise cu mascarpone.

Femeia care mânca fotografii

Căuta o poză de bebeluș pentru proiectul de la școală al fiului ei și, de îndată ce a deschis albumul de fotografii, s-a pomenit, încă de la prima pagină, pierdută în amintiri, absorbită parcă într-un vârtej temporal și incapabilă să mai scape. O anumită fotografie a declanșat totul. Îl înfățișa pe Scott la vârsta de patru luni, cu obrăjorii atât de bucălați încât ar fi putut aduna în ei hrană pentru un an, cu piciorușele scurte și durdulii, ridicate în aer, și chipul luminat de un chiot vesel. Și sorbind-o din ochi pe ea. Întotdeauna o urmărea cu privirea, oriunde s-ar fi dus, ca și cum ea ar fi fost cel mai important lucru din lumea lui. Îi era dor să-l ciupească de obrăjori, de piciorușe, să-l sărute întruna și să inspire mirosul dulceag, de pudră de talc pentru bebeluși.

Înainte să-și dea seama ce face, fotografia era deja scoasă din album și ea o mesteca de zor. S-a oprit o clipă din mestecat, cu ochii mari de mirare, când a realizat ce face. Dar în clipa următoare, un val uriaș de sentimente, de mirosuri și de amintiri a învăluit-o, cuprinzând-o într-un cocon cald și confortabil de iubire și nostalgie. A închis ochii și a înghițit.

Capul îi vâjâia, era ca drogată. S-a sprijinit cu spinarea de canapea și a simțit cum băiețelul îi țopăie în brațe, a simțit degețelele lui atingând-o pe buze, agățându-i-se de păr, azvârlindu-se pe spate atât de brusc încât ea trebuia să-l prindă mai strâns și să-i sprijine gâtul. Îi simțea respirația, mirosul, atât de aproape de fața ei când bebelușul i se ghemuia la piept. Mirosul acela, senzația dată de pielea lui moale, sunetul vocii lui în formare.

Simțea atingerea de catifea a vechii lor canapele, avea în minte aceleași griji familiare, unele la care nu se mai gândise de atât de multă vreme. Timp de un sfert de oră a stat singură acolo, prinsă în mrejele vieții sale trecute. Și deodată, pur și simplu, totul s-a evaporat. Bebelușul a dispărut din brațele ei.

Acum deschide larg ochii, simțind cum inima îi bate năvalnic. Se uită imediat la albumul de fotografii, lingându-și buzele de poftă, cu degetele tremurătoare plutind deasupra fotografiilor, ca și cum ea s-ar uita, pofticioasă, la o cutie cu bomboane de ciocolată. Alege cu grijă următoarea delicatesă. Scott, la patru zile, abia sosit acasă de la maternitate. O apucă, trage cu ochiul spre ușă și își îndeasă fotografia în gură, neștiind cum s-o facă mai repede. Nu-i ușor să mesteci hârtie fotografică. Trebuie să o zdrobești bine, iar fălcile o dor deja de atâta mestecat, gustul o face să se înfioare de silă, însă când ajunge la partea imprimată, mirosurile, sunetele, imaginile îi inundă mintea, iar durerea din maxilare și gustul scârbos din gură dispar ca prin farmec.

Băiețelul ei nou-născut țipă. Mai mult lapte – nu se satură niciodată, niciodată nu are lapte suficient. Ea se întoarce să-l hrănească la miezul nopții și la trei dimineață, iar oboseala nu o afectează, căci femeia se află încă sub imperiul adrenalinei și va rămâne astfel timp de două săptămâni. Își simte sufletul plin de bucurie pură, de dor, se simte împlinită pe deplin.

— Mami, o întrerupe o voce din gânduri. Ești bine?

Deschide iar ochii. Îl vede pe Scott, acum în vârstă de cincisprezece ani, stând în pragul ușii. E la vârsta la care majoritatea lucrurilor și a oamenilor din jurul lui – inclusiv ea – îl dezgustă, dar acum în ochi i se citește îngrijorarea. Probabil că ea nu arată prea grozav.

— Da, sunt bine…

Se ridică și își dă seama că pe frunte i-au apărut broboane de sudoare. La subraț se simte lipicioasă.

— Căutam pozele tale de când erai bebeluș, cum m-ai rugat.

Pe figura adolescentului se zugrăvește o expresie mai dulce și intră de-a binelea în cameră. I se așază alături, dar, când întinde mâna spre album, mama trage instinctiv de el. Băiatul o privește lung și apucă și el albumul. Dându-și seama de gestul prostesc și luată prin surprindere de posesivitatea ei, cedează în cele din urmă. Stomacul îi chiorăie și inima îi bubuie în timp ce el frunzărește albumul; simte nevoia să înghită mai multe fotografii. Are nevoie de încă o doză de nostalgie, de aleanul pe care transportarea într-o altă lume, de demult, i-l oferă.

— Unde sunt fotografiile de când eram bebeluș? întreabă el, privind la primele câteva pagini ale albumului, acum complet goale.

Ea se abține cu greu să nu râgâie.

Noaptea, când toți din casă dorm, ea se ridică, complet trează, simțind cum o cuprinde un dor copleșitor. Își privește soțul, amintindu-și cum era când se cunoscuseră, înainte ca anii să treacă peste el. Dă pătura într-o parte și se retrage în livingul învăluit în întuneric, cu albumul de fotografii în mâini. Măcinată de nerăbdare, dă paginile până la vara când se întâlniseră pentru prima oară.

Multă pasiune, sex incitant, priviri furișate și atingeri delicate, care-i dădeau fiori. Le retrăiește pe toate, mâncând o fotografie după alta, și apoi se întinde pe canapea, pentru a simți tot ce fusese cândva; senzualitatea, fiorii excitării, incertitudinea, speranța pentru viitor.

Mama și tatăl ei. Amândoi morți acum. Își trece ușor degetele peste chipurile lor din fotografii, înainte de a le devora, plină de dragoste, retrăind fiecare moment petrecut alături de ei, de când era

copilă; petrecerile de ziua ei și vacanțele, diminețile de Crăciun și prima zi de școală.

Trec astfel câteva zile și ea își parcurge, prin fotografii, toată copilăria – oprindu-se când ajunge la vârsta adolescenței. O perioadă prea complicată. Nu vrea să mai simtă gustul acelor ani. Trece mai departe. Nevoia de tot mai multe fotografii crește, este constantă și, deși sentimentul pe care-l trăiește lăsându-se în brațele nostalgiei e minunat, mâncatul propriu-zis al fotografiilor e o treabă destul de grea.

Cu timpul, însă, își perfecționează tehnica.

Picură un pic de ulei de măsline peste fotografii, le asezonează cu sare și piper și le pune chiar în tava de gătit, la cuptor. Când sunt crocante, le mărunțește în blender și le presară în farfuria ei, la masă. Pe când toți ceilalți mănâncă, ea se pierde, în taină, în lumea sa, rămânând doar fizic alături de ei și fără să mai fie nevoită să înfulece noaptea, pe ascuns. Este o experiență incitantă, căci nu știe nici ea ce amintire o va cuprinde – nu a etichetat pozele băgate la cuptor, așa încât sentimentele o izbesc pe neașteptate, iar anii și momentele pe care le retrăiește sunt de fiecare surprinzătoare. Devine atrasă de plăcerea surprizei la fel de mult pe cât o atrag amintirile în sine.

Găsește noi moduri de a-și consuma amintirile; amestecă fotografiile măcinate cu frunze de ceai, lăsându-le apoi la infuzat în apă fierbinte. Îi trebuie ceva timp să se asigure că amintirile nu sunt diluate, dar reușește totuși să o facă, le vrea la fel de puternice precum în momentul când le-a trăit. Lasă ceaiul să se așeze peste noapte, se obișnuiește tot mai mult să-l bea rece. Ține pliculețele cu fotografiile măcinate în punguțe de plastic, pentru a le avea la ea oriunde merge. O ajută când iese în oraș cu familia și când nu are acces cu orele la albumele ei; poate adăuga pliculețele într-un pahar cu apă fierbinte oricând simte că începe s-o mistuie pofta. Și pofta de

amintiri e intensă. Apare sub forma unor dureri în fundul ochilor, a unor crampe stomacale și a unui tremur interior, precum cel pe care ți-l poate provoca doar foamea cea mai cruntă. Ceea ce a început ca un ritual deosebit, înfăptuit doar o dată pe zi, a devenit acum o obișnuință, iar faptul că își poate bea amintirile îi permite să se răsfețe cu asemenea plăceri în mod constant.

Simte că soțul e îngrijorat din cauza ei, dar se preface că nu știe nimic. Abia mai târziu își dă seama că e cu totul distrasă de la viața de zi cu zi. A început să evite compania prietenilor de familie, preferând în schimb să stea acasă și să se retragă în nostalgia ei. Nu are de gând să facă din asta un tabiet permanent, este doar o plăcere de moment, care s-o ajute în perioada asta dificilă. Căci au fost atât de multe schimbări în ultima vreme… Copiii au devenit adolescenți, nu mai au nevoie de ea la fel de mult – sau cel puțin nu așa cum aveau când erau mai mici. Desigur, și relația dintre ea și soțul ei s-a schimbat, nu avea cum să nu se schimbe în peste douăzeci și cinci de ani. Ea observă aceste schimbări și presupune că trece printr-o perioadă de tranziție, una care necesită reflecție. Iar gândul la cum erau, odinioară, lucrurile, la acea senzație confortabilă de a fi dorită, de a se simți necesară, de a ști că există cineva care tânjește după ea, o ajută să se simtă în siguranță.

Într-o zi, însă, când se întoarce acasă, după câteva ore petrecute în oraș, expresia întipărită pe chipul soțului ei o surprinde. Își uitase punguța cu fotografii măcinate, pe care le lua cu ea, pe post de condimente, așa încât nu-și putuse asezona cu ele salata la prânz, cum făcea de obicei. În loc să-i transmită fericire, exuberanță, salata avusese un gust fad. La fel, ceaiul nu-i adusese nicio plăcere și întregul prânz fusese o experiență plictisitoare – femeia nu făcuse altceva decât să stea în cafenea, prinsă în capcana prezentului, fără nimic care să-i captiveze mintea. S-a întors acasă simțindu-se ca

un dependent de droguri care are nevoie disperată de o doză, dar l-a găsit pe soțul ei stând la masa din bucătărie, cu albumul de fotografii gol în fața lui.

— Unde sunt fotografiile? întreabă el, iar în glasul lui nu se simte mânie, ci poate teamă.

Ea se îndreaptă către ceainic, simțind că are nevoie de ceva bun pentru a se liniști, poate de fotografia aia drăguță din luna de miere, special păstrată, cu ei doi pe plajă – fotografie făcută când simțea că el o putea proteja de orice.

— Nu! se ridică el și, cu un gest blând, dar ferm, o împiedică să-și golească pliculețul în cană. Trebuie să discutăm despre chestia aia. Nu știu ce este, dar îți fură mințile, te îndepărtează de noi. Vorbește cu mine!

Ea se așază lângă el, simțind că n-are putere să i se împotrivească.

— Ce-ai făcut cu fotografiile? se aude iarăși întrebarea. Te văd cu albumele astea tot timpul, continuă bărbatul, răsfoind paginile. Toate amintirile noastre au dispărut. Ce-ai făcut cu ele?

Ochii bărbatului se umplu de lacrimi.

— Le-am mâncat, răspunde ea, abia șoptit, și bărbatul o privește stupefiat. Da, e adevărat. Le-am mâncat pe toate.

— Mi-era teamă că le-ai aruncat, că le-ai ars, spune el. Dar mă simt ușurat să aud asta, deși este cam…

— Ciudat, știu, acceptă ea. Totul a început când Scott a avut nevoie la școală de o poză de când era bebeluș. Am luat albumul de fotografii din mansardă – oare de ce le țineam acolo, unde nu le putem vedea? întreabă ea, iar el clatină din cap, nesigur. Și am dat peste cea făcută cu prilejul primului nostru Crăciun în trei…

Soțul ei izbucnește în râs, amintindu-și:

— Cea în care purta costumul de budincă de Crăciun?

— Mai ții minte? tresare ea și chipul i se luminează. Era o budincă mică și atât de drăgălașă… Cu piciorușe și mânuțe așa de grăsune și de adorabile!

— Era cel mai flămând bebeluș din lume, credeam că o să te sugă cu totul, până n-avea să mai rămână nimic din tine, își amintește el și râd amândoi.

— Era atât de delicios și n-am să uit niciodată clipele alea, spune ea și îl privește, iar în ochi îi sclipesc lacrimi. N-a trecut atât de mult, dar mi se pare că e o veșnicie de atunci. Și momentele frumoase s-au dus. Și nu se vor mai întoarce niciodată. Nu m-am putut abține să nu le mănânc, spune ea și își șterge nasul cu un șervețel. Lucrurile s-au schimbat prea mult și tot se mai schimbă… când mănânc fotografiile, însă, e ca și cum aș fi iar acolo, în vremurile alea, știu ce se întâmplă și ce-o să se mai întâmple. Mă simt mai în siguranță acolo, în trecut, decât aici, în prezent. Mi-e dor de momentele de atunci.

— Dar creăm și azi momente dragi, spune el, pe un ton iubitor. Iar trecutul e dus pentru totdeauna. De vreme ce am trăit aceste momente, ele sunt deja parte din noi; suntem făcuți din ele, din clipele noastre fericite din trecut.

Ceva nou de digerat, se gândește ea.

— Dar încă mai avem momente noi de trăit, cred că tu ai uitat asta. Suntem cu toții aici, cu tine, făurim momente frumoase în fiecare zi, doar că în ultima vreme te-am cam pierdut. Și știu că și copiii simt asta. Ia privește aici!

Își scoate telefonul și începe să deruleze fotografiile pe ecranul acestuia, una după alta. Ea fie nu se află în ele, fie, când apare și ea, privește în altă parte, pare pierdută, urmărind trecutul.

Se studiază în fotografii și ochii i se umplu de lacrimi. Nu, acelea nu sunt fotografii pe care ar vrea să le mănânce peste zece ani. Pare atât de

tristă! Soțul ei se întinde și o cuprinde pe după umeri.

— Ne e dor de tine. Te vrem înapoi.

O strânge mai aproape, ca în seara în care a invitat-o pentru prima oară la dans. Își apasă buzele de ale ei, ca atunci când s-au plimbat pentru prima oară pe plajă, ținându-se de mână; își trece degetele prin părul ei și o strânge la piept, ca atunci când au făcut dragoste pentru prima oară. Un sărut profund și prelung, un mesaj, o conversație tăcută, ca cele din zilele de început ale relației lor, ca la prima nuntă la care au fost împreună, formând un cuplu, și i-au privit pe prietenii lor cum se căsătoreau, dorindu-și, fiecare, același lucru. Sărutul care le-a dezvăluit pentru prima oară dorința împărtășită. Toate momentele pe care ea le-a devorat în ultimele zile.

Comunică acum unul cu celălalt prin acest sărut.

Este un nou moment.

Și are un gust mai bun decât orice fotografie.

Femeia care și-a uitat numele

Se simte epuizată. Are doar douăzeci de minute la dispoziție să se pregătească pentru ieșirea în oraș. A fost o sâmbătă obositoare, plină cu activități pentru copii: du-i pe cei mici la cercul de teatru, la antrenamentul la fotbal, la ora de desen; apoi cară-i la două petreceri, pentru zilele de naștere a doi colegi, suie-i în mașină, dă-i jos din mașină, mai ia în mașină alți doi copii, a căror mămică n-a putut veni. Colac peste pupăză, unul dintre ei și-a prins piciorul în centura de siguranță, când să coboare din mașină, și s-a împiedicat, căzând pe asfalt și lovindu-se la cap. Din fericire, incidentul nu s-a soldat decât cu un cucui, iar vizita la spital a fost evitată, dar când s-a uitat la ceas a văzut că era deja ora cinei.

Îi lasă pe copii să mănânce și se repede în baie pentru un duș scurt, sperând că fata care trebuie să vină să stea cu cei mici va ajunge la timp, înainte de plecarea ei.

Șoferul de taxi oprește în fața casei și începe să-și piardă răbdarea, pentru că ea întârzie. Cinci minute mai târziu, când ea se urcă în mașină, șoferul susține că l-a făcut să aștepte zece minute și de aici începe o discuție în contradictoriu – au fost zece minute sau doar cinci? Cu sângele fierbându-i în vene, de furie și iritare, ea simte că o ieșire în oraș este ultimul lucru pe care și-l dorește, de fapt, în seara asta. Conversație, agitație, iar n-o să aibă timp să stea un pic doar cu gândurile ei, iar n-o să aibă timp pentru nimic. Nimic n-o să iasă bine.

Intră în restaurant, deja transpirată, în ciuda dușului – a trecut de la uscarea părului cu un foehn

care era prea fierbinte la un taxi supraîncălzit, apoi la aerul rece de afară și acum la aerul condiționat din restaurant. Își simte capul încă fierbinte de la foehn, are paltonul pe ea, la fel și eșarfa și mănușile; simte că machiajul i se scurge pe față. E stresată, tulburată, în pragul leșinului, nu e deloc în apele ei. Șeful de sală o privește, așteptând o reacție din partea ei.

— Mă scuzați, șoptește ea și își dă jos eșarfa, bucurându-se de aerul care-i răcorește gâtul și pieptul.

Îl privește pe șeful de sală. Se încruntă. Își scoate mănușile și paltonul, încercând să tragă un pic de timp. Un alt angajat al restaurantului apare ca din pământ și i le ia, curtenitor.

— Mulțumesc.

Acum, senzația de leșin parcă a mai dispărut, pielea îi este mai puțin jilavă, temperatura corpului scade, ar trebui să gândească mult mai clar și totuși… aruncă o privire spre șeful de restaurant și îi citește numele pe ecuson: Max.

— Mă scuzați, se încruntă ea din nou. Ce m-ați întrebat?

— Să-mi spuneți numele, vă rog. Sau numele pe care a fost făcută rezervarea, surâde el, politicos.

Nu-i trece nimic prin minte. Absolut nimic.

— Am făcut rezervarea pe numele meu, răspunde ea, încercând să amâne momentul stânjenitor.

— Și vă numiți…

— Pentru ora 8 seara, adaugă ea, trăgând cu coada ochiului spre ceas.

În ciuda tuturor încurcăturilor, a întârziat doar cinci minute.

— Pentru câte persoane? întreabă el, încercând s-o ajute.

— Două persoane.

E sigură de asta, deși nu-și poate aminti cu cine trebuie să ia cina. Închide ochii, strângând tare din pleoape, în speranța că-și va aduce aminte. Nici

vorbă. Nimic. De ce nu-și poate aminti numele ei? Se concentrează cât de mult poate. Se imaginează stând acasă. Își reclădește, în minte, casa în care locuiește. Își revede cei trei copii. Slujba sa. Clădirea unde lucrează. Biroul ei din colț, sub care se află pantofii cu tocuri înalte, lăsați acolo în fiecare seară. Sunt niște pantofi negri grozavi, rezistenți, cu tocuri solide, care se asortează aproape la orice – nu că asta ar conta, fiindcă nimeni nu o vede vreodată de la brâu în jos, ea stă mereu la birou și răspunde la telefon. Jumătate din timp nici măcar nu ține pantofii în picioare, încearcă să se gândească la colegii ei, reia conversațiile cu ei în minte, vizualizează ziua de muncă. Dacă îi poate vedea discutând cu ea, atunci cu siguranță își va aminti și cum o cheamă. „Poți face asta? Poți să suni tu, te rog? Ești drăguță să…?”

Dar nu-i aude niciodată rostindu-i numele. Apoi, mintea îi revine la clipele petrecute acasă. Imagini cu cei trei băieței. „Mami, mami, mami.” Întotdeauna „mami”.

— Presupun că rezervarea nu este făcută pe numele de „Mami”, încearcă ea.

Max râde:

— Mă tem că nu, doamnă.

— Poate mă ajutați cu vreun indiciu, spune ea, aplecându-se peste tejgheaua de la bar și încercând să tragă cu ochiul în registrul de rezervări, dar bărbatul acoperă pagina cu palma. Ea se dă imediat înapoi. Mă scuzați!

Se gândește la soțul ei. La chipul lui frumos. Cum îi spune el? *Iubito. Drăguțo. Scumpo.* Sau, când o cuprinde în brațe prin spate, dimineața, pe când ea pregătește pachetele cu sandviciuri pentru copii: *Hei, sexy!*

Zâmbește ca pentru sine.

— Există trei rezervări făcute pentru ora 8 seara, la mese de două persoane, spune Max, încercând

să o ajute. Un bărbat a sosit deja la una dintre mese. Poate îl cunoașteți?

Pășește în restaurant și bărbatul care stătea singur la masă se ridică de îndată ce o zărește. Fața i se luminează, de parcă o cunoaște.

Max rânjește, sigur pe el, și o lasă în compania bărbatului, în timp ce un chelner ține scaunul, ajutând-o să se așeze. Ea îl salută pe domnul de la masă cu un zâmbet abia schițat, căutând imaginea lui în memorie, pretutindeni, oriunde, chiar și în cele mai întunecate cotloane, sub straturile de date. Bărbatul este cu cel puțin douăzeci de ani mai în vârstă decât ea, e chel, îmbrăcat cu un costum nu neapărat nou sau la modă, dar cel puțin curat și îngrijit, care-l prinde bine. Îi cercetează chipul spre a găsi eventuale indicii, pe când se apropie de el, cu degetele încleștate pe poșetă, ca și cum acest gest i-ar da siguranță.

— Bună seara, spune ea.

— Sunt eu, Nick, rostește bărbatul, ridicând brațele ca un negustor care-și prezintă marfa.

Ea râde nervos.

— Nick, eu sunt… și se blochează.

— Ești Karen, bineînțeles! îi încheie el propoziția. Stai jos, stai jos, te rog.

— Karen, repetă ea numele, simțindu-l aproape fizic în gură, mestecându-l, rostogolindu-l pe limbă, ca și cum ar vrea să vadă dacă i se potrivește.

Nu este sigură, dar mintea îi este încă golită de gânduri și, în definitiv, cine este ea să-l contrazică pe bărbatul ăsta, care o cunoaște și știe că o cheamă Karen?

— Îmi cer scuze că am întârziat câteva minute, începe ea. S-a produs o mică încurcătură în legătură cu masa…

— Ah, nu, nu-i nevoie să-mi ceri scuze. Eu am ajuns prea devreme. Eram prea nerăbdător. Sau neliniștit. Îmi pare bine că ne-am întâlnit, în sfârșit, după atâta timp!

— După cât timp? întreabă ea, îngustând ochii și încercând să și-l imagineze ca pe un bărbat tânăr, un bărbat pe care ea l-a cunoscut cândva.

— Trei luni? Ne-am fi întâlnit mai devreme, desigur, dar a fost doar vina mea că nu s-a întâmplat astfel. Mi-e greu să ies în oraș, de când a murit Nancy.

— Nancy… repetă femeia și îl studiază, observând durerea și tristețea pe fața lui. Soția ta…

— Nancy a fost cea mai bună prietenă a mea, spune el, pe un ton trist și ochii i se împăienjenesc de lacrimi. Of, asta este exact ce mi-au spus prietenii mei să nu fac. N-ar trebui să vorbesc despre ea.

— Dar vorbește despre ea! îl încurajează femeia, E firesc să simți nevoia s-o pomenești, îl încurajează femeia și, instinctiv, se întinde peste masă și-i ia mâna în mâna ei.

— Îți mulțumesc, șoptește el și, cu mâna rămasă liberă, scoate o batistă din buzunar și-și șterge ochii de lacrimi. Regula numărul unu în privința a ceea ce nu trebuie să faci la o întâlnire, surâde el, amar. Și primul lucru pe care-l fac este tocmai să vorbesc despre soția mea.

Ea rămâne înmărmurită, îngheață, apoi își trage ușor mâna din mâna lui, cu mișcări domoale, ca un șarpe, de parcă n-ar vrea să fie observată. O întâlnire? Inima începe să-i bubuie în piept. Se gândește la soțul ei. La chipul lui frumos. *Hei, sexy!* Doar nu-l înșală cu bărbatul ăsta, nu? Oare n-ar trebui să-și amintească, dacă l-ar înșela?

— Nigel, spune ea, întrerupându-l în timp ce îi povestea ce-i promisese soției lui, Nancy, pe patul de moarte.

— Nick, o corectează el, privind-o cu o anumită răceală.

— Ah, da, sigur. Nick, asta am vrut să zic.

Își întoarce privirea către recepția localului – Max stă cu spatele la ea. Sperase să-i poată atrage atenția, dar bărbatul stă cu capul aplecat spre

registrul de rezervări. Îi vine ideea să-și scoată telefonul – își poate căuta numele prin mesaje, își ridică poșeta, iar Nick o privește în timp ce scormonește prin ea.

— Te simți bine?

Nici urmă de telefon. Și l-a uitat fie acasă, fie în taxi. Acasă. Imaginea îi revine instantaneu în minte. Vede telefonul lângă chiuveta din baie, lângă perii și trusa de machiaj. Speră ca fetei care are grijă de copii să-i dea prin cap să o sune direct la restaurant, dacă apare vreo problemă. Deși, dacă va fi strigată pe nume, de unde va ști că apelul e pentru ea? Lucrul ăsta o îngrijorează teribil de tare. Ridică privirea spre omul din fața ei, care susține că și-au dat întâlnire.

— Niall…

— Nick, se încruntă el.

— Nick, da, Nick… Ești un tip drăguț, dar nu cred că sunt femeia potrivită pentru tine. Vreau să spun că efectiv nu sunt femeia pe care o aștepți. Am impresia că nu sunt Karen.

— Nu?

— Nu. Am o mică criză de identitate, pe moment. Te rog să ai răbdare cu mine. Ne-am mai întâlnit vreodată față în față, până acum?

— Păi… nu. Mi-ai trimis o fotografie pe e-mail, deși arăți, îndrăznesc să spun, mult mai tânără decât în fotografie și de obicei se întâmplă exact invers, spune el și se încruntă, încurcat.

Apare Max, care conduce o clientă abia sosită. Femeia pare supărată și se plânge că a întârziat în trafic, din cauză că se petrecuse un accident. Pe când se apropie de masa lor, Max face ochii mari; arătând, discret, spre noua sosită, deschide gura și mimează doar cuvântul: *Karen.*

Ea se ridică și-și ia poșeta, cu o mișcare rapidă. Nick o privește, surprins.

— Pleci deja?

— Nick, ești un bărbat minunat. Sper să-ți găsești fericirea. Se apleacă să-l îmbrățișeze și îi

șoptește la ureche: Să nu mai spui povestea cu ultima dorință a lui Nancy, de pe patul de moarte.

— Nu?

— Absolut, nu! spune ea, cu delicatețe.

Bărbatul se înroșește și, privind peste umărul femeii, este ca și cum ea ar fi dispărut, fiindcă nu o mai poate vedea decât pe adevărata Karen.

— Karen! bâiguie el, emoționat. Arăți minunat.

Agitația care pusese stăpânire pe Karen se domolește și ea chicotește, emoționată.

Femeia care a uitat cum o cheamă se grăbește către recepție, alături de Max.

— Așadar, aceea nu era masa mea, spune ea, nervoasă, mușcându-și buza.

Șeful de restaurant râde:

— Nu mai spune?! Ce ciudat!

Se apleacă spre ea și aruncă o privire conspirativă spre sală:

— Au mai rămas doar două mese posibile. O persoană așteaptă la masa cu numărul cinci, iar la masa cu numărul opt nu a venit, deocamdată, nimeni. Dacă nu apar curând, își vor pierde rezervarea.

— Dar poate am venit eu.

— Chiar ați venit, da.

— Știți ce vreau să spun…

— Firește că știu. Aveți dreptate.

— Știți, dacă mi-ați spune, pur și simplu, numele pe care s-au făcut rezervările, asta m-ar ajuta cel mai mult, insistă ea, trăgând iarăși cu ochiul în registru, însă el acoperă imediat pagina.

— De unde știți că v-ați aminti?

— Mi-aș aminti.

— Sau nu. Și cred că altceva v-ar fi mai de folos, spune el și în privire i se aprinde o scânteie. Ce-ar fi să încercați cu doamna de la masa numărul cinci?

Femeia studiază atentă doamna care stă la masa cinci. Este îmbrăcată elegant, la modă, cu haine care par aproape futuriste, dar probabil au să apară

pe Madison Avenue în următorul sezon. E șic și tot ce poartă pare extrem de scump, de la coafură la rama ochelarilor.

Femeia oftează:

— Figura ei nu mi se pare deloc familiară.

— Chiar așa? Nu vă amintiți nici măcar propriul nume, familiaritatea nu mai intră de mult în discuție! Încercați să stați de vorbă cu ea, o îndeamnă Max, după care o ignoră, preocupat să întâmpine următorul grup care intră în restaurant.

Ea răsuflă adânc și-și aranjează ținuta. Îi place cu ce e îmbrăcată, dar dacă ar mai fi avut câteva minute la dispoziție, ar fi ales ceva mai elegant. Femeia de la masă este îmbrăcată în negru din creștet până-l tălpi, pare atât de distinsă încât femeia care și-a uitat numele se simte, prin comparație, ca un clovn, cu bluza ei în culorii vii și fusta plisată. I-ar fi plăcut să aibă o ținută cât mai simplă; se gândește să-și scoată colierul de la gât, dar e deja prea târziu – femeia a observat-o și se uită la ea.

Se oprește în dreptul mesei, așteptând ca femeia să-i ceară să plece, fiindcă așteaptă pe altcineva.

— Olivia? se pomenește, însă, întrebată.

Femeia care și-a uitat numele își ține buzele și se așază. Nici numele Olivia nu-i pare deloc familiar.

— Bună seara.

— Eu sunt Veronica Pritchard! Îți mulțumesc foarte mult că ai venit.

— Cu plăcere, Veronica, spune femeia, dregându-și glasul.

Max vine la masă și-i umple paharul cu apă.

Deodată, femeia elegantă pare neliniștită – o mică fisură în imaginea sa ireproșabilă. Femeia care a uitat cum o cheamă așteaptă ca străina să vorbească.

— Presupun că acum ar trebui să-ți spun de ce te-am contactat.

— Da, te rog, îngaimă ea, bând puțină apă.

— Ei bine, mi s-a spus că ești cea mai pricepută, desigur.

Femeia aproape că se îneacă, împroșcând cu apă, la auzul acestor cuvinte, iar Max dă ochii peste cap și se îndepărtează de ele.

— Lucrez de treizeci de ani în compania mea și niciodată nu m-am mai aflat într-o asemenea situație. Sinceră să fiu, mi s-a părut mereu că lucrul ăsta e pentru oamenii slabi, iar eu nu m-am considerat niciodată a fi slabă

Femeia așteaptă să afle mai mult.

Veronica își drege glasul. Degetele ei sunt grele de inele, aproape complet acoperite cu bijuterii.

— Treizeci de ani de parfumuri. Am creat fără probleme treizeci de parfumuri – ca să nu mai vorbesc și de edițiile speciale de Crăciun! Uneori am avut atât de multe opțiuni la îndemână încât am fost nevoită să aleg dintre ele. Acum am epuizat toate opțiunile, chiar și pe cele care nu erau cele mai bune. Trebuie să recunosc: am un blocaj. De aceea te-am contactat. Se spune că ești cea mai bună muză din toată țara.

Femeia care și-a uitat numele se holbează la ea:

— Muză?

— Mă rog, cel mai bun *influencer,* spune-i cum vrei, răspunde cealaltă, fluturând, plictisită, din mână. I-am auzit pe mulți vorbind despre tine, pe furiș, în cercurile noastre, desigur, nu te îngrijora. Știu că îți place să acționezi în secret.

— În secret. Da.

E tulburată. Încearcă să-și aducă aminte. Se vede la muncă, stând la biroul ei, aranjând întâlniri, răspunzând la telefoane, dar nu, nu simte nicicum că ar fi vreun *influencer.* Cu siguranță nu acasă, cu trei băieți și un soț. Are prea multe pe cap ca să mai aibă timp să-i inspire și pe alții.

— Vorbește-mi despre parfumurile tale, o invită femeia, întinzându-se după pâine și îndesându-și un dumicat mare în gură, ca să nu fie nevoită să mai spună ceva.

— Sunt de lux. Scumpe. Fiecare dintre ele poartă oamenii către epoci și locuri pline de splendoare și de grandoare, dincolo de viețile lor cotidiene, dincolo de existențele obișnuite.

— Și ce e rău într-o existentă obișnuită? se încruntă femeia.

— Poftim?! o repede Veronica, văzându-se întreruptă când abia se lansase în tiradă.

— De ce vrei să mergi dincolo de lucrurile obișnuite?

— Pentru ca oamenii să fie purtați spre altceva. Pentru ca oamenii să poată evada din rutină. Vreau ca parfumurile mele să miște oamenii. Să-i facă să se simtă speciali. Extravaganți.

— Eu cred că magia unui parfum este că te poate duce înapoi, la un anumit moment din amintirile tale, un moment atât de important în propria-ți viață, încât să-ți dea impresia că te afli acolo, ca prin magie, spune ea și pocnește din degete. Nimic altceva nu te poate impresiona astfel. Poate doar o melodie anume…

Veronica rămâne pe gânduri, cumpănindu-i cuvintele.

— Da, dar ce mă deosebește pe mine de ceilalți creatori de parfumuri este elementul luxuriant.

— Nu-ți sugeram să creezi un parfum cu aromă de tocană irlandeză, râde femeia și rămâne pe gânduri. Când l-am cunoscut pe soțul meu, am avut impresia că pielea lui miroase a bezele moi… Era întotdeauna așa de dulce și de moale… Și același lucru mi s-a întâmplat și cu copiii. Din dragostea noastră s-au născut trei copii care miroseau dulce, a lapte. Oricând văd bezele moi, mă gândesc la ei. Mirosul e unul obișnuit, dar sentimentul e extraordinar.

— Bezele… repetă Veronica, încet. Interesant. De fapt, chiar foarte interesant…

Se îndreaptă în scaun, ca și cum ar fi străfulgerat-o o idee:

— M-am jucat cu niște arome, o vreme, dar n-am putut face conexiunea potrivită. Era șampanie, dar cu ce să o asociezi? Căpșunele ar fi ceva prea evident, prea… pentru oamenii de rând, nu e stilul meu. Dar acum, ascultându-te, mi-am amintit că mama făcea, în casă, bezele moi cu șampanie!

Ochii i se luminează și aplaudă, bucuroasă.

— Bezele moi cu șampanie, oh, da! Sora mea va adora acest miros! O va face să se simtă purtată în bucătăria noastră, chiar înainte de petrecerile pe care le dădea mama…

Se oprește brusc și o privește atentă pe femeia care și-a uitat numele.

— Olivia, îți mulțumesc! Ești o minune. Chiar ești. Nu te superi dacă sărim peste cină? Trebuie să mă întorc urgent la atelier.

Se ridică, îi trimite o bezea de pe buze, și pleacă de la masă în fugă, ieșind din restaurant. Își face imediat apariția Max:

— Ce-ați făcut?

În acel moment, ușa restaurantului se deschide și o femeie foarte elegantă, purtând ochelari de soare cu lentile imense, aruncă o privire în jur.

— Ah. Trebuie să fie *madame* Olivia Moreau, reflectează Max.

Muza. Femeia care și-a uitat numele îl privește, indignată.

— Moreau? Știați că asta nu era masa mea. Eu nici măcar nu sunt franțuzoaică.

— Dar puteați să fiți măritată cu un francez, ridică din umeri bărbatul, iar în privirea lui se vede o sclipire ghidușă.

— Cred că vă distrează teribil situația asta, răspunde ea, ridicându-se și urmându-l către registrul de rezervări.

— Cred că și pe dumneavoastră vă amuză la fel de mult, spune el zâmbind și șterge cu un „x” un nume de pe lista de rezervări: Muza unei parfumiere celebre… consilieră romantică pentru un văduv neconsolat…

— Ați tras cu urechea! șuieră ea.

— Trebuie să fie o senzație grozavă să uiți de propria persoană, spune el privind-o lung, de astă dată serios.

Ea se încruntă.

— Credeți că e ceva în neregulă cu mine?

— Mi se pare că sunteți în regulă, poate doar puțin uitucă. Vreți să vă așezați la masa cu numărul opt? Ați putea rămâne acolo, dacă nu vin cei ce au rezervat-o.

— Dar am fost aici de la opt și cinci.

— Mda, așa e.

— Max, spune-mi, pe ce nume e făcută ultima rezervare? îl întreabă ea, hotărând să-l tutuiască.

El acoperă foaia cu palma, dar degetele îi tresar ușor, ca și cum s-ar gândi, totuși, să o lase să se uite.

— Pot să-ți spun, dacă vrei. Sau…

— Sau ce? întreabă ea și-l privește, bănuitoare, printre gene.

— Sau ai putea aștepta să vezi ce se întâmplă. Să vezi dacă ultima persoană, care va sosi și se va așeza la masa cu numărul opt, îți amintește cine ești.

Femeia devine tot mai temătoare.

— Și dacă nu-mi amintește? Dacă nu vine nimeni la masa cu numărul opt?

— Atunci te întorci acasă. Mai știi unde stai, nu?

Adresa îi vine instantaneu în minte, o vede, o miroase, o simte. Încuviințează, dând din cap.

— Tu decizi dacă îți încerci norocul sau nu.

Se așază la masa cu numărul opt, simțindu-se neliniștită, iar privirea îi zboară de la ceas la lumânarea din mijlocul mesei, a cărei flacără tremură atunci când trec chelnerii pe lângă masă. Dar dacă nu recunoaște persoana care va veni? Dacă nu-și va mai aminti niciodată propriul nume? Sigur că i-l poate spune soțul ei, dar ar vrea să și-l

amintească ea, e un lucru atât de important și de valoros, e imposibil să-l fi uitat cu adevărat!

Ușile restaurantului se deschid și intră o femeie. Elegantă, drăguță, agitată fiindcă știe că a întârziat, scuturând de zor o umbrelă și plângându-se și ea de blocajul din trafic, provocat de accidentul rutier. Max o privește plin de speranță pe femeia care și-a uitat numele și aceasta își dă seama că șeful de sală chiar își dorește ca ea să-și amintească numele. Speră că o va recunoaște pe nou-venită. Ea surâde.

Și totul revine la normal de îndată ce zărește chipul femeii care a intrat. Numele îi apare instantaneu în minte și e normal că ar fi trebuit să îi apară, căci femeia din fața ei e prima care a ținut-o în brațe, care a liniștit-o, care a sărutat-o, care i-a rostit numele, care *i-a dat* numele.

— Bună, mamă! spune ea și se ridică de pe scaun ca s-o îmbrățișeze.

Femeia care avea un ceas ce ticăia

A moștenit ceasul de la mătușa Crystal; un superb medalion aurit, în formă de scoică, având înăuntru un ceas cu suprafața perlată. Își amintește cum se cuibărea medalionul în despicătura dintre sânii generoși ai mătușii. Copilă fiind, stătea pe genunchii ei, captivată, închizând și deschizând cochilia ceasului, total convinsă că înăuntru era un mecanism magic.

Crystal îi dăruise ceasul cu doar câteva săptămâni înainte să moară, spunându-i că nu mai are nevoie de un instrument care să măsoare timpul, că timpul ei pe Pământ ajunsese aproape de sfârșit. Mătușa ei trăise singură toată viața, nu se măritase niciodată, nu avusese copii și, dacă iubise vreodată vreun bărbat, nepoata nu-l cunoscuse. Crystal îi povestea, când era micuță, că dorise să aibă și ea un soț, să aibă copii, dar că nu găsise niciodată momentul potrivit; timpul trecuse, viclean, pe lângă ea.

Același ceas care a stat agățat de gâtul mătușii aproape toată viața acesteia, cuibărit în decolteu, aproape de inimă, ca o scoică prinsă de o stâncă marină, stă acum lipit de pielea femeii, aproape de inima ei.

Femeia, în vârstă de treizeci și șapte de ani, aude ceasul ticăind mai tare decât până acum. Atât de tare încât o ține trează pe când îl privește pe prietenul ei, care doarme cu capul acoperit. Femeia se întreabă când se vor schimba lucrurile între ei, când vor face pasul următor, cum poate deschide iar o discuție serioasă fără ca el să intre în panică și fără s-o ia razna, venind târziu acasă, mirosind a alcool și lovindu-se de tocul ușii. El e fericit așa

cum stau lucrurile acum, și ea se simte mulțumită, dar… nu-i niciun ceas în jurul gâtului lui, nu e nimeni să-l înghiontească în coaste.

Stă trează nopți întregi, neliniștită, cu cochilia ceasului în palmă, simțindu-i vibrația.

Oare își imaginează ea sau ceasul ticăie mai puternic atunci când iese la cafea cu prietenele ei – care au copii? Toate sunt proaspete mămici, aflate în concediu postnatal, în vreme ce ea e singura care nu are copii.

Tic-tac. Tic-tac.

— Ce-i zgomotul ăsta? se întreabă prietena ei, privind în jur, speriată.

— Și eu m-am întrebat același lucru, spune și cealaltă amică, alăptând un bebeluș cu obrăjori durdulii.

Cu ochii încercănați, amândouă se uită în jur și apoi privirile li se opresc asupra ei.

— Ticăitul ăsta vine cumva de la *tine!*

Ea își îndeasă ceasul în puloverul gros de cașmir, sperând că țesătura va absorbi sunetul. Nu a prea rezolvat problema, dar din fericire ambele prietene sunt atât de preocupate de bebelușii lor încât nu mai stau să investigheze.

Volumul ticăitului crește iar în timpul interviului pentru avansarea în funcția de arhivist-șef, la biblioteca unde lucrează. Și ea este singura care-l aude. Interviul se desfășoară într-o sală mare, cu lambriuri din lemn, cu podea de marmură și tavan înalt, cu ferestre înalte, prin care pătrunde lumina în valuri, inundând suprafețele întunecate din lemn și făcând să strălucească particulele de praf ridicate în cale. Suprafețe tari, spații goale, o acustică perfectă pentru ca sunetele să reverbereze puternic în toată încăperea.

— Știi că postul ăsta va solicita mai mult timp, da? o întreabă bărbatul care ține interviul, de dincolo de masa din sala de consiliu.

— Da, desigur.

Tic-tac. Tic-tac.

— Vei fi responsabilă de colectarea de fonduri și de gestionarea bugetelor, de supervizarea personalului. Vei stabili strategia globală. Asta înseamnă o responsabilitate sporită, intervine alt membru al comisiei.

— Da, știu.

De fapt, își dă seama exact ce o întreabă cu adevărat. O echipă formată din bărbați n-ar vrea să angajeze o femeie care să-și ia, peste câteva luni, concediu maternal. Însă ea își dorește postul și vrea să aibă și un copil. Le vrea pe amândouă, însă trupul îi spune că există ceva ce-și dorește mai presus de orice.

TIC-TAC. TIC-TAC.

Bărbatul este nevoit să ridice tonul, ca să acopere ticăitul ceasului aflat la gâtul ei, care se aude puternic chiar dacă stă ascuns sub trei rânduri de haine; stârnește ecouri, sunetul reverberând din toate suprafețele dure. Cei doi bărbați încheie interviul rapid.

Mai târziu, se gândește la toate astea stând întinsă în pat și privindu-și prietenul, care are fața acoperită cu perna. Și tot închide și deschide capacul ceasului.

— Nu mai pot! strigă deodată prietenul ei, făcând-o să tresară tare.

Își azvârle perna de pe cap și se ridică în fața ei, complet gol.

Femeia credea că doarme, dar iată-l cât se poate de treaz, cu pupilele dilatate ca de o furie nestăpânită, respirând greu, de parcă ar fi alergat până atunci.

— Henri, ce faci? spune ea temătoare și pe jumătate speriată.

— Nu pot face asta, pur și simplu nu pot.

— Ce să faci? Nu-ți cer să faci nimic.

— Nu, dar o simt. O aud, murmură el și arată cu degetul spre gâtul ei. Mă simt ca și cum cineva ar sta în spatele meu, citind peste umărul meu, răsuflându-mi în ceafă tot timpul. Și nu mă pot

dezbăra de senzația asta. Nu sunt pregătit să avem un copil. Nu am ajuns încă să-mi doresc ce-ți dorești tu. Și nu știu dacă voi ajunge vreodată.

Ea îl privește uluită, deși n-ar trebui să se simtă surprinsă, ar fi trebuit să-și dea seama că va veni și momentul acesta. *Nu mă poate părăsi,* se gândește ea. Au investit trei ani în relația asta, trei ani lungi și, dacă el o părăsește, îi vor mai trebui cel puțin alți trei ani să găsească pe altcineva și să ajungă în același punct. Calculează repede în minte cât ar putea dura. Mai întâi să-și revină după pierderea lui Henri, să-și oblojească inima frântă, să fie pregătită să iasă iar în oraș, să găsească un alt bărbat potrivit, să se dedice relației, să se mute împreună. Totul îi va lua o grămadă de timp. Iar ea nu are timp. El n-o poate părăsi.

Deodată, Henri începe să urle, iar ea îl privește cum stă cu palmele apăsate pe urechi. Ticăitul este atât de puternic acum încât ea de-abia îl mai aude strigând, dar vede cum i se umflă venele, pulsând pe gât, și nările, care îi freamătă. El își strânge capul în mâini, ca și cum ar avea o migrenă, ca și cum ticăitul ar fi pătruns înăuntrul lui.

— Scoate-i bateria, îi citește ea pe buze.

— Nu pot! scutură ea din cap, strângând și mai puternic ceasul în palmă.

Bărbatul face o mișcare bruscă, să-i smulgă ceasul de la gât, dar ea se trage înapoi imediat.

— Nu vreau! strigă ea.

Dacă ar scoate bateria, ar fi ca și cum ar pierde-o încă o dată pe mătușa Crystal. Ticăitul ceasului este, într-un fel, ca bătaia inimii mătușii. Ea nu-l poate opri. Dar deocamdată nu-i poate explica asta. Sunetul e prea puternic, bărbatul e atât de panicat, iar ea este atât de confuză.

— E un dar, Henri!

— E un blestem! strigă el. Alege: eu sau ceasul!. Urlă el, furibund și ochii lui, negri și adânci, o ard.

— Amândoi! răspunde ea.

— Nu ne poți avea pe amândoi, scutură el din cap și începe să se îmbrace.

Ea îl privește cum își aruncă hainele într-o geantă. E neputincioasă, nu poate face nimic, nu poate spune nimic, tot ce poate este să se gândească la zilele și la anii pierduți, la timpul pe care l-a investit în el, sperând, rugându-se ca el să fie Alesul; nu într-un sens spiritual, ci bărbatul care să facă pasul următor alături de ea. Acum ar fi trebuit să fie momentul potrivit. Aveau trei ani împreună, aveau o vârstă… ar fi trebuit să se întâmple acum.

Un copil. Își dorește un copil. Trupul ei tânjește după un copil, o doare de-a dreptul, simte această neîmplinire ca pe o durere. Mintea ei e mulțumită, aparent, de cum stau lucrurile, dar ceva înăuntrul ei tânjește după mai mult. E o foame care nu poate fi astâmpărată cu hrană și o sete care nu poate fi stinsă cu apă… acest gol din trupul ei, din sufletul ei, din pântecul ei, nu poate fi umplut decât cu o altă viață, o viață pe care ea să o creeze și care să crească în trupul ei. Dragostea bărbatului de lângă ea nu este de ajuns, are nevoie de mai mult.

Absența vieții dinăuntrul ei a prins parcă ea însăși viață, parcă este o ființă vie, care crește cu fiecare zi ce trece. Timpul însuși o hrănește, trecerea timpului. Nu o poate ignora. Dacă o ignoră doar fiindcă nu le convine altora, va fi prea târziu să mai poată repara ceva. Henri nu știe cum e să trăiești regretând un lucru care nu s-a întâmplat încă. Teama, panica, disperarea că timpul curge pe lângă tine și că totul se năruie.

Ticăitul este atât de puternic acum, după ce a plecat Henri, încât vine poliția – chemată de un vecin care s-a plâns de zgomotul înnebunitor. De îndată ce polițiștii intră în apartament, își acoperă și ei urechile cu palmele. Sunetul este insuportabil.

Rămâne o polițistă cu ea până când ticăitul se liniștește iar. Are ochi blânzi, dar îngrijorați, o privire obosită. Îi vorbește pe un ton calm și îi face

un ceai de mușețel. Apoi o lasă să doarmă pe canapea, ținând strâns în palmă ceasul care-i atârnă la gât.

La serviciu, urcă la etajul bibliotecii, pentru a ajuta un grup de studenți care trebuie să facă o temă de cercetare. Henri și-a luat toate lucrurile din apartament, lăsând în casa și în inima ei spații goale, unde ar fi trebuit să fie el. Se simte epuizată și abia dacă a mai dormit din noaptea în care a părăsit-o. A trecut aproape o lună de atunci.

Tic-tac. Tic-tac.

Îi arată unei studente cum să folosească echipamentul, când aude un sunet și se oprește în mijlocul frazei.

Un ticăit. Și nu e de la ceasul-scoică de la gâtul ei.

Privește în jur, căutând sursa sunetului. Sala de lectură, maiestuoasă și impozantă, e cufundată în tăcere, se aud doar voci joase, șușotind, câte un strănut, o tuse, un scârțâit, picioare de scaune târâte pe parchet, cineva își suflă nasul, altcineva își drege glasul, cărțile sunt deschise, aruncate pe mese, puse la loc în rafturi.

De parcă ar răspunde sunetului îndepărtat făcut de acel ticăit, ceasul ei începe să ticăie. E ca și cum ticăitul ei și misteriosul ticăit din bibliotecă ar purta o conversație. Ea prinde ceasul în palmă, folosindu-l ca pe o busolă, călăuzindu-se după el. Își plimbă privirea peste studenții așezați în jurul computerelor, dar nu, nu, e limpede că sunetul nu vine dinspre ei, ci din altă parte. Îi lasă la mesele lor și își croiește drum pe culoarele tăcute ale rafturilor prăfuite, pline cu cărți, în timp ce pașii ei stârnesc ecouri, lovindu-se de podeaua de marmură. Urmează sunetul, dar acesta e înșelător, căci se izbește cu ecouri de pereți, de rafturi și de podea, inducând-o în eroare. Pe măsură ce înaintează, însă, sunetul se aude mai tare, iar ceasul de la gâtul femeii îi răspunde cu ticăitul lui.

Nu ticăie la unison, sunetele sunt individuale, puternice, tot mai ample.

În cele din urmă, după ce se învârte prin labirintul de cărți, își dă seama că posesorul ceasului ce ticăie se află în secțiunea dedicată cărților de fizică, dincolo de raftul înalt, despărțitor. Posesorul ceasului nu are unde să fugă, acela este ultimul colț. Nu există decât o cale de ieșire și de intrare, iar femeia stă acolo și inima îi bate năvalnic în piept, cu frenezie, în vreme ce ceasul ticăie ritmic, constant. Ticăitul ei se aude tare, atât de tare încât oricine s-ar afla dincolo de raft trebuie să-l audă, fără îndoială. Ecourile dau ocol bibliotecii tăcute.

— Hei! aude ea o voce de bărbat.

Pășește înainte, ieșind de după raft, și îl vede. Posesorul ceasului ce ticăie. Îi zărește ceasul la încheietura mâinii și apoi observă cartea pe care o ține în mâini. Răsuflarea i se oprește în gât. *Irealitatea timpului,* studiul despre timp și schimbare aparținându-i faimosului filosof de la Cambdrige, J.M.E. McTaggart.

— Teoria B, spune ea, abia respirând.

— Ai citit-o? întreabă bărbatul, surprins.

Adepții Teoriei B susțin că scurgerea timpului ar fi o iluzie, că trecutul, prezentul și viitorul sunt la fel de reale și că timpul este lipsit de sens. Sigură că este un subiect care a interesat-o mereu, simte permanent timpul, timpul este, pentru ea, în prim-plan în orice clipă. Vrea să-l înțeleagă.

— De la tine se auzea ticăitul, spune el.

— Și de la tine, răspunde ea.

— Pe cei mai mulți oameni îi sperie de moarte, continuă el, studiindu-i cu atenție chipul.

— Pe mine, nu.

Este la fel ca ea. Bărbatul ăsta își dorește același lucru.

Brusc, ritmul ceasului ei se schimbă; femeia nu e sigură dacă ceasul ei și-a încetinit ritmul, ori al lui și l-a accelerat, dar există în mod clar o

transformare. Amândoi o simt – ea pe piept, în dreptul inimii care-i bate cu putere, el, la încheietura mâinii, chiar deasupra punctului unde se simte cel mai bine pulsul –, până ce ticăiturile se sincronizează, ajungând să răsune la unison. Apoi, încet, secundă cu secundă, moment cu moment, ticăitul ceasurilor se stinge.

Amândoi sunt martori ai acestei miraculoase transformări a timpului; ticăitul celor două ceasuri s-a sincronizat.

La fel de repede precum un nor purtat de vânt pe cerul care rămâne senin în urma lui, neliniștea femeii dispare și amândoi răsuflă ușurați – o răsuflare lentă și prelungă, ca o șoaptă de dragoste.

În sfârșit.

Femeia care a sădit semințele îndoielii

În Prairie Rock totul gravitează în jurul comunității, al bizuirii pe propriile puteri și al sustenabilității. Sunt o sută de gospodării, întinse pe un teritoriu de douăzeci de hectare. Organizate în jurul zonelor comune, gospodăriile sunt responsabile, fiecare, de întreținerea propriei bucăți de pământ. Satul are livezi, podgorii, pășuni și terenuri virane comune, unde locuitorii pot să ia în arendă spații de grădinărit. Când moare un proprietar, urmașii lui au responsabilitatea de a-i vinde casa și pământul, decizie ce trebuie aprobată de restul comunității. În același timp, un lot din teritoriul sălbatic foarte întins devine disponibil, în semn de respect față de răposat, un lot de teren care altfel este necultivat, așteptând să prindă viață pentru a ajuta comunitatea. Se pornește de la ideea că atunci când sădești în pământ sufletele ființelor dragi, pământul va prinde viață și va rodi. Din moarte izvorăște viața.

Ea a trăit în comunitatea asta toată viața și, având doar un grup restrâns de oameni cu care să interacționeze, uneori simte că se înăbușă. Aceleași figuri cunoscute, aceleași vechi dispute – deși sentimentul de familiaritate este și el reconfortant. Rareori vede un chip nou; când moare cineva, de obicei casa decedatului revine unui alt membru al familiei lui. Rar se întâmplă să fie primit un străin în sânul comunității – până acum a venit o singură familie străină, în zece ani. Totul s-a schimbat când Jacob, zilierul, a început să muncească pe pământul lor, după ce s-a îmbolnăvit tatăl ei și a simțit nevoia ca partea lui de trudă să fie preluată

de altcineva. Jacob a fost primul chip nou pe care l-a văzut de ceva timp.

Practic, familia ei hotărâse cu cine trebuia să se mărite când ea avea doar paisprezece ani. Ea și Deacon erau prieteni încă din prima zi de școală. Născuți la patru zile distanță, s-au jucat împreună, au crescut împreună, s-au cățărat în fiecare copac împreună, au trecut de toate granițele împreună – în toate sensurile cu putință. Au explorat și au învățat împreună. Deacon a fost primul ei prieten, primul băiat care a sărutat-o, prima ei iubire.

Când a împlinit optsprezece ani, s-a căsătorit cu el. Nunta a avut loc în august, la sărbătoarea recoltei. Domnișoarele de onoare au purtat rochii de un portocaliu închis, iar mesele au fost împodobite cu paie și cu știuleți de porumb.

Viața ei a curs domol, ca o cale ușoară și fără hopuri, pe care a fost mulțumită să o străbată. Nu aveau copii încă, dar nu era nicio grabă, aveau timp pentru asta. Deacon a construit o casă pe pământul părinților ei, ajutat de tatăl și de frații ei. S-au mutat cu un an în urmă. Și abia ce au făcut-o, că ea a și simțit că viața începe să ia o turnură diferită. Mama ei s-a îmbolnăvit și a murit. Curând după moartea mamei, tatăl s-a stins și el. Amândoi au plecat atât de repede din viața ei, încât femeia a rămas cu tristețea și cu o durere permanentă, ca un junghi, în piept. Dispariția părinților ei a lăsat în sufletul ei un gol surprinzător, la care nu se așteptase, iar mintea ei, mereu limpede, era dintr-odată încețoșată.

Deși era femeie în toată firea, simțea că face parte din acea comunitate din pricina părinților ei. Ei se număraseră printre întemeietorii comunității din Prairie Rock, fiind stâlpii micii, dar importantei lor societăți. Deși avea un soț și nutrea speranța că avea să pună bazele propriei familii, simțea că părinții fuseseră temelia ei, rădăcinile ei, iar acum acele rădăcini fuseseră retezate. Fără ei, se simțea ca o frunză bătută de vânt, rătăcind fără

țintă. Chiar și în ultimii ani, când ajunsese să îi îngrijească, depinsese de ei în mare măsură. Îi pierduse pe amândoi, la doar câteva luni distanță unul de celălalt. Se simțea cumva ușurată, știind că astfel mama ei scăpase de suferințele care o chinuiseră și că tatăl ei o reîntâlnise, într-o altă lume, pe cea care fusese dragostea vieții lui, dar tot simțea o tristețe și o singurătate fără margini, ce-i apăsau sufletul. Știa că trebuia să se aștepte la toate astea, dar nicio clipă nu-și închipuise că se va simți atât de dezrădăcinată fără ei. Atât de șovăielnică, atât de nesigură, atât de măcinată de îndoieli în orice privință. Și-a pierdut sprijinul și echilibrul.

Noile gânduri o sperie. Îndoielile sunt ca niște frânghii care-i strangulează fiecare gând, agățându-se de fiecare idee stingheră, asemenea unor invadatori care vor să pună stăpânire pe creierul ei. Asemenea unui intrus care i s-a strecurat în cap și refuză cu încăpățânare să mai plece.

Ca Jacob, care s-a stabilit în Prairie Rock ca să-i ajute să lucreze pământurile părinților. Și el stăruie, fără încetare, în mintea ei. Îi apare în fiecare gând, ca o umbră într-o încăpere. Este mereu acolo, deși nu este important. Nu înțelege de ce persoana lui este atât de prezentă în gândurile ei. A încercat să-l alunge, dar el nu vrea cu niciun chip să plece. Ochii lui, căprui și misterioși, par să privească până în străfundurile sufletului ei. Ea-și mută întotdeauna privirea în altă parte. Dar până la urmă sfârșește prin a-l urmări pe furiș.

Când un fiu sau o fiică din comunitatea Prairie Rock moștenește noul lot de pământ – o suprafață dublă, căci primește pământurile ambilor părinți pe care i-a pierdut –, are libertatea să aleagă ce va semăna acolo. Dar, deși este o decizie personală, nu trebuie să uite că hotărârea trebuie pusă în serviciul nevoilor întregii comunități. Există

întâlniri organizate seara, despre diverse chestiuni legate de interesele comunității, dar și o adunare săptămânală, la care trebuie să participe toată lumea. Cu acest prilej, se trezește în centrul atenției, deși nu și-a dorit deloc asta.

— Pomi fructiferi? se aude o voce care-i întrerupe gândurile – este Barnaby, un bărbat cu degetele rășchirate ca niște rădăcini înfipte în pământ.

— Hmm! răspunde ea, nesigură, în vreme ce toți ceilalți o privesc și așteaptă.

— Terenul din nord este deosebit de bun pentru fructe, e mai însorit, pomii fructiferi s-ar putea dezvolta mai bine acolo.

— Ne descurcăm foarte bine și în sud, dacă nu vă este cu supărare! se încruntă Harriet.

— Faci o treabă excelentă, Harriet! Eu mă gândeam doar la soare și la sol.

E un moment incitant pentru toți. Pierderea care o întristează pe femeie este un câștig pentru ceilalți, o nouă cultură care va fi sădită în onoarea părinților ei, o adevărată oportunitate de a introduce produse noi în dieta lor.

— Am auzit ceva despre livezile de migdali, sugerează Gladys.

— Bobby cultivă deja migdali pe lotul lui, explică Barnaby, cu o voce domoală.

— Da, dar nu suficienți.

— Cred că sunt suficienți pentru comunitatea noastră, intervine Bobby, ușor ofensat. Câte migdale ne trebuie?!

— Dar sunt atât de multe produse pe care le-am putea obține – ulei de migdale, unt de migdale, lapte de migdale… deocamdată nu facem altceva decât să mâncăm migdalele ca atare, spune Gladys și aruncă o privire rugătoare de jur-împrejur, ca pentru a câștiga susținerea grupului; unii sunt interesați, alții, nu. Mă rog, e decizia ei, adaugă ea ridicând din umeri.

— Hmm, răspunde iar femeia.

— Dar ce ziceți de prune? sugerează Dorothy.

Se lansează imediat într-un alt discurs despre valoarea prunelor uscate, repetând aceleași lucruri pe care le-au tot auzit de când a trecut-o medicul pe o dietă exclusivă cu prune uscate, ca tratament pentru hemoroizi. Ea pare o cu totul altă persoană de când au intrat prunele uscate în viața ei – un străin care ar vedea-o atât de pătimașă ar putea crede că vorbește despre un nou iubit.

Jacob. Imaginea lui îi apare iar în minte. Stă într-un colț și o privește lung.

Încep să vorbească unii peste alții, așa cum se întâmplă de obicei, cu mici împunsături prietenești, până când Barnaby impune tăcere, cu o mișcare calmă a brațului.

— Nu voi luați decizia asta, le reamintește el, pe un ton domol.

Toate privirile se îndreaptă spre ea. Așteaptă să afle ce va hotărî.

— Chiar nu știu ce să zic, se fâstâcește ea. Nu știu. Pur și simplu nu știu.

Își prinde capul în mâini și închide ochii.

Ceilalți se privesc unii pe alții, îngrijorați.

Dați-i un răgaz să se gândească, propune Barnaby.

— Dar vremea semănatului e…

— Lăsați-o să se gândească, repetă el.

În mașină, pe drum spre casă, soțul ei, Deacon, este tăcut. Ea trage adânc aer în piept și vrea să spună ceva, dar se abține.

— Ce-i? întreabă el și o scrutează atent, cu priviri speriate. Ba chiar reduce viteza.

Ea scutură din cap.

— Ai vrut să zici ceva…

— Mi-am pierdut ideea… spune ea, privind fără țintă pe geam. Nu mai știu ce-am vrut să spun.

Presiunea din partea comunității a devenit tot mai apăsătoare, în ciuda eforturilor lui Barnaby de a liniști apele.

În fiecare zi, femeia mergea la terenul din sud, pe care trebuia să înceapă să-l cultive. Pământul era pregătit, gata de semănat, gata de cultivat, dar ea încă nu știa ce să planteze. Își aducea un scaun pliant și, așezată pe el, privea câmpul, sperând să găsească inspirație, dar mintea ei, în loc să se concentreze, rătăcea, frământată de grijile personale, de propria-i viață. Atât de multe întrebări, atât de multe îndoieli.

Prietenii și vecinii ei din comunitate veneau pe rând să o viziteze, fiecare cu propunerile și cu schemele sale, cu prezentări și cu idei bine chibzuite în privința cultivării terenului, cu informații privind fiecare pom fructifer, fiecare legumă și plantă imaginabile, fiecare cu interesul propriu.

Billy, cel suferind de artrită, propunea să semene cânepă, Sally voia să planteze ceai, în amintirea unei relații clandestine pe care o avusese cu un băiat în studenție, lucrând pe o plantație de ceai din China. Cu toții aveau ideile lor, idei bune, idei folositoare, dar când o întrebau dacă este de acord cu ele, ea le răspundea, invariabil:

— Nu știu.

Nimic altceva. Nu puteau obține nici un alt răspuns de la ea.

Și mai era și Jacob, pe care-l urmărea cu privirea ori de câte ori avea ocazia. Acest străin, un bărbat venit „din afară”, exotic și atletic. Chipeș, mereu pierdut în gânduri, adesea muncind la bustul gol. Când trăia, tatăl ei o surprinsese de prea multe ori trăgând cu ochiul la Jacob. Și îi dăduse de înțeles, din priviri, că știa ce simțea. O avertizase din priviri, îl privea pe Jacob de la fereastra bucătăriei sale, care domina câmpul părinților. Ziua, de obicei, el lucra cot la cot cu soțul ei, cei doi fiind cu totul diferiți ca înfățișare. Jacob era voinic și atletic, cu pieptul larg și mușchii tresăltându-i pe umeri și pe brațe, pe spinare, cu

talia subțire. Soțul ei era puternic și zvelt, dar lung și subțire ca o păstaie de fasole.

— La ce te uiți? o întreba tatăl ei.

— Nu știu.

Atunci începuseră frământările ei, întrebările ei fără răspuns și îndoielile. Înainte ca tatăl ei să moară.

Repeta mereu cuvintele acelea, față de toată lumea, tot timpul. Îi ieșeau din gură chiar și fără să se gândească, îndoiala din sufletul ei părea o ființă vie, ieșind la iveală după bunul ei plac, acaparându-i gândurile, punând stăpânire pe vorbele ei. Până și pe faptele ei. Pentru cei mai mulți dintre cunoscuți, era o surpriză: femeia care era atât de încrezătoare în propriile puteri, care avea întotdeauna un plan, care punea întotdeauna lucrurile în ordine și care nu-și făcea griji nici măcar când lucrurile nu mergeau bine.

Îndoiala aceasta a început, treptat, să afecteze întreaga comunitate. Lipsa ei de încredere în sine a devenit contagioasă, îi obliga pe toți să înceapă să se gândească, punând sub semnul întrebării tot ceea ce fusese clar până atunci. Chiar și micile decizii de zi cu zi deveneau întrebări arzătoare, provocând dezbateri vii în timpul întrunirilor de la primărie.

Se părea că femeia devenise regina, conducătoarea, suverana incertitudinii și asta o transforma în persoana căreia voia fiecare să-i împărtășească propriile incertitudini. Îndoielile ei le hrăneau pe ale lor, iar nesiguranța creștea. Și, pe măsură ce întrebările încolțeau în mințile lor, pe câmpul pe care ea îl privea zilnic a început să crească o plantă nemaivăzută.

Femeia stătea acolo în fiecare zi, cu privirile ațintite asupra pământului, frământându-se, punându-și întrebări, încercând să-și pună ordine în gânduri. Oamenii veneau să o vadă; știind că o vor găsi acolo, aduceau cu ei gustări pentru picnic, termosuri cu cafea, sticle cu alcool, orice aveau

nevoie sau își doreau, iar apoi își deschideau inima, destăinuind absolut tot ce-i frământa, toate lucrurile pe care nu le știau. Ea îi asculta – era tot ce putea face, fiindcă nu avea nicio rezolvare pentru toate acele probleme, cum nici ei nu aveau.

Nu puteau decide, de pildă, dacă s-o realeagă primăriță pe Alice, care conducea așezarea lor de atâția ani. Prinsă și ea de valul îndoielii, Alice a venit la femeie spre a-i mărturisi că nici nu era sigură dacă mai voia să fie reales în funcție sau nu. Fiica ei tocmai născuse și voia să se dedice mai mult familiei, ca proaspătă bunică. Apoi a venit Bizzie Brown și i-a mărturisit că nu știe dacă să continue să trăiască în comunitatea lor ori să plece. Se gândea de ceva vreme la lucrul ăsta, se temea să facă o schimbare, dar i se părea, pe de altă parte, că în jurul ei aveau loc atâtea schimbări, încât poate că era cazul ca și ea să încerce ceva nou.

Oamenii vorbeau despre îndoielile lor în vreme ce priveau neobișnuita plantă ce răsărea din pământ. Tulpinile erau ciudate, creșteau în direcții diferite, ca și cum nu s-ar fi putut hotărî încotro să crească, și aveau culori diferite. Unele părți înfloreau, altele păreau spice de grâu, altele arătau ca niște tije și vițe. Era o plantă atât de sucită încât nimeni nu-și închipuia ce ar fi putut fi și chiar aveau îndoieli că e o singură specie de plantă.

— Ce-ai semănat? o întrebau ei, stând pe câmp, sprijiniți în genunchi și-n pumni, și cercetând plantele acelea stranii.

— Nu știu, le răspundea ea.

Îndoielile lui Bizzie, care nu știa dacă să mai rămână în comunitate, au ajuns atât de puternice încât, în cele din urmă, ea a plecat – după cincizeci de ani de trai în mica lor societate. Dar pentru a-i lua locul, comunitatea trebuia să hotărască dacă era cazul să urmeze legile privind acceptarea noilor vecini. Dubiile i-au făcut să se răzgândească; astfel, un tânăr și o tânără, proaspăt căsătoriți și aflați la vârsta obișnuită la care puteau

fi primiți în comunitate, au fost invitați să ocupe terenul lui Bizzie. Nou-veniții s-au întâlnit cu femeia, care se întreba dacă nu cumva ar fi putut folosi plantele apărute pe terenul ei ca ierburi aromatice pentru gin. N-ar fi fost bine să pună bazele unei distilerii artizanale de gin și să infuzeze ierburile și florile în băutura lor, pentru a-i da o aromă aparte, ceva unic care să existe doar în comunitatea lor, ceva ce nimeni altcineva n-ar fi putut oferi?

Această recoltă neobișnuită de îndoială era ca o comoară pentru ei, o biosferă unică, adăpostind un amestec de lucruri despre care nimeni nu știa ce este, de fapt.

Auzind despre ideea fabricării artizanale de gin, Barnaby s-a întrebat dacă nu cumva putea să o extindă, făcând și vin. Apoi s-a mirat chiar că nu făcuseră până atunci vin, din minunatele lor podgorii. Așa că s-au apucat să facă și vin. La fel au procedat cu măslinele, care au fost transformate în ulei, iar micul lot de migdale al lui Bobby a devenit o livadă întinsă și curând după aceea au început să fie produse ulei, unt și lapte de migdale.

Și toate aceste îndoieli au generat atât de multe întrebări și atât de multe întâlniri și atât de multe discuții despre ceea ce ei erau nesiguri c-ar fi putut să facă, încât până la urmă oamenii și-au schimbat mentalitatea și credințele, odinioară atât de puternice. Toată această activitate frenetică se desfășura în jurul unei femei care stătea zilnic nemișcată, pe scaunul ei pliant, pe un câmp, privind o plantă imposibil de identificat, frământându-se și punându-și întruna întrebări.

— Ce-i asta? îl întreabă într-o zi pe Barnaby, care stă în genunchi și studiază atent plantele din recolta femeii.

Iar Barnaby, care știe absolut totul despre pământ și despre plante, o privește mirat:

— Nu știu.

Femeia izbucnește în râs, spre surprinderea amândurora, și caută să-și acopere gura cu palma, dar tot nu se poate opri din hohotit.

— Păi dacă tu nu știi, atunci de unde să știe vreunul dintre noi? rostește ea printre hohote.

— Ceva tot știu, a spus el, ridicându-se și răspunzându-i cu un aer de cunoscător. Este un câmp de habar-n-am. Tu ai sădit semințele îndoielii și acum obții o întreagă recoltă de dubii.

Ea se uită la câmpul de îndoieli care cresc tot mai viguroase.

— Cred, totuși, că te înșeli când spui că nu știi, a mai zis el. Cred că e limpede de înțeles că un lucru știi, cu certitudine. *Știi* că nu știi. Asta e o certitudine. Și o știi atât de bine încât ai reușit să cultivi un întreg câmp cu îndoială, doar cu gândurile tale. Însă doar tu poți ști precis ce anume nu știi prea bine.

Are dreptate.

Îl privește ca și cum cuvintele lui i-au provocat o revelație. Bărbatul înclină apoi capul, făcându-i semn să plece.

Ea se îndepărtează de câmp, mergând direct către mașină. Gonește apoi spre casă, știind exact ce anume nu știe. Trebuie să ajungă acolo imediat. Îl caută peste tot, pe câmpuri, pe Jacob, dar nici urmă de el. Nici el, și nici soțul ei nu sunt acasă.

Își face rapid niște calcule în minte. Fuge peste câmpul pe care soțul ei și Jacob au trudit atâtea luni să-l cultive, alergând spre căbănuța din spatele casei părinților ei, unde stă Jacob. Ciocăne la ușă și Jacob îi deschide imediat, ca și cum o aștepta.

— Trebuie să vorbesc cu Deacon, șoptește ea.

El face un pas într-o parte, iar Deacon se ridică, surprins să o vadă.

— Hei, iubito, tocmai ne-am oprit din muncă, să mâncăm de prânz. N-ai vrea să…

— Oprește-te! strigă ea, ridicând mâna. Am să-ți spun ceva. Ceva ce trebuie să știi.

Jacob coboară ochii în pământ. Deacon se uită, neliniștit, la Jacob și la soția lui.

— Mi-ai fost un soț credincios din clipa în care ai spus „Da”. Ai fost prietenul meu cel mai bun de când știu. Și confidentul meu. Ai fost totul pentru mine.

Ochii încep să i se umple de lacrimi.

— Să nu faci…

— Nu, lasă-mă să vorbesc. Mă tot întrebi, de ceva timp, ce se întâmplă cu mine. E momentul să-ți spun.

Jacob o privește, iar ea zărește un licăr de speranță în ochii lui.

— Am fost măcinată de îndoieli de multă vreme, probabil mult mai multă vreme decât mi-am putut imagina, dar îndoiala a crescut în mine. Nu eram sigură nici măcar de ce nu mai eram sigură, dar îndoiala era permanent acolo, insistentă. Am sădit un întreg câmp de îndoieli și a răsărit o recoltă bogată. A răsărit repede, a crescut și mai repede și s-a răspândit. Dar nu va mai crește, Deacon, fiindcă acum știu. Știu *ce anume* n-am știut atâta vreme.

Trage adânc aer în piept și apoi răsuflă cu putere. Jacob rămâne cu ochii ațintiți asupra ei, nemișcat. Deacon se pregătește pentru cel mai cumplit moment din viața lui.

— Știu că ești îndrăgostit de Jacob. Știu că Jacob e îndrăgostit de tine.

Deacon pare uluit, speriat. Jacob, însă, nici nu clipește.

— Văd asta. O simt. V-am urmărit pe amândoi zi de zi, timp de un an.

Deacon se lasă moale pe scaun și își acoperă fața cu palmele.

— Tu singur ai sădit câmpuri întregi de îndoieli, de ani de zile, pe tot muntele ăsta. Dar le-ai ținut ascunse și ai cultivat, în schimb, ceea ce voiau ceilalți. Acum trebuie să încetezi cu asta, Deacon.

A venit momentul să fiți împreună. Să fiți buni unul cu celălalt.

Se întoarce spre Jacob și vocea i se frânge:

— Să fii bun cu el!

— Tu unde te duci? o întreabă Deacon.

Ea îi zâmbește, simțindu-se dintr-odată entuziasmată.

— Nu știu.

Și e sută la sută sigură de asta.

Femeia care și-a returnat și și-a schimbat soțul

1

Femeia o privește pe Anita cum își amestecă ceaiul, cu lingurița care scoate clinchete ascuțite de fiecare dată când atinge marginea cănii de porțelan. Amestecă de fix douăsprezece ori, apoi bate de trei ori cu lingurița în buza cănii, ca să cadă picăturile de ceai rămase, înainte de a o pune pe farfurioară.

Cealaltă prietenă a ei, Elaine, mușcă dintr-o brioșă umplută; gemul și frișca se scurg ușor, aterizează pe buza de jos și într-un colț al gurii, de unde limba, rapidă ca a unei șopârle, le strânge pe dată.

— Dar rochia îți venea foarte bine, de ce s-o trimiți înapoi? o întreabă Elaine pe Anita, vorbind cu gura plină și împroșcând firimituri odată cu vorbele.

Anita se strâmbă, vizibil dezgustată:

— Avea aceeași culoare cu tenul meu și mă făcea să par anemică.

— Ai auzit că Diane chiar e anemică?

— Mi se pare firesc. A leșinat deja de două ori la orele de aerobic.

— Și eu am pățit la fel, poate că și eu sunt anemică, spune Elaine și mai mușcă o dată din brioșă; firimiturile îi cad pe sânii imenși.

— Ai de gând s-o dai înapoi sau vrei s-o schimbi?

— O returnez și gata.

— Eu vreau să-l returnez pe Paddy! izbucnește, într-un final, femeia.

O privesc amândouă surprinse, de parcă ar fi uitat cine este.

— Vrei să faci… ce!? bâiguie Elaine, punând biscuitul pe farfurie.

— Îl returnez pe Paddy, repetă ea, pe un ton mai puțin încrezător, însă – era mai ușor să o spună o singură dată. Îl duc înapoi la magazin.

— Păi mai există magazinul? întreabă Anita.

— Asta te preocupă pe tine? se înfurie Elaine.

— Normal! Doar au trecut treizeci de ani. Eu am cumpărat o rochie online și magazinul se închisese deja când am mers s-o returnez.

— Soții au garanție pe viață, poți să-i returnezi oricând vrei și-ți primești banii înapoi, îi explică Elaine.

— Nu e vorba de bani, spune femeia, simțindu-se iritată.

— Ah, normal că nu! exclamă Elaine și Anita într-un glas, aruncându-și o privire vinovată.

— E vorba despre faptul că trebuie să-mi iau viața înapoi. Să mă iau înapoi pe mine însămi, spune femeia, simțind că își recapătă încrederea în sine. Vineri împlinesc șaizeci de ani; asta m-a făcut să mă gândesc la multe lucruri, la felul în care aș vrea să-mi petrec următorii și ultimii mei douăzeci de ani din viață.

— Douăzeci dacă ești norocoasă! glumește Anita și Elaine îi dă un ghiont cu cotul.

— Sigur, te-nțelegem perfect, murmură Elaine. Dar fii pregătită să nu-ți mai primești toți banii pe el. Nu se acceptă ușor plăți compensatorii complete pentru soți. Probabil o să te convingă să-l schimbi doar.

— Așa s-a căptușit Valerie cu Earl.

Celelalte strâmbă din nas, dezgustate.

— Earl este drăguț, îl apără femeia.

— Earl a fost surprins mirosind șeile de la bicicletele unor femei. De trei ori a fost avertizat!

— Probabil că Valerie a bifat căsuța din formular unde scria că-și dorește unul „pervers”, spune ea și prietenele ei se strâmbă din nou. Dar eu nu vreau să-l schimb pe Paddy, explică ea, încercând să-și păstreze calmul.

Se întreabă dacă ele o ascultă măcar sau dacă nu cumva următorul pas în noua ei viață va fi să scape și de prietenele insuportabile. Chiar și relațiile de prietenie începeau să se deterioreze.

— Nu înseamnă c-aș vrea pe altcineva, înseamnă doar că nu-l mai vreau pe el.

— Pari foarte sigură.

— Chiar sunt foarte sigură.

— I-ai spus și lui?

— Da. Îl returnez mâine după-amiază.

Prietenele oftează.

— Dacă te obligă să-l schimbi, va trebui să alegi pe cineva de aceeași valoare, spune Elaine.

— Crezi că el valorează mai mult acum? întreabă femeia, atrasă, fără voia ei, în această discuție.

— Mai puțin, clar! exclamă, la unison, cele două femei.

— E cu patruzeci de ani mai bătrân, spune Anita. Nu prea e mare căutare de bunicuți de șaizeci și doi de ani.

— Da, dar eu am crezut întotdeauna că maturitatea e un mare avantaj, spune femeia, gândindu-se la Paddy, care nu va mai fi Paddy al ei.

Elaine pufnește și își unge cu unt încă o brioșă.

— Oricum, ai putea să mai pui niște bani de la tine, dacă găsești pe cineva mai bun.

— Nu-l schimb! repetă ea dând ochii peste cap. Îl returnez și cu asta-basta!

— Ei, mai vedem noi, îngână Anita, ascunzându-și zâmbetul sarcastic în spatele cănii de ceai.

— Știi, acum poți găsi și femei acolo, spune Elaine. S-au modernizat, de când s-au schimbat

legile. Poate c-ai vrea o nevastă.

— În mod sigur nu vreau o nevastă, pufnește femeia.

— Wanda Webster și-a cumpărat o soție.

— E treaba ei ce face! Eu n-o să-mi cumpăr o nevastă, vreau doar să-l returnez pe Paddy!

Se lasă tăcerea.

— Și Paddy ce zice despre asta? se interesează Anita.

În sfârșit, se gândește femeia.

Ochii i se umplu de lacrimi, lasă garda jos.

— S-a supărat când i-am spus.

— Ei, ar fi trebuit să știe că asta e întotdeauna o posibilitate. Iar copiii pot să meargă să-l viziteze, oriunde ar fi, sau dacă îl ia altcineva, încearcă Anita s-o încurajeze cu blândețe.

— Nu m-am gândit deloc la asta, rostește femeia, cu vocea gâtuită de emoție. Nu m-am gândit că l-ar putea cumpăra altcineva.

— Ah, nu mi-aș face griji în privința asta, spune Elaine, mușcând din brioșă și adăugând, cu gura plină: Sunt sigură că nu se va întâmpla.

Are nasul mânjit de unt. Femeia simte că ar vrea să-i ia apărarea lui Paddy. Și hotărăște să nu-i spună prietenei ei că are ceva pe nas. Așa, ca să-l răzbune pe Paddy.

2

Femeia stă cu privirile ațintite asupra documentelor din fața ei, neputând să-și concentreze privirea cum trebuie. *Motive pentru Returnare/Schimbare.* Vede cuvintele ca prin ceață și se chinuie să respire în biroul minuscul, unde până și ficusul verde din ghiveci pare deprimat. Tavanul e jos, iar din el lipsește un panou, lăsând la vedere țevile, praful, scheletul depozitului.

Paddy tocmai a fost luat de lângă ea și dus într-un alt birou, să completeze actele. El îi zâmbise: un surâs blând și trist, înainte ca ușa să se închidă

în urma lui. Tandrețea de pe chipul lui îi sfâșiase inima și o năpădeau amintirile când revedea în minte acea expresie, felul în care încerca să-i spună că este bine, că a iertat-o, că a înțeles-o. Într-un fel, lăsând deoparte senzația de vinovăție, ea se simte eliberată. Se gândește la acest moment de atâta vreme, l-a trăit în minte de atâtea ori, întrebându-se dacă va găsi vreodată curajul să facă o schimbare în viața ei – și iată că o făcuse. Este groaznic. Este cel mai groaznic lucru pe care l-a făcut vreodată, dar cel puțin l-a făcut, până la urmă. Prin valul de spaimă care o năucește, simte, totuși, și o veselie ametitoare. S-a înfăptuit deja schimbarea și în curând ea își va începe noua viață.

În timp ce stau amândoi în birouri pătrate și cenușii, semnând formulare, toate lucrurile lui Paddy sunt încărcate în duba Magazinului Nupțial, negru și fără vreun logo, ca să fie cât mai discret. Când ea se va întoarce acasă, va fi ca și cum bărbatul n-ar fi fost niciodată acolo, ca și cum mariajul lor n-ar fi existat vreodată. Viața lor împreună va fi ștearsă definitiv.

Simte din nou acea zvâcnire în piept. Patruzeci de ani, încărcați și duși acum cu o dubă. Directoarea magazinului, Susan, cu buzele ei roșii, cărnoase și strălucitoare, o întrerupe din gânduri:

— Ai dificultăți? Nu știi ce căsuță să bifezi? Între noi fie vorba, dragă, aproape că șoptește ea, chiar nu contează ce căsuță bifezi.

— Poate pentru dumneata nu contează, spune femeia și se ridică, înălțându-și mândră bărbia.

Parcurge din nou lista. Paddy a avut atât de multe hibe care au deranjat-o, de-a lungul anilor: lipsa lui de organizare, faptul că era tare îngălat, sulurile de hârtie igienică consumate și lăsate pe suport, pachetele și pungile goale și înghesuite prin dulapuri. Și apropierea lui de femeia aia, în urmă cu douăzeci și șapte de ani! Sforăitul. Stângăcia cu care trata subiectele delicate. Radioul dat mereu prea tare, televizorul ținut permanent doar pe

canale sportive. Perechile de pantofi și hainele lăsate alandala prin casă, pe unde se descălța sau se dezbrăca de ele. Aceleași vechi povești, cu aceiași vechi prieteni. Se simte ca și cum ar fi smuls din el câte o bucățică în fiecare zi, decojindu-i caracterul, strat după strat, pentru a găsi o altă parte din el care o enerva.

Se concentrează asupra listei.

- Prea mare
- Prea mic
- Potrivit
- Nu corespunde imaginii/descrierii
- Țesătură
- Culoare
- Calitate
- Preț
- Probleme la livrare
- Nu e pentru mine
- Cu defecte/lipsuri

Paddy nu este defect, nu are nicio hibă, nu e nimic în neregulă cu țesătura ființei sale, doar că s-a săturat de el, a încetat să-l iubească. Nici el nu o mai iubește – femeia e sigură de asta –, dar Paddy n-ar părăsi-o niciodată. El este genul de om care rămâne într-o căsnicie orice s-ar întâmpla. Care se împacă până și cu lucrurile care-l deranjează. Oricât de mult s-ar irita unul pe celălalt, oricât s-ar împunge, ea nu poate nega că Paddy a fost un soț bun, un tată extraordinar și un bunic grijuliu.

Bifează căsuța *Nu e pentru mine* și semnează în josul foii.

— Super! exclamă Susan, luându-i formularul, și începe să-i răsfoiască dosarul și să-i examineze ștampilele, foaie cu foaie.

Vorbește de parcă ar fi rostit cuvintele astea de o mie de ori, fără a conștientiza vreodată sensul lor:

— Știi că în momentul de față nu poți obține o rambursare totală, așa că…

— Ba nu, mi s-a spus că aș putea. L-am cumpărat în 1978 și termenii contractului sunt valabili și azi. Am verificat totul cu o agentă de vânzări, Grace o cheamă, spune ea și începe să scotocească prin geantă, după agenda în care are toate informațiile.

Susan zâmbește, dar sub surâs i se citește nerăbdarea.

În fața biroului sunt mai mulți oameni și femeia încearcă să audă ceva despre Paddy, dar sunt mai mulți clienți care cumpără sau returnează, nu e sigură ce anume. Susan nu e dispusă să cedeze:

— E adevărat, dar studiind mai bine bonul, am văzut că l-ai cumpărat pe Paddy când era la ofertă specială. Obiectele vândute la ofertă nu sunt eligibile pentru rambursarea completă.

Susan continuă să vorbească, iar femeia se simte transportată în timp, la momentul în care îl văzuse pentru prima oară pe Paddy. Nu era ca și cum n-ar fi avut suficienți bani să cumpere pe altcineva, dar el era într-o ofertă specială și asta părea… ei bine, ceva special. Faptul că stătea lângă o stea aurie gigantică, pe care era scris, în diagonală, SPECIAL, fusese un semn pentru ea. Nu luase semnul acela doar în sensul propriu.

— Îți putem oferi altceva la schimb – un soț sau o soție de aceeași valoare, ori un voucher care va avea aceeași valoare cu produsul original.

Femeia rămâne cu gura căscată, holbându-se la ea, șocată. Susan se foiește, stânjenită, pe scaun.

— Dar eu nu vreau ceva la schimb! Nu am venit aici să primesc un alt soț.

— Atunci un voucher e perfect, spune ea și ștampilează formularul apăsând zdravăn.

Astfel pune capăt discuției. Deschide dulapul și scoate un plic micuț. Se împinge în scaun, dându-l mai în spate și se ridică, întinzând mâna:

— A fost o plăcere să fac afaceri cu tine.

— Asta-i tot? bâiguie femeia și se ridică încet.

— Asta-i tot! râde Susan. Ești o femeie liberă. Poți ajunge în parcare dacă ieși pe ușa verde, apoi faci la stânga, iar magazinul este pe dreapta, dacă vrei să te mai uiți după ceva.

— Paddy unde e?

— S-a dus, îi răspunde Susan, surprinsă.

— Cum s-a dus?! Dar…

Inima îi bate aprig și o copleșește o senzație de panică.

— Nici n-am apucat să-mi iau rămas bun de la el…

Susan ocolește biroul și pornește spre ușă. Cu mâna pe spatele femeii, o conduce pe aceasta spre ieșire, pe coridor, către ușa verde:

— E mai ușor așa, ascultă-mă pe mine.

Femeia se gândește la zâmbetul lui trist. Înseamnă că așa și-a luat Paddy rămas-bun de la ea, probabil că știa ce urmează.

— Dar unde este acum? întreabă femeia, oprindu-se în fața ușii verzi.

— Nu-ți face griji, o să îl îngrijim cum se cuvine. O să fie spălat, aranjat, răsfățat, lăsat să se odihnească bine înainte de a fi scos iar la vânzare, explică Susan și deschide ușa verde.

— Iar la vânzare? întreabă ea, îngrozită, simțind că mâna lui Susan o împinge ușurel afară. Dar Paddy nu va putea să se descurce. Lui nu-i place să înceapă lucruri noi, cu oameni noi. Are șaizeci și doi de ani.

— Evident, n-o să-l scoatem la vânzare fără acceptul lui, este o ființă umană, nu o bucată de carne! chicotește Susan. Paddy a bifat căsuța pentru vânzare ulterioară. Și va fi la mare căutare, să știi. Există mult interes pentru soții proaspăt returnați. Ascultă ce-ți spun, sunt multe femei care-și doresc un bărbat mai matur, mai experimentat. Cei care stau de ani buni pe rafturi sunt mai greu de dat. Sunt o mulțime de femei care și-au pierdut partenerii și doresc pe cineva care a mai trecut printr-o relație de durată. Iar Paddy are

recomandări excepționale. Avem multe cliente dornice de aventură. Multe cliente singure.

Femeia simte că, dacă mai aude o dată cuvântul „multe”, o să urle de furie.

Susan îi surâde cu căldură:

— Noroc bun! Știi unde ne găsești dacă decizi să-ți folosești voucherul.

Închide ușa verde – este din oțel și pe exterior nu e vopsită. Femeia se dă în spate repede, în timp ce ușa se închide cu o bufnitură seacă, ce răsună în parcarea aproape goală. Mașina ei stă, stingheră, în sectorul „Returnări”, în vreme ce după colț, în secțiunea „Cumpărări”, parcarea e aproape ticsită. Se îndreaptă încet spre mașină, auzind zgomotul pașilor ei pe beton, fiecare pas și fiecare sunet fiind amplificate, iar sentimentul de singurătate care o cuprinde deodată e copleșitor.

În timp ce conduce către casă, lacrimi mari și fierbinți îi curg pe obraji. Simte o durere în piept, urmată de un val de teamă și de răvășitoarea senzație a pierderii unei ființe dragi. Când ajunge acasă, însă, lacrimile deja i s-au uscat. Tristețea a făcut loc ușurării și spaima s-a transformat în entuziasm. E un nou început.

3

În casă e mereu liniște. Copiii au plecat demult, sunt căsătoriți, au și ei copii, lucrează, sunt stresați. Viața ei și-a încetinit, însă, cursul; privindu-i cum se agită, își amintește cât de mult se stresa și ea din orice, când era tânără. Lucrul ăsta a ajutat-o să ia decizia. Acum e timpul să trăiască și ea, e timpul să se relaxeze, să fie cu adevărat fericită, să simtă că nu datorează nimănui nimic, să nu se mai simtă vinovată că trăiește pentru ea. Vremea când îi învinuia pe alții pentru frustrările ei s-a dus; a luat, în sfârșit, viața în piept și își asumă responsabilitatea. L-a cicălit destul pe Paddy

pentru defectele lui – acum trebuie să facă ea însăși niște schimbări importante.

Se apucă să deretice casa, până când strălucește totul de curățenie. Se minunează cât de mult spațiu i-a rămas în șifonier, acum că nu mai sunt hainele lui Paddy. Dormitorul pentru oaspeți va fi iar dormitor pentru oaspeți – nu mai dormeau în același pat de mai bine de cinci ani, din cauza sforăitului groaznic al lui Paddy, care devenise tot mai greu de suportat pe măsură ce bărbatul se îngrășa. Nu voise niciodată să ia vreo măsură sau să încerce vreo dietă.

Bea singură o sticlă cu vin alb și se uită la un *reality show* penibil la televizor, fără a mai auzi însă și oftaturile, sughițurile și bombănelile dezaprobatoare ale lui Paddy. Pe măsură ce zilele trec, se ospătează în voie cu paste nefierte cât trebuie, cu friptură excesiv de rumenită și cu anghinare – pur și simplu pentru că poate face ce vrea. Și slăbește câteva kilograme mâncând când îi este ei foame, nu de câte ori vrea Paddy să pună masa. Reciclarea merge de minune, totul este unde trebuie să fie, toate obiectele din casă își au locul și nimeni nu mișcă nimic. Trăiește după programul ei și nu mai trebuie să meargă în vârful picioarelor doar pentru că Paddy e într-o dispoziție proastă. Poate avea oaspeți oricând dorește și nu mai trebuie să iasă vineri seara în oraș cu prietenii lui și cu soțiile lor enervante. Lumea se învârte acum după cum îi place ei. Și ea nu se mai simte iritată.

Dar uneori se trezește noaptea plângând.

Uneori se pomenește stând în dormitorul lui și inhalând ultimele urme ale parfumului lui. Când intră prin supermarketuri se oprește la raionul de cosmetice și miroase loțiunea lui *aftershave.* Câteva dintre mâncărurile lui favorite își fac loc în coșul ei de cumpărături. Iar când fiica și fiul ei vin să-i spună că tatăl lor a fost cumpărat, izbucnește în plâns.

4

Într-o zi, pornește cu mașina la magazinul de electrice, ca să schimbe becurile pe care le-a cumpărat pentru veioza din dormitor, dar care nu se potrivesc. E cât pe ce să facă un accident când îl zărește pe Paddy tunzând iarba în grădina vecinei. Vrea să tragă pe dreapta, când ușa de la intrare se deschide și Barbara, vecina ei în vârstă de patruzeci și șase de ani, iese în curte, ținând în mână o cană cu cafea și afișând un rânjet triumfător. El zâmbește – cel mai larg zâmbet pe care l-a văzut vreodată pe chipul lui –, ia cana și o sărută pe Barbara. Un sărut lung, pătimaș.

Femeia se întoarce din drum, intră înapoi și timp de trei zile nu mai iese din casă.

5

— Înțeleg că ești supărată. E dificil să mergi mai departe, dar a trecut mai bine de o lună și am urmat protocolul ca la carte. Paddy a fost cumpărat încă din prima zi când a fost scos pe piață.

— De către Barbara Bollinger, șuieră ea printre dinți.

— Nu pot dezvălui numele cumpărătorului.

— Știu că ea este, i-am văzut împreună. Locuiesc la cinci case de mine. Acum sunt nevoită să-i văd zilnic!

— Nu înțeleg… ești nemulțumită de faptul că l-a cumpărat cineva sau că locuiesc aproape de tine?

— De ambele! țipă ea și-i țâșnesc lacrimi din ochi.

— Poate că e momentul să folosești voucherul, îi sugerează Susan, cu o sclipire vicleană în ochi.

Susan deschide ușa magazinului și femeia își dă seama că acesta e mult mai mare decât pe vremea când își cumpărase soțul, e aproape cât un depozit. Bărbați de diferite culori, forme și mărimi stau în picioare sau așezați, pe rafturile care se întind de la

podea la tavan. Bărbați și femei trec printre standuri, ca și cum și-ar face cumpărăturile săptămânale de la băcănie. Când văd un bărbat care le place, citesc informațiile disponibile pe eticheta lui, de parcă ar parcurge lista cu ingrediente, și în cele din urmă aleg. Bărbații își petrec timpul discutând veseli unii cu alții, scriind pe iPad-uri sau pe laptopuri ori citind. Unii dintre ei ies în pauză, alți revin din pauză – totul conform unui program.

Susan o conduce pe femeie către un rând de computere.

— Ne-am modernizat foarte mult de la prima ta vizită, acum patruzeci de ani. Aici introduci cerințele și ar trebui să găsești variantele de bărbați care se potrivesc necesităților tale. E mai ușor să cauți în baze de date a computerului decât pe rafturi. Încercăm să facem toți bărbații accesibili, dar nu este întotdeauna ușor să vezi și cele mai de sus rafturi. Bărbații se plâng tot timpul și noi lucrăm la remedierea situației, dar am impresia că anumite femei se duc direct la raftul de sus – ca și cum cele mai prețioase mărfuri ar fi puse acolo special pentru a fi protejate, ca pe rafturile unui chioșc cu ziare, dacă înțelegi ce vreau să spun, zice ea și îi face ochiul. Dacă se întâmplă ca o clientă să fie interesată doar de aspectul fizic, se uită la câteva variante, își alege favoriții și cere detalii despre ei – dar îmi dau seama că așa ceva nu e pentru tine. Tu vei dori să vezi detaliile mai întâi.

— Cum de ți-ai dat seama?

— Păi am văzut că te deranjau obiceiurile lui Paddy. Și sunt sigură că acum cauți un bărbat care are o personalitate și trăsături de caracter pe care fostul tău soț nu le avea. Te rog să parcurgi chestionarul. Dacă ai vreo problemă, te va ajuta Candice.

Chestionarul e stufos, dar incitant. Programul parcurge o sumedenie de scenarii, cerându-i să aleagă comportamentul pe care ar dori să îl aibă

potențialul ei soț într-o varietate de situații. Susan are dreptate, va trebui să caute exact opusul comportamentului lui Paddy.

Când el era calm, ea l-ar fi dorit mai pasional.

Când își pierdea cumpătul și se enerva, ea l-ar fi dorit mai calm.

Când el vorbea prea mult despre un subiect, ea ar fi vrut să o poată face să devină interesată pe alte căi.

Și continuă să-i analizeze comportamentul cu un ochi critic, până când se aprinde un beculeț roșu deasupra computerului și se aude un țiuit, ca și cum ar fi câștigat marele premiu la păcănele. Programul i-a găsit un partener potrivit.

6

Îl cheamă Andrew și e cu zece ani mai tânăr decât ea. Își pune hainele la locul lor, își aliniază întotdeauna perfect pantofii, după ce se descalță. Gătește. Mănâncă orice și nu face nazuri la masă. Primește cu bucurie oaspeți, urmărește alături de ea telenovelele ei preferate, fără comentarii enervante, se înscrie chiar și la cursul de pictură împreună cu ea. Este minunat de protector, dar în același timp se mândrește când alți bărbați întorc capul după ea. Este un iubit atent.

Pe hârtie sau în programul unui computer, pare persoana perfectă pentru ea.

Și totuși! Și totuși, ea tot este iritată, frustrată. Își dă seama că, indiferent pe cine are alături, ea rămâne aceeași persoană. Nu-i poate schimba la nesfârșit pe cei din jurul ei, așteptându-se să simtă o diferență; ea este cea care își face viața dificilă.

Într-o dimineață, se află încă în pat, dormind până târziu, ceea ce este neobișnuit pentru ea. Draperiile sunt trase. Stă în beznă pentru a patra dimineață la rând, aflându-se în starea asta încă de când copiii și nepoții ei și-au petrecut o zi întreagă în noua casă a lui Paddy, cu noua soție a

lui Paddy. Ea le-a văzut mașinile în fața curții, i-a auzit pe nepoței jucându-se în grădina Barbarei Bollinger, a auzit, prin ferestrele deschise, zgomotul conversației animate și râsetele zglobii, ajungând până la casa ei. Indiferent că au fost reale sau imaginare, sunetele acelea au torturat-o.

Andrew ciocăne în ușa dormitorului și ea se ridică și se aranjează puțin. Bărbatul are în mâini o tavă de mic dejun, pe care se răsfață o porție zdravănă de *huevos rancheros, o* mâncare de care Paddy nu s-ar fi atins nici într-o mie de ani.

— Îți mulțumesc, Andrew, ești tare drăguț!

Deși recunoștința ei este sinceră, femeia simte încordarea din propria voce. Își adună toate puterile, încercând să-i ofere bărbatului afecțiunea pe care o merită.

El se așază pe marginea patului – un bărbat atât de frumos, atât de atent! – și îi rostește numele. Tonul lui îi atrage atenția, recunoaște în el un avertisment. Pune jos șervețelul, simțind cum crește în ea o emoție copleșitoare, apoi îl ridică iar și îl strânge puternic, înfășurându-l în jurul degetului și privind cum pielea se face albă, apoi purpurie, pe măsură ce intră tot mai adânc în carne și sângele nu mai circulă bine.

— Este a paisprezecea dimineață pe care o petrecem împreună, începe el.

Ea înclină din cap.

— Înțelegi ce se întâmplă în a cincisprezecea zi?

Femeia face ochii mari, temându-se brusc că el îi va cere ceva ce ea nu poate oferi. Se bucură să experimenteze mai multe lucruri decât o făcuse cu Paddy, dar nu vrea să forțeze anumite limite.

El râde încet, mângâindu-i obrazul cu dosul palmei.

— Nu mai fi atât de îngrijorată. Este ultima zi în care mă poți returna cu rambursare totală.

— Aaa…

— Așa că mi-am făcut deja bagajele. Sunt gata să mă întorc oricând vei dori. Dar mai întâi trebuie

să mănânci un mic dejun copios, surâde el trist.

— Andrew, cred că e o greșeală. Nu vreau să te returnez.

— Nu vrei? o întreabă el, privind-o atent.

— Nu ți-a plăcut șederea aici?

— Ba da, zâmbește el. Cred că e evident că mi-a plăcut.

Ea se îmbujorează.

Luându-i mâinile între palmele sale, bărbatul continuă:

— Dar noi nu suntem perechea perfectă unul pentru celălalt și cred că știi asta. Iar eu știu, judecând după relația ta anterioară, că vei accepta să rămâi, totuși, cu mine. Rămâi pentru că tu crezi că așa e corect, fiindcă ai impresia că e mai ușor, dar nu este. Pe de altă parte, dacă rămân, valoarea mea pe piață o să scadă.

Deși o doare să-l audă spunând asta, știe că bărbatul are dreptate.

— Nu vreau să-mi pierd valoarea. Sunt un bărbat bun. Vreau să fiu apreciat pentru cât valorez cu adevărat.

Ea dă din cap, în semn că-l înțelege. Faptul că stătuse cu Paddy atât de multă vreme, în ciuda problemelor, îi devalorizase pe amândoi. Ia mâna lui Andrew și-i sărută ușor degetele. După care bărbatul își aduce bagajele, le pune în portbagajul mașinii și ea, pentru a doua oară, se pregătește să-și returneze soțul.

7

Aflat de cealaltă parte a drumului, Paddy ridică ochii și privește scena, ținând în mâini foarfecele de grădinărit. Pentru prima oară, după atâtea luni, femeia îi întâlnește privirea și inima-i bate să-i spargă pieptul, iar stomacul i se strânge. Se simte plină de dorință. O doare sufletul de dorul lui și e tristă fiindcă l-a părăsit, l-a alungat cu bună știință. Când era cu el simțea că este *acasă,* dar să-l vadă

acolo, peste drum, o umple de un dor nemărginit de căminul lor.

Andrew îi surprinde privirea.

Barbara iese din casă, aducând o cană de cafea. Părul ei lung și blond este pieptănat pe spate, iar rochița de vară are nasturii desfăcuți până sus, aproape de coapsă. Femeia simte că i se face rău.

— Nu-i nicio problemă dacă te răzgândești, să știi, îi spune Andrew. Nu înseamnă că ai greșit. Știu că nu-ți place când greșești, surâde el.

Ea urcă în mașină și pornește motorul. Când se întoarce de la magazin, parchează mașina și intră în casa pustie, unde nu se mai simte acasă. Străbate holul – de o curățenie perfectă. Ascultă tăcerea deplină. Știe că acestea sunt micile ei victorii într-un război pe care l-a pierdut. Și recunoaște, în sfârșit, adevărata problemă care o macină de atâta timp; ar renunța, bucuroasă, la toate aceste mici victorii, dacă ar ști că-l poate aduce înapoi pe Paddy.

Deschide ușa de la intrare și traversează în fugă strada. Ciocăne la ușa Barbarei. Aceasta deschide, o privește surprinsă, dar păstrează o atitudine politicoasă.

— Iartă-mă că te deranjez, începe femeia, dar îl vreau pe Paddy înapoi. Am nevoie de el, adaugă ea cu răsuflarea tăiată.

— Îmi pare rău, dar Paddy este soțul meu și nu mi-l poți lua așa, pur și simplu! o repede Barbara, înfuriată.

— Cu tot respectul, Barbara, dar nu este al meu. Și nu este nici al tău. Este, pur și simplu, Paddy. Îmi pare foarte rău, Barbara, știu că ar fi o mare pierdere pentru tine, pentru viața ta. Am încercat din toate puterile să nu distrug viața nimănui, nu m-am răzgândit aiurea. Am luat o decizie nouă și atât, spune ea, pe un ton tranșant. Vreau să fiu alături de Paddy. Mi-e dor de tine, Paddy! strigă ea pe coridor. Te iubesc!

Paddy coboară în holul de la intrare și îi aruncă un surâs blând, familiar.

— Iat-o, în sfârșit! spune el zâmbind tot mai larg. Cavalerul meu în armură strălucitoare.

— N-am știut că tu ai nevoie să fii salvat, pufnește Barbara, de-a dreptul ofensată.

— *Noi* avem nevoie să fim salvați, o corectează Paddy. Doar că ea n-a avut până acum îndrăzneala de a face ceva în privința asta. Îmi pare rău, Barbara.

— Nu-mi pot permite să te cumpăr, Paddy. Am un voucher, dar nu e suficient ca să te cumpăr – m-am interesat care ar fi prețul tău. Însă pot merge la bancă să obțin restul sumei, spune femeia, după care i se adresează Barbarei: O să-ți dau și ultimul cent pe care îl am, și toți banii pe care-i voi mai câștiga vreodată, Barbara. Dar, Paddy… vrei să te întorci acasă? Te rog?

Barbara face un pas în spate și îl privește, incapabilă să se opună acestei dovezi de iubire.

— Asta e tot ce-mi doresc, spune el.

8

Întors acasă, Paddy își aruncă haina pe spătarul scaunului și-și lasă valiza pe hol. Își trage apoi soția către el, să o sărute. Este atât de puternic, iar mișcarea atât de bruscă, încât aproape o răstoarnă. Nu-și sincronizează bine mișcările, iar nasurile li se turtesc și li se ciocnesc dinții. El se mișcă mai repede decât anticipează ea, iar femeia îi simte talpa pantofului pe degetele de la picior. O doare gâtul fiindcă se întinde prea tare ca să ajungă la buzele lui. Este un sărut stângaci și imperfect. Dar este real, este sincer și este tot ceea ce-și dorește ea.

Femeia care și-a pierdut simțul practic

A fost găsită rătăcind pe mijlocul unei autostrăzi cu trei benzi pe sens, la ora opt într-o dimineață de luni, când traficul era infernal. Și pericolul ar fi fost mult mai mare dacă n-ar fi avut loc un accident la ieșirea de pe autostradă, în urma căruia fusese restricționat traficul. Mergea pe lângă mașini, privind drept înainte, cu o expresie hotărâtă – deși unii ar fi spus că era mai curând pierdută, decât hotărâtă – întipărită pe chip.

Șoferii se zgâiau la ea de dincolo de parbrize, cu mintea încă prea încețoșată de somn pentru a-și da seama ce vedeau – o femeie de treizeci și ceva de ani, îmbrăcată doar într-un halat de casă și încălțată în adidași. Unii credeau că femeia fusese implicată în accidentul petrecut un pic mai departe, că purta pijamale pentru că plecase de acasă în pripă, ca să-și lase copiii la școală și, din cauza șocului provocat de accident, începuse să meargă fără țintă pe autostradă. Alții încercau chiar să o înduplece să meargă pe marginea drumului, unde ar fi fost mai în siguranță, dar ea îi ignora. Iar alții credeau că este, pur și simplu, o femeie nebună și se încuiau în mașini când ea se apropia de ei.

O singură persoană a chemat poliția.

Ofițerul LaVar și colega sa, Lisa, se aflau cel mai aproape de locul accidentului, fiind primii care au ajuns la femeie, care se afla deja într-o situație de-a dreptul primejdioasă. Trecuse de capătul cozii de vehicule și acum mergea direct către mașinile ce se apropiau cu viteză mare. Cei cărora le ieșea înainte frânau puternic, claxonau tare și aprindeau luminile de avarie, pentru a-i alerta pe cei din spatele lor, dar femeia nu se speria de nimic.

Așadar, într-un final, LaVar și Lisa ajung lângă ea cu sirena mașinii urlând, iar femeia pare că se smulge din transă. Se oprește. Cei doi polițiști reușesc să oprească mașinile, provocând un nou ambuteiaj, și se grăbesc spre ea, temându-se de cum va reacționa.

— Slavă Domnului! exclamă ea, iar chipul i se destinde într-un zâmbet de ușurare. Sunt atât de bucuroasă că ați venit până la urmă!

LaVar și Lisa se privesc, surprinși de lipsa ei de ostilitate, iar Lisa își retrage mâna întinsă deja către cătușe. Împreună, o conduc spre marginea carosabilului, unde va fi în siguranță.

— E o urgență, le spune femeia pe un ton serios. Trebuie să reclam o infracțiune. Cineva mi-a furat simțul practic.

Îngrijorarea dispare de pe figura lui LaVar, dar se întipărește și mai accentuat pe cea a Lisei. Cu blândețe, o urcă pe femeie în mașina lor și se grăbesc să ajungă la secția de poliție. LaVar se așază alături de femeie, într-un birou de la secție, pentru că Lisa nu-și poate reprima râsul. În fața lor se află două pahare de carton, aburinde, pline cu ceai cu lapte.

— Buuun! Acum te rog să-mi spui ce căutai acolo, o invită polițistul.

— V-am spus deja, rostește ea, pe un ton cât se poate de politicos. Încercam să reclam o infracțiune. Cineva mi-a furat simțul practic, explică femeia, ducând ceaiul la buze.

— Ai grijă, e prea fierbi… încearcă el să o avertizeze, dar e prea târziu – chipul femeii se schimonosește, ceaiul fierbinte îi arde gura.

— V-am spus, îi răspunde ea, în cele din urmă, după ce își mai revine din usturimea înfiorătoare. Cine ar fi făcut ce-am făcut eu acum, dacă ar fi avut simț practic?

— Da, ai dreptate.

— Oh, știu că mă credeți nebună, spuse ea, prinzând paharul între palme, ca să se încălzească.

Cine ar fura așa ceva? Și cum?

El înclină din cap. Da, femeia ridică niște întrebări bune. Întrebări inteligente.

— Și de unde știi că ți s-a furat? o întreabă. Poate că l-ai pierdut, de fapt…

— Nu, nu l-am pierdut. Sunt foarte atentă. Am grijă să nu pierd lucrurile, să pun totul la locul lui, iar ceva ca simțul practic n-aș putea să… Nu, categoric nu l-am pierdut, scutură ea din cap. Simțul practic îl port la mine tot timpul și verific întruna dacă-l mai am. Îmi este la fel de necesar ca telefonul mobil. N-aș ieși nicăieri fără el.

— Bine, bine, înțeleg.

— Cineva mi l-a furat, e clar, repetă femeia. Este singura explicație logică.

— Mi se pare corect, răspunde el, înclinându-se în fața determinării afișate de femeie. Așadar, trebuie să căutăm un hoț de simț practic.

— Da, răsuflă ea ușurată că, în sfârșit, este luată în serios.

— Ai idee cine ar putea fi? Vreo persoană suspectă, care ți-a dat târcoale în ultima vreme?

Femeia își mușcă buza și clatină din cap, frământată de gânduri.

LaVar cade și el pe gânduri.

— Hai să analizăm lucrurile astfel: ai un simț practic deosebit de puternic? Genul pentru care alții te-ar putea invidia?

— Mi-ar plăcea să cred că da.

— Așadar, poate că ești recunoscută pentru simțul tău practic deosebit, nu? Încerc să mă pun în locul hoțului și să gândesc ca el. Hoții dau lovitura în casele unde știu că vor găsi bunuri prețioase de furat. Dacă cineva ți-a furat simțul practic, atunci înseamnă că acel cineva știa că îl ai.

Femeia înclină din cap, bucuroasă de analiza pertinentă a polițistului.

— Așadar, au existat ocazii în care ți-ai demonstrat simțul practic, momente când cineva

te-a văzut reacționând excelent, datorită lui, și a decis să ți-l fure?

LaVar o privește cu atenție. Simte că femeia îi ascunde ceva și vrea să o îndemne să îi dezvăluie totul.

Ea oftează:

— E doar o teorie. Și n-are rost să avansez teorii, dacă făcând asta bag alți oameni în bucluc.

— Nimeni n-o să intre în bucluc până nu vom stabili cu certitudine ce s-a întâmplat, o asigură el, făcându-i semn să continue.

— M-am despărțit de curând de soțul meu. Timp de patru luni a avut o aventură cu o colegă de birou, și încă una crăcănată!, dar l-am iertat și l-am primit înapoi. În ultimul an am încercat să ne reparăm relația. Dar n-a mers. Eu n-am simțit că merge. I-am spus că vreau să ne despărțim.

— O decizie înțeleaptă, înclină din cap LaVar.

— Da. Și atunci a fost ultima oară când îmi amintesc să-mi fi folosit simțul practic.

— A aflat cineva despre decizia ta?

— Da, cam toți cunoscuții mei.

— Hmm. Deci cercul suspecților e foarte larg. Ți-ai dovedit simțul practic față de un număr foarte mare de persoane.

Polițistul rămâne câteva clipe pe gânduri, după care o întreabă:

— Dar soțul tău s-a împăcat cu situația asta?

— Nici pe departe.

— Aha! Continuă, te rog.

— El voia să locuim împreună în continuare, dar m-am gândit că nu-i o idee bună. Niciunul dintre noi n-ar fi putut trece peste hopul ăsta, ca să meargă mai departe.

— O altă dovadă de simț practic, subliniază polițistul.

— Ah, da! Femeia are o revelație: Prin urmare, pe atunci încă aveam simțul practic. Ceea ce înseamnă că… a continuat ea în șoaptă, iluminată de un gând.

— Spune mai departe.

— A trebuit să vindem casa. El și-a împachetat lucrurile și eu le-am împachetat pe ale mele și atunci mi-am dat seama că îmi lipsea simțul practic. Mi-am despachetat bagajele acasă la mama – locuiesc cu ea o vreme, până mă pun pe picioare. Dar simțul practic nu era nicăieri… Pur și simplu nu-l mai am. Fostul meu soț trebuie să-l fi luat cu el, împachetându-l în vreuna dintre valizele lui. Fie intenționat, fie din greșeală, nu știu, dar este singura mea teorie. Cu siguranță mai aveam simț practic înainte să mă mut la mama.

LaVar se gândește bine și apoi o întreabă:

— Și ce te face să crezi că acum nu mai ai simț practic?

— În dimineața asta am început să merg pe mijlocul autostrăzii, îmbrăcată în halatul de casă.

— E adevărat, încuviințează el. Totuși… Nu pari să-ți fi pierdut și mințile.

— Nu mințile mi le-a luat! Dacă mi le-ar fi luat, acum am fi fost iarăși împreună, trăind în casa noastră. De fapt, dimpotrivă, chiar mi-a băgat mințile în cap.

Polițistul aprobă din cap, bucuros că femeia dă iarăși dovada unui raționament precis.

— Spune-mi, ce porți pe sub capot?

Ea pare să fie luată prin surprindere și-și strânge mai bine halatul peste sâni:

— Cămașa de noapte.

— Și de ce n-ai ieșit din casă direct în cămașa de noapte?

— Fiindcă aș fi înghețat. Și e și cam transparentă…

— Hm!

— Ce este?

Bărbatul îi privește picioarele.

— Dar adidașii? Mergi de obicei prin casă în cămașă de noapte și încălțată cu adidași?

— Nici vorbă! De obicei, port șosete lungi și groase, din acelea cu puncte cauciucate pe tălpi,

pentru o mai bună aderență, dar nu erau chiar cele mai potrivite pentru o ieșire pe autostradă.

— Chiar nu erau! spuse polițistul și-și notează ceva în carnet. Și în ce scop ai ieșit pe autostradă?

— V-am zis doar: să reclam o infracțiune. Știu că este absurd.

— Deci știi asta.

— Da.

— Atunci, dacă știi că este absurd, cu siguranță simțul tău practic e cel care te ajută să fii conștientă de acest lucru.

Ideea asta o pune pe gânduri.

— Iar dacă intenția ta a fost să alertezi autoritățile, exact asta ai și făcut.

— În loc să merg *direct la o secție de poliție,* îi reamintește ea.

— Uite ce e, spune el blând. Nu pot întocmi un raport. Nu cred că ți-a fost furat simțul practic și nici nu cred că l-ai pierdut. Cred că îl ai în continuare. Doar că îl folosești altfel.

Ea cugetă la cuvintele lui. LaVar îi explică raționamentul:

— Ți-ai luat pe tine halatul fiindcă știai c-o să-ți fie frig, te-ai încălțat cu adidași fiindcă știai că șosetele n-ar fi indicate și ai ieșit pe autostradă la o oră de vârf, dându-ți seama că oamenii vor anunța poliția, de care aveai nevoie pentru a reclama infracțiunea comisă. Se pare că ai obținut toate lucrurile pe care ți le-ai propus, în ciuda metodei folosite pentru a le obține.

Ea își sprijină spinarea de spătarul scaunului și îi cântărește explicațiile.

— Poate că aveți dreptate.

— Date fiind circumstanțele, acum te voi lăsa să scapi doar cu un avertisment ferm. Indiferent ce faci, să nu cumva să pui în pericol viața ta sau viața altora!

Ea înclină din cap, în semn de încuviințare, simțindu-se ca un copil mustruluit pentru o boacănă.

LaVar renunță apoi la tonul autoritar:

— Dă-mi voie să-ți spun ceva: simțul tău practic este puțin diferit. Nu este liniar, nu este ca simțul practic al majorității oamenilor, dar asta nu înseamnă că e greșit, sau că a fost furat ori pierdut. Este al tău și este unic.

Ochii ei se umplu de lacrimi, iar polițistul duce mâna la buzunar și scoate o batistă, întinzându-i-o.

— Mulțumesc, șoptește ea, abia auzit.

— E clar că ai trecut printr-o perioadă dificilă. În asemenea momente, oamenii încep să gândească altfel, dar fii pe pace: nu ești pe cale să-ți pierzi mințile.

— Sunteți un detectiv foarte priceput, surâde ea.

— Vezi? Simplul fapt că-mi spui asta îmi dovedește că simțul practic nu ți-a fost furat, spune el amuzat.

— Mulțumesc, îi răspunde zâmbind și oftează ușurată.

Femeia care a umblat în pantofii bărbatului ei

A auzit că bărbații făceau uneori asta, știa foarte bine că uneori o făceau purtând chiar o întreagă vestimentație feminină – ca parte dintr-un ritual, ori fiindcă nu se identificau complet cu sexul masculin, sau fiindcă erau, de fapt, femei captive în trupuri de bărbați. Unii își simțeau trupul ca aparținând, în același timp, unui bărbat și unei femei, așa că erau bisexuali, sufletul lor având o latură masculină și una feminină. Ea știa toate astea fiindcă auzise povești de la femei ai căror soți adorau să le poarte lenjeria intimă, femei ai căror fii erau acum fiice, ba chiar soțul unei femei ieșea, în câte o seară pe săptămână, deghizat în alter ego-ul lui feminin. Desigur, știa despre toate astea ca idee, dar apoi a început să studieze în amănunt subiectul. Pentru ea însăși.

Ea era femeie, nu bărbat; se născuse femeie, se simțea femeie, purta haine de femeie, se simțea sexy, ca femeie, atunci când purta asemenea haine, se simțea și mai femeie când nu le purta deloc, când nu purta decât pielea ei fină. Și totuși…

Simțea o dorință copleșitoare de a-și strecura tălpile în pantofii soțului ei.[15]

Nu era un moft trecător, ci o dorință obsesivă care-i făcea inima să tresalte și-i dădea bătăi de cap, o simțea atât de puternic încât lucrul ăsta o speria. Tânjea cu atâta patimă după pantofii lui încât știa că e ceva greșit. Și, de îndată ce a simțit-o pentru prima oară, a început să vadă pantofii lui pretutindeni. Erau peste tot prin casă, lăsați pe oriunde îi arunca bărbatul când se descălța.

Adidași murdari și uzi de transpirație, lăsați lângă ușă după ce venea de la jogging; pantofii de piele, rămași sub masă, unde îi arunca în timpul cinei, după o zi obositoare la muncă; papucii din tartan lăsați lângă canapeaua din piele, pe care stătea seara. I-ar fi fost ușor în orice moment să-și strecoare picioarele în pantofii sau în papucii lui, chiar și când bărbatul ar fi văzut-o. I-ar fi fost ușor să se plimbe cu ei și să glumească pe tema asta; lui nu i-ar fi păsat, probabil că nu i-ar fi păsat chiar nimănui. Dar nu voia să facă asta sub formă de glumă, în joacă. Voia să poarte pantofii soțului ei de-adevăratelea. I se părea un lucru important, nu o glumă oarecare, era ceva ce ar fi preferat să facă în intimitate. Tânjea să poarte pantofii soțului, nu fiindcă i-ar fi plăcut stilul, modelul, materialul sau mărimea lor. Dorea să știe cum era *să fie el,* voia să umble în pantofii lui, la propriu.

Niciodată nu a mai înspăimântat-o astfel o dorință. Niciodată nu s-a mai simțit atât de stânjenită, niciodată nu a mai simțit o asemenea repulsie față de ea însăși.

Dar îi era dificil să găsească un moment în care să poată fura pantofii – iar pentru asta îi mulțumea Cerului. Voia să fugă de obsesia care o măcina. Ea lucra, el lucra, aveau copii, viața lor gravita în jurul celor mici: mâncare, trai cotidian, somn. Zilele le erau toate pline, nu exista loc pentru secrete, nu puteau merge nici la toaletă fără uși deschise și oameni care umblau de colo până colo. Dar îngroparea acestei dorințe secrete nu făcea decât să o intensifice. Această patimă fierbinte, impulsivă, creștea neîncetat, se acumula și urca spre suprafață ca lava dintr-un vulcan.

Aveau obiceiul să urmărească în neștire serialele favorite, un episod după altul, chiar dacă erau amândoi epuizați și somnoroși. Își promiteau mereu că se limitează la câteva episoade pe seară, dar finalul plin de suspans al unui episod îi oprea

pe canapea, rămâneau să-l mai urmărească și pe următorul.

Dar în seara asta nu se mai simte atât de captivată de film ca de obicei. Este distrasă, tulburată. E ca senzația pe care i-o dădea fumatul, înainte să se lase: pofta de a mai fuma o țigară nu o lăsa să adoarmă până nu-și satisfăcea viciul. Vulcanul dinăuntrul ei este activ. Și la un moment dat erupe. În tăcere. Se scuză, prefăcându-se că are nevoie la toaletă, îi spune soțului să nu oprească filmul și să n-o aștepte – fapt care, din start, poate trezi suspiciuni; întotdeauna pun filmul pe pauză când unul dintre ei iese din cameră, dacă se întâmplă să n-o facă se iscă discuții.

Profitând de faptul că soțul s-a mulțumit cu scuzele ei, femeia merge direct la dulapul lui, simțindu-se mai mult ca un escroc decât ca un detectiv, și îi studiază colecția de pantofi. Se simte asemenea unui copil într-un magazin de dulciuri, privind cu nesaț rafturile cu perechi de pantofi, frumos aliniate. Zărește imediat pantofii eleganți, lustruiți impecabil, pe care îi poartă la serviciu. „Cum a fost la muncă?” – l-a întrebat ea, iar el i-a răspuns, posac, că a fost bine, însă fără a intra în detalii. Apoi observă bocancii cafenii, cu talpă albastră, moderni, bocancii soțului ei tânăr, *cool* și mereu în ton cu moda, amuzant și plin de viață după orele lungi de muncă. Alege bocancii și merge cu ei la toaletă. Încuie ușa. Se încalță și începe să meargă, în sus și-n jos, pe covorașul moale din baie, gândindu-se, minunându-se, sperând la ceva – la un fel de epifanie, un punct culminant al senzațiilor ce se adunaseră în ea, un fel de calm după furtuna care a trimis-o atât de repede în baia de la etaj. Dar n-a făcut decât să-i accentueze curiozitatea. Are nevoie de mai mult. Vrea să știe cum e să meargă peste tot, oriunde în lumea largă, așa cum merge el. Împarte casa cu el – unii ar spune că-și împart și viața –, au copii împreună, râd și plâng împreună, și-au îngropat

părinții, și-au luat rămas-bun de la prieteni împreună. Și totuși.

Și totuși, viețile lor sunt foarte diferite.

Nu are nevoie să înțeleagă mai bine ce *simte* bărbatul față de viața pe care o trăiește; asta îi poate descrie el suficient de bine. Dar *cum este* viața pentru el o intrigă la culme. Lucrurile normale pe care el nu i le povestește, fiindcă pur și simplu sunt cum sunt, fiindcă el le trăiește diferit față de ea, dar nu i se par ieșite din comun. Vrea să știe cum s-ar simți în locul lui.

Așteaptă nerăbdătoare momentul potrivit pentru următoarea mișcare. Îl încurajează cu mult entuziasm să plece câteva zile să joace golf, ceea ce stârnește din nou suspiciuni, dar îi oferă trei zile de singurătate. După ce îl conduce până la mașină și îi face cu mâna, luându-și rămas-bun, așteaptă o vreme – în caz că bărbatul și-a uitat ceva și se întoarce. Nu vrea ca el s-o prindă în flagrant. Luptându-se cu imboldul copleșitor de a începe, străbate de mai multe ori bucătăria, de la un capăt la altul, privind ceasul. În cele din urmă, după douăzeci de minute de așteptare, satisfăcută că el nu s-a întors, urcă în fugă scările, câte două trepte odată.

Intră în dressing și merge direct la pantofii lui sport. Sunt o parte integrantă a înfățișării lui – acel *look* nonșalant care spune „Ies să cumpăr pâine, lapte și șuncă, să duc copiii în parc”, cu blugi tociți, tricou, hanorac și ceas sportiv.

După ce-și pune în picioare pantofii lui, se ridică și se admiră în oglindă. Chicotește. Cu toată casa la dispoziția ei, nu se grăbește: începe să imite atitudinea lui, să pozeze, încercând să stea așa cum stă el și amuzându-se copios. Pantofii lui de sport sunt cu șase numere mai mari decât măsura ei – ca niște pantofi caraghioși de clovn – și se chinuie să meargă cu ei, împleticindu-se la tot pasul.

Ușa de la dormitor se deschide brusc, iar femeia îngheață de spaimă. Ada, menajera lor, apare în

pragul dressingului și se sperie atât de tare încât tresare și scapă o înjurătură, ducând mâinile la piept de frică.

— Domnule Simpson, îmi pare rău, grozav m-ați mai speriat! se vaită ea, încercând să-și tragă sufletul.

Femeia care purta pantofii soțului ei rămâne înmărmurită, așteptând ca Ada să deschidă ochii. Se întreabă dacă nu cumva ar trebui să găsească o scuză pentru că poartă încălțămintea bărbatului ei, ori dacă ar fi mai bine să se poarte ca și cum n-ar fi fost nimic în neregulă. Până la urmă, e în casa ei, n-are de ce să ceară scuze și nici să se justifice. Cu toate acestea, se simte obligată să le facă pe amândouă, încă mai încearcă să decidă care ar fi cea mai credibilă poveste, când Ada continuă:

— Ar fi trebuit să bat la ușă, dar am crezut că ați plecat la golf. Dar să știți că l-am scos pe Max în grădină, să-și facă nevoile, și am curățat scrumiera de lângă șopron, înainte s-o vadă știți-dumneavoastră-cine! a adăugat ea zâmbind larg.

Femeia se încruntă:

— Ada?

— Da?

— Faci pe amuzanta?

— Nu!

— De ce mi-ai spus „domnule Simpson”?

— Of! exclamă menajera, dând ochii peste cap, și se grăbește să se corecteze. Pardon, Mike! Îmi cer scuze. Nu mi-e deloc la îndemână să vă zic pe numele mic. Mă simt… în sfârșit, de ce vă uitați așa la mine?

Femeia o urmărește pe Ada în timp ce aceasta deretică, încercând să-i surprindă privirea și să afle de ce naiba i se adresează cu numele soțului ei. Dar e clar că Ada nu se preface. Uimită, o lasă pe menajeră singură și se întoarce în dressing, unde continuă să se holbeze la reflexia ei în oglindă.

Își scoate imediat pantofii soțului din picioare, simțindu-se murdară și rușinată, confuză. Noaptea

nu reușește să doarmă. Stă trează, analizează, se întreabă cum s-a simțit în pantofii bărbatului. Lăsând la o parte cât de bizară a fost toată situația, își rederulează în minte tot ce s-a întâmplat și ajunge la concluzia că Ada i s-a părut diferită de cea pe care o cunoștea, menajera căreia nu-i vorbea decât de câteva ori pe săptămână. Fusese mai formală, mai agitată – nu-l privea pe Mike în ochi, era mai puțin prietenoasă. Ca și cum nu voia să se afle singură în aceeași încăpere cu el pentru atât de mult timp. Dacă nu era fiindcă simțea că stăpâna casei purta încălțările soțului ei, atunci probabil explicația era că alături de Mike nu se simțea la fel de confortabil ca atunci când se afla în prezența ei. Era o diferență mică, dar un lucru nou, pe care tocmai îl aflase.

A doua zi își pune pantofii sport ai lui Mike și așa îl întâmpină pe poștaș la ușă.

— Salut, Mike!

Ea nici nu știa prenumele poștașului, deși omul le aducea corespondența și facturile de zece ani.

— Salut, a replicat, convinsă că vocea o va da de gol, dar bărbatul n-a observat nimic.

Poștașul, care atunci când deschidea ea ușa nici nu ridica privirea să o privească în ochi, începe să trăncănească despre fotbal. Pentru ea, este un adevărat imbold – e edificată! Viața lui Mike este diferită. Își schimbă pantofii de sport cu unii eleganți, la modă, pe care bărbatul nu-i poartă niciodată la serviciu, și pleacă să ia copiii de la școală. Printre sutele de femei adunate la poarta școlii, vede doar trei bărbați. Simte imediat toți ochii ațintiți asupra ei, dar nu ca și cum cei care o privesc ar fi dornici să stea de vorbă. De obicei, se găsea întotdeauna cineva cu care să pălăvrăgească, atunci când lua copiii de la școală, dar de astă dată discuțiile continuă în jurul ei, ca și cum nici n-ar fi acolo. Și totuși, tocmai faptul că cei din jur se prefac că Mike nu e acolo nu face decât să scoată în evidență cât sunt de conștienți de prezența lui. E

stingherită, așa că încearcă să-și concentreze atenția asupra sălilor de clasă unde se află copiii. Când apar micuții, chipurile li se destind în surâsuri largi:

— Tatiii!

Vin în fugă și o îmbrățișează strâns, mai expansiv decât o îmbrățișau când era ea însăși. Femeia e încântată de această efuziune sentimentală, dar și înciudată, în același timp.

Mama altui copil, care nu se băga niciodată în vorbă cu ea, fiindcă nu se cunoșteau, îi zâmbește larg, luminos.

— Bună, Mike!

— Bună, îi răspunde ea, simțindu-se brusc ametită.

Întoarsă acasă, se simte prea slăbită ca să mai umble în pantofii lui. Tare își dorește să le pună copiilor o grămadă de întrebări pe care știe că n-ar trebui să le pună, dar dacă ar face asta ar însemna să le trădeze încrederea, așa încât, cu un oftat, își scoate pantofii și se transformă la loc în Mami. Intră în bucătărie și-i anunță că e ora de făcut temele și-și simte inima grea văzând că cei mici oftează.

A doua zi se încalță din nou cu pantofii soțului, de astă dată pentru a ieși în oraș, la cumpărături. Își dă seama că oamenii se așteaptă să fie mai săritoare, să le țină ușile, să-i ajute, și de multe ori nici măcar nu se sinchisesc să-i mulțumească. Pe drum, se oprește și la serviciul soțului ei. Apropiindu-se de biroul lui, simte că inima i se strânge și o apucă durerea de cap. Își dă seama pe dată că Mike își urăște slujba sau, cel puțin, că simte o imensă presiune în piept din cauza stresului care-l așteaptă zilnic la serviciu. Hoinărește ore în șir prin oraș, simțind nevoia să evite să meargă prea aproape de femei; merge în cât mai multe locuri pe care le frecventează amândoi în mod regulat, ca să vadă cum este lumea văzută prin ochii soțului ei.

Comportamentul ei se transformă în mod natural, firesc, simte cum trupul i se adaptează unui mod diferit de conformism social, pe care nu și l-ar fi imaginat niciodată.

Seara cheamă o bonă să stea cu copiii și iese la un bar, purtând pantofii lui *cool.* Se suie pe un scaun de la bar – ceva ce ea însăși n-ar face niciodată, din simplul motiv că n-ar fi lăsată în pace nicio clipă – și încearcă să se relaxeze, ca să se bucure de momentul acesta de liniște și pace. După o vreme, simte ochii cuiva ațintiți asupra ei. Se întoarce și îl vede pe Bob Waterhouse, care o țintuiește cu privirea. Bob e tipul care se îmbracă în alter ego-ul său feminin, câte o noapte pe săptămână; femeia își amintește că a stat de vorbă cu soția lui, Melissa, despre acest amănunt picant, într-o seară în care au exagerat cu băutura. Melissa venise într-o zi acasă și-l găsise îmbrăcat, din cap și până în picioare, în veșminte femeiești, care nu erau ale ei. Bărbatul avea o valiză secretă, ascunsă bine, plină cu haine femeiești de mărimea lui. Soția lui n-a știut cum să procedeze, dar bărbatul o iubea în continuare; dorințele lui nu schimbaseră nimic între ei, în afară de faptul că femeia ajunsese să-l înțeleagă mai bine și că el ieșea, o dată pe săptămână, uneori însoțit chiar de ea, alteori de alți prieteni cu aceeași aplecare, îmbrăcat ca jumătatea feminină a personalității lui.

Dar felul în care o privește acum Bob – sau, mai curând, felul în care îl privește pe Mike – o face să se întrebe dacă în alter egoul lui nu este ceva mai mult decât știe soția sa. Poate că se simte atras de Mike. Femeia își ferește privirea și soarbe din bere. Deodată, Bob se înființează lângă ea, întrebând-o dacă îi permite să se așeze.

— Sigur, nicio problemă, doar că sunt pe picior de plecare, îi răspunde ea.

— Soția e acasă? o privește Bob cu un rânjet viclean și-i face cu ochiul.

— Ăăă… Da!

— Sigur că e! pufnește Bob. Transmite-i salutări! continuă el, cu un glas melodios.

Femeia se încruntă.

— Eu sunt, îi șoptește Bob. Melissa!

Femeia care poartă pantofii soțului ei se concentrează din toate puterile și, în cele din urmă, vede clar cine se află în fața sa. Persoana pe care a luat-o drept Bob este, de fapt, Melissa. Cu toate că e îmbrăcată în hainele ei, are în picioare tenișii Converse ai lui Bob.

— Am început să fac asta acum câteva luni, după ce am descoperit că Bob poartă fustă, îi explică Melissa și ridică brațul spre barman, cerându-i încă două beri. M-am gândit să încerc și eu, să văd cum e. Bob adoră pantofii femeiești. Sunt partea lui favorită din travesti. Așa că am încercat și eu o dată pantofii lui bărbătești. Și, de îndată ce i-am încălțat, am realizat că toată lumea credea că eram el. El nu știe că fac asta – sau poate știe, dar își spune că și el a avut un secret atâta vreme, așa că acum mă lasă să am și eu secretul meu. Tu când ți-ai dat seama?

— Abia săptămâna asta, îi răspunde în șoaptă femeia, întrebându-se în gând de ce vorbește atât de încet.

Melissa bate din palme, entuziasmată.

— Și? Nu e super? Știi când am mers ultima oară într-un bar, să beau un pahar în liniște, fără să mă deranjeze nimeni?

Femeia scutură din cap.

— Exact! Așa ceva nu s-a întâmplat, de fapt, niciodată. Femeile nu stau singure la bar. Or, dacă o fac, sunt fie alcoolice, fie ușuratice, fie sunt singure și părăsite și au nevoie de companie, de vreun bărbat idiot care să se așeze lângă ele și să le îndruge banalități, într-un moment în care nu-și doresc decât să fie singure. Când ești bărbat, nu încearcă nimeni să-ți țină companie – mă rog, doar dacă vrei și tu asta. Pentru tine cum a fost? o

întreabă Melissa și zâmbește larg, înainte de a sorbi din bere.

— Am aflat că Mike își urăște slujba, că fumează pe ascuns, că nu se simte confortabil să stea singur cu o femeie în anumite situații, că femeile pot fi nedrept de exclusiviste, că el resimte o presiune atât de enormă pentru a-și proteja și apăra familia, încât are o durere în piept din cauza asta. Se simte în siguranță alături de mama lui, între el și tatăl lui există o barieră, prietenii sunt pentru el ca o frăție sacră, și o mămică de la școală, Polly Gorman, îi cam trage clopotele.

— Polly Gorman! exclamă Melissa și, dându-și capul pe spate, izbucnește în râs. Mike nu s-ar uita în viața lui la urâta aia!

— Nu, recunoaște femeia, pierdută în gânduri și sorbindu-și berea. A ignorat-o total astăzi.

Melissa chicotește, veselă, și ciocnesc paharele cu bere.

— Dar chiar am aflat multe lucruri, adaugă femeia, pe un ton mult mai serios de astă dată. Lumea bărbaților e cu totul diferită, nu-i așa?

Melissa încuviințează din cap, fără urmă de ironie.

— Da! Și când porți pantofii ăia, pătrunzi în lumea unui bărbat.

— Nu chiar, o contrazice ea. Când port pantofii ăștia, mă transpun în lumea *lui Mike.* În viața lui Mike. Și eu am crezut, prima dată, că voi înțelege viața ca un bărbat, dar am înțeles viața doar ca *acest* bărbat. Mă simt cum se simte el când intră într-o cameră. Acum știu cum îl fac alții să se simtă. Lumea noastră pare să fie aceeași, dar nu este. Avem o viață împreună, dar experiențe separate. Când îi port pantofii, deodată totul dobândește altă semnificație. Văd aceleași lucruri, dar din perspective diferite. Tonurile, privirile și reacțiile, toate astea fac ca experiențele pe care le trăim să fie diferite. În același fel în care tu nu poți

explica cum este să fii femeie, nu poți explica nici cum este să fii bărbat.

Melissa cade pe gânduri.

— Cred că aș putea rezuma destul de clar cum este să fii femeie.

— Nu, ai putea rezuma doar cum este să fii femeia *asta,* îi replică ea, arătând spre pieptul Melissei.

— Da, presupun că ai dreptate.

— N-aș putea transpune viața lui în cuvinte. Nu e ceva ce poate fi descris sau explicat, nu ține de ceva ce spune sau face un om. E un sentiment, mai curând.

— Vă mai aduc o bere? le întreabă barmanul.

— De ce nu?!

— Atât timp cât nu știe nevasta, n-o să se supere! îi răspunde femeia și izbucnesc amândouă în râs.

Cele două femei de lângă ele, care așteaptă să comande, le privesc dezgustate:

— Porci misogini, mormăie una dintre ele.

Când se întoarce Mike din scurta lui vacanță, femeia îl îmbrățișează mai strâns decât niciodată.

— Ce s-a întâmplat? murmură el și, lăsând geanta de voiaj să-i cadă de pe umăr, o strânge în brațe cu drag.

— Te iubesc, șoptește ea. Îți mulțumesc pentru tot ce faci. Pentru toate lucrurile pe care văd că le faci, dar și mai mult pentru lucrurile pe care nu le văd.

Dintr-odată îl simte că se destinde și o strânge și mai tare în brațe.

Femeia care avea o pană în creier

Stă întinsă pe spate, cu brațele strânse pe lângă corp, în timp ce pătrunde tot mai adânc în spațiul îngust ca un coșciug al aparatului de RMN. Căștile ce-i apasă pe urechi sunt menite să o relaxeze, să o facă să uite de pereții din jurul ei, care parcă o apasă tot mai mult, de tavanul atât de apropiat de fața ei. Dacă s-a întrebat vreodată cum e să fii îngropat de viu, în momentul acesta primește răspunsul.

N-a știut că suferă de claustrofobie, dar, văzându-se închisă în tubul strâmt, inima începe să-i bată cu putere și simte nevoia imperioasă de a striga „Opriți!”.

Ar vrea să se ridice și să fugă, dar știe că nu o poate face. Este ultima șansă de a afla ce e în neregulă cu ea: toate celelalte teste și analize n-au găsit cauza simptomelor care o chinuie și, cu toate acestea, ele au continuat să se agraveze. La început s-a simțit obosită, distrată, tulburată, bulversată, dar și-a făcut analizele de sânge la medicul de familie și nu a fost găsită nicio problemă. Niciun deficit de fier, nicio problemă la tiroidă, ci doar stresul provocat de o viață agitată, cum trăiau toți părinții tineri care se simțeau extenuați.

Apoi simptomele s-au agravat. I-a fost afectată vorbirea, după care a început să aibă probleme motorii. Se întâmplă ceva în creierul ei, care parcă nu mai trimite semnale corecte în restul corpului. Iar acum iat-o în interiorul acestui aparat de RMN, sperând că nu are nimic, dar în același timp dorindu-și să fie detectat acel ceva mărunt, ceva nesemnificativ, ceva ușor de reparat, dar *ceva* care

să demonstreze că ea nu-și mai poate controla comportamentul.

Când a consultat-o prima dată doctorul Khatri, îngrijorarea lui viza cerebelul. Medicul i-a explicat că funcția acestui organ este de a coordona mișcările musculare, de a menține echilibrul și postura organismului. O leziune la nivelul cerebelului nu împiedică omul de la nicio activitate anume, dar face ca gesturile să fie mai ezitante, mai dificile. Ceea ce pare să reflecte perfect starea ei. Femeia varsă mereu paharul ei sau pe al altora, la masă. La început, acest lucru a fost amuzant, dar apoi a devenit deranjant și un adevărat măr al discordiei în relația cu soțul ei. Știa că era neîndemânatică și el fusese răbdător la început, dar pe urmă, chiar dacă ea conștientiza ce face, tot nu se putea opri să verse paharele, indiferent cât de tare se concentra să nu o facă.

Și orientarea spațială îi crea dificultăți. Încerca, de pildă, să pună o farfurie pe blatul din bucătărie, dar rata ținta și farfuria se spărgea în mii de cioburi, de gresia de pe jos. Incidentul s-a repetat de nenumărate ori: o dată, pusese o farfurie plină de mâncare direct în poala soțului, în loc să o așeze pe masă. Sau închisese ușa mașinii de spălat vase peste o tavă cu farfurii, sfărâmându-le pe toate.

A găsit un piept de pui înfășurat în folie transparentă sub chiuvetă, iar sulul de folie – pus în frigider. Alteori punea un ceainic plin cu apă clocotită în frigider și încerca să îndese o cutie de lapte în prăjitorul de pâine. Sau mergea cu mașina la supermarket, parca, își făcea cumpărăturile și pleca acasă cu taxiul, uitând că venise cu mașina proprie. Încurca pachetele pentru școală ale copiilor. Se spăla pe dinți cu alifie pentru herpes.

Avea întruna mici accidente rutiere— a zgâriat mașina de ziduri, a lovit ambele oglinzi, a izbit de nenumărate ori mașina de stâlpi, când dădea cu spatele. De cele mai multe ori, nici nu își dădea

seama ce face; abia seara, când soțul ei inspecta mașina, ieșeau la iveală greșelile ei de peste zi. Și de fiecare dată, ea dădea vina pe alți șoferi.

Iar pielea ei a început să fie la fel de „șifonată” cum era caroseria mașinii. O tăietură pe mână, unde îi alunecase cuțitul, arsuri, acolo unde se atinsese de aragazul sau de cuptorul fierbinți, o umflătură unde se izbise cu șoldul de colțul mesei, un deget de la picior zdrelit, coatele julite, din izbiturile de tocurile ușilor, tibiile învinețite de la loviturile date în portierele mașinii. Când și limbajul a început să-i fie afectat, ca și abilitatea de a spune o poveste, de a construi, pur și simplu, o frază sau de a-și aminti cuvintele pe care voia să le rostească, medicul și-a schimbat opinia. Acum se concentra asupra lobului frontal, responsabil de personalitate, comportament, sentimente, judecată, rezolvarea de probleme, limbaj și concentrare. Dar, deși putea pune toate astea pe seama privării de somn, căci se simțea istovită, incapabilă să adoarmă din pricina anxietății provocate chiar de starea aceasta, femeia nu putea nega o obsesie tot mai pregnantă în legătură cu creierul ei.

I se părea că acesta refuza, tot mai mult cu fiecare zi, să funcționeze. Și nu putea permite să se întâmple așa ceva. Nu în condițiile în care avea patru copii care depindeau total de ea. Ei erau viața ei, viețile lor erau ale ei. Ea singură era responsabilă de gestionarea programului lor, ea îi ducea acolo unde trebuiau să fie, în orice moment al zilei. Îi hrănea, îi îmbrăca, îi iubea, îi ducea cu mașina oriunde. Era o sarcină care îi consuma toate resursele, o epuiza, dar îi și aducea bucurii enorme. Renunțase la serviciu în urmă cu zece ani, când născuse primul copil. Fusese analist financiar și, deși avusese întotdeauna intenția de a reveni la slujbă, își prelungise concediul maternal iar și iar, pe măsură ce soseau alți copii, așa că a trebuit să accepte faptul că nu va mai lucra niciodată. Era, însă, fericită acasă, cu copiii ei frumoși. Se simțea

împăcată, deși viața îi era mai plină de provocări și mai extenuantă decât atunci când mergea la birou.

Îi fusese dificil să piardă salariul, mai ales că înainte își permitea să cumpere orice își dorea, fără să ceară permisiunea cuiva și fără discuții. Acum trebuia să cârpească zi de zi bugetul numeroasei sale familii. A fi mamă nu însemna, așa cum credeau alții, să ducă o viață mai simplă. Dimpotrivă, ea își considera existența ca fiind plină de provocări, de parcă ar fi jonglat încontinuu, pe muchie de cuțit, cu responsabilitățile presupuse de creșterea și formarea a patru personalități, întâmpinând obstacolele pe care viața le scotea înaintea fiecărui membru al familiei sale.

Așa că acum, când închide ochii și răsuflă adânc, în tubul aparatului de rezonanță magnetică, ar vrea enorm de mult ca doctorii să-i spună că n-au găsit nimic în neregulă, dar în același timp simte că are nevoie ca ei să descopere ceva. Este un clenci[6]. Trebuie să existe o soluție, o rezolvare, o vindecare. Lacrimile îi țâșnesc din ochi și se preling pe obraji, ajungând s-o gâdile în ureche. Nu are loc să ridice mâna ca să le șteargă. Deschide, pentru câteva clipe, ochii, și vede suprafața albă și rece a tavanului, prea aproape de ea. Simte că o cuprinde panica și luptă cu ea, respirând adânc, închizând ochii și ascultând suavele acorduri clasice ce răsună din căști. E o compoziție familiară, dar, la fel ca și în cazul multor altor lucruri, nu-și mai amintește cum se numește.

Se lasă pradă reveriei pentru o vreme, gândindu-se la copiii ei, sperând că ei sunt bine și că mama lui Paul a reușit să-i ia la timp de la grădinița Montessori și de la școală. Jamie avea fotbal, iar Ella, înot. Lucy avea nevoie de săculețul ei de jucării, ca să nu se plictisească în timp ce îi aștepta pe amândoi, iar Adam ar trebui să-și facă temele cât este Ella la înot…

Aude prin căști vocea doctorului Khatri. S-a mișcat în timpul procedurii, așa încât aceasta va trebui repetată. Se luptă cu frustrarea, în vreme ce mașina începe iar să vâjâie puternic, iar ea are grijă ca niciun mușchi de pe chip să nu i se mai clintească.

În cele din urmă, chinul ia sfârșit. Ea se întoarce la aer și la camera cu tavan înalt. E tare ușurată, dar simte imediat cum teama îi dă fiori. Oare ce au descoperit?

Rămân în așteptare. Paul, soțul ei, pare epuizat și îngrijorat. Ea s-ar fi străduit să se descurce în continuare, cât de bine ar fi putut, dar el a obligat-o să vină la doctor. Între ei, situația este tensionată de ceva timp și este evident că tot acest comportament al ei agravase lucrurile. Dar acum, de când sunt în spital, să facă un RMN, după ce trecuse printr-o serie întreagă de alte investigații, știe că lui Paul îi pare rău că și-a pierdut cumpătul de atâtea ori.

— Nu-i nimic, îi spune ea, cu blândețe. Am fost frustrată de mine însămi. Eu însămi m-am epuizat. Sunt epuizată.

El o privește cu compasiune – cum ea n-ar vrea să fie privită niciodată. O sperie. Situația a devenit prea serioasă. Ar vrea să dea timpul înapoi, la momentele când era o soție împiedicată, o prietenă prostuță, o soră naivă și o mămică stângace.

Apare doctorul Khatri, cu o figură contrariată. Ochii i se opresc, pentru un moment, asupra ei, dar femeia are îndoieli că medicul a văzut-o ca pe o ființă umană; privirea lui are ceva din privirea unui inginer care ridică, plin de curiozitate, capota unei mașini spre a examina motorul.

— Totul e în ordine? întreabă Paul, sărind de pe scaunul lui.

— E ceva deosebit. N-am mai văzut niciodată așa ceva.

Paul înghite în sec, iar sudoarea i se scurge pe frunte. Pare un copil neajutorat.

— Vă rog, explicați-ne…

— Nu prea știu cum să… Mai bine vă arăt!

Îmbrăcată încă în halatul de spital, ea îi urmează pe cei doi bărbați într-o sală de consultații.

Pe ecranele de pe pereți se află expuse diferite radiografii. Femeia le privește, dar nici măcar nu încearcă să le analizeze. N-ar ști cum arată un creier normal și nicio tumoră. Oare ar recunoaște o tumoră, dacă ar vedea una? Oare ar ști că este acolo, dacă, într-adevăr, este? Însă este clar că Paul știe toate aceste lucruri, căci îl vede stând în fața radiografiilor, cu mâinile în șolduri și cu gura căscată de uimire.

— Asta este…

— Da, așa pare, ridică din umeri medicul, apoi își freacă obrajii cu palmele, nedumerit.

— Dar cum se poate…

— Sincer, habar nu am.

— Iubito, se răsucește Paul spre ea, privind-o lung. Femeia tremură din toate încheieturile. Chiar e ceva în neregulă cu creierul ei. Se gândește la Jamie, la Ella, la Lucy și la Adam, copiii ei, care au nevoie de ea, care nu pot supraviețui fără ea. Refuză să accepte gândul că ei ar putea rămâne fără mamă. Singurul lucru la care se poate gândi este „Cât mai am de trăit?”, însă nici măcar nu reușește să rostească acest gând cu glas tare.

— Vezi? o întreabă Paul.

— Nu, nu sunt neurochirurg, răspunde ea bulversată.

— Nici eu nu sunt, dar văd…

Vechea frustrare, atât de familiară, i se ghicește în tonul vocii. Același ton iritat pe care l-a tot folosit în ultimul an, poate și mai mult. În încăpere se lasă o tăcere apăsătoare. Alți doi doctori au intrat, spre a studia rezultatele. Femeia e stânjenită, se simte de parcă a pălmuit-o cineva, jignită de soțul ei în fața acestor oameni, însă, încet, reușește să ridice ochii și să privească radiografiile.

— Cu tot respectul, spune doctorul Khatri, în apărarea ei, dar acest creier nu poate funcționa în mod normal…

— Ah! exclamă ea brusc, văzând ceea ce ei văzuseră deja.

Se apropie mai mult de imaginile creierului ei și le cercetează cu atenție. Nu știe cum de n-a văzut mai devreme, este atât de evident! Acolo, pe filmele întunecate, se zărește, evidențiată, silueta unei pene înfășurate în jurul creierului.

Se întoarce spre medic:

— E o pană în creierul meu… am o pasăre în cap?![17]

Chipul i se schimonosește, într-o expresie de dezgust absolut, se simte amețită, se simte de parcă îi vine să-și dea pumni în cap, să se lovească așa de tare încât pana din creier să-i iasă pe o ureche. Și chiar asta face. Paul și doctorul Khatri se reped să o oprească.

— N-ai nicio pasăre în cap, spune medicul, încercând să o liniștească.

— Dar cum altfel ar fi putut ajunge pana aia acolo? întreabă ea și capul o doare groaznic, s-a lovit prea tare. Penele nu apar așa, din neant. Penele cresc pe păsări. Pe găini. Și… ce altceva mai are pene?

Ridică din umeri, debusolată, dorind să-și scuture capul atât de tare încât să-i cadă de pe umeri. Mai face un pas către radiografie.

— E vreo găină, vedeți vreo pasăre acolo?

Medicii, în halatele lor lungi și albe, vin și ei să cerceteze mai îndeaproape radiografia.

— Pana asta nu e dovada că am o pasăre în cap…? mai întreabă ea.

Doctorul Khatri rămâne pe gânduri.

— Nu știu… Însă vă pot spune ce știu. Emisfera stângă a creierului, după cum vedeți, este aproape acoperită de această… pană… care vă afectează limbajul, abilitățile de calcul și rememorarea

faptelor, ceea ce explică problemele pe care le manifestați și comportamentul pe care-l aveți.

— Și cum o scoatem?

— Din nefericire, este inoperabilă. Poziția acestei pene, pe creier, este prea dificil de abordat, riscurile unei intervenții chirurgicale sunt imense.

Femeia îl privește șocată.

— Dar nu pot trăi cu o pană în creier!

— Ei bine, până acum ați făcut-o.

— Dar nu mai pot, nu înțelegeți? Nu pot! Trebuie să faceți ceva. Nu există niciun tratament?

Medicul clatină încet din cap.

— Nu cunosc niciun tratament de la care am putea avea așteptări realiste să elimine problema.

— Dar dacă am sufla-o de acolo? Nu există niciun dispozitiv care s-o poată sufla, din creier, printr-o ureche?

— Pana s-ar afla tot în capul dumneavoastră, doar că s-ar muta dintr-o parte în alta. Într-un fel, sunteți norocoasă că zona afectată este aceasta – dacă ar fi atins o altă zonă a creierului ar fi putut produce paralizie, probleme de vorbire, traume cerebrale serioase.

Ea se simte cu totul neputincioasă.

— Trebuie să fac ceva, totuși…

— Eu… ăăă… face doctorul Khatri și se răsucește spre colegii lui, cerându-le ajutorul din ochi, dar aceștia își feresc privirea, incapabili să ofere un răspuns. Ei bine, mi-e teamă că nu există nicio soluție.

Unul dintre ceilalți medici rupe tăcerea:

— Îmi permiteți?

Femeia încuviințează, înclinând capul, ca o permisiune dată medicului de a continua.

— Sunt foarte pasionat de viața păsărilor. Această pană este una deosebită, este lungă, spectaculoasă. E mai curând un penaj impresionant al creierului, îi adresează el un compliment straniu.

Femeia îl privește siderată.

— Ce vreau să spun e că această pană ar putea fi de păun.

— Și ce sugerați? intervine soțul ei.

— Păunul se lansează în fastuoase dansuri nupțiale, care presupun scuturarea și înfoierea penelor, în timpul sezonului de împerechere.

— Dar nu mai vreau alt copil, îl întrerupe femeia rapid și își privește soțul. Chiar nu vreau, repetă ea tranșant.

— Bun, am înțeles, spune el, pe un ton nervos, îndreptându-și privirea către medic.

— Ah, nu, nu asta voiam să sugerez. Păunii fac asta, adică își scutură aripile, ca să atragă atenția.

Femeia studiază mai îndeaproape radiografia.

— Ar putea fi ceva legat de activitatea cerebrală?

Doctorul se gândește, iar ceilalți doi lasă iar privirile în pământ, foindu-se de pe un picior pe celălalt. Nimeni n-are nici cel mai vagă idee despre ce se întâmplă, de fapt.

Femeia oftează. Ei îi revine, ca de obicei, sarcina de a găsi o soluție.

— Adevărul este că nu mă mai simt la fel de stimulată pe plan intelectual pe cât eram înainte. Nu iau niciodată o pauză, dar îmi folosesc creierul într-un mod diferit. Sunt dublu licențiată, în Finanțe și Economie, și am lucrat timp de zece ani pentru cea mai prestigioasă firmă de servicii financiare din Londra, înainte de a mă îndrăgosti de bărbatul acesta, povestește ea, zâmbindu-i lui Paul. Dar săptămâna asta, principalul meu proiect este să-l învăț pe mezinul familiei să facă la oliță. Nu mai am nici cea mai mică idee despre ce se întâmplă pe piețele financiare, dar vă pot povesti fiecare episod din desenele animate cu Purcelușa Peppa. Sunt singura din familia noastră care a terminat *Ulise*[8] – chiar dacă sub forma unei cărți audio dar acum citesc în fiecare seară *Grufallo*[9], de patru ori la rând. Îmi iubesc viața, nu există în ea nimic lipsit de importanță. Să-mi cresc copiii

este mult mai important decât bursele sau întâlnirile de rahat cu oamenii din vânzări. Dar poate creierul meu tânjește și după alte informații, după o altfel de stimulare.

Îl privește pe doctor; acesta a căzut din nou pe gânduri.

— De fapt, spune el, cred că nu-i o ipoteză chiar rea. Cred că ați putea face tot ce vă doriți, pentru a sufla pana afară din creier. Chiar vă recomand, ca doctor, să faceți tot ce v-ar plăcea!

Femeia surâde. Știe că nu a avut niciodată nevoie de permisiunea cuiva ca să se îngrijească de ea însăși, dar îi este greu să se pună pe primul loc. O recomandare din partea unui medic este, oricât de prostește ar suna asta, tot ce îi trebuie. Iar pana care i se înfoaie în creier este doar un strigăt disperat, menit să-i atragă atenția.

Așa că hotărăște s-o ia mai ușor, pentru început acordându-și răgazul necesar citirii unei cărți. Apoi își face în fiecare zi timp pentru o plimbare de o oră pe plajă, unde vântul e atât de puternic, încât femeia își imaginează că i-ar putea sufla pana din creier. Privește în depărtare, să vadă dacă nu cumva pana a zburat deja.

Iese la restaurant, într-o seară, doar cu Paul.

Își petrece un weekend la o cabană, cu prietenii de familie.

Începe să facă jogging.

Ia în calcul să se înscrie la un curs. Chiar și parcurgerea programei universitare, în căutare de posibile cursuri, o umple de încântare.

Iese în oraș, într-o seară, și dansează până când o dor picioarele așa de tare încât se descalță; bea pahar după pahar, fără să-i pese cum se va simți dimineața.

Își relaxează mintea. Face un pas înapoi. Face un pas înainte. Și suflă, suflă întruna în pana din creier, până ce totul se limpezește în jurul său și femeia reușește să iasă din pâcla care i-a întunecat mintea.

Femeia care-și ținea inima pe mânecă

Un defect cardiac congenital, o inimă care era prea mare pentru pieptul ei, a dus la o procedură similară colostomiei, o intervenție chirurgicală revoluționară, întreprinsă de temerara doctoră Nita Ahuja, ceea ce a făcut ca, încă din copilărie, inima femeii să fie scoasă din piept și plasată într-un fel de pungă pe care avea s-o poarte mereu pe mâneca ei stângă. Operația era similară unei alte inovații ale aceluiași genial medic chirurg, folosită în cazul unei perechi de gemene siameze: una dintre gemene supraviețuia, deși inima îi era, tehnic, situată în afara corpului, fiind atașată prin intermediul venelor și al arterelor vitale de corpul surorii ei. Tânăra era singura femeie din lume care suferise o asemenea intervenție. Reușita făcuse din dr. Nita Ahuja o veritabilă vedetă internațională, iar numele tinerei femei care-și purta inima pe mânecă era cunoscut în lumea întreagă.

Punga în care era plasată inima se schimba la fiecare șapte zile, când mufele etanșe se uzau. O pungă de colostomie are, de obicei, mărimea unui pumn, însă punga ei era de două ori mai mare – ca și cum inima ar fi fost ținută în siguranță în căușul a două mâini, cum îi plăcea doctorei Ahuja să se exprime metaforic. Intervenția chirurgicală salvase viața femeii și avusese, în mod miraculos, puține efecte semnificative asupra dietei sau a stilului ei de viață. Purta haine perfect normale, doar mânecile erau ceva mai largi, pentru a permite inimii să încapă pe una din ele.

Bătaia inimii era puternică, iar sunetele reverberau în afara corpului. Când femeia făcea sport, oamenii se opreau și o priveau uluiți; când

se afla într-o cofetărie sau într-o gelaterie, glucoza din sânge o făcea să pompeze și mai repede sub mânecă, de parcă femeia ar fi ascuns acolo un animăluț de companie. Dacă vedea un băiat chipeș, care-i plăcea, inima o dădea de gol, bătând năvalnic, iar obrajii i se îmbujorau pe dată.

Inima ei dezvăluia și când femeia se atașa prea repede de cineva, ori când nu se atașa deloc. Erau momente stânjenitoare, când îi dădea de gol entuziasmul sau, dimpotrivă, lipsa de entuziasm, în cele mai inoportune situații. Practic, dezvăluia totul despre ea. Dar femeia depindea de această inimă exterioară, așa că nu avea altă soluție decât să o urmeze, chiar dacă uneori nu-și dorea decât să scape de ea. Uneori se simțea ca acea geamănă siameză, trăia alături de o viață separată care era, totuși, parte din ea, pe propria mânecă.

Cu timpul, și-a dat seama că purtarea inimii pe mânecă provoca adeseori neîncredere, din cauza contradicțiilor dintre masca pe care o purta, de dragul societății, și bătăile inimii, care îi trădau adevăratele sentimente. La fel cum oamenii se tem de clovni din pricina diferenței șocante dintre veselia exuberantă a chipului și lipsa de bucurie din comportamentul lor, și în cazul ei se năștеau, invariabil, suspiciuni. Pe de altă parte, dacă permitea inimii să vorbească, fără să încerce să disimuleze nimic prin expresia fetei, atunci oamenii considerau deschiderea ei sufletească de-a dreptul deranjantă. Cei mai mulți oameni își dezvăluiau treptat sentimentele; ea o făcea direct, căci nu-și putea opri inima să-i dezvăluie taina. Orice ar fi făcut, inima ei ar fi dat-o întotdeauna de gol.

Faptul că își purta inima pe mânecă o făcea vulnerabilă în fața teroriștilor sentimentali, cei care parcă vedeau cuvântul FRAGIL inscripționat, ca un blazon, pe trupul ei, și făceau tot posibilul să o rănească, din simplul motiv că *puteau.*

Treizeci de ani de asemenea trăiri și dezamăgiri au lăsat urme adânci asupra inimii femeii. Cel mai important organ al ei era în permanență primejduit. Deși, din fericire, traumele nu erau majore, uneori se mai întâmpla să încaseze lovituri zdravene. În autobuze sau prin piețe, oriunde era aglomerație, ea trebuia să-și aducă aminte să-și protejeze inima.

Crescând, când a ajuns la vârsta adolescenței, a devenit mai conștientă de situația ei și mai dornică să se protejeze. Și-a schimbat și garderoba, pentru ca inima să fie cât mai ascunsă. Dar, chiar dacă rezolvase problema aspectului, inima de pe mânecă tot a continuat să o dea de gol.

Acum, sandalele ei turcoaz tocăie ușor, stârnind ecouri pe podeaua de marmură a spitalului privat și centrului de cercetare din Mumbay, unde doctora Nita își are cabinetul particular de consultații. Nici femeia și nici familia ei nu-și pot permite tratamentul, însă din clipa în care doctora Nita a văzut-o pentru prima oară pe fetița cu acel defect congenital, a insistat să nu le ia părinților ei niciun ban și a aranjat lucrurile în așa fel încât costurile intervenției chirurgicale și ale tratamentelor ulterioare să nu fie suportate de familie. Fără bunătatea doctorei Nita nu s-ar fi putut descurca; tocmai de aceea, tânăra îi poartă o recunoștință fără margini și simte că are datoria de a-i returna acesteia favoarea. Ori de câte ori i se cere, apare la emisiuni de televiziune alături de doctora Nita și asistă la congresele medicale și la prelegerile științifice ținute de aceasta. Ea știe, atunci când vorbește cu oameni influenți și cu jurnaliști, că trebuie să menționeze întotdeauna numele doctorei Nita Ahuja, ca fiind medicul care i-a salvat viața. Au apărut împreună pe coperta revistei *Time,* sub titlul „Dr. Nita Ahuja, protectoarea inimilor”. Titlul avusese mare succes. Cu o asemenea etichetă, știe că trebuie să dea și ea înapoi, în toate chipurile posibile, din bunătatea revărsată asupra ei și a

familiei ei. Mai simplu spus, simte că este îndatorată față de doctora Nita, fiindcă aceasta i-a salvat viața.

Acum surâde și salută recepționerele și pe oamenii de la pază, care o conduc prin centrul medical. Totul i se pare familiar aici, e un loc unde se simte în siguranță. Strânge la piept o mică pictură pe pânză, reprezentând o inimă, pe care dorește să i-o ofere doctorei Nita, ca aceasta să o adauge la colecția de picturi dăruite de ea. Se așteaptă să aibă o zi normală; această vizită săptămânală face parte din rutina lor din ultimii douăzeci și unu de ani, așa că de ce ar sta altfel lucrurile azi?

Dar, când intră în încăpere, vede că în spatele biroului doctorei Nita se află un bărbat, care se ridică imediat ce o observă. După primul moment de șoc, femeia îl recunoaște, din fotografiile răspândite pe tot biroul: este fiul doctoriței, Alok. De-a lungul anilor a aflat multe despre el, de la mama lui: despre studiile sale la universitate, despre activitatea în străinătate, uneori despre idilele lui și dacă mama sa le aproba sau nu.

Vede ochii lui mari și negri, privirea intensă, gâtul lung și degetele suple. Alok – numele lui înseamnă „lumină”. Inima începe să-i bată mai tare, o simte cum pulsează pe braț, mai intens decât înainte, mai intens ca niciodată. Alarmată, vede cum punga de pe mână vibrează.

— Șezi, te rog, copilă, spune doctora Nita, salvând-o; pare să fi apărut din senin.

— Mamă, nu mai este o copilă, murmură Alok, pe când tânăra se așază pe scaunul din fața biroului.

Doctora Nita o fixează cu ochii ei blânzi, iar tânăra se pregătește să primească vești rele.

— Așa cum știi, anul acesta se împlinesc douăzeci de ani de la intervenția chirurgicală care ne-a schimbat amândurora viața.

Tânăra încuviințează, tăcută, și așteaptă ca doctora să continue.

— Descoperirea cazului tău m-a convins să pășesc pe o cale necunoscută, dar minunată, pe care am îmbrățișat-o din tot sufletul. Doar că mi-aș fi dorit să pătrunzi în viața mea când eram mai tânără, spune doctorița și surâsul i se stinge. Acum a venit vremea să pun capăt muncii mele, șoptește ea, cu blândețe, iar tânăra se simte copleșită de panică, inima îi zvâcnește, vibrând pe mânecă, îi simte pe braț bătăile năvalnice.

— Dar nu-ți face griji, copila mea, o să fie bine. Alok s-a întors din Statele Unite și va prelua cazul tău. Este tânăr, dar priceput, o asigură ea, pe un ton ferm. Și am încredere în el mai mult decât în oricine altcineva, îmi va continua cu succes eforturile.

E o laudă deosebită, mai ales că vine din partea unei femei al cărei orgoliu nu i-a permis niciodată să lase pe altcineva să-i facă treaba.

— Nu vreau să par lipsită de respect, doctor Alok, spune încetișor tânăra, rușinată parcă de privirea intensă a fiului doctoriței, pe care o simte ațintită asupra sa. Dar *dumneavoastră* sunteți protectoarea inimii mele, doamna doctor Nita. Ați spus-o de atâtea ori. Nu mă puteți părăsi! insistă ea, auzind tremurul din propria voce.

Doctora Nita îi zâmbește, un zâmbet în care se vede cât de mândră este de rolul de protectoare a inimilor.

— Oh, copilă, crede-mă, înțeleg că îți este greu. Și mie îmi este, să știi, spune ea și răsuflă adânc. Legătura mea cu tine e mai adâncă decât ți-ai putea închipui. Când ții inima cuiva în mâinile tale, nu doar în timpul unei operații pe cord, ci pentru toată viața acelei persoane, se naște o responsabilitate profundă, care merge dincolo de supravegherea profesională continuă, de verificare a felului în care s-au îmbinat suturile sau se răsucesc valvele.

Se ridică și spune, parcă dornică să pună capăt discuției:

— Dar te las pe mâinile lui Alok pentru că așa este cel mai bine. El mă va informa despre starea ta și voi continua să-l sfătuiesc, pentru a face tot ce e mai bine pentru tine.

Rostește aceste ultime cuvinte aproape ca pe un ordin, un ordin de care fiul ei nu pare foarte încântat, căci el îi evită privirea.

Doctora Nita se apropie de ea, iar tânăra se pregătește pentru o îmbrățișare. Însă, spre marea ei surprindere, doctorița se îndreaptă direct spre brațul său stâng, spre inima ei. Își pune cu delicatețe palmele pe pungă, simțindu-i căldura, și se apleacă să o sărute. Tânăra privește cum doctora își ia rămas-bun de la inima ei, care bate într-un asemenea ritm încât se întreabă dacă nu cumva o să sară din pungă. Apoi doctora își șterge ochii înlăcrimați și iese din cabinet fără un cuvânt.

Protectoarea inimii ei a plecat, iar tânăra a rămas singură cu acest bărbat, acest bărbat chipeș, care o privește, cu ochii săi mari și negri, pe sub genele dese.

— Nu este protectoarea inimii tale și nici n-a fost vreodată, spune brusc doctorul Alok.

Cuvintele lui sunt reci și o dor. Destramă tăcerea asemenea unui baros care sparge gheața.

— Îmi pare rău dacă vorbele mele au fost mai aspre decât intenționam, spune bărbatul, înainte ca tânăra să aibă prilejul de a-i spune ceea ce crede despre el, deși inima ei deja comunică asta, în propriul său limbaj.

Doctorul Alok se ridică și ocolește biroul, gândindu-se la ceea ce e pe cale să spună. Se sprijină de colțul biroului, în fața ei, foarte aproape de ea, iar când începe să vorbească, tonul vocii sale e mult mai blând:

— Deși vreau să preiau cazul tău de unde l-a lăsat mama, eforturile mele nu vor fi aceleași cu

ale ei. Filosofiile noastre diferă. Spre deosebire de mama, eu nu vreau să fiu protectorul inimii tale.

Ea încearcă să nu pară ofensată, dar îi e tare greu. Furia o năpădește, înroșindu-i obrajii.

— Pentru noi, medicii, nu este suficient să urmărim funcționarea inimii tale, nu este suficient doar să te ținem în viață.

Cuvintele lui o surprind.

— Mama mea este deosebit de respectată de comunitatea medicală din întreaga lume și ceea ce a realizat ea este de-a dreptul revoluționar. Recunosc asta, spune el, sfâșiat între loialitatea față de mama lui și nevoia de a-și exprima opinia. Dar ea aparține unor vremuri… diferite. Ceea ce simt că i-a scăpat ei este faptul că tu trăiești cu cel mai important organ pe mânecă, având teama permanentă că el ar putea fi lovit, traumatizat, iar rezolvarea acestei probleme este tot responsabilitatea noastră. Noi ți-am pus inima acolo. Trebuie să fim proactivi, nu reactivi. N-ar trebui să-ți ascunzi inima sub straturi de haine și să-ți faci mereu griji pentru ea. Am lucrat ani întregi să creez o nouă pungă, capabilă să-ți protejeze inima, una care ți-o va apăra de toate pericolele.

Aplecându-se, bărbatul scoate o pungă dintr-o servietă aflată lângă birou. Ezită, apoi i-o întinde fetei, ca pe un dar.

— De azi înainte, tu vei fi protectoarea propriei inimi.

De emoție, femeia își simte pulsul în gât, ca pe un nod.

— Te voi ajuta, dar tu vei avea controlul deplin. Îți voi sta la dispoziție atât cât mi-o va permite timpul, spre a-ți asigura instrumentele care te vor ajuta să-ți protejezi și să-ți adăpostești inima.

Se oprește brusc, cu obrajii aprinși, conștient că fata îl învăluie cu privirea ei. Ochii săi negri, mărginiți de gene lungi, nu știu unde să privească.

— Ce spui de asta? Am permisiunea ta?

Tânăra surâde și încuviințează din cap:

— Da, dr. Ahuja.

— Te rog, spune-mi Alok, o roagă el blând, în vreme ce se privesc adânc în ochi.

Inima ei vibrează cu o intensitate cum n-a mai simțit niciodată. Inima vorbește pentru ea, îi vorbește lui, și deodată fata este fericită că inima poate rosti, în felul său, toate cuvintele pe care ea nu și le găsește, că poate exprima toate sentimentele noi și surprinzătoare pe care le trăiește în fața tânărului medic. Fata este recunoscătoare că răspunsul inimii ei este mai profund și mai expresiv decât orice cuvinte ar putea rosti ea.

Și privește cum, cu acceptul ei, degetele lui prelungi și tremurătoare, dar calde, deschid punga și îi cuprind inima ce bate puternic. Înțelege acum că inima este a ei și că nimeni în afară de ea nu o poate proteja. Ea o controlează.

Îi permite bărbatului să-i țină inima în palmele lui. Îi permite să-i dăruiască instrumentele de care are nevoie pentru a se proteja singură.

Femeia care purta roz

1

Sunetul alarmei puse la 7 a.m. răsună din iPhone-ul roz de pe noptieră, iar femeia își întinde degetele lungi, cu unghii vopsite cu ojă roz, ca s-o oprească. Își împinge masca pentru ochi – tot roz – pe frunte și rămâne pe pat, întinsă, fixând tavanul și încercând să țină ochii deschiși. Pe când aţipeala o prinde din nou în mreje, o altă alarmă se aude, acum de pe noptiera soțului ei, iar mâna lui Dan apare de sub pilotă, pipăie după iPhone-ul albastru, apoi îl azvârle cât colo. Femeia râde. El ridică încet capul de sub pilotă, somnoros, și-i aruncă o privire epuizată.

— Hai s-o lăsăm baltă azi! Hai s-o lăsăm mai bine pe mâine, propune ea, simțindu-și pleoapele grele, pe cale să se închidă la loc.

Dan o mângâie pe cap, îi răvășește părul și îi trage masca pe ochi. Ea râde, își scoate de tot masca și se ridică, trează de-a binelea.

Bărbatul se întinde și strigă:

— Hai la treabă, hai să apucăm ziua de ouă!

— Ziua are ouă, serios?!

— Da, ziua are ouă.

— Voi, bărbații, vreți să revendicați chiar tot? Chiar și zilele?

— Mai ales zilele. Dar noaptea… noaptea are țâțe.

Bărbatul se furișează spre ea, pe sub pilotă, iar femeia chicotește și i se opune cu blândețe. Încă râzând, se ridică din pat și pleacă să-i trezească pe copii.

2

În baie, împrospătată după duș, femeia stă în fața oglinzii, înfășurată într-un prosop roz. Se apleacă spre un sertar și-și ia săculețul de catifea roz, strâns cu un șnur, care conține o bandă de cauciuc roz. Își trece banda pe încheietura mâinii.

Dan e lângă ea, având în jurul taliei un prosop albastru. După ce se bărbierește, se întinde și el să-și ia săculețul din catifea albastră, strâns cu șnur, și, după ce scoate din el o bandă albastră din cauciuc, și-o strecoară pe încheietură.

3

Îmbrăcați în costumele lor corporatiste, de culoare gri, cu servietele în mână, Dan și femeia ies din lift, împreună cu gemenii lor în vârstă de șase ani, Jack și Jill. Jill poartă în păr o cordeluță roz, iar Jack are pe cap o șapcă albastră, de baseball.

— Neața, Al, îl salută femeia pe portarul blocului.

— Neața, copii! exclamă Al, bătând palma cu cei doi copii.

Femeia și Dan își îmbrățișează copiii și îi ajută să se urce în autobuzul școlii, care îi așteaptă. Jack și Jill merg pe culoarul autobuzului. Jack se așază pe rândul din stânga, unde stau numai băieți, pe scaune de culoare albastră, iar Jill merge spre dreapta, acolo unde scaunele, de culoare roz, sunt pentru fete.

— Vreți să vă comand două taxiuri? îi întreabă Al pe părinți, pășind spre mijlocul străzii, ca să oprească un taxi.

— Mulțumesc, doar un taxi în dimineața asta, Al, spune Dan.

— Penis sau vagin? întreabă Al.

— Vagin, răspunde Dan, uitându-se la ceas. Am o întâlnire nu departe de aici, eu pot merge pe jos.

Al fluieră după un taxi. Un taxi albastru se apropie și încetinește, iar șoferul, un bărbat tânăr, scoate capul pe geam.

— Vagin! strigă Al la el, iar taximetristul accelerează imediat.

În locul lui vine un taxi roz, condus de o femeie. Soția lui Dan flutură brățara de cauciuc roz prin geamul mașinii, sub ochii șoferiței, înainte de a se urca în mașină.

4

În jurul ei, la coada de la Starbucks, aude un cor de „penis", „vagin", „penis", „vagin", pe măsură ce clienții își comandă cafelele, iar barista așază comenzile pe tejghea.

— Un cappuccino fără ciocolată, penis! strigă el, punând pe tejghea o cană cu suport albastru.

La casa de marcat se află aceeași femeie tânără în fiecare dimineață. În jur de șaptesprezece ani, adeptă a modei „goth" – păr vopsit în negru, ten palid, piercing-uri peste tot în urechi, sprâncene, nas, buze și brațele acoperite cu tatuaje. Pe ecusonul său scrie Olaf, dar soția lui Dan are dubii că într-adevăr așa o cheamă, de vreme ce barmanul care strigă comenzile susține că el este Elsa. În ultimul an, Olaf a luat comenzile femeii în fiecare dimineață și totuși nu dă semne că ar cunoaște-o și nici nu schițează vreun gest de salut.

— Bună dimineața, spune femeia pe un ton vioi când îi vine rândul să comande.

Olaf nici măcar nu ridică privirea spre ea, cu degetele înțepenite parcă pe butoanele casei de marcat, așteptând comanda.

— Un grande latte la pachet, te rog. Vagin, spune femeia, ridicându-și brațul și trăgându-și mâneca în sus, spre a i se vedea banda de cauciuc roz.

Femeia face apoi un pas într-o parte și așteaptă, printre ceilalți clienți, să i se prepare cafeaua.

Elsa, barista, strigă deodată:

— Grande latte!

Femeia și un bărbat de lângă ea fac amândoi un pas în față, în același timp. Se privesc mirați și apoi se uită la baristă, cerând din ochi mai multe informații. Elsa își dă seama de greșeală și ridică mai sus cana. Are suport roz.

— Vagin! strigă el.

Femeia își ia cafeaua și pleacă la muncă.

5

Stă la coadă ca să intre în clădirea de birouri unde lucrează. Toți cei din fața și din jurul ei par să poarte aceleași costume gri sau de alte culori închise, într-o lume cenușie, de griuri, de negru, de clădiri din oțel și sticlă rece. Durează mai mult decât de obicei să intre și, curioasă, iese din rând să vadă ce se întâmplă.

O femeie într-un taior roșu, luminos, cu ruj de aceeași culoare, ține ușa deschisă pentru un bărbat, care este extrem de agitat din această cauză.

— Penis! strigă bărbatul, ridicând brațul spre a i se vedea brățara albastră.

— Încântată să te cunosc, Penis. Eu sunt Mary, spune femeia în roșu, iritată. Dă-i drumul, pot și eu să țin ușa.

— Nu, nu, nu, nici nu vreau să aud de-așa ceva! protestează bărbatul.

Iese din rând și se așază în spatele femeii de lângă ușă, apucând mânerul lung, din oțel, al ușii, imediat de deasupra locului unde se află mâna lui Mary.

— Te rog, după tine!

— Hei, dar nu e nicio problemă. Pot să țin și singură ușa, ripostează Mary. Deja țineam ușa pentru tine. Pot să o țin în continuare, să știi. E ridicol, zău, e o pierdere de timp.

— De fapt, *tu* pierzi timpul. Te rog, după tine! Mergi înainte. E plăcerea mea, spune el, pe un ton

care sugerează orice, mai puțin plăcere.

Cu mâna liberă, în care ține un ziar rulat în formă de sul, face un gest larg către femeie, invitând-o să treacă mai departe, ca și cum ar îndemna o vacă să intre în staul, însă femeia refuză, scuturând hotărâtă din cap. Mary nu se lasă convinsă, așa încât cei doi continuă să se înțepe.

— După tine!

— Ba nu, după tine. Insist!

— Nu, *eu* insist.

Este cea mai neplăcută conversație politicoasă purtată vreodată de doi oameni.

— Hei! strigă bărbatul din fruntea cozii. Hei, slavă Domnului! Nu vă supărați! Poliția Genului, aici! Ne poți ajuta puțin, te rog?

O patrulă a Poliției Genului tocmai trece pe trotuar. Polițista este îmbrăcată într-o uniformă rozalie, iar partenerul ei, mai tânăr decât ea, e îmbrăcat într-un costum albastru deschis, ca de bebeluș. Cei doi mai îndulcesc, prin uniformele lor în culori pastelate, lumea cenușie și fadă din jur. Amândoi poartă în mâini pahare de cafea din carton, pe care polițista le aruncă în cel mai apropiat coș de gunoi de îndată ce simte că a apărut o problemă. Îi place meseria ei, adoră sentimentul de putere pe care i-l dă aceasta. Se îndreaptă, plină de autoritate, către femeia și către bărbatul care se țin amândoi de mânerul ușii, refuzând să cedeze.

— E totul în ordine pe aici? întreabă femeia polițist, apropiindu-se.

— Da, rostește sec Mary. Totul e în regulă. Încerc să fiu politicoasă, asta e tot.

— Politicoasă, ziceți? spune polițista, punându-și o mână în șoldul generos și aruncând o privire asupra cozii, care continuă să crească.

Savurează tăcerea tensionată și simte, plină de satisfacție, privirile tuturor ațintite asupra ei.

— După câte pot constata, aici se manifestă exact opusul unui comportament politicos. Dacă

ați fi fost politicoasă, i-ați fi permis acestui bărbat să vă ajute. A fi politicos înseamnă ca fiecare să-și cunoască locul și să se asigure că nu zguduie temelia societății noastre.

— Oh, spune Mary. Dar eu am crezut că politicoasă am fost eu, ținând ușa pentru o altă persoană.

Polițista scoate scanerul și îl îndreaptă spre brățara roz a femeii.

— Ia să vedem cine sunteți.

Dispozitivul piuie și polițista privește ecranul.

— Mary Agronski. Deja aveți patru puncte de penalizare. Comportament necorespunzător. Sunteți un vagin foarte neastâmpărat.

— Ei, haide acum… doar n-o să mă amendați pentru *atâta lucru.*

— A fost săvârșită o infracțiune contrară Legii de recunoaștere a genului, din 2017, implicând un onorabil domn care ține ușa, potrivit Articolului 7, într-un loc public, la ora 9:05 dimineața, în prima zi din luna septembrie a acestui an. Într-un termen de douăzeci și opt de zile, începând cu data prezentei notificări, și incluzând și a douăzeci și opta zi, din acest moment, puteți plăti o amendă fixă de optzeci de dolari. Dacă nu plătiți această amendă fixă, veți primi o citație vizând infracțiunea săvârșită și va trebui să vă prezentați la tribunal. În conformitate cu această notificare, primiți și două puncte de penalizare pentru încălcarea Legii privind comportamentul de gen în public.

Ține scanerul în direcția brățării de cauciuc și așteaptă ca acesta să piuie.

— Acum aveți șase puncte de penalizare, potrivit Legii de recunoaștere a genului. Dacă ajungeți la nivelul maxim, de douăsprezece puncte de penalizare, vă avertizez că veți fi chemată în fața tribunalului, unde se va decide pedeapsa potrivită.

Femeia în roșu rămâne cu privirile ațintite asupra polițistei, vrea să spună ceva, dar se răzgândește și își ține gura. Își stăpânește cu greu furia și, după ce-și desprinde mâna de pe mânerul de oțel al ușii, dă buzna înăuntru. Cei doi de la Poliția Genului continuă să supravegheze bărbații și femeile care intră în clădire. Satisfăcuți că lucrurile se desfășoară iar în mod regulamentar, își continuă apoi patrularea.

Dar, pe când îi privește pe polițiști îndepărtându-se, femeia începe să se gândească la incidentul la care a asistat. Se întreabă cum ar fi să se revolte și ea, să-și ridice glasul cu mult curaj, să fie asemenea femeii în roșu. Își înghite cuvintele și pătrunde pe ușă. Însă nu-i mai spune „Mulțumesc” bărbatului care îi ține ușa.

6

Femeia stă la o masă lungă de conferințe. Frumoasa ei secretară, Tyra, se plimbă în jurul mesei, împărțind pixuri și carnețele. Pentru a le primi, fiecare persoană prezentă trebuie să-și arate brățara. Brățările roz primesc un pix cu capac roz și un carnețel de un roz pal, iar cele albastre un pix cu capac albastru și un carnețel de un albastru pal. Tyra dă ocol mesei, încercând să atragă atenția unui om de afaceri atrăgător, aflat vizavi de ea. E chipeș, arată ca un fotomodel masculin. Femeia îi surâde secretarei, privind-o cum își face treaba, harnică precum o albină. Într-un final, Tyra se oprește în dreptul bărbatului și îi aruncă o privire galeșă. Agitat, el își mută privirea dinspre fată spre cutia din mâinile acesteia, frământat de îndoieli, de parcă n-ar vrea să rostească vorbele pe care se așteaptă toată lumea să le audă din gura lui.

Însă în cele din urmă o face și le spune, cu un aer istovit, înfrânt:

— Vagin, șoptește el, dezvăluind, cu un gest scurt, brățara roz de sub mâneca albă, impecabilă,

a cămășii sale.

Ochii Tyrei se măresc de groază și fata se îndepărtează cât de repede poate. Bărbatul își trage mâneca înapoi peste brățară, ascunzând-o complet, și lasă ochii în jos.

Femeia își dă seama că el este stânjenit și se simte dezonorat. Îi surprinde privirea și face tot posibilul să-i ofere un surâs de susținere, însă răul a fost deja făcut. O femeie frumoasă s-a arătat dezgustată de adevărata lui identitate. Recunoașterea de gen, după brățările roz sau albastre, pare un lucru atât de ușor, dar gesturi simple, precum acesta, înseamnă mai mult decât își poate imagina ea.

7

Femeia stă la tejgheaua unui restaurant fast-food cu gemenii ei, Jack și Jill, în vârstă de șase ani. Prietena ei, Rita, și-a adus și ea gemenii, Colin și Colleen, care au tot șase ani. Colleen poartă o rochie de prințesă Disney, iar Colin este îmbrăcat într-un costum de pirat. Rita pălăvrăgește fără oprire, cum face întotdeauna, aproape fără să respire.

— Cele două meniuri cu cheeseburger pentru copii sunt pentru…? o întrerupe băiatul de la tejghea.

— Pentru ai mei, spune ea, mângâindu-și copiii pe creștet. Un penis și un vagin.

Băiatul pune pe tavă un meniu „Prințesă Roz” și un altul, „Dinozaur Albastru”.

— Vreau și eu unul cu dinozaur, suspină Jill.

Rita abia are puterea să bâiguie:

— Ce-a spus?

Femeia este surprinsă de reacția fetiței – n-a mai auzit-o niciodată spunând ceva de genul ăsta.

— Eu ți-am zis, mami! spune Colleen și ridică privirea spre Rita.

— Bine, bine, acum taci din gură, puiule, râde Rita neliniștită.

— Ce i-ai spus? vrea să afle Jill.

— Știi foarte bine ce, răspunde Colleen și se strâmbă la ea: Că ești așa de… tu.

— Asta n-are niciun sens, protestează Jill. Dacă nu sunt eu, atunci cine aș putea să fiu?

Replica o face pe femeie să tresară și își privește fiica, surprinsă că aceasta își susținuse cu atâta tărie cauza și admirându-i înțelepciunea.

— Gata, fetelor, ajunge, le întrerupe Rita. Hai să mergem de aici, se uită lumea la noi.

Femeia observă cum băiatul de la tejghea și clienții din jurul lor îi aruncă lui Jill priviri încărcate de suspiciune. O mamă își pune chiar palmele peste urechile fiicei sale și încearcă să se îndepărteze de grupul lor. Jill lasă capul în jos, stingherită de reacție. Femeia ridică tava cu o mână și pune un braț protector peste umerii fetiței, conducând-o spre mese.

— Patru vagine și două penisuri, anunță Rita cu glas tare către personalul restaurantului.

Cele patru femei stau pe scaune roz, iar cei doi băieți pe scaune albastre. Rita continuă să sporovăiască, în timp ce femeia, prefăcându-se că o ascultă, trage cu ochiul la felul în care interacționează copiii. În privirea ei se citesc surprinderea și îngrijorarea. Jill se joacă, însuflețită, cu dinozaurul de jucărie din meniul lui Jack – în scenariul ei, dinozaurul o mănâncă de vie pe prințesă –, iar Jack folosește inelul de jucărie din meniul Prințesă Roz pentru a lansa raze laser către dinozaur.

Colleen stă departe de ei, pieptănând părul blond al păpușii sale Barbie. Colin o necăjește, înțepându-i păpușa cu cârligul de pirat și încercând să-i taie părul. Din când în când, Colleen se întoarce și aruncă o privire dezgustată către Jack și Jill. Femeia, incapabilă să se concentreze pe ce

spune Rita, studiază dinamica situației cu ochi curioși și află lucruri noi despre copiii ei.

8

Într-un bar, în seara lor liberă de sâmbătă, petrecută în oraș, femeia stă pe un scaun roz, la o masă roz, alături de alte femei, bând din pahare cu umbreluțe și paie, care au deasupra felii de fructe, în straturi. Femeia stă retrasă, nu participă la conversația celorlalte pentru că este prea îngrijorată, și-și privește soțul, aflat în apropiere, într-un grup de bărbați – toți au în față pahare cu bere.

Dan îi surprinde privirea și o întreabă din ochi dacă totul este în regulă. Nici nu știe ce să-i răspundă.

— Au existat și dinozauri femele, nu-i așa? își întreabă ea brusc prietenele.

Acestea se privesc unele pe altele, confuze.

— Ce tot spui acolo? se miră Rita.

— Mă gândesc la perioada în care trăiau dinozaurii pe Pământ. Existau dinozauri masculi, mari și înfricoșători… și erau și dinozauri femele. Și ele tot mari și înfricoșătoare. Fiindcă, dacă n-ar fi existat dinozauri femele, cum să apară puii de dinozaur?

— Normal că au existat și dinozauri femele, spune Rita pe un ton domol, îngrijorat.

— Deci aș putea purta o rochie având imprimată pe ea un dinozaur? Mă rog, un dinozaur femelă.

Prietena ei, Ella, chicotește:

— O rochie roz cu dinozauri, poate!

Rita pune mâna pe brațul femeii.

— Ești OK? E vorba despre Jill și… știi tu… problemele ei?

— Nu. Da. Adică, nu. Doar spuneam și eu… Vreau să zic… existau și dinozauri femele și nu cred că vreuna dintre aceste femele avea culoarea roz.

Le privește, cerșind măcar o urmă de înțelegere, dar ele se uită la ea cu ochii mari. Sunt uluite.

— Bine, cum zici tu, răspunde Rita cu jumătate de glas.

9

Femeia și soțul ei au ieșit la cină cu doi colegi ai lui de la serviciu. Ea tocmai discută cu unul dintre bărbați, când se apropie o chelneriță să ia comanda.

— Ah, încă nu am citit meniul, se scuză femeia. Iubitule, de ce nu spui tu mai întâi ce ai vrea, până mă hotărăsc eu, rapid? îi spune ea lui Dan.

Studiază meniul, dar privirile bărbaților, ațintite asupra ei, o fac să-și ridice ochii spre aceștia.

— Nu știu cum sunteți voi, băieți, dar eu am fost educat să respect o regulă: vaginul comandă primul! proclamă Bob.

Dan tresare la auzul acestor cuvinte.

Femeia își îndreaptă iar atenția către meniu, iritată, agitată, presată de timp și citește în grabă denumirile preparatelor, în vreme ce chelnerița și cei trei bărbați o privesc, într-o tăcere stânjenitoare și tensionată.

În cele din urmă, ea închide meniul, cu un pocnet sec.

— Friptură, vă rog.

Chelnerița o privește cu îngăduință, așteptând lămuriri. Femeia știe ce se așteaptă de la ea, dar simte că a spus suficient.

— Aș vrea o friptură, vă rog, repetă ea.

— Da, asta am auzit. Dar ce fel de friptură? Ceafă pentru vagin sau cotlet pentru penis?

Femeia își pierde cumpătul și izbucnește:

— A trebuit să comand prima, nu-i așa? Așa încât cred că e destul de evident că va trebui să cer o ceafă pentru vagin.

— Pot să vă văd brățara? întreabă chelnerița.

Femeia își trage în sus mâneca jachetei și ridică încheietura, cu degetele încleștate în pumn. Se lasă iar o liniște apăsătoare.

— Și eu aș vrea o friptură. Penis. Cotlet, spune Bob, agitându-și brățara către chelneriță.

— Și eu la fel, comandă Roger. De fapt, cred că toți trei am băga câte-un cotlet, nu-i așa, Dan? Scrieți acolo: trei cotlete, penis.

Femeia îl privește pe Dan, care pare adâncit în gânduri. El închide ușor meniul.

— De fapt, cred că o să comand pește. Un pește-dulgher. Penis, adaugă el și ridică brațul, cu pumnul strâns, la fel ca femeia.

Femeia și Dan se privesc și-și surâd complice.

Când sosesc farfuriile cu mâncare, atât friptura, cât și peștele au scobitori cu etichete. Etichete albastre pentru cotlete și pește, o etichetă roz pentru ceafă. Femeia ridică paharul pentru vin și constată că este gol. Se întinde către frapiera de lângă ea, să ia sticla de vin.

— Nu, nu! o oprește Bob, fluturându-i dojenitor un deget pe dinaintea ochilor, în timp ce rânjește superior.

Apoi apucă sticla de vin și o scoate din gheață. Pe când îi toarnă femeii vin în pahar, condensul prelins de pe sticlă se scurge în farfurie, peste friptura ei.

— Mulțumesc, mormăie ea, furioasă, printre dinți.

10

Femeia iese din supermarket, încovoiată sub greutatea plaselor pe care le ține în mâini. Sunt multe și grele, dar este perfect capabilă să le care. Are mașina parcată destul de aproape. În spatele ei, un bărbat se luptă cu aceeași povară. Doi bărbați necunoscuți se grăbesc să-i sară ei în ajutor.

— Vă rog, permiteți-mi să vă car eu plasele, se oferă unul.

— Nu, nu, mulțumesc. Mă descurc, îl refuză ea și continuă să meargă.

— Le iau eu, se proțăpește al doilea bărbat în fața ei, cu brațele întinse către plase.

Femeia îl ocolește și-și continuă drumul spre mașină. Ei îi blochează din nou calea și încearcă să o ajute, dar mai mult o împiedică, punându-se mereu în fața ei.

— Nu, mulțumesc, spune ea pe un ton ferm. Sunteți foarte amabili, dar mă descurc. Pot duce plasele, nu e nicio problemă. Vă mulțumesc, sunt bine. Vă rog, lăsați-mă.

Bărbatul care se luptă cu pungile lui de cumpărături scapă una, căci mânerul de plastic se rupe. Conținutul pungii se varsă pe jos, dar nimeni nu-i sare în ajutor în timp ce încearcă să-și strângă cumpărăturile de pe trotuar. Portocalele din plasă se rostogolesc care încotro. O mașină zdrobește una, în timp ce bărbatul privește neputincios.

Al doilea bărbat se apropie de ea și i se adresează, de astă dată pe un ton agresiv:

— Noi am vrut să vă ajutăm. Am fost amabili și onorabili.

— Dar asta nu e amabilitate! ridică și ea vocea. Vă țineți de mine ca râia!

O patrulă a Poliției Genului, aflată în apropiere, o aude. Polițiștii văd că femeia face o scenă și se apropie de ea cu pași grăbiți – femeia în uniformă roz, bărbatul în uniformă bleu, două pete de culoare pe fundalul cenușiu al parcării supermarketului.

— Hei, hei, măsurați-vă cuvintele! o dojenește polițista. Calmați-vă, doamnă!

— Oh, pentru numele lui Dumnezeu! strigă femeia, încercând să se îndepărteze, să scape de ei toți și să ajungă la mașină.

— Stați așa, unde fugiți? o apostrofează polițista și toți patru grăbesc pasul, s-o prindă din urmă. Nu

fugiți de lege, altfel primiți punctele de penalizare!

— Să fug de lege? Dar n-am făcut nimic ilegal. Doar voiam să-mi car singură plasele.

— Potrivit Legii de recunoaștere a genului, din 2017, acești doi domni onorabili s-au oferit să vă care plasele, pe care le puteți scăpa pe jos în orice moment, și dumneavoastră, din câte văd, aveți un comportament agresiv…

— Nu sunt deloc agresivă! țipă ea și se oprește brusc. Bine, bine, poate că mi-am pierdut nițel cumpătul, fiindcă faceți atâta caz de asta. Dar mașina mea e foarte aproape. Pot să ajung și singură până la ea.

Plasele încep să-i alunece din mâini.

— Vă spun eu cum o să faceți. Veți lăsa plasele jos. Veți permite acestor doi domni amabili să vă ajute cu ele până la mașină și apoi le veți mulțumi. Ați înțeles? intervine și polițistul.

Femeia stă pe gânduri. Este groaznic de frustrată, dar știe că a făcut o scenă și dintr-odată se simte intimidată de acești patru oameni care o asaltează.

— Da, am înțeles.

— Să nu vi vină vreo idee! o atenționează polițista.

— Bine.

Cu o strângere de inimă, femeia lasă plasele jos. Cei doi bărbați iau câte una fiecare și străbat cei zece pași rămași până la mașina ei. Femeia deschide portbagajul și bărbații pun plasele în mașină. Ea închide portbagajul și se îndreaptă spre portiera de pe partea șoferului, apucând mânerul.

— Nu, nu! spune polițistul.

Ea oftează și face un pas în spate. Primul bărbat îi deschide portiera și o invită să urce. Ea se așază la volan, iar bărbatul închide portiera în urma ei.

11

Femeia a ieșit cu familia în parc.

— Mami, fac pipi. Nu mai pot să mă țin! spune Jill, brusc, țopăind pe lângă ea.

— Bine, te duc eu la toaletă.

Un ofițer de la Poliția Genului stă lângă toalete, controlând brățara fiecărei persoane care intră. O uniformă albastru deschis, lângă un perete cenușiu. În fața lor, fiecare persoană își arată brățara și-și anunță genul, înainte de a i se permite intrarea în toaletă. O femeie frumoasă, aflată înaintea lor la coadă, este oprită.

— Penis, spune ea.

Ochii lui Jill se lărgesc de mirare. Fetița savurează scena.

Ofițerul de la Poliția Genului o privește atent pe tânără și face un gest scurt spre toaleta bărbaților. Femeia cea frumoasă nu se clintește din loc.

— Vă înțeleg regulile, dar mă întreb dacă n-aș putea merge, totuși, la toaleta femeilor. Vă rog, puteți face o excepție pentru mine? îl roagă femeia pe ofițer. Ultima oară am avut parte de un incident neplăcut și chiar mi-e teamă să…

— Purtați o brățară albastră, certificatul dumneavoastră de naștere spune că sunteți bărbat, deci veți merge la toaleta bărbaților, spune polițistul, evitându-i privirea.

— Dar nu e corect, mami! Spune ceva! strigă Jill.

Femeia încremenește.

— Vă rog! se roagă iar femeia cea frumoasă.

— Nu-mi faceți probleme, o repede polițistul, privind-o, în sfârșit, drept în ochi. Sunt copii pe aici. E un parc pentru familii.

— Dar eu nu mă supăr dacă ea merge la toaleta fetelor! intervine Jill.

Femeia cea frumoasă se întoarce spre ea și o privește cu recunoștință; e mișcată, are ochii în lacrimi.

— Îți mulțumesc, draga mea, surâde ea.

Jill îi răspunde cu un zâmbet.

— Nu contează, regulile sunt reguli și cu asta, basta! Mergeți la toaleta bărbaților sau plecați de la coadă, spune polițistul.

Femeia cea frumoasă își strânge geanta mai aproape de corp, agățându-se de ea ca și cum ar fi căutat alinare și protecție, în timp ce pășește încet spre toaleta bărbaților.

— Îmi pare rău c-a trebuit să fiți martore la așa ceva, se scuză polițistul.

Femeia deschide gura, dornică să spună ceva, dar nu poate scoate niciun cuvânt.

— Îmi pare rău c-am fost martoră la o scenă în care ați fost așa de bădăran! îi răspunde Jill și dă buzna, pe lângă el, în toaletă.

Femeia o urmează, șocată. Apoi stă în cabina ei, cu fruntea apăsată de ușă. Închide ochii, se simte slabă. Fiica ei de șase ani vede deja atât de clar lucrurile pe care ea de-abia acum începe să le întrevadă. Fiica ei de șase ani poate spune ceea ce ea nu îndrăznește să spună.

12

Femeia stă alături de familia ei la masa din bucătărie, iau cu toții cina. Se joacă prin farfurie cu furculița, pierdută în gânduri. A fost o săptămână tare grea. Jack, Jill și Dan sporovăiesc și glumesc, însă se simte izolată. Dan o privește îngrijorat, apoi își îndreaptă iar atenția către copii.

Bărbatul termină de mâncat și se ridică în picioare, întinzându-se.

— Mă duc să văd meciul de fotbal, spune el și se îndreaptă către ușă.

Femeia privește farfuria murdară lăsată pe masa din bucătărie. Pare teribil de mânioasă, chiar se simte furioasă și periculoasă. Dan sesizează mânia ei și își duce singur farfuria la chiuvetă, lângă mașina de spălat vase – aceasta este de un roz strălucitor, detașându-se pe fundalul cenușiu al bucătăriei.

— Mașina de spălat vase e goală, spune ea, răspicat.

Bărbatul se uită mai întâi la mașina de spălat vase, apoi la ea, confuz. Femeia își trântește cu zgomot tacâmurile în farfurie, se împinge în scaun și se ridică. Merge la coșul de gunoi și trage de firele sacului de gunoi. Firele sunt albastre.

— Ce faci? o întreabă Dan, uimit.

— Duc gunoiul.

— Dar, iubito… Penis! spune el și coboară cu degetul spre șlițul pantalonilor.

Copiii îi privesc cu ochii căscați de mirare. Femeia se uită la Jill, care mai devreme a vrut ca ea vorbească, dar n-a putut, și dintr-odată se simte și mai motivată.

— Vaginul ăsta e cât se poate de capabil să ducă gunoiul!

Copiii zâmbesc, iar Dan o privește uluit când iese din bucătărie. Femeia rămâne lângă ghenă până când se mai calmează și, când se întoarce la ai ei, observă că masa din bucătărie a fost strânsă, iar mașina de spălat vase umplută cu farfurii și tacâmuri. Dan este pe podea, având pe cap o diademă de prințesă, Jack poartă un tutu și o cască de viking, iar Jill are aripi de zână și își amenință tatăl cu o sabie.

Femeia îi zâmbește lui Dan.

13

Alarma iPhone-ului roz răsună pe noptieră și femeia o oprește. Este deja complet trează și stă pe marginea patului.

— Pari gata de acțiune, zice Dan, somnoros.

— Chiar sunt.

— Ce-ai de gând?

— O să înșfac ziua de ouă! spune ea și, după ce se gândește puțin, adaugă: Și de țâțe.

— E ceva în neregulă dacă ideea asta mă excită? o întreabă Dan, iar ea râde și se apleacă să-l sărute.

14

Taximetristul citește ziarul; portiera se deschide, apoi se închide cu zgomot, iar bărbatul se răsucește și vede o femeie instalată pe bancheta din spate.

— Dă-i drumul! spune ea pe un ton hotărât.

El îi zărește banda de cauciuc roz de la încheietură.

— Nici vorbă, nu pot să transport un vagin singur. Trebuie să ai un penis cu tine.

Femeia îi strecoară banii prin vizor.

— Banii ăștia au toți aceeași culoare, nu crezi?

Privind în jur, ca să se asigure că nu-l vede nimeni, șoferul pornește motorul.

15

La Starbucks, femeia pune un mini-termos argintiu pe tejghea, cu un gest ferm.

— Un grande latte. La pachet.

Olaf o privește plictisită.

— Penis sau…

— Nu, pentru mine. Această ființă umană însetată din fața ta. Fiindcă dacă nu sunt eu, cine altcineva aș putea fi?

Olaf o privește și, într-un final, căutătura morocănoasă îi dispare, fiind înlocuită cu un rânjet larg de satisfacție.

— Super! Un grande latte pentru o ființă umană… vine îndată!

Femeia este surprinsă, căci se aștepta la o discuție în contradictoriu.

— Ah, mulțumesc!

16

Cu termosul de cafea într-o mână și cu servieta în cealaltă, femeia se îndreaptă spre birou. Este cât se poate de hotărâtă să-și deschidă singură ușa – la

naiba cu toate regulile care nu fac altceva decât să impună oamenilor constrângeri și limitări. Nu-i pasă de punctele de penalizare, va continua să-și trăiască viața ca o ființă inteligentă și independentă, fără să-i pese de pedepsele societății. Dar în timp ce se apropie de intrare, își dă seama că lucrurile nu vor fi chiar așa de ușoare cum a crezut. Nu e nimeni prin preajmă și ea încearcă să deschidă ușa, dar are ambele mâini ocupate. Se chinuie să-și țină termosul cu cafea sub braț, dar nu reușește, așa că încearcă să-și strecoare servieta sub celălalt braț. Nici așa nu poate face nimic. Țopăie într-un picior, încercând să deschidă ușa strecurându-și tocul înăuntru, dar totul e zadarnic. De astă dată chiar are nevoie de ajutorul cuiva.

Un bărbat se repede să deschidă ușa:

— Permiteți-mi mie! exclamă el.

Femeia îi zâmbește. Nu are nicio problemă să fie ajutată atunci când are nevoie.

— Mulțumesc foarte mult, îi răspunde ea sincer.

Femeia care a fost luată de vânt

Se trezește și întinde mâna după telefon, înainte ca pleoapele îngreunate de somn să i se dezlipească. Își verifică ultima postare de pe Instagram, își studiază selfie-ul, îl mărește și examinează fiecare detaliu, încearcă să-și imagineze cum o văd alții, ce impresie a reușit să le lase. Se gândește la fiecare dintre prietenii ei și la ce impact va avea această poză asupra lor. Verifică și like-urile primite. Peste un milion. Nu la fel de multe ca ieri. Inima îi tresaltă puțin când vede numele celor care i-au apreciat postarea; oamenii pe care spera să-i impresioneze au fost, într-adevăr, impresionați, sau cel puțin au apăsat pe emoticonul cu inimioară ca să arate că au fost mișcați de fotografie. Se uită și la alții, urmărește ce fac, cu cine, de ce nu au apreciat postarea ei. Iar asta îi ia o oră – deși i se pare că totul n-a durat mai mult de un minut.

Face duș și se îmbracă cu hainele de fitness. Durează o oră să se aranjeze, aplicând machiajul în așa fel încât pomeții să iasă în evidență, sprâncenele să fie groase, lucioase și mătăsoase, iar buzele să pară cât mai cărnoase. Își pune o pereche de ochelari de soare supradimensionați și face semnul păcii către paparazzi care au așteptat în fața casei sale încă de la ivirea zorilor. Este foarte atentă cum pozează, își urmărește cu grijă expresia facială și poziția fiecărui mușchi în timp ce se urcă în mașină și demarează. Unii reporteri o urmăresc cu motocicletele. Își menține postura și se străduiește din greu să nu se gândească la nimic – știe că, atunci când se concentrează la ceva, pe frunte îi apar niște cute foarte urâte.

Intră în sala de fitness, îi cere antrenorului personal să o înregistreze când face unele exerciții, adaugă filtre și urcă imaginile în aplicația ei. Nimeni nu va primi imaginile astea gratuit, ci va trebui să se aboneze; deja a publicat poze gratuite, de acasă până la sală, poze cu care probabil a fost deja inundat internetul. Aplicarea filtrelor, editarea, modificarea luminilor și a umbrelor îi consumă o altă oră, dar la final imaginile sunt perfecte. Își ia o cutie de suc proteic și bea cu un pai strecurat printre buzele supradimensionate, ținându-l între unghiile lungi, cu o manichiură impecabilă, vopsite cu o ojă din propria gamă de produse cosmetice. Se întoarce acasă cu mașina. Citește câteva reviste, studiază noile tendințe din modă, postează pe Twitter și pe Instagram tot restul după-amiezii. Se întâlnește cu o prietenă la prânz și află ultimele bârfe. Cine ce a făcut și cui și cum o afectează toate astea pe ea. Are în proiect să-și mai injecteze puțin botox în buze. Plănuiește să plece într-o nouă vacanță și să facă o ședință foto cu noile buze. Probează hainele care i-au fost trimise gratuit de diverse magazine și case de creație vestimentară. Răspunde la mesaje pe e-mail, în legătură cu afacerile ei. Caută pe internet. Îi vine ideea unei ieșiri cu prietenii, pe un iaht. Plănuiește să umple o geantă întreagă cu bikini.

Închide televizorul când crainica începe să vorbească despre nu știu ce alegeri. Nu vrea să știe nimic despre politică, nu o interesează, nu o afectează cu nimic.

Găsește în dormitor un loc cu lumină bună, mută niște lucruri dintr-o parte în alta și își face un nou selfie. Se joacă iar cu filtrele. Trec câteva ore. Afară este deja întuneric.

Când se trezește, are senzația că plutește. E scuturată de un fior și aterizează pe spate, leoarcă de sudoare. Pe deplin trezită din somn, își verifică cea mai recentă postare. Un milion și jumătate de like-uri.

Coboară scările și simte că are nevoie de mai mult timp decât de obicei pentru a atinge podeaua, ca și cum gravitația s-ar fi diminuat, ca și cum ea ar pluti pe Lună.

Unghii noi, extensii de păr, exfoliere, o oră de machiaj, încearcă diferite haine, dar nu se poate hotărî. I se pare că niciuna nu-i vine bine, nu vrea să iasă din casă, se simte ursuză, morocănoasă. Răsfoiește reviste, iar paginile unde sunt descrise defectele altor femei sunt preferatele ei; acest lucru o sperie, dar o și atrage, în egală măsură, căci simte nevoia să vadă hibele altora.

Își verifică din nou contul de Instagram. Se întreabă ce-ar mai putea face ca să-și surprindă fanii cu următoarea fotografie. Buzele noi au să-i fie de folos. Iar implanturile din fese sunt aproape gata să vadă lumina reflectoarelor.

În timp ce se îndreaptă către mașină, se simte ametită, mai lentă decât de obicei, și are impresia că picioarele ei nu mai calcă pe pământ așa cum trebuie. Se întreabă dacă o fi din cauza cizmelor noi pe care le poartă, cizme asortate cu o pereche de blugi strâmți și zdrențuiți, pe sub care are un body fin, din dantelă.

Își strânge centura de siguranță pe trup, simțind că aceasta o va ține prinsă bine în scaun.

Acordă un interviu unei reviste pentru adolescente, vorbește despre noul ei balsam de buze cu efect de mărire și de hidratare. Dansează printre întrebări, nu e nimic care să-i pună probleme, reporterul nu o întreabă despre lucruri pe care să nu le știe. Minte în privința injecțiilor cu botox. Temerile care o frământă nu sunt treaba revistelor. Este și așa suficient de dificil să fii adolescentă în domeniul ăsta, unde toți ochii sunt ațintiți asupra ta! Simte întruna o presiune imensă, căci i se cere mereu să ofere ceva nou fanilor, lumii. Interviul și ședința foto au loc la noul ei local, specializat în iaurt înghețat.

Postează pe Instagram o fotografie în care apare lingând o cireașă, cu buzele date cu noul ei balsam, de culoarea cireșelor, și cu unghiile date cu ojă de aceeași nuanță. Are ochi lacomi, seducători. Mai târziu, verifică like-urile: două milioane.

Pe când merge înapoi spre mașină, picioarele i se ridică de pe asfalt și nu le mai poate pune înapoi. Paparazzi o înconjoară, fotografiind-o de zor. Ea plutește tot mai sus, ei continuă să facă poze. Toți sunt cu degetul pe declanșator, fata vede flash-urile blițurilor, încearcă să-și păstreze calmul exterior, cu obrajii supți, ca să pară cât mai slabă, dar simte cum o cuprinde panica. Ce se întâmplă? Începe să-și piardă sângele rece, începe să lovească cu picioarele prin aer și să țipe. Picioarele ei ating nivelul plafonului mașinii, își zgârie mașina nou-nouță cu tocurile. Izbește în toate părțile, furioasă, încercând să calce aerul. Dar nu se mai poate întoarce pe pământ.

În cele din urmă, reporterul de la revista pentru adolescente iese în fugă din restaurant, o apucă de gleznă și o trage în jos. Răvășită, aleargă înapoi, în restaurant. Localul este asediat de presă. Incidentul plutirii ei a devenit viral. O nouă afacere profitabilă bate la ușă. Incidentul i-a adus cinci milioane de noi *followers.* Este prezentat la începutul emisiunilor de știri, depășind, pe unele posturi, interesul acordat alegerilor.

Când mama ei, care îi este și manager – ea îi spune, în glumă, „mamagera” –, dă buzna în restaurant, o găsește citind știri despre ea, pe telefon, cu spinarea lipită de tavan.

Serviciile de urgență ajută la dezlipirea ei de pe tavan. O duc de acolo și fata continuă să citească pe telefon ultimele știri despre ea însăși. Are încă un milion de noi *followers* – a atins pragul de șaptezeci de milioane. Începe să plutească iarăși.

Aparatele de la spital încep să țiuie când ea se desprinde de pat, întinzând la maximum firele la

care e conectată. Medicul o privește siderat.

Mamagera țipă la el, îngrozită, cerându-i să ia măsuri. Omul n-a mai văzut așa ceva în toată cariera lui.

— Ce face pe telefon?

— Cred că postează ceva pe Instagram. Iubito?

— Am apărut la știri pe toate posturile și în toate ziarele, spune ea, de pe tavan, neputând să-și dezlipească privirea de pe ecranul telefonului. Mami, stocul de balsam de buze s-a epuizat!

Cele două poartă o conversație despre balsamul de buze, de la podea la tavan.

— A terminat liceul? intervine din nou doctorul.

— Da.

— A interacționat bine cu colegii?

— A făcut școala în particular, acasă.

— A urmat vreo facultate? O altă formă de educație? Vreun job cu jumătate de normă?

— N-are nevoie. Are propriile afaceri.

— Ea le conduce?

— Echipa ei. Ea este directorul de creație.

— Înțeleg. Îți place să citești? o întreabă medicul pe fată.

— Chiar acum citesc, răspunde ea, fără să-și ridice ochii din telefon.

— Cărți?

Ea se strâmbă nemulțumită și scutură din cap.

— Bun. Dar urmărești știrile? Te uiți la documentare?

— De fapt, nu mă prea uit la televizor. Am propriul reality show. Eu fac emisiunile la televizor, râde ea.

— Cred că înțeleg ce se petrece, spune medicul și se răsucește spre „mamageră”. În creierul ei este un vid. Creierul funcționează, este ocupat, dar e plin de gânduri despre propria persoană. Din această cauză, nu e nimic de substanță în mintea ei. Nu e nimic care să o țină legată de realitate, nu e nimic cu greutate.

— E ridicol ce spuneți, este o femeie de afaceri! *Forbes* a inclus-o anul ăsta în topul celor mai promițători douăzeci de adolescenți din lume. Valorează sute de milioane!

— Nu asta este problema, de fapt, se încruntă medicul. Toate afacerile se învârt în jurul ei și sunt, presupun, niște scheme menite să aducă și mai mulți bani. Totul este reclamă de sine.

— Așa funcționează toate afacerile!

— Dar mulți oameni pun pasiune în ceea ce fac. Pasiunea aduce cu sine un anumit grad de intensitate, o afinitate față de un anumit subiect, aduce grijă, determinare, ambiție, multe lucruri care au greutate. Pasiunea fiicei dumneavoastră se rezumă la auto-adulare, la auto-promovare, ea este preocupată exclusiv de propria persoană. Nu-și poate umple mintea doar cu ea însăși, căci asemenea gânduri nu au nicio greutate.

Fata se îndreaptă, plutind, spre fereastră, pentru a-și filma cu telefonul fanii: s-au adunat în fața spitalului și-i scandează numele. Vrea să pună imaginile pe Snapchat, dar nu e atentă și alunecă pe fereastra deschisă, îndepărtându-se de „mamagera” care n-o poate prinde și de medic. Plutește deasupra capetelor fanilor, care o filmează, în loc să încerce să o ajute. Se înalță tot mai sus și mai sus, către cer, până când dispare complet.

După aceea, câștigă zece milioane de *followers* noi și devine cea mai urmărită persoană de pe Instagram, cu peste o sută de milioane de *followers,* dar, desigur, ea nu va mai afla asta niciodată. Este atât de plină de gânduri despre ea însăși, încât nu mai există loc și pentru lucruri de substanță, lucruri cu greutate, lucruri semnificative.

A devenit atât de ușoară, cu capul plin de prea multe nimicuri, încât a fost luată de vânt și purtată spre nicăieri.

Femeia care avea un punct forte

Momentul declanșator al căutărilor ei a fost un interviu pentru un job, interviu de care nu a trecut.

— Care crezi că ar fi punctul tău forte? a întrebat-o angajatorul.

Femeia s-a oprit, surprinsă:

— Poftim?

— Punctul tău forte – care ai spune că este?

S-a încruntat, bulversată. Nu mai auzise niciodată de așa ceva.

— Îmi pare rău, dar nu cred că am vreunul.

— Trebuie să ai unul, insistă angajatorul, ca și cum ar fi fost, în sfârșit, interesat de ceea ce spunea femeia, în ciuda faptului că nu era ce ar fi trebuit.

— Chiar nu am.

— Nu se poate, oricine are un punct forte.

— *Oricine?*

— Da, oricine.

Femeia și-a înjurat în gând sora mai mare. Punctul forte – încă un lucru despre care ar fi trebuit să-i spună.

— Chiar și femeile au acest… punct forte[10]?

Bărbatul se încruntă:

— Da, chiar și femeile.

Pentru ea, era ca și cum i s-ar fi spus că toată viața purtase pantofii invers. Se simțea dezechilibrată, complet dezorientată. Un punct forte pe care toți oamenii din lume îl au, mai puțin ea. De ce nu i se spusese? A început să se gândească la felul cum arăta, la garderoba ei, la toate hainele și rochiile ei, întrebându-se dacă nu cumva vreuna dintre ele era punctul ei forte și ea

nu realizase asta niciodată. Dar nu-i venea nimic în minte.

— Acest punct forte la care vă referiți, a spus ea, după ce și-a dres glasul, încercând să nu pară atât de ignorantă pe cât se simțea. Ar fi un lucru pe care îl am dintotdeauna sau care mi-a fost dăruit?

— Ar fi ceva ce ai avut mereu, tu însăți, deși unii oameni afirmă că el ți-ar fi putut fi transmis din generație în generație.

— A, nu! În familia mea sigur nu, a scuturat ea din cap. Ei nu păstrează nimic, iar mama nu s-a dat niciodată în vânt după *deux pieces*-uri!

Omul a izbucnit în râs la auzul acestor cuvinte și a crezut că glumește, dar apoi a privit-o mai atent, cu multă curiozitate.

— Bun, îți mulțumesc că ai venit.

Apoi s-a ridicat și i-a întins mâna, iar femeia și-a dat seama că interviul s-a încheiat.

S-a întors acasă furioasă că nu i-a spus nimeni că ar fi trebuit să aibă un punct forte. Așa ceva nu era specificat nicăieri în condițiile de angajare. Avea un masterat, un doctorat, avea recomandări și o experiență bogată, necesară postului, dar nimeni nu i-a pomenit vreodată, de când era copil și până acum, faptul că trebuia să aibă și un „punct forte”. De ce nu au avertizat-o prietenele ei? Sau era aceeași situație prin care a trecut și cu menstruația – trebuia, pur și simplu, să-și dea seama singură ce se întâmplă, fiindcă părinții ei erau prea ciudați și prea leneși ca să-i explice?

Așa că acum o sună pe sora ei.

— Hei, cum a mers interviul? o întreabă aceasta.

— Groaznic. Auzi, tu ai vreun punct forte? izbucnește ea.

— Un punct forte? De ce mă-ntrebi?

— Îți zic dup-aia!

— Păi… presupun că am. Eu…

Deja simte că se sufocă de indignare. Până și sora ei are un punct forte, sora ei mai mare, care ar fi trebuit, teoretic, să-i spună totul, să-i explice

cum era cu sărutul franțuzesc și cu celelalte lucruri despre care n-o învățase la timpul lor.

— Dar Jack și Robbie? o întreabă ea, referindu-se la cei doi frați ai lor. Și ei au?

— Ce să aibă?

— Puncte forte! aproape că țipă ea, de indignare, după care încercă să se calmeze.

— Scumpo, îi cunoști la fel de bine ca și mine – sigur că au. Mai ales Robbie. De fapt, cred că el are chiar două.

Femeia oftează din nou. *Două?!*

— Mami și tati vi le-au dat? Vi le-au lăsat moștenire? se interesează ea și se întreabă în gând: *Și atunci mie de ce nu mi-au dat niciun punct forte?*

— Măi, tu glumești? Scumpo, te simți bine? Spui niște lucruri tare ciudate.

— Sunt bine, n-am nimic, a pufnit ea. De fapt, nu. Nu mă simt deloc bine. Sunt sigură că n-am primit postul. Angajatorul m-a întrebat care e punctul meu forte și nu i-am putut da niciun răspuns.

— Cum?! Dar tu ești a doua cea mai inteligentă persoană din toată familia noastră!

— Inteligența nu e suficientă. Se pare că și înfățișarea contează, așa că mă gândesc c-ar fi trebuit să am un punct forte pe mine! Dar lasă că găsesc eu unul, mai adaugă ea și închide brusc telefonul.

Deschide larg ușile șifonierului și începe să-și examineze hainele. Se gândește că trebuie să găsească niște lucruri mai deosebite, ceva cu care să atragă atenția. Un compleu alcătuit dintr-o fustă și o jachetă sau din pantaloni și o jachetă, ori poate o bluză. Dar deodată se oprește, contrariată: sora ei nu poartă niciodată compleuri! Decisă, continuă totuși să scoată hainele rând pe rând și să le probeze, combinându-le, asortându-le, defilând cu ele prin cameră și încercând să-și dea seama dacă vreuna dintre ele o făcea să se simtă altfel, mai

sigură pe ea, mai *forte.* O rochie roșie, fără spate, o făcea să se simtă ca și cum ar fi fost mai impozantă, cu umerii în spate și pieptul scos în afară. O purtase la nunta fratelui ei și se simțise mai bine ca niciodată. În noaptea aceea îl întâlnise pe James și avusese parte de cea mai bună partidă de sex din viața ei. Dar nu era convinsă că punctul forte însemna neapărat rochia în care avusese cea mai bună și mai scandaloasă repriză de sex sau că o astfel de rochie ar fi fost ceva ce ar solicita noul ei șef. Or, dacă ar fi fost, asta nu o făcea neapărat să-și dorească postul respectiv.

Colega ei de apartament trece prin dreptul ușii și remarcă debandada din cameră.

— Ce faci aici? se interesează ea, vârând capul pe ușă.

— Tu ai vreun punct forte?

Cealaltă se oprește, gânditoare.

— Tatăl meu spune că aduc multă bucurie oamenilor când îmi iau tălpășița dintr-o încăpere, răspunde fata și surâde, dar, întâlnind privirea posacă a femeii, ridică din umeri și pleacă.

Femeia se încruntă. Toate hainele din garderoba ei zac, în grămezi, pe dușumea sau pe pat. A petrecut ore întregi probându-le cu meticulozitate, creând un algoritm pe computer, care stabilea cu ce ar putea asorta fiecare dintre piesele vestimentare. Dar chiar și după șase ore pline de încercări, încă n-a reușit să afle ce fel de ținută ar putea constitui punctul ei forte.

Își ia geanta, se urcă în mașină și pleacă la un mare magazin de îmbrăcăminte. Își petrece o lună întreagă probând fiecare fustă, pantalon și jachetă de pe rafturi. În fiecare zi, de la ora 10 dimineața și până la 6 seara – joia până la 9 seara –, cu o pauză de masă de o oră, ea le cere vânzătoarelor să-i aducă fiecare obiect vestimentar la cabina de probă. Magazinul are cinci etaje, cu diferite produse. Le probează pe toate. Ba chiar le lasă vânzătoarelor numărul de telefon și adresa ei de e-

mail, rugându-le să o contacteze de îndată ce primesc marfă nouă.

Serile și le petrece lucrând la un studiu de caz dezvoltat menit să rezolve problema. Întocmește o listă alfabetică cu miile de firme care-și distribuie produsele vestimentare la acel magazin, de la Acne Studios la Zac Posen. Parcurge colecțiile lor din acel sezon și din următorul, notează hainele demne de interes și face chiar previziuni asupra probabilității includerii de compleuri cu fuste sau pantaloni în viitoarele lor colecții, pe baza unor modele din trecut. Își înscrie numele pe listele de așteptare ale marilor companii producătoare de îmbrăcăminte și își rezervă zeci de haine.

La început a crezut că o vestimentație care ar fi putut constitui un *punct forte* trebuia să fie atemporală și să nu reflecte tendințele schimbătoare ale modei, dar treptat își dă seama că nu se poate baza pe acest principiu, așa că modifică parametrii studiului. Există extrem de multe elemente pe care nu le cunoaște și din cauza cărora studiul se dezvoltă mult peste așteptările ei inițiale. Construiește un panou pe care așază imagini cu diferite compleuri care îi plac, alcătuiește un colaj de țesături pe care le preferă și o secțiune specială, detaliind care dintre compleuri pot fi combinate și asortate, alăturând texturi și imprimeuri, în funcție de tendințele modei, spre a construi o ținută vestimentară ideală, care să-i pună în evidență proporțiile trupului și să poată constitui cu adevărat punctul ei *forte.*

După una dintre zilele ei de probat haine ore întregi, directoarea magazinului, aflată într-o inspecție deghizată în vizită, aude vânzătoarele dintr-un raion șușotind despre ce ar trebui făcut în legătură cu „clienta-problemă”. Să-i ceară să părăsească magazinul? Să-i interzică să mai vină acolo? Să-i dea un avertisment? Femeia le irosea timpul, căutând un costum după niște criterii foarte stricte, dar imposibil de îndeplinit, însă nu cheltuia

niciun ban în magazinul lor. Și mai grav, într-una dintre zile și-a uitat geanta în cabina de probă, speriindu-le de moarte c-ar putea fi o bombă. A fost necesară intervenția paznicilor, care au evacuat etajul. Din fericire, a fost doar o alarmă falsă.

Acum, vânzătoarele se înghesuie în jurul genții, nerăbdătoare să o examineze.

— Oare o spiona în favoarea altui magazin? întreabă una dintre ele.

— Hai să aflăm! propune alta, scoțând din geantă un laptop și pregătindu-se să apese pe butonul de pornire.

Directoarea își drege glasul, ca și cum ar fi vrea să le atragă atenția.

Vânzătoarele tresar, surprinse s-o vadă în pragul ușii, și îndeasă laptopul înapoi în geantă, căutând să lase impresia că nu s-a întâmplat nimic.

— Această clientă-problemă poartă hainele înainte să le returneze? le întreabă ea, făcându-le semn cu mâna vânzătoarelor să-i înmâneze geanta.

— Nu, hainele nici nu ies din magazin. N-a cumpărat niciodată nimic, răspunde una dintre vânzătoare. Nu mă deranjează să stau la dispoziția clienților, dar femeia asta consumă tot timpul pe care l-aș putea aloca altora, care chiar vor să cumpere ceva.

Directoarea deschide un dosar aflat în geantă și, dând cu ochii de colajul de țesături și imagini, începe să-l studieze. Cele văzute îi stârnesc curiozitatea, devine și mai interesată. După câteva momente, închide geanta la loc.

— Aș dori să discut cu ea. Vă rog s-o trimiteți la mine când sosește.

Când își face apariția femeia, la ora 10 fix, șeful echipei de pază o roagă să îl însoțească în biroul directoarei. Femeia este uimită, dar se supune. Înspăimântată de tratamentul la care se vede supusă, se așază pe un scaun, în fața directoarei, și privește cu inima strânsă geanta ei, aflată pe birou.

— Îmi pare rău că mi-am lăsat geanta aici. Vă spun sincer, n-am dorit că creez probleme și să declanșez alarme de securitate. Nu mi-am dat seama că am uitat-o decât aseară, târziu. Am sunat la magazin, dar desigur că era deja închis, însă am lăsat un mesaj pe telefon, cu privire la cele întâmplate, în caz că vă temeți de ce-ar putea conține. Înțeleg riscurile pe care le implică o geantă abandonată.

— Nu e nevoie să-mi ceri scuze, o liniștește directoarea. Deși nu am pornit laptopul, am fost nevoiți să scoatem tot ce ai în geantă, pentru a ne asigura că nu există nicio amenințare.

— Desigur, răspunde femeia, lăsând privirea în jos, stânjenită.

— Am înțeles că vii în magazinul nostru zilnic, de o lună încoace, că ai probat toate hainele, dar nu ai cumpărat nimic, spune directoarea.

— E o infracțiune?

— Nu chiar. Dar înțelegi, sper, cât de ciudat este pentru noi să avem clienți care vin să probeze o mulțime de haine, în fiecare zi, fără să cumpere nici măcar una.

— Chiar intenționez să cumpăr. Nu vă irosesc timpul, vă jur. Uitați, am și bani, dacă nu mă credeți! exclamă femeia și, după ce scotocește în poșetă după portofel, îl scoate și-i arată mai multe bancnote și carduri de credit.

— Nu trebuie să-mi arăți toate astea, răspunde directoarea cu blândețe. În schimb, aș vrea să știu un lucru: ce cauți, de fapt?

— Asta nu pot să vă spun.

— De ce nu?

— Pentru că mi se pare foarte jenant.

— Promit să nu te judec! Vezi tu, motivul pentru care îți pun această întrebare este că, în calitate de directoare a unui lanț de șase magazine de îmbrăcăminte, sunt îngrijorată când o clientă își petrece o lună întreagă probând toate hainele pe care le avem în stoc, și tot nu găsește ceea ce

caută. Dacă acel obiect nu se află aici, poate se află la reprezentanțele noastre din New York, ori Chicago, ori Los Angeles. Și, dacă nu se găsește nici acolo, atunci poate că trebuie să discut cu cei care se ocupă de alegerea hainelor pe care le vindem. Mă deranjează că avem aproape o sută de mii de metri pătrați de standuri cu haine și un client exigent, pe care nu-l putem satisface.

— Oh! răsuflă ușurată femeia. Mă simt cam stânjenită, dar poate chiar mă puteți ajuta. Luna trecută am fost la un interviu pentru o slujbă. Am absolvit o facultate în domeniul afacerilor, am fost chiar șefă de promoție. De asemenea, am un doctorat în finanțe și recomandări excelente. Dar nu am fost angajată. Și ar fi trebuit să primesc acel post.

— Au comentat ceva legat de aspectul tău vestimentar la interviu? întreabă directoarea, încercând să înțeleagă ce s-a întâmplat.

— Angajatorul m-a întrebat care este punctul meu forte, spune ea și, stânjenită iarăși, se îmbujorează la față. Și i-am spus că n-am niciun punct forte. N-am auzit niciodată că mi-ar trebui așa ceva, însă aparent oricine are un punct forte. De parcă ar fi o modă nouă, un costum deosebit, cel mai bun, pe care eu l-am ratat cu desăvârșire. De asta vin întruna în magazin, vrea să găsesc ceva care să mă avantajeze.

Directoarea se ridică și face ochii mari, încercând să treacă prin filtrul gândirii ceea ce a auzit.

— Adică în tot timpul ăsta tu ai căutat un punct forte vestimentar… un costum care să te avantajeze?

— Da.

— Și toate schițele și notele, colajul ăsta… Ai făcut toate astea pentru a combina hainele din magazinul nostru și a-ți crea un punct forte?

— Da, șoptește ea. M-am gândit că, dacă asortez hainele așa cum trebuie, îmi dau seama

imediat ce ajung la rezultatul cel mai bun, când îmi găsesc punctul forte. Dar acum nu mai sunt la fel de sigură…

Directoarea îi zâmbește.

— Spune-mi, acum, fiindcă nu ai găsit un punct forte, te vei da bătută?

— Să mă dau bătută? Normal că nu! Dați-mi voie să vă arăt…

Femeia întinde mâna spre geantă și scoate de acolo laptopul. Îi prezintă directoarei tabelele și schițele detaliate pe care le-a făcut în ultima lună, lansându-se într-o analiză complexă a diferitelor stiluri, tendințe și modele care influențează moda feminină. Subliniază chiar unele dintre lucrurile surprinzătoare pe care le-a observat, în privința mărimilor și a prețurilor.

— Aștept un stoc nou de marfă în fiecare săptămână. Dacă nu mi se par potrivite colecțiile următoare, probabil o să aștept să văd colecțiile de primăvară-vară. O să continui să vin la magazin până îmi găsesc niște haine care ar putea fi punctul meu forte. Deși poate nu voi mai veni la fel de des ca până acum… Da, recunosc, spune ea, cu un surâs timid, poate că rutina mea a devenit un pic obsesivă. Credeți că mă puteți ajuta?

Directoarea se simte copleșită de idei.

— Am nevoie de tine în echipa mea.

— Poftim?

— Trebuie să lucrezi alături de mine.

Femeia e șocată.

— Adică ați vrea să mă angajați, chiar dacă n-am un punct forte?

Directoarea zâmbește.

— Ți-ai petrecut fiecare zi a unei luni întregi, de la ora 10 dimineața și până la ora închiderii, căutând prin rafturi niște haine care să fie punctul tău forte. Cercetările și analizele tale au fost mai temeinice decât orice a reușit vreodată să realizeze cineva din echipa mea. Draga mea, aș putea spune că tocmai ți-ai găsit punctul forte.

— Cum așa?!

— Nu te dai niciodată bătută, nu?

— Sigur că nu, dar unde credeți că se găsește punctul meu forte? La etajul patru, în colecția din sezonul ăsta? Dacă este așa, trebuie să fie compleul bleu, cu tiv roz, fiindcă l-am probat de cinci ori, am simțit eu că are ceva deosebit!

Ochii îi strălucesc de încântare, la gândul că e foarte aproape de a-și atinge țelul.

— Nu. Deja porți punctul tău forte. Face parte din tine. Când oamenii folosesc expresia „punct forte", ei nu se referă la ceva concret, la un costum elegant, ci la o haină specială, care adăpostește în mânecile ei cărți bune, cărți cu care putem câștiga orice joc în fața căruia ne pune viața.

Femeia se încruntă:

— Nu, sunt sigură că interviul meu pentru slujbă n-a avut nimic de-a face cu un joc de cărți.

Directoarea magazinului o privește zâmbind.

— Dar punctul forte se poate referi nu neapărat la o haină care te face să arăți bine sau să te impui, ci și la cea mai dezvoltată abilitate a ta, la un talent pe care îl ai.

Femeia înțelege, în sfârșit, jocul de cuvinte, și ușurarea că misterul „punctului forte" nu fusese o conspirație îndreptată împotriva ei se transformă rapid într-o senzație de stânjeneală.

— Nu te simți stânjenită, intervine rapid directoarea. Sunt bucuroasă că n-ai primit slujba pentru care te-ai prezentat la interviu, fiindcă atunci nu te-aș mai fi întâlnit eu. Iar punctul forte ți l-ai demonstrat cu vârf și îndesat. *Tenacitatea* este punctul tău forte și aș fi onorată dacă ai accepta să te alături echipei mele.

Îi întinde mâna, iar femeia o privește surprinsă, zâmbind fericită în fața acestei neașteptate întorsături de situație.

— Deci? Ce spui? insistă directoarea.

— Cred că voi intra în acest joc, spune ea, surâzătoare, și strânge cu fermitate mâna

directoarei.

Femeia care vorbea femineza

Cel mai influent organ al guvernării este un cabinet care deține puterea executivă. Populația țării este formată atât din bărbați, cât și din femei, însă regimul aflat la conducere e compus numai din bărbați. Două sute de politicieni, toți bărbați, se află în Parlamentul național, cincisprezece dintre ei deținând funcții ministeriale în Cabinet. Acești cincisprezece bărbați se întâlnesc în fiecare zi, spre a discuta problemele importante ale țării. Într-una dintre aceste ședințe, consilierul principal al premierului, Numărul Unu, intră în sala de consiliu a Cabinetului purtând sub braț foile cu rezultatul unui sondaj.

— Am aici rezultatul unui sondaj de opinie extrem de important, anunță el. Se pare că multe femei din țara noastră sunt nemulțumite de felul cum guvernăm.

Ceilalți îl ascultă explicând cum a fost realizat sondajul, cum a fost interpretat și analizat de mai mulți bărbați din diferite departamente guvernamentale.

— Și care e problema femeilor? întreabă premierul.

— Și-au exprimat dezamăgirea că nu există nicio femeie, nici în Cabinet și nici în întregul aparat de guvernare, care să poată vorbi în numele lor.

Unii bărbați izbucnesc în râs.

— Dar vorbim noi în numele tuturor, spune unul. Noi acționăm în numele și în folosul tuturor cetățenilor țării, bărbați și femei, deopotrivă!

— Da, însă femeile spun că nu acționăm și în folosul lor. Și că, de fapt, nu le ascultăm temerile

și îngrijorările.

— Ce nu ascultăm? A spus cineva ceva? E vreun raport pe care nu l-am citit? se răţoieşte premierul.

— La acest sondaj au răspuns doar femeile. În fine, majoritatea femeilor.

— Dar femeile care nu obiectează faţă de guvern?

— Ele obiectează faţă de femeile nemulţumite, susţin că acestea încearcă să facă pe bărbaţii. Şi vor să le închidă gura.

— Aşadar, e un fel de război civil între femei?

Membrii Cabinetului râd din nou.

Premierul cade pe gânduri şi studiază atent graficul ataşat raportului. Cifrele nu arată bine, procentul femeilor nemulţumite de guvernare este ridicat. Iar un procent atât de însemnat îl îngrijorează, mai ales când e vorba de sondaje de mare importanţă. E conştient că trebuie să ţină cont de asemenea opinii şi are o încredere nestrămutată în Numărul Unu.

— Şefu', aş putea să… intervine un ministru, cerând cuvântul. Dacă nu există nicio femeie în Cabinet sau la guvernare, atunci nu există probleme ale femeilor despre care să discutăm. Dacă vom permite, însă, femeilor să ni se alăture la guvernare, atunci se vor crea brusc o grămadă de probleme din senin, nitam-nisam.

Într-adevăr, nitam-nisam. Cu siguranţă este o dilemă, mai ales că ei au deja atâtea probleme mult mai importante de dezbătut, nu mai e nevoie să se împovăreze şi cu altele.

— Dar putem fi siguri că nu este doar vreun truc al opoziţiei, pentru a crea o altă diversiune prostească?

— A fost propriul nostru sondaj, şefu', intervine Numărul Unu. Ne-ai cerut să cercetăm, în secret, gradul de satisfacţie din rândul alegătorilor.

— Da, dar nu m-am referit la femei! zbiară premierul şi imediat, conştient că a ridicat vocea

mai mult decât era cazul, face eforturi să se calmeze.

Nu degeaba este liderul guvernului, lui îi revine misiunea de a gândi și de a decide. El gândește. El decide.

— Trebuie să acționăm. Să trimită o femeie la noi, care să vorbească în numele lor, iar noi vom asculta ce au de spus.

A fost găsită o femeie inteligentă, o femeie educată. O femeie drăguță. Miniștrii îi studiază înfățișarea și o măsoară de sus până jos – unii în mod subtil, alții mai puțin subtil.

Femeia vorbește. Ține un discurs lung, care pare că nu se mai termină.

Premierul se încruntă și le aruncă o privire celorlalți miniștri. Nu se simte deloc în largul lui, e tulburat. Soarbe o gură de apă din pahar. Oare nu aude el bine? Își privește colegii și îi vede încruntându-se, vede priviri îngrijorate și îi vede chiar pufnind. Reacțiile lor nu-l fac să se simtă mai bine; femeia îl bulversează.

Când ea își termină disertația, ceilalți se întorc spre premier, într-o tăcere apăsătoare. El își drege glasul, îi mulțumește femeii pentru discurs, iar aceasta pleacă.

Din nou, premierul îi cercetează pe toți cu privirea:

— A înțeles vreunul dintre voi ce-a spus?

Cu toții clatină din cap, mormăind și bodogănind, și premierul răsuflă ușurat la gândul că nimeni n-a priceput o iotă din spusele femeii. Se simte ușurat, mai ales că nu a fost doar el pus în încurcătură, ceea ce înseamnă că nu și-a pierdut simțul politic.

— De ce ați adus o femeie care nu vorbește limba țării noastre?

— Ba da, sefu'! Cum să nu vorbească limba? Doar că vorbește versiunea feminină. Femineza.

Miniștrii cad pe gânduri.

— Mda, asta explică totul… Am înțeles cuvinte individuale, dar nu și felul în care erau aduse laolaltă. Iar tonul ei… spune el și-i observă pe ceilalți scuturându-se, ca zguduiți de un frison. Tonul ei a fost neobișnuit, nu credeți?

— Prea strident! se aude cineva murmurând,

— Da, femeile ar trebui să aibă o voce mai delicată. Nu e deloc constructiv să folosească un asemenea ton, adaugă un ministru.

— Și a avut o atitudine atotștiutoare, intervine un altul.

— Da, șefu', încuviințează Numărul Unu, luându-și notițe.

— Deci așa vorbesc femeile? întreabă premierul.

— Da, sefu'. Bănuim că este un dialect diferit.

— Și femeile din țara noastră ar vrea ca *și noi* să vorbim așa?

— Sunt două aspecte aici, șefu'. Femeile vor ca noi să le înțelegem dialectul și, de asemenea, mai vor ca femeile care vorbesc acest dialect să se alăture guvernării noastre, pentru a-și putea folosi propriile voci.

— Păi atunci de ce nu eliminăm bărbații cu totul?! răbufnește un ministru.

— Ei, haideți să ne calmăm!

Oare au nevoie de femei politician care să reprezinte cetățenele țării? reflectează premierul. Înțelege avantajul unei asemenea măsuri – ar reprezenta o modalitate de a pune povara suplimentară a problemelor femeilor chiar pe umerii celor care le-au ridicat, pe umerii femeilor. Dar dacă vor lua decizii cu care bărbații nu vor fi de acord? Sau, și mai grav, dacă vor lua decizii pe care bărbații nu le vor înțelege?

— Nu, șefuț, îi întrerupe gândurile Numărul Unu. Ideea ar fi ca femeile din guvern să reprezinte toți cetățenii țării, nu doar pe celelalte femei.

Unii miniștri râd, alții murmură, nemulțumiți.

— Ce ridicol! Cum să-i poată reprezenta și pe bărbați, când ele sunt femei și vorbesc femineza? întreabă premierul.

— Acesta este și principalul argument și motiv de nemulțumire al femeilor față de politicienii bărbați, șefu'.

Asupra Cabinetului se așterne tăcerea.

— Și aș putea adăuga, destramă Numărul Unu liniștea, că nu doar dialectul este diferit, ci și gândurile femeilor sunt diferite de ale noastre.

Aceasta este, într-adevăr, o veste rea. E vorba de ideologii diferite. De voci noi. O perspectivă înfricoșătoare pentru orice guvernare stabilă.

Premierul e măcinat de gânduri. Această dilemă îl frământă profund.

— Dar cum ar putea o femeie politician să reprezinte un cetățean care este bărbat, și nu femeie, când ea are un dialect diferit de al lui și mai și gândește diferit? Niciun bărbat nu va accepta asta! spune el, începând să asude. Electoratului masculin n-o să-i placă așa ceva.

— Șefu', dacă te uiți aici, în acest grafic, vei vedea că există un mare număr de femei care fac, și ele, parte din electorat.

— Da, însă electoratul masculin e mai *vocal.* Și tocmai fiindcă e mai vocal, gândurile sale și problemele ridicate de el sunt mai bine expuse și scrise cu corp mai mare de literă în paginile ziarelor. Am aflat asta chiar de la editorul celei mai mari publicații din țară. Ei scriu despre mai multe probleme care-i privesc pe bărbați, în cele mai populare pagini, deoarece au mai mulți cititori bărbați, iar motivul pentru care se întâmplă așa este că palmele bărbaților sunt mai mari, deci mai potrivite să țină asemenea ziare de format mare.

— Șefu', noi am ajuns la concluzia că femeile s-au adaptat, s-au obișnuit să țină și ele ziarele la fel de bine ca bărbații. Plus de asta, presa online e în continuă dezvoltare. Astăzi există multe surse noi

de știri. Titlurile din ziare și corpul de literă cu care sunt scrise nu mai contează așa de mult.

— Dar tocmai ce ați văzut o femeie în sala asta și nimeni n-a avut nici cea mai vagă idee despre ce a vorbit! Cum v-ați putea aștepta să lucrați umăr la umăr cu femeile în fiecare zi, în toate problemele?

— Femeile cred că bărbații vor învăța, cu timpul, să le înțeleagă, așa cum și femeile au putut învăța limbajul bărbaților. Toate femeile vorbesc masculeza, ele au fost educate bilingv. Niciun bărbat din sala asta nu știe, însă, femineza. Sondajele par să sugereze că femeile cred că lucrurile ar trebui să fie… reciproce.

Premierul oftează. Ce situație dificilă! Și nici nu-i prea convine că femeile au avut, în tot acest timp, propriul lor limbaj secret, poate chiar subversiv.

— Câte femei au votat pentru mine?

— Jumătate din electoratul feminin v-a votat, șefu'. Cealaltă jumătate n-a votat deloc. Așadar, partea bună ar fi că ele merg pe principiul „ori cu dumneavoastră, ori cu nici un alt politician"!

— Da, dar dacă aduc la guvernare o femeie, femeile au s-o voteze pe ea, nu pe mine! ripostează el, încercând să nu sune prea plângăcios.

— Sau vă vor vota în continuare, fiindcă vor vedea că faceți reforme și le ascultați păsurile, că vă pasă de ele, ceea ce ar face ca susținerea pentru dumneavoastră să se dubleze.

Premierul simte că nu e necesar să adauge că, înainte de toate, nici n-are nevoie de susținerea femeilor spre a se menține la putere. Oftează iar.

— Dar avem măcar un translator, ca să putem învăța femineza?

— E absurd! strigă deodată ministrul Justiției și Egalității, ridicându-se în picioare și tremurând din tot corpul de furie. Aveți demisia mea imediată! continuă el și iese ca o furtună din cameră.

Numărul Unu simte tensiunea din aer și intervine.

— Șefu', credem că există unele femei care pot să se adapteze vestimentației și limbajului bărbaților… pentru a putea să intre pe ușa guvernării, ca să mă exprim astfel. Ele vorbesc limba noastră. Și nu ne vor distrage atenția de la adevăratele probleme prin faptul că sunt femei. Trăsăturile lor feminine au fost reduse aproape la minimum și acum pot fi ignorate cu ușurință.

— Ei bine, cred că putem fi de acord că asta ne-ar ajuta mult pe noi toți, nu-i așa?

Se aud murmure aprobatoare, iar mai mulți miniștri înclină din cap.

— Cu cât vom observa mai puțin că ele sunt femei, cu atât mai bine și mai eficient ne vom putea îndeplini misiunea. Pentru binele țării.

Din nou, murmure de aprobare.

— Dacă femeile au fost cumva „defeminizate" și au reușit să învețe dialectul nostru masculin, am putea găsi o cale de comunicare cu ele.

Aceasta e o decizie populară.

— Hm! Atunci haideți să găsim femeile care vorbesc masculeza și care nu se agață de problemele feminine.

— Asta ar putea fi dificil, observă Numărul Unu, cu ochii pe rezultatele sondajului. Femeile doresc să le permiteți să-și prezinte perspectivele feminine.

— Bărbații au majoritatea în guvern, explică șeful. Femeile care vor fi membre ale Cabinetului vor fi obligate să respecte linia partidului, chiar dacă n-o să le convină.

— Linia partidului fiind, desigur, viziunea masculină.

— Exact.

— Dar ce se va întâmpla cu vederile lor feminine?

— Despre ce?

— Despre problemele femeilor.

— Vor fi luate în considerare de bărbați.

— Dar opiniile femeilor despre problemele masculine?

— Ce-i cu ele?

— Și ele vor fi luate în considerare?

— Nu! se opune el, aproape izbucnind în râs. Asta ar fi absurd! Cum să poată avea o femeie opinii despre probleme care-i privesc pe bărbați?

— Fiindcă și toți bărbații din acest Cabinet au opinii despre problemele care le privesc pe femei. Întotdeauna au. Și la fel au avut în toate cele treizeci și cinci de guverne care au condus acest stat, de la înființarea lui.

Se lasă o tăcere ce prevestește numai rele.

— Asta e din pricină că noi avem majoritatea! Zău, amice, parcă le cam ții partea!

— Nici gând, domnule, se apără Numărul Unu, simțind că-l iau toate transpirațiile. Doar că vreau să tratăm acest sondaj cu seriozitatea cuvenită. Când un procent atât de însemnat din populație este nemulțumit o perioadă atât de lungă de timp, acest lucru ar putea avea efectul agitării unei sticle cu apă minerală.

— Înțeleg, spune premierul, deja plictisit de discuție. Să începem prin a permite acestor femei care vorbesc masculeza să ni se alăture, să discute chestiunile expuse de noi și apoi vom vedea ce vom face mai departe.

Membrii Cabinetului înclină din cap, în semn de încuviințare. Este un compromis corect. Miniștrii acceptă progresul, însă doar cu femeile alese de ei, pe care să le manipuleze cum vor ei.

— Ședința de guvern a luat sfârșit.

În timp ce bărbații se ridică și pleacă, premierului îi vine o idee și îl cheamă înapoi pe Numărul Unu.

— Numai o clipă, am să-ți spun ceva între patru ochi.

Așteaptă până când se închide ușa în urma ultimului membru al Cabinetului și rămân singuri.

— Mi-am dat seama că femeile, prin însuși faptul că sunt femei, distrag atenția bărbaților de la ceea ce spun, de fapt.

— Da, se pare că așa se întâmplă.

— Atunci, putem folosi asta în avantajul nostru.

— Cum așa, sefu'?

— Uite-așa. Să cauți niște femei din astea. Femei feminine.

— Da, șefu'.

— Le putem folosi pentru a le distrage atenția bărbaților de la anumite probleme. Când vorbesc, femeile îi zăpăcesc pe bărbați, ascunzând ceea ce spun, de fapt. Acest aspect ne poate fi util nouă și agendei noastre de partid.

— Ai dreptate, șefu'. Deci am înțeles corect, avem nevoie în guvern de femei care să vorbească masculeza pentru a discuta problemele cotidiene, de femei care vorbesc masculeza care să ne traducă problemele femeilor și avem nevoie și de femei feminine, care să distragă atenția de la problemele bărbătești mai importante?

— Exact, spune premierul și se întinde pe spate, rezemându-se de spătarul înalt al scaunului, foarte satisfăcut de abilitățile lui politice.

— Și bărbații din guvern… pe ei cum îi vom folosi?

Premierul râde, ca și cum ajutorul lui ar fi spus un lucru prostesc.

— Păi, bărbații sunt doar bărbați. Rolul lor este să fie bărbați, nu să distragă atenția celor din jur. Când vorbesc, bărbații vorbesc în masculeză și este evident că toată lumea îi aude și-i înțelege.

— Desigur, mormăie Numărul Unu, scriind ceva, nervos, pe o foaie, apoi își adună notițele și părăsește în grabă sala de ședințe.

Își lasă foile pe birou și merge direct la toaletă, simțind cum i se prelinge pe spinare sudoarea. Odată ajuns în cabină, încuie ușa, își desface cravata și deschide nasturele de la gât al cămășii. Abia mai poate respira. A trebuit să depună

eforturi uriașe ca să nu zbiere la ceilalți, în timpul ședinței de guvern. Picăturile de transpirație i se scurg pe frunte, le tamponează cu batista. După ce își zgârie fruntea cu unghia, reușește să-și scoată, cu mare grijă, casca de cauciuc subțire care i-a servit drept chelie.

Părul îi cade lung, pe umeri. Femeia își răsfiră șuvițele, frustrată, permițându-și un moment de libertate. Oare cât va mai trebui să continue acest joc – să fie cel mai respectat consilier din echipa premierului, dar în același timp să fie obligată să-și ascundă adevărata identitate?

Măcar astăzi a înregistrat un progres. Un fel de victorie.

Mai rămâne puțin în cabina de toaletă, își verifică telefonul, notează ceva. Apoi își pune „chelia” la loc pe cap, asigurându-se că nu i se vede părul pe sub banda de cauciuc. Își încheie nasturele de la cămașă, strânge nodul cravatei, își curăță pantofii masculini, eleganți, își drege glasul, pentru a-și relua tonul grav, și iese din toaleta bărbaților.

Femeia care a descoperit lumea într-o stridie

Se îndreaptă spre prânzul de caritate pentru doamne, un eveniment care i-a dat emoții încă de când a primit invitația prin poștă. Plicul auriu, cu un scris de mână familiar, o făcuse să simtă un gol în stomac. Dacă avea vreodată să dea un test în privința obținerii calității de „femeie adevărată", atunci aceea era ziua cea mare. A fost la coafor, și-a exfoliat pielea, și-a făcut manichiura, pedichiura, s-a epilat și a făcut tratamente cosmetice faciale. Și-a ales cu grijă hainele – o rochie sofisticată, de un roz prăfuit, dar nimic prea îndrăzneț, nimic vulgar, nimic strident. Un cardigan de cașmir, presărat cu perle în dreptul umerilor. Pantofi eleganți, tot de un roz prăfuit, cu tocul jos – încă nu s-a obișnuit cu tocurile înalte și nu vrea să riște o aterizare forțată în fața acelor doamne – și o geantă-plic discretă, pe care s-o țină în mână în timp ce cu cealaltă mână va ține un pahar cu șampanie. Astfel, nu va avea nicio mână liberă și deci nu și le va putea flutura prin aer, neastâmpărată, cum face de obicei. Și desigur, poartă la gât un colier de perle. Au fost ale mamei sale. Sora ei a luat, după moartea acesteia, toate bijuteriile de familie, neștiind că femeia tânjea după multe dintre ele, și i-a oferit acel colier de perle cu doar câteva zile înainte, știind cât era de emoționată de întâlnirea de azi, cât își dorea să fie acceptată.

Dăruirea colierului de perle a fost un gest prin care sora ei îi spunea că mama lor ar fi fost mândră de ea, de bravura și de curajul ei de a deveni o femeie adevărată. Și, deși femeia a apreciat gestul,

nu era sigură că mama ei ar fi gândit chiar așa. Totuși, a fost un gest drăguț. Perlele sunt adesea considerate cele mai feminine și mai încărcate de magie dintre toate pietrele prețioase, singurele create din organisme vii și, cum familia lor era una de bijutieri, de generații întregi, sora ei înțelegea, cu siguranță, legătura, când i-a făcut acel cadou.

Dineul de caritate are loc la „Sidef", un restaurant cu stele Michelin, situat într-un cartier de lux al orașului, unde vechiul port de pescuit a fost înnobilat prin apariția unor cafenele șic, a unor pescării scumpe și a unor restaurante cu bucătari celebri, toate încununate cu stele Michelin. Fosta soție a femeii, Charlotte, se află în comitetul pentru strângerea de fonduri al organizației caritabile. Ea este cea care a invitat-o aici anul ăsta și este prima oară când interacționează după multă vreme, chiar prima oară când interacționează în mod civilizat după și mai mult timp. Femeia simte o temere legată de invitația lui Charlotte și e suspicioasă din pricina generozității acesteia.

Ea le urmează pe celelalte femei, în timp ce străbat podul pavat cu pietre de râu, ținându-se între ele de braț, cu capetele în jos, concentrate. Se simte ușurată că poartă tocuri joase. Le recunoaște pe toate acele femei: le-a văzut la școală, venind să-și aducă sau să-și ia copiii, la petreceri și zile de naștere, dar pe cele mai multe le știe din magazinul ei de bijuterii din centrul orașului – afacere de familie pe care o conduce de la moartea tatălui ei. Dar femeia nu le-a întâlnit până acum cu acest sine nou, adevărat, căci în ultimul an nu a mai dat pe la magazinul de bijuterii, preferând să conducă afacerea de la distanță. Indiferent de intențiile fostei sale soții, ea nu-și va permite să se simtă ca și cum această zi ar fi un examen căruia îi este supusă feminitatea ei. N-a străbătut atâta drum, n-a depășit atâtea obstacole, pentru atâta lucru.

Simte cum o picătură de sudoare i se scurge în decolteu atunci când se apropie de intrarea în

restaurant, unde două doamne caută numele invitaților pe o listă. Ea este convinsă că invitația primită era, de fapt, o capcană, menită să o facă să se simtă o proscrisă, o ciudățenie, să îi dea impresia că nu are ce căuta, de fapt, acolo. Dar a trăit cu aceeași impresie toată viața.

Își ridică bărbia și le urmează pe celelalte femei – îmbrăcate în elegante ținute Hervé Léger, Roland Mouret și Chanel – spre ușă. Femeile de la intrare nici nu mai trebuie să verifice lista când intră ea, căci o recunosc imediat. O întâmpină cu multă căldură și cu zâmbete largi, strălucitoare. A venit transsexualul. Ea ridică un pahar de șampanie de pe tavă și soarbe din el, pășind, mai departe, în încăpere. Soarbe din nou, rapid, apoi, când n-o vede nimeni, mai ia o înghițitură zdravănă.

— Aaa! Iată-te și pe tine! aude strigătul cântat și puternic al fostei sale soții și se răsucește, văzând-o cum vine către ea, cu brațele deschise, ca să o îmbrățișeze.

— Bună, Charlotte! răspunde ea. Îți mulțumesc pentru invitație.

— Vai, dar ce bine arăți! exclamă Charlotte, cercetându-i atentă rochia și stăruind cu privirile asupra pieptului. Ce culoare superbă, te prinde de minune!

Sunt amândouă conștiente că toate femeile din jurul lor le privesc insistent și se comportă ca atare, prefăcându-se că nici nu le observă. Charlotte o prinde strâns de braț:

— Nu că e foarte distractiv aici?

Charlotte are același parfum pe care-l folosește de douăzeci de ani, cel pe care femeia i l-a cumpărat în fiecare an, de ziua ei: Chanel No. 5. Își amintește cum ținea în mână flacoanele cu parfumuri și cum inspira cu nesaț aroma suavă a loțiunilor de lux pentru femei, dorindu-și atât de mult să le folosească ea însăși și măcinată de un sentiment de invidie. Probabil că și-a descărcat toate sentimentele astea asupra lui Charlotte,

dezlănțuind asupra acesteia furia pe care o resimțea față de ea însăși. A negat atât de multe lucruri, atât de mult timp; îi este datoare fostei sale soții să nu le mai nege, măcar acum.

Charlotte arată minunat. Poartă, ca de obicei, negru. Brațele sale suple, dar lucrate, sunt puse în valoare de rochia Dolce & Gabbana fără mâneci. În picioare poartă pantofi negri cu tocuri foarte înalte, care-i scot în evidență gambele subțiri, bronzate. Femeia o invidiază fiindcă poate purta pantofi cu tocuri atât de înalte și se poate mișca fără niciun efort cu ei, spre deosebire de alte femei din sală. De altfel, Charlotte mergea pe tocuri cui chiar și când ieșea să plimbe copiii cu căruciorul. Coafura, machiajul ei, totul la Charlotte este superb și pare natural, dar femeia știe cât timp și câte eforturi implică, de fapt, această aparentă simplitate a celei ce i-a fost, cândva, soție.

Știe totul despre Charlotte și știe că acum aceasta e tulburată, îi simte zbuciumul interior – ceva ce nimeni, în afara ei, nu poate simți. Îi știe lui Charlotte toate trucurile. Vede că ochii îi strălucesc puțin prea mult, că tonul vocii este puțin prea ridicat, că pașii îi sunt puțin prea grăbiți.

Și faptul că știe toate astea o liniștește, întrucâtva. Amândouă sunt neliniștite și agitate, fără să-și trădeze însă agitația și față de lumea din jur. O prinde de mână și o strânge tare, ca și cum ar vrea să-i transmită că-i înțelege neliniștea. Este un gest familiar, rămas din toți acei ani în care i-a stat alături ca soț, dar, în loc să o liniștească pe Charlotte, se pare că acest gest mai mult o irită. Fosta soție își retrage mâna instantaneu. Poate că se gândește că i-ar fi mai ușor să pretindă că femeia e o persoană nou întâlnită, o nouă prietenă cu care trebuie să ajungă mai întâi să se cunoască. Femeia se simte stânjenită.

Charlotte o privește în ochi:

— Ești încă aici, spune ea, cu blândețe.

Are impresia că vede ochii lui Charlotte umezindu-se brusc, dar, la fel de repede cum au apărut, lacrimile dispar și fosta soție revine la verva de organizatoare a întâlnirii, conducând-o, cu gesturi studiate, către masa ei și prezentând-o celorlalte nouă doamne, deja amețite de șampanie, cu care își va petrece după-amiaza.

Spre marea ei surprindere, masa unde a fost repartizată nu se află undeva lângă ușă, lângă vreo ieșire de incendiu, lângă persoanele mai puțin dezirabile. Dimpotrivă, este situată în centrul sălii, într-un loc cu vizibilitate maximă, și femeia își dă seama că partenerele ei de la masă sunt, toate, persoane agreabile, inteligente și interesante. Odată așezată, se simte în largul ei: șampania își face efectul și un val de căldură plăcută, de veselie nedisimulată, o inundă. Sunt servite aperitivele. Stridii.[11]

Femeia zâmbește. Există câteva motive pentru care simte o afinitate față de stridii. Cel mai evident motiv este că acestea produc piatra ei prețioasă favorită, perla. Este acel cerc vicios, acel lucru care îți reamintește că în natură și în viață nu le poți avea pe toate; stridiile comestibile nu produc perle, iar cele care produc perle nu sunt comestibile – carnea lor e prea grasă și are un gust fad.

Perlele naturale sunt extrem de rare: doar una din zece mii de stridii sălbatice va adăposti o perlă și, dintre aceste perle, doar o mică parte atinge mărimea, forma și culoarea pietrelor prețioase. Femeia știe asta din propria experiență, ca bijutier; e unul dintre motivele pentru care iubește perlele.

Un alt motiv este că, în primul lor an de viață, stridiile se dezvoltă ca masculi și își eliberează spermatozoizii în apă. În următorii câțiva ani, însă, ele dezvoltă rezerve de energie mai mari și devin femele, eliberând ovule.

Dar mai există un al treilea motiv și acesta o implică pe Charlotte. Femeia ridică privirea, spre a

vedea dacă fosta sa soție își amintește de același lucru, dar o vede pe Charlotte adâncită în conversație și urmărită cu interes de femeile de la masa pe care o prezidează, cu farfuria de stridii neatinsă, în fața ei.

Femeia ridică prima stridie și o întoarce cu furculița. Se oprește brusc, când ceva îi surprinde privirea. Ceva strălucitor, iridescent. Un mic glob. O perlă! Dar este imposibil, nu e o stridie din cele care produc perle, e comestibilă. Dă deoparte carnea, cu furculița, și examinează perla, nemaiauzind nimic din discuțiile de grup. Ar avea nevoie de ochelari, dar nu și i-a luat, fiindcă nu încăpeau în poșeta minusculă. Mai mult, ar avea nevoie de lupa sa de bijutier, pentru a studia perla în detaliu. Încearcă să se gândească unde anume ar putea să o pună, pentru a o duce acasă, să o cerceteze, când clinchetul unei linguri ciocnite de un pahar atrage atenția tuturor către capătul sălii, unde Charlotte s-a ridicat în picioare.

Charismatică și sigură pe sine, Charlotte este o oratoare înnăscută, o puternică susținătoare a drepturilor femeilor. Ea începe prin a saluta toate persoanele prezente, expunându-le câți bani s-au strâns din donațiile caritabile anul trecut și pentru ce au fost folosiți, cât de mult i-au putut ajuta pe cei aflați în nevoie. Nu trece cu vederea niciun amănunt, căci aceste femei nu au venit aici doar ca să se distreze, ci vor să audă date concrete, iar ea nu vrea să ascundă nimic sub preș.

— Așa cum știți, în fiecare an avem o anumită temă. Ne-am ocupat de copii și de femei, încercând să găsim sponsorizări spre a-i ajuta, încuraja și inspira să prospere. Vrem ca atât ei, cât și noi, să putem profita de oportunitățile pe care ni le oferă viața. Tema de anul ăsta este „Lumea este stridia ta”. De aceea am ales astăzi acest cadru minunat – și le mulțumesc foarte mult lui chef Bernard și tuturor membrilor personalului de la

restaurantul „Sidef” pentru acest prânz minunat și memorabil.

Inima femeii bate nebunește. Charlotte continuă să vorbească, dar femeia nu se mai poate concentra; este emoționată, este de-a dreptul perplexă. Cum de este o perlă în stridia ei? Pentru o clipă, se întreabă dacă nu cumva Charlotte a aranjat totul, dar, dacă e așa, care să fie motivul? De doi ani sunt într-un conflict deschis. Poate chiar mai de mult, dacă ar include și anii cât au fost căsătoriți.

Când Charlotte se așază iar pe scaun, în ropote de aplauze, o privește direct pe femeie. Ridică din umeri, aproape în joacă, aproape amuzată. Apoi cheamă un ospătar și îi șoptește ceva la ureche. Ospătarul se uită către femeie și traversează sala, venind spre ea, cu o carafă mare de apă în mâini. Dar nu vrea să-i ofere apă, ci se apleacă, discret, și îi spune:

— Doamna m-a rugat să vă transmit că e bucuroasă că nu v-ați înecat cu stridia.

La auzul acestor cuvinte, femeia duce mâna la piept. Își plimbă degetele peste perlele din colierul de la gâtul ei. Își amintește întâmplarea petrecută cu douăzeci de ani în urmă, când o ceruse de soție pe Charlotte, tot într-un restaurant, urmărind-o, emoționat, când ea deschisese cochilia unei stridii de pe farfurie și rămăsese uluită, privind inelul de logodnă dinăuntru.

— Mă bucur că nu te-ai înecat cu stridia asta, îi spusese atunci lui Charlotte, încercând, agitată, să umple tăcerea, așa cum făcea întotdeauna pe atunci.

Astăzi nu o mai face, a învățat să se simtă bine când se lasă tăcerea.

Privește iar stridia și perla.

Astăzi, Charlotte nu a vrut să o umilească, așa cum crezuse. Dimpotrivă. Femeia a primit, de fapt, mesajul, clar și răspicat: fosta sa soție a acceptat-o și dorește să-i fie prietenă.

Lumea este stridia ei.

Femeia care proteja gonadele

— Aș dori să-mi fac vasectomie, spune bărbatul, jucându-se, emoționat, cu verigheta și împingând-o în sus și în jos pe deget.

Stă la o masă mare, de consiliu, simțindu-se expus și vulnerabil, în fața a trei femei în costume elegante. În ciuda experienței lui din mediul corporatist, vizita asta e o chestiune personală, intimă, și se simte intimidat de comportamentul lor. Situația tensionată conferă întâlnirii lor o atmosferă de interogatoriu și bărbatul nu se aștepta nici pe departe la așa ceva. Se adresează femeii din centru, pentru că până acum, dintre cele trei, doar ea a vorbit. Se întinde spre paharul cu apă rece aflat înaintea lui și soarbe cu poftă.

Femeia din dreapta strâmbă din nas la auzul cuvintelor lui, în vreme ce femeia din stânga rămâne împietrită; îl privește cu o aroganță accentuată de nasul ei lung, dar nu spune nimic, ci tot femeia din centru răspunde:

— Este normal să aveți sentimente confuze în privința copiilor, mai ales când ei apar în mod cu totul neplanificat.

Nu-mi spune mie ce să fac și cum ar trebui să mă simt! își spune el în gând, simțind că fierbe de furie.

— Așa că trebuie să planificați întotdeauna, adaugă femeia mai corpolentă din dreapta.

— Suntem aici ca să vă sfătuim cu privire la decizia de a vă face vasectomie, continuă cea din centru.

— Am deja doi copii, spune bărbatul. Înțeleg responsabilitățile, îmi iubesc copiii, dar nu ne mai putem permite să avem și alții. Simțim că familia

noastră este completă și, financiar, n-am mai putea face față dacă ar apărea și alt copil. Soția mea în mod cert nu-și mai dorește unul.

— Pot să vă întreb de unde ai auzit de vasectomie?

— Am citit pe internet.

— Atunci știți că e o intervenție ilegală în această țară.

— Da? Și de ce nu avem voie s-o facem? Am înțeles că e o intervenție fără riscuri, care durează doar zece minute.

— Nu la noi în țară!

— Dar vreau să împart povara contracepției. Vreau să-mi controlez propria fertilitate.

— Nu, spune femeia corpolentă din dreapta.

— Cum adică nu?

— Nu vă este permis lucrul ăsta.

— Cine spune că nu mi-e permis?

— Legea.

Bărbatul simte mânia clocotind în el.

— Vă rog s-o scuzați pe Mary, e foarte pătimașă când vine vorba despre subiectul ăsta, intervine cu delicatețe femeia din centru. Când spuneți că nu mai puteți face față și altui copil, vreți să dați de înțeles că v-ați sinucide dacă ați afla că veți fi din nou tată?

— Nu! exclamă el.

— Nț, păcat! țâțâie ea. Dar mă tem că aceasta era singura situație în care v-am fi putut permite să faceți vasectomie.

— Sau dacă spermatozoizii ejaculați ar fi prezentat riscul să vă ucidă, precizează femeia slabă din stânga.

El o privește, alarmat:

— Se poate întâmpla așa ceva?

— Mulțumesc, Amanda, intervine femeia din centru și-și pune, cu mult calm, palma pe brațul colegei. Domnule Smith, v-ați gândit vreodată la responsabilitatea morală pe care o aveți față de spermatozoizii dumneavoastră?

Bărbatul face ochii mari:

— Dar spermatozoizii nu sunt vii!

Mary inspiră adânc.

— Embriologia și genetica demonstrează clar că viața umană apare doar o dată cu fertilizarea, răbufnește bărbatul, vărsându-și fățiș furia.

— Soția ar fi putut avea doi copii fără spermatozoizii dumneavoastră? întreabă Mary.

— Nu. Desigur că nu.

— Bun, deci fără spermatozoizi, viața nu este posibilă. Odată cu spermatozoizii apare viața. Nu puteți anihila apariția vieții! spune Mary.

— Și de ce nu vă gândiți la spermatozoizii dumneavoastră? De ce le refuzați spermatozoizilor dumneavoastră dreptul la viață? întreabă Amanda, femeia din stânga.

— Este dreptul meu să aleg ce fac cu spermatozoizii mei, e treaba mea! exclamă bărbatul, mânios de acum.

— Știu că vă e dificil să înțelegeți, dar drepturile dumneavoastră reproductive sunt treaba noastră, răspunde femeia din centru.

— Asta e ridicol! strigă el și se ridică în picioare. Nu are nicio importanță dacă sunteți sau nu de acord cu dorința mea. Nu puteți lua o decizie despre corpul *meu* pe baza opiniilor *voastre* personale. SUNT SPERMATOZOIZII MEI! ȘI SUNT TESTICULELE MELE! urlă el, aprins la față, cu venele pulsându-i pe gât.

Se lasă o tăcere grea.

— Nu, acestea nu sunt opiniile noastre personale, spune femeia, pe un ton calm, pentru a nu-i stârni iarăși furia. Așa prevede legea.

— Dar e ridicol! protestează bărbatul. Sunt testiculele mele… cum îndrăzniți să… strigă el, căutându-și cuvintele. Nu puteți spune unui bărbat ce să facă și ce să nu facă pentru propriul corp. N-am auzit de așa ceva în viața mea. Este ceva… fără precedent!

Femeia din centru ridică o sprânceană.

— De ce nu mi-ați spus asta la telefon? explodează el.

— Îmi imaginez că, indiferent cu cine ați vorbit, v-a invitat să veniți aici, pentru că este ilegal să dai sfaturi la telefon. Discuția trebuie să se desfășoare față în față.

— Ar fi trebuit să mă consiliați, nu să mă faceți să-mi schimb decizia… O să vă reclam. Oricum, nu-mi pasă ce spuneți, o să mă urc în avion și o să zbor către oricare dintre sutele de țări din lumea asta unde vasectomia se efectuează în siguranță, în fiecare zi.

Amanda, cea din stânga, scutură din cap.

— Oh, Doamne!

— N-ar fi trebuit să ne spuneți asta, spune femeia din centru. Am putea fi obligate să anunțăm autoritățile și ele pot emite un ordin de restricție, împiedicându-vă să călătoriți.

— Poftim?!

— Dar, dacă reușiți să plecați, adică dacă autoritățile nu se alertează, când vă întoarceți vă rugăm să ne contactați și vom fi încântate să vă asigurăm controale medicale gratuite post-vasectomie și servicii de consiliere, de asemenea gratuite, îi propune ea.

Mary privește peste umăr:

— Iar a venit Evelyn.

Bărbatul se răsucește și vede o femeie cu o pancartă pe care se află fotografia unui penis și textul *SALVAȚI SĂMÂNȚA*.

— Asta e dezgustător! exclamă el, scârbit.

— Da, e atât de vulgar! încuviințează femeia din centru.

— Ziua, în amiaza mare, adaugă femeia corpolentă.

— Și atât de aproape de școală! spune și cea slabă.

— Da, „spermatozoizii” ar fi fost un termen mai potrivit, spune femeia din centru.

— În mod clar mai bun decât „malahie”, răspunde femeia corpolentă.

— Sau decât „lapte de tată”, adaugă femeia slabă.

Bărbatul se uită la ele cu ochii măriți de groază, de parcă nu-i vine a-și crede urechilor ce aude. Le aruncă femeilor o ultimă privire și iese din clinică, trecând pe lângă protestatara tăcută.

— E corpul meu, da? țipă el către aceasta. Și n-are nimic de-a face cu tine!

Ea își întoarce pancarta. Pe cealaltă parte se află o imagine detaliată a unei perechi de testicule, și deasupra ei inscripția: *Protejați gonadele.*

Femeia care a fost înghesuită într-un sertar

— Scuzați-mă! se adresează femeia funcționarei de la biroul de sub ea.

Funcționara nu-i răspunde. Este groaznic de ocupată să îndosarieze foi de hârtie care zboară cu viteză în sertarele care o înconjoară, fiecare foaie fiind catalogată instantaneu, în funcție de culoare, subiect sau domeniu.

— Cuuucuuu! strigă, cu glas cântat, femeia, fluturând din mâini.

Funcționara fie o ignoră, fie nu o poate auzi, de acolo de unde se află, înghesuită într-un sertar din partea de sus a biroului. Femeia se agită și încearcă să-și miște mâinile și picioarele, însă este blocată.

— Scuzați-măăă! țipă ea la funcționara care nu o bagă deloc în seamă. Eu n-am ce căuta aici, vă rog să-mi dați imediat drumul!

Funcționara continuă să plaseze foile în toate sertarele din jurul ei.

Femeia se simte jignită de faptul că a fost înghesuită în cutia aceea. Merită mult mai mult decât să fie vârâtă într-o singură cutie – ar fi putut fi pusă într-o mulțime de alte cutii, pentru că aparține și altor categorii.

— N-o să te asculte, se aude o voce, venind de dedesubt.

Femeia privește în jos.

— Bună, spune o tânără înghesuită într-un sertar, câteva rânduri mai jos. Eu sunt Janet. Mamă singură. Niciodată nu pot duce la bun sfârșit ceea ce încep.

— Bună, Janet, răspunde ea.

— Mai și cânt la ukulele, dar o anumită persoană pare să nu dea doi bani pe asta, spune Janet, pe un ton tot mai ascuțit, pentru a atrage atenția funcționarei de sub ea; aceasta nu are, însă, nicio reacție.

— Ha! Iar eu sunt mama cea nebună și trăsnită, încântată să te cunosc! intervine o altă femeie, dintr-un colț îndepărtat. Femeia privește în jos, pe diagonală, în dreapta ei.

— Bună, spune ea.

— Eu ies doar o dată la două săptămâni, dar și când o fac, he-he!… Știu că beau, nu glumă! Și dansez pe mese, ceea ce îi face pe oameni să mă considere trăsnită! Deci nebună! Și să-i avertizeze pe alții: Aveți grijă, asta e *Mary cea periculoasă, căreia îi place să bea prea mult gin!* strigă ea spre funcționară, pe un ton încărcat cu sarcasm.

Funcționara continuă să sorteze frenetic foile, fără să acorde nici cea mai mică atenție persoanelor care au fost deja categorisite.

— Și mai joc și tenis, adaugă Mary. Îmi plac cărțile de colorat pentru adulți și plimbările pe plajă, dar ei nu-i pasă de asta, nu-i așa?

Femeia aude un fornăit și trage cu ochiul spre sertarul de lângă ea.

O femeie care își pilește unghiile ridică privirea spre ea.

— Bună, eu sunt Brooke. Sunt timidă.

Se apleacă peste marginea sertarului și-și aruncă pila de unghii în funcționară, care nu reacționează. Femeia oftează.

— Mama-elicopter vă salută! strigă o femeie, de undeva dintr-un sertar.

— Salut, mamă-elicopter, aici e mama-miculuijucător-de-fotbal, se aude o altă voce, din direcția opusă. Sunt o femeie proastă, căreia nu-i pasă de problemele grave ale lumii, dar aș fi în stare să ucid pe oricine mi-ar sta în cale, pentru ca fiul meu să reușească în viață. Și pe urmă mă întorc la făcutul de prăjituri!

Toate celelalte râd.

— Eu sunt o ciudățenie, aude femeia o nouă voce, privește în jos și vede o mână fluturând dintr-un sertar.

— Hei!

— Eu sunt o mamă care lucrează, sunt egoistă și-mi urăsc copiii, adaugă brusc o voce și răsună râsete din toate sertarele.

O pereche de palme se bat una de alta cu zgomot, între două sertare:

— Salut! Eu sunt o femeie grasă. Nimic altceva! exclamă o femeie, în hohotele generale.

— Iar eu sunt o fanatică a exercițiilor fizice, care judecă stilul de viață al oamenilor, spune alta.

— Eu sunt femeia înșelată de soț.

— Eu sunt scorpia care a avut o aventură cu soțul altei femei! strigă alta.

— Nicola Nagle, tu ești?

— Nu!

— Slavă Domnului!

Femeile râd.

— M-am amestecat în treburile soțului!

— Sunt înnebunită să dețin controlul!

— Îmi place să flirtez cu bărbații!

— Sunt o ciumă de soacră!

— Sunt vicleană!

— Toți mă consideră bunătatea întruchipată, dar dacă ar ști adevărul…

Se aude o exclamație generală de uimire.

— Sunt a doua soție…

— Eu sunt a treia!

— Sunt posesivă până la obsesie.

— Vreau să fiu eu șefa, în orice situație!

— Sunt mincinoasă.

— Sunt o biată victimă…

— Sunt o supraviețuitoare.

— Vanitatea e defectul meu.

— Sunt materialistă!

— Sunt o nevastă de fotbalist răsfățată!

— Vreau să salvez planeta!

— Sunt o soție.
— Sunt o mamă!
— Sunt o soție fără mamă!
— Sunt o femeie fără bărbat!
— Sunt o drogată!
— Am un complex de superioritate.
— Sunt subversivă!
— Sunt o feministă care urăște bărbații!
— Sunt o ușuratică!
— Sunt o lesbiană cochetă!

Toate râd și, pentru o clipă, după ce și-au strigat fiecare etichetele, se lasă tăcerea.

— Pur și simplu e mai ușor așa! spune, deodată, funcționara, destrămând liniștea și ridicând privirea spre uriașul dulap cu rafturi din fața ei.

— Ce e mai ușor? întreabă femeia.

— E ca un titlu de ziar. Când citești mai departe, vezi și conținutul. Când oamenii te întâlnesc, ei vor realiza cine ești.

— Dar nu vor vrea să ne întâlnească dacă nu le place, din start, titlul, răspunde femeia, stârnind aprobarea generală. Iar titlurile sunt scoase întotdeauna din context.

Toate femeile încep să arunce cu diverse obiecte în funcționară. Ea se apleacă, încercând să se ferească, apoi își face iar apariția, purtând pe cap o cască de biciclist, pentru protecție.

— Știți ce? Nu dați vina pe mine. Eu doar îmi fac meseria. Și e mai ușor s-o fac astfel, punându-vă etichete, credeți-mă.

— Mai ușor pentru cine? Pentru tine? întreabă femeia.

— Păi… da. Pentru mine, dar și pentru oricine altcineva. Fiindcă astfel oamenii știu unde să vă găsească și ce să creadă despre voi. Și eu voi ști cum să vă găsesc când vine cineva să vă caute. E un sistem eficient.

— Dar eticheta pe care mi-ai pus-o nu mi se potrivește! Am câte ceva din multe dintre etichetele de aici, explică femeia. Și tu mă

împiedici să-mi ating potențialul deplin, răbufnește ea și caută să-și găsească o poziție mai comodă în sertar, vizibil deranjată.

— Exact! încuviințează cineva. Eu sunt o târfă de feministă grasă, care urăște bărbații. Deci ar trebui să port cel puțin patru etichete și să fiu pusă în patru sertare.

Toate femeile râd.

— Așadar, vrei să te ciopârțesc în patru părți? întreabă funcționara.

— Nu! Nu fi ridicolă! Lasă-ne doar să ieșim de aici, spune femeia. Și nu te mai obosi să ne pui în sertare.

— Și pe urmă ce-o să se întâmple? O să mă aleg cu o grămadă de femei necatalogate, aici, la ghișeu. Și nimeni nu va mai ști cine sunteți.

— Oamenii ar putea scormoni prin grămadă și vor decide ei înșiși pe cine să aleagă.

Funcționara pufnește, nemulțumită.

— Prostii! Toată lumea vrea astăzi situații clare. Oamenii vor să știe ce primesc înainte de a primi lucrul respectiv. Uitați-vă în jurul vostru!

Femeile privesc în jur și văd că sunt înconjurate de sute, mii, milioane de sertare minuscule, exact ca ale lor, toate ocupate, în vreme ce funcționara, conștiincioasă, parcurge fiecare foaie de hârtie în parte.

— Și dacă oamenilor li s-ar da timp să ne descopere singuri pe fiecare, după ce ne întâlnesc?

— Ar fi un efort prea mare din partea lor. Tuturor le place să li se spună din start totul.

— Mie nu-mi place să mi se spună totul din start, protestează femeia, lovind tavanul de deasupra ei, dornică de mai mult spațiu. Îmi place să descopăr eu însămi lucrurile, să-mi formez propria opinie și chiar și atunci aș ști că e doar opinia mea și nu neapărat un lucru adevărat, nu e ceva bătut în cuie.

— Ești ceva rarisim.

— Exact! Dar sertarul ăsta, în care m-ai înghesuit, nu e rarisim.

— E mai simplu să rotunjim și să vedem care sertar e cel mai apropiat de ce-ți trebuie ție.

— Dar nu vreau asta. N-ai auzit de efectul Pygmalion? Prin care așteptările mai înalte duc la performanțe mai înalte? Sau de efectul invers, Golem, prin care așteptările mai slabe duc la performanțe mai slabe? Faci un deserviciu tuturor celor care suntem aici, etichetându-ne în funcție de necesitățile și de riscurile noastre, în loc să ne etichetezi după abilități și calități?

— Nu toate sertarele sunt negative. Există și unul amuzant.

— Dar eu vreau să fiu luată în serios! strigă o voce din sertarul amuzant.

Funcționara le ignoră și se întoarce la catalogarea foilor de hârtie.

Însă femeia nu se dă bătută. În sertarul unde stă e groaznic de cald și asta o irită.

— Dacă mă caută cineva, așa cum sunt eu cu adevărat, nu mă va găsi niciodată aici. Dumneata pur și simplu înșeli oamenii. Și îi faci pe cei care m-ar putea aprecia să nici nu mă observe.

— Poate. Dar asta îmi ușurează munca. Nu mai e atâta hârțogăraie.

— Dar ce vreau eu chiar nu contează?

— Haide, nu mai fi așa dificilă!

— Nu sunt dificilă. Altfel m-ai fi pus într-un sertar *dificil.* Sau într-unul *rarisim!* izbucnește femeia. Uite două lucruri pe care le-ai spus deja despre mine și care nu se regăsesc pe eticheta mea. De asta ce zici? întreabă ea încrucișându-și brațele pe piept, dându-se pe spate și privind-o pe funcționară cum continuă să aranjeze fișele.

— Știi ce ești? strigă cineva la funcționară, de undeva de sus. Ești o tipă care nu se pricepe la nimic altceva decât la pus etichete!

Toate femeile din sertare izbucnesc în râs.

Funcționara se oprește din lucru și le privește, cu chipul înroșit de furie.

— Cine a spus asta?

— Eu, răspunde femeia cea timidă.

— Ei, atunci înseamnă că trebuie să ieși din sertarul ăla. Cineva care are îndrăzneala să rostească asemenea cuvinte nu e deloc timid.

— Și unde să mă duc?

— În sertarul *dificil.* Cinci rânduri mai jos, a treia coloană.

Femeia, cândva timidă, dar acum dificilă, iese din sertar și coboară scara sprijinită de uriașul cub, pentru a ajunge la noul ei sertar.

Sosește o nouă funcționară, pentru a prelua schimbul; este îmbrăcată tot într-un compleu bej, ca cea de dinaintea ei.

— Șeful mi-a spus să-ți transmit că trebuie să oprești de îndată lucrul. Te vei muta la B1.

— La B1? se miră funcționara, înfuriată.

— Ce este B1? întreabă o femeie.

— Ia nu mai fi așa de băgăcioasă! ripostează funcționara.

— Dar nu sunt *băgăcioasă.* Sunt doar la *menopauză.*

— B1 este un raft pentru *persoanele care pun etichete,* explică noua funcționară, ca și cum ar vrea să-și ceară scuze.

— Dar nu e corect, am fost foarte eficientă!

— Îmi pare rău, doar îndeplinesc ordinele.

Fără tragere de inimă, prima funcționară lasă foile jos și-și croiește drum spre un sertar. Se așază înăuntrul lui și-și încrucișează brațele, bosumflată.

— Credeam că, dacă ar fi vreodată să fiu și eu catalogată, aș fi pusă în *sertarul artiștilor.* Îmi place să pictez.

— Bine ai venit în echipa noastră! o întâmpină femeia, bătând în raftul de deasupra ei.

Deodată, raftul se desface. Femeia scoate bucata de placaj și citește eticheta. *Tenace.* Chicotește și se ridică, stând mult mai confortabil în sertarul

devenit acum mai larg. Apoi începe să lovească în peretele de lângă ea. Din fericire, sertarul alăturat nu e ocupat de nimeni și peretele cedează, permițându-i să-și întindă picioarele în *libertină.*

Femeia care a sărit într-o căruță cu muzicanți

Conduce de multă vreme mașina, fără țintă, pe șoselele șerpuite de țară, când zărește femeia care merge pe marginea drumului, înaintea ei. Necunoscuta poartă un coș, pare cu totul absorbită de gânduri și nici măcar nu ridică ochii atunci când se apropie mașina, în ciuda faptului că este, probabil, primul vehicul care trece pe lângă ea de ore bune. E tare plictisitor să conducă prin acele pustietăți, iar femeia simte că are nevoie să-i țină cineva companie. De asemenea, are nevoie de un copilot, fiindcă, deși știe care îi este destinația, nu are nici cea mai vagă idee cum să ajungă acolo unde-și dorește.

Oprind mașina imediat ce trece de femeie, ea așteaptă ca aceasta să o prindă din urmă. Pe când se apropie de mașină, femeia lasă geamul în jos, însă călătoarea singuratică trece mai departe, privind drept înainte, de parcă ar fi un zombie. Femeia bănuiește că, dacă nu ar fi strigat-o, necunoscuta și-ar fi continuat drumul, netulburată.

— Hei! Bună ziua! strigă ea, aplecându-se pe geamul mașinii.

Necunoscuta se oprește brusc, parcă ieșită din transă. Se întoarce și pare surprinsă să vadă mașina pe șoseaua pe care tocmai o străbătuse.

— A, bună ziua! răspunde, dându-se câțiva pași înapoi.

— Nu vrei să urci în mașină? o întreabă femeia.

— Mulțumesc foarte mult, dar nu vreau, răspunde necunoscuta, pe un ton blând. Sunt fericită să-mi croiesc singură drumul. Dar îți mulțumesc, ești foarte amabilă.

Răspunsul ei o supără pe femeia din mașină. Aceasta e deranjată de faptul că femeia de pe drum vrea să fie singură și, mai rău, că pare chiar bucuroasă să meargă singură prin pustietate.

— Te-ai rătăcit? o întreabă necunoscuta, îngrijorată, și femeia din mașină se hotărăște să nu-i spună adevărul.

Știe încotro vrea să meargă, doar că are dificultăți în a ajunge acolo – dar asta nu înseamnă că s-a rătăcit. Vrea să urce pe vârful muntelui.

— Mergi spre vârful muntelui? întreabă femeia din mașină.

— Oh… oftează necunoscuta, privind în sus, ca și cum ar fi fost uluită să vadă muntele uriaș dinaintea lor. Poate! râde ea. Bănuiesc că o să aflu dacă ajung acolo. Până atunci, mă bucur de fiecare pas al călătoriei mele.

Din nou, răspunsul o umple de nervi pe femeia din mașină, care este atât de disperată să ajungă la destinație, încât nu poate înțelege cum de cineva poate să nu aibă același scop. Încearcă să tragă cu ochiul către coșul necunoscutei, curioasă să vadă ce se află înăuntru, însă aceasta își dă seama și trage coșul spre ea. Iritată, șoferița pornește motorul și se despart, după un ultim schimb de amabilități.

Dar expresia de hotărâre întipărită pe chipul necunoscutei, încrederea pe care o degajă pașii ei apăsați, înverșunarea cu care își protejează coșul de priviri indiscrete, această îmbinare contradictorie între ambiție și blazare o fac pe femeie să privească în oglinda laterală pe când își continuă drumul. Este atât de concentrată pe ceea ce face misterioasa călătoare încât nu-și dă seama când iese de pe șosea și intră cu mașina într-un șanț. Ultimul lucru pe care-l zărește în oglindă, pe când roata mașinii alunecă, este cum necunoscuta își croiește drum printr-un câmp învecinat și dispare din vedere. Lucrul ăsta o frustrează teribil de tare. Femeia vrea să afle unde s-a dus și ce avea

în coș. Sperase să o poată urmări cu privirea, în oglindă, să o vadă, de departe, ca și până atunci.

Se căznește să-și scoată mașina din șanț, ambalând puternic motorul, dar nu reușește; încearcă să o împingă, să îi imprime un balans, însă eforturile sale sunt zadarnice. Rămâne în picioare, stingheră, în mijlocul acelui ținut pustiu, la zeci de kilometri de orice așezare. Mai rău, nu are nici semnal la telefon. Se simte pierdută, obosită, confuză și aproape disperată, când aude un tropot de copite.

Scutură praful și frunzele care i s-au prins de haine și privește în direcția de unde vin zgomotele. Acum se aude și un sunet vesel de trompetă, care o face să zâmbească. Pe măsură ce hărmălaia se apropie, ea își dă seama că are în față un fel de trăsură deschisă, ca o căruță din secolul al XIX-lea, pe platforma căreia cântă de mama focului o trupă de instrumentiști. Doi vizitii, cu livrele tivite cu fir aurit, stau în față. Trag, brusc, de hățurile cailor și căruța se oprește chiar în fața ei. Ca la un semn, muzica încetează și ea. Căruța e splendidă: are plăci mari, îmbrăcate în catifea roșie și superb decorate cu fir de aur, imaginile reprezentând îngeri triumfători, lei imperiali și harpe. Coama cailor e împletită cu șnururi aurii, în cununi elegante. Pe platforma căruței stau șase muzicanți și toți sunt îmbrăcați în costume de paradă, elegante, purtând pe cap jobene înalte, tot aurii.

— Ziua bună! o salută, bucuros, unul dintre vizitii.

— Bună ziua, răspunde ea, uimită în fața spectaculoasei scene.

Percuția completează mica orchestră: o enormă tobă mare, agățată pe o parte a vehiculului și amenințând să-l răstoarne.

— Ai avut un accident? o întreabă amabil muzicantul de la trombon.

— Mașina mea a avut. Eu n-am avut nimic!

Bărbații râd la gluma ei. Toboșarul îi însoțește vorbele cu o bătaie scurtă de tobă, ca și cum ar fi vrut să-i scoată în evidență poanta.

— Urmăream cu privirea o femeie care mergea pe jos, dar am pierdut-o din vedere când a traversat câmpul.

— Dar nu e niciun drum care să străbată câmpul ăsta, spune trompetistul.

— Și-a croit ea singură drum, spune femeia, simțind cum o roade invidia.

— N-ai vrea să urci în căruță cu noi? o întreabă trompetistul.

Membrii trupei se apleacă peste marginea atelajului, privind-o și înclinând periculos de mult căruța poleită.

— Unde mergeți? întreabă ea.

— Mergem până la capăt, draga mea! proclamă triumfător toboșarul și toți încep să cânte un imn sărbătoresc.

Femeia face ochii mari:

— Până la capăt? Spre vârful muntelui? întreabă ea când toți se așază.

— Normal!

— Asta-i perfect. E tot ce mi-aș fi putut dori. Puteți să mă luați și pe mine până acolo?

— Sigur! exclamă trombonistul. Urcă lângă noi!

Femeia se ridică și sare în căruță[12], fără să arunce nici măcar o privire mașinii pe care o lasă în urmă. Muzicanții cântă încontinuu și ea se așază între ei și se lasă purtată de căruță pe drumurile șerpuite, privind mereu fie înapoi, să vadă cine este în urmă, fie înainte, să vadă pe cine ar putea depăși. În drumul lor o zăresc pe călătoarea singuratică apărând dintr-un câmp. Pe chip i se citește aceeași hotărâre, e concentrată, privește doar în față. Iar acum are două coșuri.

— Să oprim și s-o întrebăm dacă vrea să meargă cu noi? întreabă toboșarul. Aici e în mijlocul pustietății.

Femeia vrea să se opună, dar se gândește că oamenii au fost tare generoși și nu vrea să-i supere. Vizitiii trag de hățuri și căruța încetinește.

Dar misterioasa călătoare pare să nu fi auzit tropotul greu de copite lovind pământul și nici trupa de șase instrumentiști care cântă o muzică săltăreață și se apropie tot mai mult, din spatele ei.

— Hei, tu! o strigă femeia.

— Bună ziua din nou, răspunde cealaltă, zâmbind și ținându-și palma streașină la ochi, să-i apere de lumina soarelui. Ce căruță frumoasă! exclamă ea și admiră cu nesaț ornamentele aurite de pe laturile atelajului, iar femeia din căruță simte cum înăuntrul ei creste o mulțumire deosebită.

— N-ai vrea să urci? o întreabă ea. Mergem direct spre vârful muntelui!

— E drăguț din partea voastră să mă invitați, dar, dacă nu vă e cu supărare, aș prefera să merg pe jos, singură, repetă călătoarea. Mai am unele lucruri de făcut.

Femeia este, acum, de-a dreptul indignată de răspuns; deja i-a oferit două șanse de a i se alătura și tot de două ori a fost refuzată. Cizmele călătoarei sunt murdare de atâta mers prin țărâna câmpurilor și nu e nicio îndoială că, după ce se va lăsa înserarea, are să i se facă frig. În timp ce membrii trupei schimbă amabilități cu necunoscuta, femeia se așază în căruță, încrucișându-și brațele, îmbufnată, și hotărând pe loc că, dacă necunoscuta nu va veni alături de ea în călătorie, va merge ea însăși spre munte și va face tot ce-i va sta în puteri să-i înfrâneze eforturile.

Vizitiii trag de hățuri, îndemnând caii să pornească mai departe, iar căruța se pune în mișcare. Femeia simte o profundă satisfacție în momentul în care trec pe lângă călătoarea singuratică, satisfacție întunecată de faptul că necunoscutei nici nu pare să-i pese că a dat cu piciorul șansei de a avea parte de o tovărășie plăcută și de o călătorie confortabilă. E pierdută în

lumea și în gândurile ei, mergând fără preget înainte, în timp ce leagănă coșurile în mâini. Femeia o privește până ce nu mai rămâne din ea decât un punct, în zare.

În cele din urmă, după o călătorie îndelungată, femeia și trupa de muzicanți din căruță sosesc într-un orășel cochet. Muzicanții cântă atât de tare, încât atrag atenția tuturor. Localnicii ies de prin case și magazine și înconjoară căruța ce se îndreaptă către piața orașului. Căruța îi hurducăie pe cei dinăuntru, străbătând drumul pavat cu piatră de râu, iar copiii aleargă pe lângă ea, chiuind, în timp ce muzicanții, care se simt ca peștele în apă, interpretează cele mai bune piese ale lor. Se călăuzesc după stindardele care străjuiesc strada și, când sosesc în piața orașului, primarul, care poartă însemnele funcției sale, îi întâmpină pe o scenă improvizată, unde le-a așteptat sosirea.

— Bine ați venit! tună el, îndoindu-se sub greutatea lanțului greu din aur, cu stema orașului, ce-i atârnă la piept. Ai reușit să ajungi, i se adresează el apoi femeii. Ești a doua femeie care sosește la noi într-oră. Știi unde te afli?

— Nu chiar, spune ea, entuziasmată, dar imediat se încruntă, când primarul spune că este a doua femeie. Atât de departe am ajuns? Chiar în vârf? întreabă ea, cu speranță în glas.

— Nu chiar… De ce nu ne faci onoarea să dezvelești această placă și să vezi?

Femeia trage de șiretul pe care i-l întinde primarul și o cortină mică, din catifea roșie, aflată pe scenă, coboară, dezvăluind locul unde se găsesc: *Aproape atât de departe cât poți ajunge.*

Toată lumea ovaționează.

— Este, într-adevăr, o mare realizare, continuă, cu același glas tunător, primarul, iar muzicanții încep să cânte o melodie veselă, sărbătorească.

Ea le surâde scurt, încercând să-și dovedească recunoștința, dar e puțin dezamăgită de sentimentul de gol sufletesc pe care i-l dă

ajungerea în acel loc. *Aproape* este o performanță bună, dar nu îndeajuns de bună. Ea trebuie să urce și mai sus, însă nu e sigură că muzicanții din căruță o vor duce până acolo. Caii sunt obosiți, trupa are nevoie de o pauză, instrumentele trebuie acordate, căruța trebuie reparată și cu toții plănuiesc să înnopteze în oraș, pentru a se odihni. Dar femeia nu vrea să rămână aici. Simte că muzicanții au dus-o cât de departe au putut.

— Sunt foarte recunoscătoare pentru primirea pe care mi-ați făcut-o, îi declară ea primarului. Dar, din păcate, nu pot să mai stau. Îmi puteți spune cum să ajung în vârful acelui munte?

— Te-aș sfătui să o iei în direcția aia! îi indică primarul drumul.

Ea urmează direcția indicată și curând o zărește pe aceeași necunoscută misterioasă și singuratică, ieșind din oraș și îndreptându-și pașii spre muntele abrupt. Se încruntă, înfuriată că femeia a reușit, cumva, să ajungă acolo prima. Dar cum?

Se gândește că ar fi bine să alerge, ca s-o prindă din urmă, însă cele două refuzuri de mai devreme îi vin în minte și renunță la idee. Ar putea, însă, s-o urmărească. Acesta îi este planul, când un cântec nou, pe care nu l-a mai auzit niciodată, îi ajunge la urechi. Nu-și poate crede ochilor ce noroc are când zărește o nouă căruță, ieșind de pe o uliță strâmtă și intrând pe drumul care vine dinspre oraș. Căruța aceasta are marginile de catifea roșiatică și decorațiuni de argint. Cele două femei vizitiu care țin hățurile sunt înveșmântate în roz strălucitor, cu superbe fireturi argintii pe uniformele de paradă. Muzicanții care stau în căruță poartă uniforme similare, dar și pălării argintii, de o formă bizară.

De astă dată, femeia n-are nevoie de invitație, nici măcar nu se mai sinchisește să le ceară să se oprească, ci aleargă după căruță și dintr-un salt e în ea. Se așază în spate, lăsându-și picioarele să atârne în jos, peste marginea de lemn, și flutură din

mână, în semn de rămas-bun, către orașul Aproape Acolo.

Pe când străbat drumul de țară ce iese din oraș și-i duce către munte, trec pe lângă călătoarea singuratică. Aceasta poartă în mâini două coșuri și mai mari și fredonează, dusă pe gânduri, o melodie. Nu o observă pe femeia care stă în spatele căruței, cu picioarele bălăngănindu-se deasupra drumului. În schimb, femeia împietrește când o vede și, fără să mai stea mult pe gânduri, trage zăvorul care ține în loc parapetul din spate al căruței și privește cum conținutul acesteia se rostogolește pe drum. Călătoarea sare într-o parte, ferindu-se să nu fie lovită. Speriată, scapă din mâini coșurile, iar conținutul acestora se risipește. Femeia se străduiește din răsputeri să distingă ce anume a căzut din coșuri, dar căruța merge prea repede și ea nu reușește să vadă nimic. Inițial, femeia e șocată de gestul ei răzbunător și-și duce mâinile la gură, însă, pe când o privește pe călătoare sărind peste obstacole și chinuindu-se să-și adune lucrurile împrăștiate, o pufnește râsul.

Femeile-vizitiu și muzicanții din căruță nu observă nici că femeia s-a urcat în spatele atelajului, nici că le-a aruncat lucrurile în drum. Femeia trage cu urechea la discuțiile lor înflăcărate, absorbită de pasiunea și de talentul lor, își însușește cu lăcomie părerile, cunoștințele și convingerile lor, pe când căruța urcă tot mai sus și mai sus pe povârnișul muntelui.

Când se lasă amurgul, femeia e epuizată după o zi atât de lungă, așa că se cațără în căruță, strecurându-se sub platforma pe care stau muzicanții. În locul în care s-au aflat lucrurile azvârlite în drum, se ghemuiește și ațipește de îndată, legănată încetișor de căruță și de melodia mângâietoare a saxofonului.

Câteva bufnituri înfundate în platforma de lemn de deasupra ei o fac să se trezească brusc. E speriată, nici nu mai știe unde se află. Se ridică în

capul oaselor, privește în jurul ei la căruța poleită cu roz și argintiu, caută să se orienteze și deodată își dă seama că nu mai aude tropotitul copitelor. Căruța s-a oprit și acum se clatină ușor, pe măsură ce muzicienii coboară din ea. Foarte curând, o vor descoperi pe femeie ascunsă și vor fi foarte furioși pentru că din cauza ei și-au pierdut sacii de dormit și echipamentul. Se târăște încet până la ușiță și o deschide fără zgomot. Afară e deja întuneric și, de acolo unde este, ea nu poate zări nici muzicanții și nici pe cele două femei-vizitiu, care s-au adunat să stabilească un loc unde să-și așeze tabăra peste noapte.

Se strecoară afară și merge în direcția opusă, dispărând în beznă. Este o noapte liniștită, plăcută, o adevărată alinare pentru suflet, cerul e senin și stelele par atât de joase, încât are impresia că, dacă și-ar întinde brațul spre ele, le-ar putea atinge. Femeia se înfășoară mai bine în cardiganul de cașmir, simțindu-se bine, mulțumită, și când trupa de muzicanți observă că au dispărut lucrurile, ea e deja departe. Simte că se apropie de vârf; a ajuns mai departe ca niciodată, aerul este mai rarefiat și ea descoperă că îi e greu să respire. Se văd luminile satului îndepărtat, ale cărui acoperișuri strălucesc în razele lunii; după ce se mai îndepărtează de căruța muzicanților, pătrunde pe o cărare care duce la orașul din vârful muntelui.

Pe când își croiește drum spre oraș, un localnic o observă și îi face și pe alții atenți. O mulțime prietenoasă o întâmpină cu entuziasm, călăuzind-o spre piața orașului, unde însuși primarul vine înaintea ei.

— Felicitări! îi spune el, surâzător. Vrei să faci onorurile? o întreabă.

Ea privește locul unde cortina de catifea ar trebui să acopere placa, dar placa este deja dezvelită.

— Hopa! face primarul și trage repede cortina la loc. Cineva a ajuns, se pare, chiar înaintea ta.

Ușor descumpănită, femeia trage șnurul și micuța cortină de catifea cade, lăsând să se vadă inscripția de pe placă: *Cel Mai Înalt Punct.* Ea simte că ochii i se umplu de lacrimi de fericire. A reușit, dar e absolut epuizată.

— Avem o minunată comunitate de oameni împliniți, talentele lor sunt extraordinare, cunoștințele și capacitatea lor de concentrare sunt fără egal, explică primarul. Vrem acum să vedem roadele eforturilor tale intense, să aflăm ce te-a ajutat să ajungi aici, în vârf. Așa cum le spun tuturor noilor sosiți, călătoria până aici a fost, fără îndoială, dificilă, dar rămânerea aici va reprezenta o continuare a acestei uriașe strădanii.

Tonul vocii lui coboară și primarul o țintuiește cu privirea:

— Însă mă simt dator să te avertizez că prezența ta aici, la vârf, printre noi, nu e garantată pentru totdeauna. În ciuda calităților naturale deosebite ale celor care locuiesc aici, din nefericire unii s-au lăsat pe tânjală. Iar această delăsare i-a făcut să alunece pe o spirală descendentă, spune el și arată către o poartă metalică, întunecată, care se vede în depărtare, ducând către un drum șerpuit. Ziua în care ne luăm rămas-bun de la asemenea locuitori este mereu tristă pentru noi, dar sunt sigur că nu vei merge pe calea lor, că sârguința va triumfa.

Aproape imediat, mulțimea se împrăștie, localnicii întorcându-se la casele ori la locurile lor de muncă, pentru a continua să cugete și să lucreze la lucrurile care i-au ajutat să atingă Cel Mai Înalt Punct. Femeia rămâne pe loc, nesigură, simțindu-se dezrădăcinată, străină, dar fericită să privească în josul muntelui și să vadă cum toți și toate se află sub ea. Pentru prima oară după mult timp, se gândește la mașina pe care a abandonat-o în pustietate, la locul pe care l-a lăsat în urmă și la toți cei pe care muzicanții din căruță îi depășiseră într-un mod atât de periculos, la insistențele ei, în călătoria spre vârful muntelui. Dar nu are rost să-și

facă griji pentru muzicanți, căci nu îi va întâlni niciodată, nu se va întoarce. Și chiar dacă se va întoarce, nu se va întâlni cu aceiași oameni pe care i-a depășit, i-a păcălit, i-a împiedicat sau i-a ignorat când a urcat muntele.

În timp ce reflectă la călătoria făcută, vede trei coșuri, aflate nu departe de ea. Ridică privirea și o observă, un pic mai departe, pe călătoarea singuratică, la marginea drumului ce duce pe vârful muntelui. Și ea admiră superba priveliște și reflectă la drumul făcut. Are hainele murdare și zdrențuite. E asudată, abia mai răsuflă, dar tot mai zâmbește. Femeia pufnește, nemulțumită, căci nu-i vine să creadă că acea necunoscută, singură și independentă, a reușit, în ciuda tuturor obstacolelor, în ciuda faptului că a refuzat orice ajutor, să ajungă pe munte înaintea ei.

— Bună, din nou! o întâmpină străina, tot politicoasă, deși privirea îi pare mai aspră, mai împietrită, decât ultima oară când s-au întâlnit. Nu-i așa că-i grozav de frumos aici?

Femeia e enervată la culme de călătoarea care i-o tot ia înainte, așa că nu se poate stăpâni să nu o întrebe:

— Ai de gând să rămâi aici?

— Nu știu, răspunde cealaltă, cu ochii pierduți în zare. Voi vedea.

Această atitudine, vag distantă, o face pe femeie să-și manifeste nemulțumirea:

— Tu n-ai niciodată un plan? Chiar niciodată?

Călătoarea singuratică o fixează cu o privire sfredelitoare, care o tulbură pe femeie. Atitudinea ei distantă nu mai e vagă, e fățișă.

— Poate că și tu, și eu am ajuns în același loc, dar nu suntem la fel. Scopul meu nu era să ajung aici, răspunde necunoscuta. Pur și simplu îmi plăcea ceea ce făceam, o făceam foarte bine și această pasiune m-a adus aici. Tu, pe de altă parte, nu făceai nimic deosebit, în afară de faptul că încercai cu tot dinadinsul să ajungi aici. Acum că

am ajuns, pot continua să fac ce făceam și înainte. Dar tu, după ce ți-ai atins idealul, ce vei mai face?

Călătoarea singuratică nici măcar nu mai așteaptă vreun răspuns din partea ei, ci pleacă, lăsând-o singură pe culme. Simțindu-se lovită în orgoliu, femeia ridică mândră bărbia, însă aerul e rarefiat și ei îi e greu să respire.

Femeia care zâmbea

Este pe drum spre serviciu. E ora 7 dimineața – devreme, dar ei îi place să plece din timp și îi place mult slujba pe care o are. Se simte fericită. Însă nu zâmbește. Fiindcă se mai întâmplă uneori să nu zâmbești.

— Un bilet dus, pentru o persoană, vă rog! cere ea, împingând banii spre ghișeul de sticlă al vânzătorului de bilete.

Omul o privește și îi surâde.

— Fii veselă, draga mea! o îndeamnă el, luând banii.

— Poftim?

— Am zis să fii veselă, râde bărbatul. Nu poate fi chiar așa de rău.

Ea se uită în jur, să vadă dacă mai auzise cineva discuția. Omul din spatele ei ascultă muzică la căști și pare concentrat să scoată banii din portofel, însă nici el nu zâmbește.

— Hm… bine, mormăie ea, confuză.

Se încruntă, dă să mai spună ceva, dar se oprește brusc și, luându-și biletul, pleacă mai departe. În treacăt, îl privește cu coada ochiului pe bărbatul care nu zâmbește, aflat la coadă în urma ei, cum pune banii pe tejghea. Vânzătorul de bilete nu-i spune nimic. Ia banii și îi dă biletul, fără să-l îndemne să fie vesel și să renunțe la neplăcuta lui atitudine posacă.

Tânăra rămâne pe peron, bulversată de felul în care ar trebui să-și controleze expresiile faciale, neliniștită de faptul că a fost urmărită și sfătuită să fie mai veselă de către un străin. Nu este o femeie nefericită. Și atunci de ce i-a cerut vânzătorul de bilete să zâmbească? Își studiază reflexia în

oglinda mare din gară și se analizează într-o mie de feluri diferite. Nu, nu arată deloc tristă. Arată normal, ca toate celelalte persoane aflate pe peron, alături de ea.

De îndată ce coboară din tren, se oprește într-un magazin, aflat în drumul ei către birou, să-și cumpere un baton de ciocolată pentru prânz. Are chef de ceva dulce astăzi.

— Zâmbește, draga mea, mâine va fi mai rău! îi spune vânzătorul, făcându-i cu ochiul.

Ea rămâne din nou blocată:

— Poftiiim?

— Mâine va fi mai rău! repetă el, chicotind.

— Cum adică va fi mai rău?

— Nu știi? E o expresie! Așa se spune.

— Dar nu mi-e rău, îi spuse ea, confuză.

— Bine, bine, bombăne bărbatul, ridicând mâinile. Cum zici tu!

Apoi înclină capul spre clientul din spatele ei, expediind-o cu acest gest, și-și ia o expresie cât se poate de serioasă, în vreme ce femeia pășește într-o parte.

Tânăra îl studiază pe următorul cumpărător, un om mai în vârstă. Nici el nu zâmbește și nu schimbă un cuvânt cu vânzătorul. Pune banii pe tejghea, ia ziarul pe care i-l întinde vânzătorul și pleacă pe dată. Un schimb rapid și deloc complicat. Bătrânul nu a fost, spre deosebire de ea, obligat să-și analizeze sau să-și controleze expresiile faciale de către un străin, într-un magazin.

— Pot să te ajut cu ceva? o întreabă vânzătorul când observă că încă îl fixează cu privirea.

— Lui de ce nu i-ați spus să zâmbească?

— Cui?

— Lui.

Bărbatul se uită spre ușa magazinului, apoi se încruntă spre femeie, de parcă n-ar crede-o în toate mințile.

— Uite ce e, o fată drăguță ca tine n-ar trebui să fie atât de… spune el și-și ia o figură încruntată, ca un personaj posac de desene animate.

— Dar nu făceam fața asta! protestează ea.

— Ba da, te-am văzut eu.

— Și? Vă deranjează fiindcă sunt drăguță?

— Pe mine? se apără el. Nu, pe mine chiar nu mă interesează.

— Vă place să le cereți străinilor să zâmbească la comandă?

— Ei, haide, du-te! pufnește el și face un semn din cap, sugerându-i să iasă, deranjat de atitudinea ei. Am încheiat discuția!

Enervată, fata iese din magazin.

A doua zi, se întoarce la gară. Își cumpără bilet. Vânzătorul o privește lung. Fata și-a pus o mască de petrecere, din aceea cu ochelari cu rame rotunde și mustață, și, aplecându-se către ghișeu, suflă într-o mini-trompetă. Suflă atât de tare încât țeava de carton a trompetei se desfășoară și lovește geamul despărțitor. Ca tacâmul să fie complet, începe să și fluture din mâini, ca un artist care-și prezintă numărul cel mai spectaculos.

Bărbatul se așază la loc pe scaun și-și încrucișează brațele, deloc impresionat de scălâmbăielile ei.

Ajunsă la magazin, fata se pune la coadă. Când ajunge la tejghea, vânzătorul o recunoaște.

Tânăra scoate un ruj roșu și își desenează cu el pe față un uriaș zâmbet de clovn, întins pe amândoi obrajii. Apoi își pune un nas mare, tot de clovn, apasă pe un buton al iPodului și de îndată începe să răsune în magazin o muzică veselă, de circ, spre uimirea celorlalți clienți. Fata ia trei portocale din coșul aflat pe tejghea și începe să facă jonglerii cu ele. Într-un final, se oprește și exclamă cât o țin plămânii:

— Ta-daaa!

Se lasă tăcerea.

— Ei, cum e? Vă simțiți mai bine? Sunt mai drăguță acum? îl întreabă ea, cu răsuflarea tăiată.

Vânzătorul nu zâmbește deloc. Dar ea surâde.

Femeia care credea că iarba e mai verde în curtea vecinilor

Femeia stă la fereastra bucătăriei, în casa ei de pe coasta dealului, într-o dimineață fierbinte de iulie. De aici are o minunată panoramă a râului cu apele sale repezi, scânteietoare, ce despart culmile mai joase ale Munților Grozamei. Munții poartă acest nume datorită bogatelor flori galbene, care inundă și luminează peisajul atunci când înfloresc. În ciuda frumuseții lor primăvăratice, tufișurile de grozamă sunt, în restul anului, o masă densă și țepoasă, care protejează plantele în iernile aspre, însă minunata lor aromă, asemănătoare celei a nucilor de cocos, compensează din plin urâțenia spinilor. Femeia își încălzește palmele pe o cană cu cafea fierbinte și răsuflă adânc, fericită, mulțumită. Apoi privește casa de pe dealul aflat dincolo de râu și simte imediat cum trupul parcă îi împietrește, iar pieptul i se strânge. Casa aia îi strică toată priveliștea. Casa aia este adevăratul spin de pe coasta dealului.

În spatele femeii, membrii familiei sale poartă o discuție matinală aprinsă, în timp ce-și mănâncă cerealele și dezbat cum să-și petreacă sfârșitul de săptămână. Fără să-i ia în seamă, femeia se întinde după binoclul aflat lângă ghivecele de flori de pe pervaz. În timp ce duce binoclul la ochi, mireasma de rozmarin îi gâdilă nările. Mirosul are un efect calmant asupra ei, efect de care femeia știe că are nevoie, înainte de a-și aținti ochii asupra casei vecinilor de peste vale.

— Nu te uita-aaa! o îndeamnă soțul ei, Tony, pe un ton amuzat, ca un cântecel.

— Ba se uuu-uită! îi răspunde fiica lor, Tina.

— Aoleu! adaugă și fiul lor, Terry, prefăcându-se că se ascunde în spatele unei cutii de cereale.

Femeia studiază casa de peste vale și oftează. Amuzat, Tony își îndeasă în gură o bucată zdravănă de șuncă prăjită.

— Ei, ce mai e acum? rânjește el, în timp ce șunca îi crănțăne, crocantă, între dinți. Și-au pus ghivece noi la ferestre? Mărul din curtea lor a crescut mai înalt decât al nostru?

Copiii chicotesc, amuzați.

— Nici măcar nu au vreun măr în curte, mormăie femeia, posacă.

— Atunci avem unu la zero, o tachinează el.

— Dar nici noi nu avem vreun măr.

— Păi atunci ar trebui să plantăm unul.

— El și-a luat o mașină nouă! anunță femeia.

Bărbatul rămâne blocat și uită să mai mestece. Se ridică și-i smulge soției binoclul din mâini. De astă dată, devine el ținta ironiilor copiilor. Dar nu-i bagă în seamă, ci continuă să privească prin binoclu, în tăcere.

— Al naibii norocos! exclamă el, în cele din urmă.

— Cum de-și permit oamenii ăștia o asemenea mașină? întreabă femeia. Ai zice că-s niște bogătași care trăiesc pe colinele de la Hollywood, nu niște amărâșteni care stau într-o căsuță, pe cea mai urâtă coastă a dealului.

— Miorlau! o tachinează Tina, imitând strigătele de luptă ale unei pisici.

— A fost avansat la serviciu, spune Terry, trăgând cu ochiul pe deasupra cutiei de cereale. Am auzit ieri.

Se lasă o tăcere stingheră. Nemulțumirea lui Tony față de slujba sa este că se află, de cincisprezece ani, pe același post, fără să fi fost avansat măcar o dată. Toți colegii lui par să-l depășească, să avanseze, să-l lase în urmă, și asta-l supără, deși bărbatul nu dă semne c-ar conștientiza faptul că n-a făcut niciun efort pentru a primi o

funcție superioară. Simte că trebuie să fie avansat doar pe baza anilor îndelungați de muncă petrecuți la birou, nu pentru că o merită.

— Nu mă deranjează, răspunde el, aparent nepăsător, deși nu crede nimeni în nonșalanța lui.

Îi întinde binoclul înapoi soției, iar ea continuă să spioneze casa de peste vale.

— Cred că-și extind casa, spune ea, deodată.

— Ce te face să crezi asta? o întreabă Tony, de astă dată pe un ton morocănos.

— Îi văd pe constructori.

— Dă-mi să văd, spune el și se întinde iarăși după binoclu. Ăsta e Bob Sanderson, adaugă el după câteva clipe. O să le ia o grămadă de bani și probabil casa o să fie spulberată de vânt la prima furtună.

— Și n-ar trebui să îi prevenim, în cazul ăsta? întreabă femeia, prefăcându-se îngrijorată, dar de fapt bucurându-se în taină de orice necaz li s-ar putea întâmpla vecinilor.

Bărbatul și soția lui se uită unul la celălalt, cu priviri vinovate.

— Nu e treaba noastră ce fac oamenii cu viețile lor, răspunde el, așezându-se iar la masă.

Continuă să-și ia micul dejun în tăcere. Tony deschide ziarul, în vreme ce copiii scrollează pe telefoane, plictisiți.

Femeia aruncă iar o privire spre fereastră și, deși din unghiul unde se află nu poate zări locuința vecinilor, o vede cu ochii minții, și-i imaginează pe toți înăuntru. Cât de încântați de ei înșiși! Cât de îngâmfați! Ea sigur stă în fața șevaletului și „pictează” niște mâzgăleli cu pretenții artistice.

— Jake a intrat în echipa de polo pe apă a liceului, îi spune Tina fratelui ei, fără să-și ridice privirea de la telefon.

Femeia îi aruncă fiicei sale o căutătură fioroasă. Terry oftează.

— Știu, eram acolo, nu-ți amintești?

Băiatului i-a pierit de tot pofta de mâncare; amestecă fără chef în bolul cu cereale și lapte, amintindu-și cât de supărat a fost cu o zi înainte, când s-au adunat toți elevii în jurul panoului din holul liceului, să citească numele celor primiți în echipă.

— Probabil acum aleargă prin grădină, în slipul lui roșu de firmă, doar ca să mă enerveze pe mine.

— Ei, asta chiar aș vrea să văd! exclamă Tina, ducându-și castronul gol la chiuvetă.

Nu se poate abține și ia binoclul, iar apoi oftează prelung.

— Pe bune? Chiar umblă în slip prin grădină? întreabă Terry, ridicându-se de la masă.

— Ce naiba caută mașina lui Jacob Kowalski în fața casei lui Sally? strigă deodată fata, speriind motanul, care sare din locul unde a stat atât de confortabil până acum, sub razele soarelui.

— Tina! Ce-i cu tine? se enervează tatăl lor.

— Scuze, tati, bâiguie ea și pune, dezgustată, binoclul pe pervaz.

— Îi place de Jacob, îi explică femeia soțului ei, în șoaptă.

Surprins mai întâi, apoi mânios, Tony are nevoie de câteva clipe ca să reflecteze la sentimentele de om mare ale fiicei sale adolescente.

— Sunt sigur că tipul ăsta, Jacob, e un ticălos, rostește el, în cele din urmă.

— Ba nu este!

— Bună dimineața tuturor! îi salută mama femeii, Tabitha, intrând în bucătărie, îmbrăcată cu un halat.

— Neața, Buni Tabby! răspunde Tina și o îmbrățișează.

— Hm! În sfârșit, s-a trezit! Tocmai mă pregăteam să sun la pompele funebre, o ironizează Tony, iar bătrâna dă ochii peste cap.

— Sunt trează de la 6 dimineața, doar că am mai stat în pat, să-mi odihnesc ochii, spune Buni Tabby, deranjată. Astăzi o să termin lucrul în

grădină, dragă. Ce crezi? Tufele de trandafiri trebuie îngrijite.

— Dar te-ai ocupat de ele și luni.

— Da, însă n-am terminat, îi răspunde ea și îi privește pe toți cu atenție. Dar ce-i cu voi de sunteți așa de posomorâți în dimineața asta?

Când primește doar niște bombăneli seci pe post de răspuns, își îngustează ochii, bănuitoare, și se întoarce către fereastră. Privirea îi cade pe binoclul de pe pervaz. Exact cum bănuia!

— Zău așa, trebuie să încetați odată cu prostiile astea! Vezi ce încurajezi? se rățoiește bătrâna la fiica ei. Spionajul ăsta e ridicol! Vă face să vă simțiți îngrozitor și să nu apreciați cum se cuvine ceea ce aveți.

— Dar nu spionez pe nimeni, se apără femeia, foindu-se pe scaun. Și oricum, ne-ar fi imposibil să nu ne uităm, oamenii ăștia au un talent grozav să-ți arunce, pur și simplu, în față, lucrurile pe care le au, ca și cum vor să se dea mari cu ele întruna. Ce să facem?!

Bunica Tabby se încruntă. Cu greu s-ar putea spune că vecinii lor, aflați de partea cealaltă a râului, le aruncă ceva în față.

— Trebuie să vă amintiți mereu cât sunteți de norocoși. Sunteți binecuvântați că vă aveți unii pe alții, că aveți casa asta minunată. Amintiți-vă de toate bucuriile pe care le-a revărsat soarta asupra voastră. Trebuie să încetați, nu vă mai comparați viețile cu ale altora! Și mai ales cu ale acestor oameni. Este absurd și vă macină pe dinăuntru, vă sfâșie inimile și provoacă numai discuții și supărări.

Au lăsat toți capetele în jos, rușinați.

— Țineți minte ce vă spun: probabil și ei se uită încoace și gândesc despre voi aceleași lucruri pe care voi le gândiți despre ei. Iarba ți se pare întotdeauna mai verde în curtea vecinului, mai spune ea, îndreptându-se spre ceainic.

— Iarba lor chiar pare mai verde decât a noastră, se bosumflă Tina.

— Haide, e doar o expresie, draga mea! izbucnește în râs bunica Tabby.

— Eu vorbesc serios. N-ați observat? întreabă fata, privind în jur, de parcă ar fi căutat sprijin din partea celorlalți. Iarba lor *chiar este* mai verde.

La auzul acestor cuvinte, se îmbulzesc cu toții spre fereastră, inclusiv Bunica Tabby. Dintr-odată, și ea vede foarte clar ceva ce nu a remarcat niciodată. Nici nu aveau nevoie de binoclu pentru a vedea că iarba de pe câmpul care înconjura casa vecinilor de peste vale era mai verde decât orice alt petic de iarbă din împrejurimi.

Au ieșit cu toții în curte.

— Poate că la noi bate mai puternic soarele, spune Tony, strâmbându-se în timp ce face ochii mici, ridicând privirea spre cer. Iarba noastră este pârjolită de soare.

— Soarele răsare în est și apune în vest. Cu toții avem parte de același soare! izbucnește Bunica Tabby, pe un ton pe care niciunul dintre ei nu l-a mai auzit din partea ei până acum. Eu ies în grădina asta în fiecare zi, o îngrijesc. Ud florile în fiecare săptămână. Iarba vecinilor nu poate fi mai verde. Este imposibil! ridică ea vocea.

Încep să se dondănească între ei, iar discuția în contradictoriu continuă până când pleacă, fiecare în altă direcție, luându-și cu sine furia, gelozia și nemulțumirea, comparându-se cu toți oamenii din lume și tunând și fulgerând împotriva acestora, ca niște barometre ce măsoară necontenit ce au alții și ce nu au ei.

Peste vale, femeia observă cum întreaga familie iese din casă și se năpustește pe peluză. Îi aude certându-se, chiar și de acolo de unde se află, căci vântul poartă vorbele lor, încărcate de ură, până la ea.

Se apleacă repede în spatele unei tufe de grozamă și vede cum se uită toți peste râu, în direcția ei, cu chipurile schimonosite de dezgust, cu mâinile în șolduri sau ridicate la frunte, ca să se apere de soare. Se simte ca un copil care se joacă de-a v-ați ascunselea, pieptul îi coboară și se ridică frenetic, în timp ce inima îi bate puternic. Chicotește, apoi își acoperă gura cu mâna înmănușată, pentru a înăbuși sunetele; știe că n-au cum să o audă, de la o asemenea distanță, dar tot se teme să nu se dea de gol.

Încă din ziua în care ea și familia ei au cumpărat casa năruită și s-au mutat în ea, a zărit fețele vecinilor, zgâindu-se toată ziua la ea, de la fereastră, cu binoclul. Soțul ei a fost cel care i-a descoperit, când a încercat să admire peisajul spectaculos care se întindea în jurul lor, și din acea clipă au știut că sunt supravegheați permanent, pe toată perioada reparațiilor și până când s-au mutat în casa renovată.

De atunci, în fiecare dimineață, simțea ochii vecinilor ațintiți asupra ei. Nu se simțea deloc în largul ei în noua casă, dar avea lucruri mult mai importante de care să se preocupe; banii pe care i-au investit pentru a face locuibilă casa dărăpănată, astmul cronic al fiului ei, care s-a apucat de înot pentru a depăși mai ușor boala, durerea fiicei sale, care și-a lăsat în urmă iubitul, în orașul unde locuiseră înainte, și pe care o auzea plângând de dor în fiecare noapte – până recent, când a întâlnit un tânăr drăguț, pe nume Jacob: oaspetele lor din acea dimineață. Apoi avansarea recentă a soțului ei, care-l făcea să stea la serviciu până mai târziu decât se așteptase, lăsând-o singură acolo, în casa de pe coasta dealului. Avansarea a fost un lucru bun pentru el, deși venea acasă tot mai târziu și mai obosit, motiv pentru care femeia avea mai mult timp să picteze. Pe de altă parte însă, îi era mai greu să-și vândă pânzele aici și jumătate dintre ele au fost distruse de țeava spartă de la baie, pe

care muncitorii au venit să o repare chiar în dimineața aceasta. Ca să nu se mai simtă izolată și să poată pleca și veni când voia, a împrumutat mașina surorii ei, care plecase într-o vacanță exotică.

Pictura o ajuta întotdeauna să evadeze din lumea reală și, în timp ce picta în grădină, într-o dimineață, fascinată de grozama galbenă și strălucitoare pe fundalul de un verde crud al ierbii, i-a venit o idee genială. Era sătulă să tot fie privită de vecini, să simtă ochii lor curioși ațintiți asupra ei și a familiei ei, era speriată de invidia lor irațională și de comparațiile pe care le făceau întruna între viețile lor și viața ei. Așa că a hotărât să le trimită un mesaj.

Acum, pachetul din spinarea ei este greu și aproape o doboară. Femeia poartă o mască, mănuși imense, ochelari și salopetă de protecție, așa încât probabil că ei n-ar recunoaște-o nici dacă nu s-ar ascunde după un tufiș. S-a trezit de dimineață, odată cu păsărelele care ciripeau, vesele, printre ramuri, și toată dimineața a străbătut terenul din jurul casei sale, pulverizând pe iarbă două straturi de vopsea. Chiar nu și-ar fi mințit cu nimic familia, dacă ar fi spus că și-a petrecut ziua pictând. Pentru că, de fapt, chiar asta a făcut – e drept că nu pe o pânză normală, cum s-ar fi așteptat ei. A avut nevoie doar de sare amară, pentru a obține magneziu, de îngrășământ, colorant alimentar de culoare verde, apă și un tub de spray. Așa a făcut o vopsea verzuie de toată frumusețea.

Îi plăcea viața ei, făcea tot posibilul să-și rezolve problemele și să fie recunoscătoare pentru toate binecuvântările destinului, nu-i păsa ce se întâmpla dincolo de pereții casei vecinilor, dar farsa asta chiar o înveselea. Indiferent ce credeau despre ea, faptele ei, vorbele și deciziile ei făceau ca iarba să fie întotdeauna mai verde pe partea ei de vale.

Femeia care se destrăma

Pur și simplu, așa se trezește într-o bună zi. Încă pe jumătate adormită, se clatină pe picioare și trebuie să se sprijine de noptieră ca să poată sta dreaptă. Din neatenție, își prinde degetul între noptieră și pat, zdrelindu-și pielea. Ceva mai trează, dar tot ametită de puzderia de gânduri care i se amestecă în minte, iese din dormitor ca să meargă la baie, în dressing, în dormitoarele copiilor, jos, în bucătărie, învârtindu-se întruna, peste tot, pregătind micul dejun și pachetele pentru școală, deschizând și închizând frigiderul de treizeci și cinci de ori pentru a scoate și a băga la loc cutii, pungi, pachete, casolete. Apoi se întoarce la etaj, să scoată hainele de școală din dulapurile copiilor, iarăși jos, să verifice ghiozdanele, paltoanele, ghetele, cheile. Când se oprește în pragul ușii, îl observă pe fiul ei stând pe hol și holbându-se la ea, împietrit, ca și cum ar fi fost în comă.

— Ce-i, dragule, ce s-a întâmplat? îl întreabă ea.

— Mami, nu mai ai un braț.

E adevărat. Îi lipsește brațul drept. Ține cheile în mâna stângă și se întreabă de câtă vreme stă fără cea dreaptă, cum făcuse toate treburile casnice fără să-și dea seama că a pierdut un braț. Observă o fâșie de piele desprinsă din umăr și desfășurată, ca un fir, prin toate camerele din casă. Fiul ei dă fuga să ridice fâșia de piele, mergând de-a lungul ei ca într-un joc și începând să o facă ghem. La sfârșit, pielea încolăcită în mâinile băiatului a format un ghem atât de mare încât femeia abia de mai zărește ochii căprui, cu gene lungi, care o privesc cu

uluire, pe când ea își recuperează brațul din palmele lui.

— Mulțumesc, dragul meu.

— Și acum ce-o să facem? întreabă el.

— Nu mai avem timp s-o reparăm. Tu întârzii la școală, iar eu trebuie să plec urgent la serviciu. O să mă ocup de asta mai târziu, îi răspunde femeia și, alegându-și un palton mai larg, strecoară ghemul de piele sub pulpana lui.

— Ha! Arăți ca o sperietoare de ciori, mami, chicotește băiețelul, ajutând-o să-și niveleze mâneca paltonului, pentru ca acesta să pară normal.

Dar, când ajunge, în sfârșit, la birou, după drumul până la școală, aproape că a uitat de problema cu brațul. Își atârnă paltonul în cuierul demodat, având grijă să nu îl pună chiar lângă jacheta plină de mătreață a șefului, și își vede de treabă, își bagă brațul subțire și deșirat ca o macaroană în pulover, se așază la birou și pornește computerul. Cu o singură mână, începe să se ocupe de sarcinile pentru ziua în curs. În afara unei întâlniri matinale în sala de conferințe, nu se mișcă de la birou. Pe la 11 dimineața, când se oprește din lucru, pentru o cafea și o țigară, își dă seama că bărbatul de alături se holbează la ea, cu țigara atârnându-i de buza groasă.

— Bună, surâde ea, politicoasă.

— Ești… bine? Pari să te… destrami.

— Ah, chestia asta? Da, mă cam destram. Mi-am prins degetul în noptieră, asta-i tot. O să văd mai târziu ce-i de făcut.

Trage repede un ultim fum din țigară și vrea să o stingă. Dar e dificil. Piciorul drept i s-a destrămat, fără ca ea să remarce, și se vede nevoită să țopăie pe țigară cu un singur picior. Încă mirându-se când s-a deșirat până la picior, intră în clădire și urcă, tot țopăind, scările, până ajunge la sursa problemei. Și-a prins piciorul în scaunul din sala de conferințe, fără să simtă. Cu mâna, dar și cu

piciorul strânse ghem în mâna stânga, țopăie până la birou și se așază pe scaun. Cade pe gânduri.

Când ești o femeie care a început să se destrame, poți trece printr-o stare de confuzie. Corpul îi atârnă în bucăți subțiri, ca niște sfori, în jurul ei și totuși gândurile îi sunt limpezi. Mai limpezi decât de obicei, de fapt. De parcă, deșirându-se, se recompune, de fapt, fiindcă deodată știe exact ce vrea să facă. Nu mai poate rămâne la birou în situația asta; ar fi complet neproductiv și, probabil, total lipsit de profesionalism, își ia geanta și trage paltonul peste trupul tot mai descompus. Țopăie spre lift, fără să mai adreseze nimănui o vorbă.

O sună pe sora ei mai mare, Dahlia, și o pune în temă cu situația. La rândul său, Dahlia îi destăinuie totul mezinei, Camellia: unde-s multe, puterea crește. Așa că, atunci când ajunge la Dahlia, femeia o vede pe Camellia stând afară, singură.

Sora ei deschide ușa și o măsoară de sus până jos.

— Vai, draga mea, ce s-a întâmplat?

— Mi-am prins degetul în noptieră și n-am observat decât când rămăsesem deja fără braț.

Camellia cade pe gânduri, în mod evident îngrijorată, și abia atunci remarcă femeia care se destramă că surorii sale îi lipsea o bucată din cap. Un orificiu minuscul, situat deasupra frunții, în formă de piesă de puzzle, o gaură care i se căsca în cap, permițându-i femeii să vadă, prin ea, tufa de hortensie din spate; ca o gaură de cheie prin capul ei.

— Tu ești bine? Ai o gaură în cap, ca o piesă de puzzle.

— Da, tocmai mi-am pierdut o piesă.

— Ți s-a mai întâmplat așa ceva până acum?

Chiar în timp ce rostește această întrebare, o altă piesă ca de puzzle cade din pieptul Camelliei, din apropierea inimii, iar tufa de hortensie din spatele

ei se vede și mai bine. Tânăra se apleacă, ia piesa căzută și o bagă în buzunar.

— Eu sunt bine, dar ea o duce rău, spune Camellia, absentă, și privește în jos.

Abia atunci remarcă și femeia care se deșiră că lângă sora ei se află un fel de băltoacă vâscoasă, în jurul unei poșete și al unei perechi de pantofi eleganți.

— Dahlia s-a topit, pur și simplu, pe picioare, se simte Camellia datoare să explice. A avut o cădere.

— Iarăși?

Privesc amândouă, contrariate și îngrijorate, băltoaca tulbure în care se transformase sora lor.

— Îmi pare rău, spune băltoaca.

Poate reușesc s-o adun de acolo și s-o luăm cu noi.

— Bună idee! Nu putem s-o lăsăm aici. Găletușele și lopățicile copiilor sunt în portbagaj, ai putea să încerci așa.

Camellia ocolește mașina și ia din portbagaj o găletușă și o lopățică de jucărie, în timp ce femeia care se deșiră rămâne să supravegheze băltoaca în care se transformase sora lor. Câteva clipe mai târziu, se află toate în mașină.

Îmi pare rău, fetelor, răsună vocea Dahliei din găletușă aflată pe bancheta din spate. Tocmai am avut o zi groaznică, știți și voi cum e… îmi vâjâia capul.

— Nu te mai scuza atât, eu sunt de vină, o întrerupe femeia care se destrăma, aflată la volan. N-ar fi trebuit să te sun și să te îngrijorez în halul ăsta. Știu că ai deja destule pe cap.

— Ba nu! Sună-mă ori de câte ori ai nevoie de mine. Voi fi mereu lângă tine.

Cele două surori care stau pe scaunele din față ale mașinii nu se pot abține și izbucnesc în râs.

— Mă rog, nu chiar *lângă* tine, râde și Dahlia.

Hotărăsc să se oprească la un băruleț liniștit și confortabil. Înăuntru e cald și bine, iar ele se așază

la o masă chiar lângă șemineul în care trosnesc lemnele, creând o atmosferă tare intimă.

— Fir-ar să fie! se enervează Camellia când o bucată de puzzle din braț îi cade în paharul cu gin tonic.

Pescuiește piesa și o pune în buzunar.

— Cum te simți, Dahlia? întrebă femeia, privind spre găletușa aflată lângă ea, pe un alt scaun.

— Ei, deja mă simt mult mai bine, să știți. Cred că ar trebui să mă scoateți din găleata asta. Mă simt ceva mai puternică, cred că încep să mă încheg. Și nu vreau să rămân lipită aici, zău așa!

Cu gesturi delicate, o scot pe Dahlia din găleată și o așază pe scaunul de la bar.

— Chiar așa groaznic arăt? întreabă băltoaca vâscoasă.

— Arăți mai bine ca niciodată! îi răspunde Camellia și chiar în momentul acela cade din ea o piesă – exact în băltoaca în care se transformase sora ei.

— Au!

— Scuză-mă!

Din nou, femeia vede cum sora ei își îndeasă piesa căzută în buzunar.

Camellia soarbe din băutură, încercând să păstreze o atitudine demnă.

— Ce bine ar fi să puteam bea gin la prânz întotdeauna, spune ea închizând ochii și relaxându-se.

— Dacă m-ar vedea cineva bând gin la prânz… rostește femeia care se destramă și se cutremură, zguduită de un fior. Aruncă o privire îngrijorată prin local, dar din fericire colegii ei nu știau unde dispăruse.

— Nu cred că din pricina băuturii s-ar îngrijora, sincer!

— Avem nevoie de o pauză, propune femeia. Trebuie să mai dăm ascultare și trupurilor noastre. Ele ne spun că e vremea să ne oprim.

— Da, clar ne spun ele ceva, murmură Dahlia.

— Vrei să mă ajuți cu paltonul ăsta? Am impresia că mi se destramă și cealaltă mână, o roagă femeia pe Camellia, dându-și seama că nu mai are acum decât capul, bustul și un picior.

— A mai fost vreodată așa de rău? o întreabă Camellia, scoțându-i paltonul și contemplând trupul ciuntit al surorii sale.

Aceasta pare un ghem de lână, cu fire petrecute unele peste altele, și e dificil de spus unde începe și unde se termină.

— Nu, niciodată n-a fost atât de grav. Mi s-a mai întâmplat ceva de genul ăsta de câteva ori, dar în mai mică măsură și m-am descurcat. M-am țesut un pic la loc și gata. Dar de astă dată cred că va trebui să iau măsuri serioase.

— Pentru asta suntem noi aici, spune Dahlia și apare dintr-odată lângă ele, în forma obișnuită, de femeie.

Surorile se bucură că o revăd și se îmbrățișează toate cu multă căldură.

— Apropo, ai nisip pe cap, râde femeia.

— Și cred că miros a pește, pufnește Dahlia, strâmbând din nas și întinzându-se spre poșetă, ca să-și ia parfumul.

— Ce vrei, am fost cu copiii să culegem crabi de pe plajă. Îmi pare rău! Poate c-ar trebui ca de acum înainte să țin în portbagaj și un recipient special pentru tine. Poate că toate ar trebui să facem asta.

— Sau poate ar trebui să aibă grijă, ca să nu mai fim nevoite să o punem mereu într-un recipient, intervine Camellia.

— Ha! Asta zice ea, puzzle-ul umblător! ripostează Dahlia.

Camellia și Dahlia pun capăt tachinării și își îndreaptă atenția către sora lor, care are nevoie de ajutor să nu se mai destrame.

— Nu, fâșia asta vine aici, iar cealaltă aici, le indică Dahlia. Altfel, degetul mare va veni direct pe braț.

— Nu, nu, are cotul înnodat, spune Camellia, urmărind cu atenție firele încâlcite.

— Te-ai înnodat, dragă! o anunță Dahlia, cu o voce blândă, desfăcându-i degetele. Serios, nu trebuie să lăsăm să se mai întâmple ceva așa de grav.

— Tu vorbești?

— Știu, știu…

— Da? Atunci cu tine ce s-a întâmplat? o întreabă femeia pe Dahlia.

— Chiar vrei să știi? se îmbujorează sora ei, în timp ce propriile probleme îi revin în minte.

Pare gata să cedeze. Dar, înainte de a avea șansa de a-și explica problemele, dispare iar, într-o băltoacă gumată, pe dușumea.

— Fir-ar să fie! exclamă băltoaca, furioasă.

— Calmează-te, încetează odată cu nervii! o îndeamnă femeia.

— Știu, știu! Îmi pare rău… lasă-mă, te rog, un minut, murmură băltoaca și începe să respire adânc și sacadat, tremurând ca o meduză.

Camellia continuă să descurce firele mâinii surorii sale, punându-le pe fiecare la locul lor.

— Te doare?

— Nu, nu e chiar o durere ascuțită, ci… e mai mult o stare de confuzie, de îngrijorare, o amețeală. Dar voi?

— Eu simt că parcă iau foc, răspunde băltoaca Dahlia.

Femeia începe să fluture deasupra băltoacei mâna care mai era cât de cât funcțională, încercând să-i facă vânt surorii sale.

— Aaa! Ce bine e, ce răcoare! Mulțumesc.

— Nu trebuie să mai lași să se adune atâtea probleme, atâta tensiune, o atenționează Camellia, descoperind unde se încurcaseră firele din brațul surorii sale și începând să dezlege pielea ca o macaroană, pentru a desface nodul.

Din corpul Camelliei cade încă o piesă de puzzle, iar tânăra o strecoară în buzunar. Femeia o

privește țintă.

— Ce faci cu toate piesele astea?

— O să le pun înapoi mai târziu.

— Nu te cred, intervine în discuție și Dahlia.

— Nici eu, o susține femeia care se destramă.

— Vă rog, încetați!

Când brațul îi este cu totul reconstruit, întinde mâna și o apucă pe Camellia de mânecă. Brațul surorii ei este ca un puzzle, cu piesele vag delimitate de vinișoare de sânge de un albastru deschis. Unele piese lipsesc și prin spațiile goale se vede dușumeaua de dedesubt.

— Oh, Doamne!

Femeia nu este singura care a observat.

— Scoate tot ce ai prin buzunare, continuă Dahlia, care și-a revenit la forma umană și este gata de acțiune.

Se ridică și, în ciuda opoziției Camelliei, îi golește buzunarele. Zeci de piese de puzzle se împrăștie pe jos.

Scot toate un oftat prelung.

— Ai zis că-i vorba doar despre o piesă-două, când și când, ridică tonul Dahlia.

— Și tu ai zis că te calmezi și că nu te mai topești din orice, ripostează Camellia. Dacă nu ești atentă, s-ar putea să nu mai ai pe nimeni care să te adune de pe jos. O să te punem în găleata aia care pute a pește și o să te lăsăm aici.

Pe femeie o pufnește râsul și în clipa următoare toate trei izbucnesc în hohote, bucuroase că pot face, totuși, haz de situațiile deloc plăcute în care se află.

— Mă simt… mai neîmplinită decât de obicei, le explică, acum pe un ton serios, Camellia. Un pic golită sufletește, știți? Ca și cum mi-ar lipsi ceva… nu știu cum să exprim asta ca să înțelegeți mai bine.

Dar nu mai poate spune nimic, căci îi cade gura în pahar, tot ca o piesă de puzzle, lăsând-o fără cuvinte, de data aceasta la propriu.

Femeia care se destramă îi pescuiește gura din pahar și i-o pune la loc.

— Ei, uite, așa ceva nu mi s-a mai întâmplat niciodată! exclamă Camellia, surprinsă, lingându-se pe buze.

— Camellia, îi șoptește femeia mezinei, va trebui să ai mai multă grijă de tine. Când o parte din tine se prăbușește, ar trebui să o pui imediat la loc, nu să lași lucrurile să scape de sub control.

— Același lucru e valabil și pentru tine, intervine Dahlia, privind-o pe femeie. De îndată ce simți că începi să te destrami, ar trebui să ai un leucoplast la îndemână.

— Dar tu? se întoarce Camellia spre Dahlia. Trebuie să fii tare. Încetează să te mai înfierbânți atât.

— Știu, știu! își recunoaște Dahlia vina.

— Să te refaci durează mult mai mult decât ați crede, le explică apoi Camellia. Nici n-aveți idee… sau poate că aveți. Încerc, dar cine credeți că mai are timp să se reconstruiască la sfârșitul fiecărei zile? Vreau doar să mănânc și să mă bag în pat, sunt frântă. Nu mai vreau decât ca afurisita de zi să se termine odată.

— Vrei să spui că ești prea ocupată să te simți neîmplinită pentru a pune capăt odată acestei senzații? pune femeia degetul pe rană.

— Poate că te-ai simți mai împlinită dacă n-ai mai ascunde părți din tine prin buzunare, adaugă Dahlia, după care îngenunchează și începe să adune de pe jos piesele căzute din buzunarele Camelliei, în vreme ce aceasta continuă să reașeze fâșiile de piele din piciorul femeii.

Dahlia o ajută pe Camellia, Camellia o ajută pe femeia care se destrăma, iar femeia își privește surorile și se întreabă de ce nu fac acest lucru mai des. Deja se simte mult mai bine.

Îi trebuie ceva timp ca degetele de la picioare să-și recapete sensibilitatea. Le simte amorțite până când începe sângele să-i curgă iar prin tălpi și

apoi, după niște înțepături și furnicături, le poate mișca. Își așază mâinile pe umerii surorilor ei și, sprijinindu-se pe ele, se ridică iar în picioare. Este întreagă. Fac câțiva pași prin bar, astfel încât articulațiile ei să se poată pune în mișcare și, încântată de cât de bine și de repede îi descurcase Camellia fâșiile înnodate, se așază lângă foc și lasă căldura să-i desăvârșească vindecarea.

Devenite iar ele însele, complete, femeia și Dahlia își întorc privirile spre Camellia.

— Ce este? le întreabă aceasta, pe un ton defensiv.

— Acum e rândul tău. Scoate-ți puloverul și arată-ne ce-ai pățit.

Știind că n-are rost să se opună surorilor mai mari, tânăra își dă jos puloverul, lăsând să i se vadă brațele goale. Se așteaptă să fie criticată pentru că a lăsat lucrurile să ajungă atât de departe, dar atacul nu sosește.

— Bun, spune femeia care s-a destrămat. Știți regulile: toate piesele cu fața în sus, pe masă. Începeți mai întâi cu marginile și o luați treptat spre interior.

Parcă sunt din nou copii, rezolvând împreună un puzzle pe masa din bucătărie, dar de astă dată sora lor cea mică este cea care trebuie reconstruită din bucăți. Camelliei i se umezesc ochii și o lacrimă de recunoștință i se prelinge pe obraz.

— Mulțumesc. Vă iubesc, fetelor! murmură ea.

— Of, drăguța de ea! exclamă Dahlia și se oprește din lucru ca să șteargă lacrima surorii ei. Nici eu nu știu ce m-aș fi făcut fără voi două.

— Îmbrățișare de grup! le îndeamnă femeia și cele trei surori se îmbrățișează strâns. Fie ca de acum înainte să reușim mereu să ne refacem, așa cum suntem, una pe alta!

— Așa să fie!

Se îmbrățișează și mai strâns.

Femeia care alegea ce-i mai bun

Femeia a început munca în livadă când avea paisprezece ani. Ea și frații ei mai mari, Yamato și Yuta, fuseseră angajați să lucreze în livadă pe timpul verii, din iunie până la sfârșitul lui august, în lungile zile fierbinți ale sezonului lavandei. Livada aparținea familiei Chiba și avea o mie cinci sute de pomi fructiferi, cu treizeci de varietăți de cireș. Proprietarul era un om tăcut, care muncea din greu; avea o soție guralivă, a cărei principală preocupare era să dea ordine. Fiica lor era teribil de leneșă; femeia o găsea fie adormită, sforăind pe sub vreun pom, mânjită pe față de suc de cireșe, cu coșul gol, fie stând sub un pom și înfulecând cireșe. Niciodată nu se întâmpla să o găsească altfel.

Femeia nu mai mâncase niciodată cireșe până să ajungă acolo. Prima dată le-a gustat în ziua în care a ajuns, când toți culegătorii au fost adunați lângă veranda casei proprietarului, iar acesta le-a ținut o lecție despre cireșe: care erau cele mai gustoase, cum să identifice fiecare varietate, cum să le culeagă corect. Culegeau cireșe dintr-un pom aflat în apropiere, sub supravegherea fermierului și, dacă făceau vreo greșeală, acesta îi lovea peste degete cu o biciușcă de piele. Oamenii tăcuți nu sunt neapărat și oameni cumsecade.

Femeia dovedea un interes deosebit față de cireșe, era dornică să învețe totul despre ele. Spre deosebire de frații ei, care aveau o gândire pragmatică și nu-și băteau prea mult capul cu cireșele, pentru ea fructele aveau un limbaj pe care îl înțelegea. Pe tot parcursul călătoriei de o oră, cu autobuzul, spre casă și până târziu, în noapte, când

toți ceilalți dormeau, ea citea broșuri, învăța denumirile varietăților de cireșe, afla cum să le deosebească pe fiecare după culoare și mărime. Ziua, își continua studiile, gustând din cireșe. Astfel a reușit să distingă gustul foarte dulce și deloc acid al soiului Gassan-Nishiki. Populara varietate Nanyo, cu fructe mari și roz, era o cireașă perfectă, ca scoasă din manual. Soiul Beni-Shuho avea un strat exterior întunecat, cu pete, mai puțin arătos, dar savoarea deosebită a acestor cireșe făcea uitat aspectul inestetic. Deși îi plăcea să admire cireșele Taisho-Nishiki, de o nuanță rozalie intensă și având formă de inimă, nu aprecia deloc gustul acestui soi și ajunsese, așadar, la concluzia că exteriorul și interiorul unei cireșe sunt rareori la fel – o lecție importantă! Summit era o varietate purpurie, Yuda-Gigant era purpurie în pârg, dar își schimba culoarea, ca prin magie, într-un portocaliu strălucitor, iar Red Glory, în ciuda nuanței de un roșu intens, era, teoretic vorbind, un soi rar de cireașă neagră.

Un deosebit respect și o mare grijă ajunsese să aibă față de Hanokoma. Era un soi de cireșe moi, însă pomii rodeau prea multe fructe, ceea ce îi secătuia de sevă și făcea ca fructele să fie prea dulci. Pentru ca pomul să reziste mai bine, trebuia tuns, dar tunderea putea să dea uneori fructelor un gust amărui și astringent, așa că situația trebuia gestionată cu multă pricepere și grijă.

Hinode era o varietate de cireșe negre, bogate în antocianină, substanță care îmbunătățește vederea și scade tensiunea oculară. Femeia culegea aceste cireșe pentru bunica ei; dar, deși bunicii îi făceau bine, nu la fel de bine îi făceau hainelor femeii, căci petele erau imposibil de îndepărtat.

Treizeci de soiuri diferite de cireșe și o mie cinci sute de cireși. Fermierul cel tăcut nu a fost nevoit să o lovească peste degete cu biciușca de prea multe ori. A învățat repede, căci era o lume pe care își dorea să o înțeleagă.

Copacii erau piperniciți, permițându-le chiar și celor mai scunzi dintre muncitori să culeagă ușor cireșele. Cu toate că știa că sarcina ei era să adune fructele de pe ramurile cele mai joase, femeia se ridica adesea pe vârfuri, să ia cireșele aflate mai sus. Învățase să recunoască de departe cireșele cele mai gustoase.

În fiecare zi lua autobuzul către livadă, împreună cu cei doi frați mai mari, încercând să intre în discuțiile lor, dar fiind ignorată de cele mai multe ori. Însă, pe măsură ce săptămânile și lunile de muncă la livadă treceau, ea devenea tot mai pretențioasă.[13]

Într-o dimineață, hotărăște că nu vrea să ia autobuzul care a oprit în fața lor. Vrea să-l aștepte pe următorul, care e mai bun. Insistă. Se luptă să-și susțină părerea. Le spune tuturor celor dornici să o asculte că autobuzul acela nu este cum trebuie. Frații ei o urcă atunci cu forța, îmbrâncind-o și răstindu-se la ea. Zece minute mai târziu, autobuzul se defectează și rămân cu toții pe jos, în arșița soarelui, așteptând venirea următorului autobuz. A doua zi, frații o ascultă. Se urcă în al treilea autobuz și tot reușesc să ajungă la livadă înaintea primului autobuz. În săptămâna care urmează, o ascultă toți culegătorii din stație.

Învățând să evalueze cireșele, femeia își schimbă și își lărgește, puțin cât puțin, perspectiva asupra vieții. Învață să analizeze, să cerceteze și să studieze cu atenție gustul, mirosul, textura, forma și culoarea oricărui lucru.

Când un băiat o invită la dans, cu prilejul unui bal din localitate, ea îl refuză. Atunci băiatul o invită pe prietena ei și o calcă pe picioare aproape la fiecare pas; la sfârșitul balului, degetele bietei fete sunt umflate și aproape că sângerează. Tânăra femeie așteaptă partenerul perfect care să o invite, cineva care să simtă ritmul muzicii și cu care să poată dansa toată noaptea. Când acesta apare, ea hotărăște să nu-l sărute, cum ar fi dorit el, căci știe

că în sală este un alt băiat, care sărută mai bine. Ca și fermierul cel tăcut, ea vrea ce-i mai bun și totul în viața ei necesită o judecată precisă. Învață să-și evalueze necesitățile, în orice moment, și apoi să aleagă. Dulceață sau aciditate. Sărut sau dans. Umor sau conversație serioasă. Distracție sau cunoaștere. Siguranță sau adrenalină. Să aibă întotdeauna dreptate, să nu se înșele niciodată.

În livadă, îl privește mereu pe fermierul cel tăcut, dar în curând chiar acesta începe s-o urmărească pe furiș, să învețe de la ea. Se obișnuiesc cu toții s-o urmeze pe femeie, permițându-i să le fie călăuză.

Contribuția ei ajută curând la dezvoltarea întregii afaceri. Familia Chiba cumpără un teren nou, extinzându-și livada, care ajunge astfel să aibă o suprafață de patru hectare, o dotează cu prelate uriașe, pentru a apăra pomii de furtuni, și creează o nouă tradiție: zilele în care culegătorii pot lua acasă tot ce culeg. Femeia îl încurajează pe fermier să deschidă o nouă afacere: nevasta cea guralivă și fiica leneșă încep să vândă plăcintele cu cireșe, gemurile de cireșe și oțetul de cireșe pe care le prepară pentru a hrăni muncitorii în pauza de masă. Fermierul cel tăcut câștigă premii pentru livada sa model, nevasta guralivă își cumpără rochii scumpe, iar fiica leneșă primește în dar o mașină.

După patru ani, tânăra femeie intră în biroul fermierului. El ridică ochii de pe documentele pe care le are în față, iar ea lasă jos coșul.

— Domnule Chiba, a venit momentul să plec.

Este un om aspru, un om tăcut și un om mândru. Nu o imploră să mai rămână, în schimb încercă să o convingă să se răzgândească, oferindu-i mai mulți bani. Când ea refuză generoasa ofertă, pe care n-ar face-o niciunuia dintre lucrătorii lui, omul înțelege că tânăra are în minte o cale clară de urmat și că n-ar putea să o împiedice nicicum să o urmeze. Conștient de harul uluitor al femeii, cu

care și-ar fi dorit să fi fost înzestrată și fiica lui cea leneșă, bărbatul își dă seama că ochiul antrenat al angajatei sale poate vedea oricând dacă există un lucru mai bun, pe o ramură de mai sus. Ea are nevoie să urce, iar el nu o poate opri.

Când termină școala, se mută la oraș, unde decide să închirieze al cincilea apartament pe care-l vede și să îl împartă cu a șaptea potențială colegă de apartament. Se angajează într-o fabrică, unde lucrează la o bandă de producție. După prima zi de lucru, șeful o cheamă în birou.

— Nu lucrezi la fel de repede ca restul fetelor, o dojenește el. Te miști încet. Nu faci decât să stai pe loc și să examinezi piesele. Am vrut să te concediez, dar domnul director a insistat să-ți mai dau o șansă. Așa că ori te miști mai repede, ori te dau afară.

— Dar, domnule Maki, nu sunt leneșă.

— Ba eu zic că ești!

Și, cu un gest disprețuitor din mână, îi dă de înțeles că trebuie să iasă din birou.

— Eu aleg cele mai bune piese, îi explică tânăra. Sunt sigură că multe dintre piesele pe care le produce fabrica noastră sunt defecte.

Omul pufnește și îi spune să plece, însă, spre deplina ei satisfacție, la sfârșitul zilei ea vede, doar privind chipul șefului, că, după ce a vizitat secția de producție ca să verifice piesele, singura linie unde nu fusese produsă nicio piesă defectă fusese a ei.

După o vreme, tânăra observă o ramură mai înaltă și mai tentantă, așa că părăsește banda de producție și se angajează la Resurse Umane, alegând cei mai buni profesioniști pentru slujbele scoase la concurs. Este recunoscută pentru atenția acordată detaliilor, pentru abilitatea de a recunoaște trăsăturile de caracter ideale și atributele necesare. Având oamenii potriviți în funcțiile potrivite, compania se dezvoltă puternic,

echipa este reîntinerită, revitalizată și entuziastă. Ea este secretul succesului general.

Acceptă să se mărite cu al treilea bărbat cu care are o relație, dar numai după ce acesta o cere și a doua oară de soție; își cumpără a șasea casă vizionată. Își iubește cei trei copii din prima clipă în care îi ține în brațe.

Când începe să se simtă rău, nu se încrede în diagnosticul încurajator pus de primii doi doctori care o consultă, și, în ciuda sfaturilor tuturor, solicită și opinia unui al treilea medic, care demarează imediat tratamentul oncologic, salvându-i viața.

Mai mult ca să se amuze, începe să urmărească evoluția bursei din Tokyo. Privește, analizează, se aruncă în joc. Depășește chiar și performanțele traderilor cu experiență și ofertele încep să curgă. Urcă rând pe rând treptele unei cariere de succes, ajungând până la importanta funcție de director de risc. Dar când se simte mai bine, își amintește de cireșele Hanokoma, de felul în care apreciase complexitatea și dificultatea cu care cireșii din acel soi își purtau fructele dulci. Complexitatea și eșecul făceau ca succesul final să aducă și mai multe satisfacții. În cele din urmă, ajunge directoarea unui mare furnizor de servicii financiare și, cum băncile sunt în mare măsură instituții politice, ea își descoperă o nouă calitate: are un fler înnăscut pentru politică.

Se ridică tot mai sus în carieră și, când se vede la prezidiul unui eveniment prestigios, lăudată pentru contribuțiile pe care le-a adus lumii afacerilor și lumii culturale, se uită la marea de fețe care o înconjoară și o sorb din priviri, așteptând un discurs plin de profunzime din partea ei. Se întreabă ce-ar putea spune. Îi vede pe cei doi frați ai ei, alături de soțiile lor, pe bătrânii ei părinții, pe copiii ei și pe soțiile acestora, își vede nepoții.

Și gândul o poartă înapoi, la fermierul cel tăcut de la livada Chiba, unde a muncit de când avea paisprezece ani. Îmi amintește prima zi de lucru, când fuseseră adunați lângă veranda casei. Fermierul ieșise înaintea lor, ținând în mână o găletușă cu cireșe, gata să înceapă prima sarcină – identificarea diferitelor soiuri de cireșe. Ridicase găletușă în aer și le ceruse tuturor să se uite atenți. Apoi îi privise pe fiecare în ochi, unul câte unul, asigurându-se că-i acordă toată atenția. După o tăcere îndelungată, el rostise cinci cuvinte, doar cinci cuvinte, care ei îi lăsaseră o impresie deosebită și pe care nu le mai putuse uita niciodată.

Femeia trage adânc aer în piept și se apropie de microfon. Rostește și ea doar cinci cuvinte. Aceleași cinci cuvinte:

— Alegeți ce e mai bun!

Femeia care urla

Locuiește într-un orășel de coastă, o locație idilică, un veritabil cuib pentru familiile tinere și ocupate, dar și pentru pensionari. Are doi copii, face voluntariat pentru comitetul de părinți, pentru fiecare excursie școlară și eveniment sportiv și predă, tot benevol, badminton copiilor de la școală. Are în grădină un lot de legume și fructe bine îngrijit, iar vara vinde gem de căpșune făcut în casă și pus în borcănele cochete, acoperite cu pânză în carouri alb-roșii și strânse cu funde albe. Își amintește numele tuturor, copii și părinți, și se oferă de fiecare dată să găzduiască întâlnirile de joacă. Toți au încredere în ea, este calmă, este organizată, este relaxată. Este persoana la care vin toți cu întrebări, pentru că ea are întotdeauna răspunsurile. Nu bea alcool, dar este foarte vorbăreață și haioasă la ieșirile în oraș și are grijă de celelalte mămici, când acestea exagerează cu băutura la reuniunile școlare de sfârșit de an, fără a sufla nimănui o vorbuliță despre asemenea situații jenante. N-a fumat în viața ei. Este personificarea eleganței. Când plouă, celelalte mame se zgâiesc la ea, să vadă dacă se udă măcar.

Își iubește soțul. Și el o iubește.

Însă ascunde un secret.

Când copiii sunt la școală și soțul ei la muncă, după ce-și termină treburile casnice, femeia merge în debara și scoate o cutie de pantofi de pe raftul care ascunde un panou electronic secret. Ea tastează un cod PIN compus din cifrele datei nașterii surorii sale gemene. Desigur, e și data ei de naștere, dar ea tastează data nașterii celeilalte. Se aude un declic. Raftul pentru pantofi aflat de-a

lungul peretelui se trage înapoi și se înclină spre dreapta, în spatele unui șir de rochii, dezvăluind o cameră secretă.

Întâmpinată de pereți căptușiți cu catifea de un roz aprins, și de un covor moale, de pluș, tot de culoare roz, ea își scoate pantofii și intră. În timp ce peretele cu raftul de pantofi se închide automat în urma ei, femeia încearcă să-și obișnuiască ochii cu sclipirea delicată, rozalie, a unei lămpi de veghe.

Surâde împăcată.

Apoi deschide larg gura. Și urlă.

Ea este judecătoare la Înalta Curte și profesează încă din 1970. Este una dintre cele mai aspre judecătoare și a avut o carieră îndelungată și fructuoasă, dând sentințe în câteva dintre cele mai dificile și mai răsunătoare cazuri din istoria țării. Fapte oribile, îngrozitoare, față de care își promite că nu va deveni niciodată imună, în momentele când simte că începe să capete o oarecare rezistență. Oră după oră, zilnic, cele mai mizerabile trăsături ale ființelor umane îi asaltează mintea, presărate cu rare tresăriri de decență și de bunătate.

Are doi copii și cinci nepoți, o casă de vacanță pe malul mării, unde stă vara, și este o microbistă înrăită, luându-și bilete la toate meciurile echipei favorite. Este capabilă, stabilă, stoică și, cel mai important, de o onestitate ireproșabilă. Este faimoasă pentru onestitatea ei, a fost copleșită cu distincții pentru cariera judecătorească și chiar a fost invitată la un dineu de președintele țării.

Îi înspăimântă pe cei mai mulți dintre oamenii cu care lucrează, dar nu are timp să cocoloșească pe nimeni și nici nu vrea să dea vreodată dovadă de ambiguitate. Prea mulți oameni depind de deciziile ei, căutându-și dreptatea: oameni închiși fără vină, care putrezesc de vii prin celule, așteptând să fie răzbunați; victime ale căror spectre

o bântuie, ca o materie întunecată, până când ucigașii lor sunt aduși în fața legii. N-are timp de conversații de complezență.

Îi place să meargă desculță pe nisipul plajei. Parfumul este armura ei. Prima ei dragoste a fost un balerin francez. Dar, din cine știe ce motiv, n-a avut niciodată îndrăzneala să-i mărturisească iubirea și se gândește adesea la el. Nu-i place să mănânce; pentru ea, dineurile fastuoase, la restaurante de lux, sunt o corvoadă. Micuțul cu un simț al umorului tare răutăcios este, în taină, preferatul ei dintre toți nepoții.

Este deosebit de sensibilă, delicată, deși doar soțul ei și nepoții știu asta. A fost aspră și față de copiii ei.

Are un secret.

Când se retrage în biroul ei, într-o pauză din timpul unui caz deosebit de greu, își agață roba neagră în cuierul de lângă bibliotecă. Scoate de pe raft voluminoasele cărți de drept care ascund un panou electronic secret, în perete. Codul care activează panoul este numărul dosarului unei femei ucise cu brutalitate de soțul ei. Cazul a marcat-o atât de profund, încât i-a lăsat pentru totdeauna o rană în inimă. Ea a fost avocatul acuzării, dar a pierdut și criminalul a scăpat. A fost procesul care a definit-o, prezidat însă de un judecător cum ea își promisese că nu va ajunge niciodată. Folosirea numărului acelui dosar drept cod este modul prin care voia să se asigure că femeia, deși a fost nedreptățită în viață, nu era uitată după moarte.

De îndată ce tastează codul, biblioteca se deschide, dezvăluind o încăpere cu lambriuri largi, din lemn. Lemn de nuc, preferatul ei. Dincolo de lambriuri, pereții sunt izolați fonic.

Biblioteca se închide în spatele ei, lăsând-o, preț de o clipă, în beznă, până când lampa de veghe începe să sclipească, roșiatică. Este culoarea furiei sale.

Femeia deschide larg gura.
Și urlă.

Este o peisagistă în vârstă de patruzeci și patru de ani. Îi place să-și înfigă degetele în pământ, să lucreze cu țărâna, îi place să restructureze spații, să găsească lumina potrivită, să creeze spații locuibile care să se muleze pe necesitățile oamenilor, dar și pe aspectele practice ale horticulturii. Când practică grădinăritul, preferă să lucreze în ploaie, căci atunci se simte mai aproape de elementele primordiale ale naturii. Trăiește alături de iubita ei într-o casă ecologică, la kilometri distanță de cea mai apropiată așezare, și chiar asta își dorește – să fie cât mai izolată. Muncește din răsputeri, tocmai a terminat un design complex pentru o grădină de terasă, într-un apartament de lux din centrul orașului, al cărui proprietar a fost atât de imposibil încât de multe ori a adus-o aproape în pragul sinuciderii.

Îi plac acadelele cu aromă de lemn dulce și e în stare să mănânce kilograme întregi de hummus. Este total afonă și deosebit de pătimașă la jocuri, în special la Monopoly, ajunge să se și certe pe proprietăți. Îi place să urmărească veverițele prin pădure. Vocea prezentatorului de la meteo o liniștește și, când iubita ei nu este acasă, fiind plecată în vreo delegație, adoarme ascultând prognoza meteo.

După o zi grea, se întoarce în casa ei alimentată de turbine hidroelectrice și de energie geotermală. Ferestrele uriașe amplifică la maximum lumina soarelui, dezvăluind, totodată, superbele peisaje montane din jur, iar iarba plantată pe acoperiș împiedică pierderile de căldură. Este oaza ei, dar fiecare oază este o evadare și fiecare oază se învecinează cu locul din care vrei să evadezi.

Iar ea are un secret.

În șopronul cu ghivece din grădină, în spatele raftului cu ghivece de cânepă, pe care în curând va

trebui să le transplanteze afară, se află un panou secret. Dă la o parte ghivecele și tastează codul secret – data la care intenționează să o ceară în căsătorie pe iubita ei – a schimbat-o de trei ori, de teamă că va fi respinsă. Aude un declic și raftul dispare în pământul de sub el.

Acolo se află o cameră mică; podeaua și pereții izolați fonic sunt acoperiți de iarbă. De îndată ce femeia coboară înăuntru, raftul cu ghivece se ridică automat în spatele ei, blocând intrarea. Sclipirea verzuie a lămpii de veghe încălzește încăperea.

Femeia cade în genunchi. Închide ochii. Își încleștează pumnii.

Și urlă.

Este profesoară. Predă geografia la liceu. Își iubește meseria și e mândră de majoritatea elevilor ei. Are un iubit, care are doi copii dintr-o căsătorie anterioară. Fosta soție a lui o hărțuiește pe Facebook, sub un pseudonim care îi face pe amândoi să râdă. Tatăl ei are Parkinson. Mama are o colecție de clopoței din ceramică. Pasiunea ei sunt festivalurile de comedie. Îi place să râdă. Îi place să se înconjoare de oameni veseli, îi plac elevii cu personalități puternice și e recunoscătoare pentru elevii haioși, chiar și când mai deranjează orele cu glumele lor. Când râde, toată lumea o aude și știe că e râsul ei. Este tare și e autentic, vine din străfundurile ființei ei. Este amuzantă și ea știe asta. Ar putea mânca lejer lasagna cu carne de vită în fiecare zi, pentru tot restul vieții.

Și ea are un secret.

Când toată lumea iese în pauză, ea închide ușa clasei. Merge la enorma hartă a lumii de pe perete și apasă acolo unde scrie Botswana – locul de naștere al bunicilor ei – pentru a scoate la iveală un panou electronic. După ce tastează codul secret – coordonatele geografice ale Botswanei – se aude un declic clar, iar harta lumii iese în față, cu tot cu

perete, câțiva centimetri, apoi culisează spre stânga, dezvăluind o cămăruță.

Pereții sunt acoperiți cu panouri de plută în care sunt înfipte hărți, țintuite cu pioneze colorate. Ideea că viața nu se limitează la această cameră, în acest liceu, în acest stat, în această țară, pe acest continent, o ajută. Dincolo de panourile de plută, peretele este izolat fonic.

Femeia așteaptă ca peretele cu harta să se închidă în spatele ei și camera se luminează: o lumină portocalie, intensă.

Trage adânc aer în piept.

Și urlă.

Este menajeră la un hotel de cinci stele. Șeful ei direct are o halenă îngrozitoare. Ea are acasă o fetiță de nouă luni, îngrijită de mama ei. Aceasta își îneacă amarul în alcool, susținând că doar astfel poate face față greutăților vieții. Dar mama ei e și cea mai amuzantă persoană pe care o știe, căci o face să râdă mai tare decât oricine altcineva. Abia și-a terminat studiile și îi place libertatea de a merge la muncă, de a face ceva pentru a câștiga bani. Adoră senzația trăită atunci când se întoarce acasă și vede două mâini grăsuțe ridicându-se către ea, zâmbetul larg al bebelușei care o așteaptă.

În măcelăria de vizavi de apartamentul ei lucrează un tip la care se gândește mereu. Îl vede de la fereastra dormitorului ei. Și nu-și poate șterge de pe chip un surâs nătâng, ori de câte ori visează la el. Și fetița ei pare la fel de încântată când îl zărește. E un semn sigur. În ultima lună a mâncat mai multă carne ca niciodată.

Uneori, ia bomboanele de ciocolată de la hotel, pe care clienții le lasă în urmă, și le pune pe perna mamei sale, îndoind cearșaful într-o parte. În felul ăsta, îi face o mare plăcere.

Ea are două secrete. Nimeni nu știe cine este tatăl copilului ei. Și acesta.

Pășește în debara și mișcă într-o parte o cutie cu șampoane, scoțând la iveală un panou electronic. Apoi introduce codul secret: combinația de la fișetul ei, din timpul liceului.

Se aude un declic scurt și raftul cu prosoape albe și pufoase se deschide, dezvăluind o cămăruță. Miroase a pânzeturi curate, a briză de vară, a rufe abia spălate. Tânăra își scoate pantofii și intră. Pe jos e un covor din bumbac moale, pereții sunt acoperiți tot cu bumbac. În spatele căptușelii de bumbac, încăperea e izolată fonic.

Odată ce peretele cu prosoape se închide în urma ei, lăsând-o înconjurată de o lumină palidă, liliachie, și învăluită în parfum de lavandă, ea inspiră și expiră lent.

Deschide larg gura.

Și urlă.

Este asistentă la pediatrie. Încă nu are copii, dar speră să aibă. Gărzile de noapte fac aproape imposibilă o viață romantică, îi e tare greu să găsească pe cineva cu care să iasă, cu atât mai puțin pe cineva cu care să-și poată sincroniza programul. Trăiește pentru meseria ei, iar copiii de la spital sunt totul pentru ea. Se gândește mereu la ei, chiar și când pleacă acasă. Și la cei care se însănătoșesc, și la cei care mor. Noaptea, când doarme, aude ca prin vis plânsetele și gângurelile copiilor pe care i-a pierdut, le simte pielea moale atingând-o pe față și dintr-odată dormitorul ei miroase a pudră pentru bebeluși. Când se trezește, mirosul dispare.

Cântă minunat la pian. Se amețește rău de câte ori bea. Nu se știe de ce, dar când se amețește are tendința de a-și pune poalele în cap de față cu alții, ceea ce prietenii ei consideră ilar. E îndrăgostită nebunește de un bărbat însurat. Simțindu-se vinovată, a început să o urmărească pe soția acestuia pe Twitter, apreciindu-i postările. De fiecare dată când termină de citit o carte, i-o dă

vagabondului care își face veacul pe strada ei. El nu-i mulțumește niciodată, dar femeii nu-i pasă. Mirosul ei favorit este cel al balegii din ferma familiei sale, unde a copilărit. Are impresia că adoră lucrurile pe care majoritatea oamenilor nu le suferă.

La serviciu, dă dovadă de o răbdare nesfârșită. Părinții bebelușilor internați îi spun mereu că e un înger. Când stă la coadă, se simte sufocată de claustrofobie. Îi place când cântă tatăl ei. E aproape sigură că fratele ei e homosexual. Și nu crede că soția lui știe asta. Se întreabă de cel puțin cinci ori pe zi dacă nu cumva ar trebui să stea de vorbă cu el despre lucrul ăsta.

Are un secret.

În camera unde se odihnesc asistentele, de îndată ce se încredințează că e absolut singură, trage draperia albastră din jurul patului ei. Stând pe pat, ia telecomanda care îl controlează și apasă simultan pe butoanele „sus” și „jos”, pentru a deschide sertarul de sus al dulapului de la capul patului. Înăuntru este un panou electronic, iar codul ei secret este numărul de pe brățara ultimului bebeluș care a murit în spital.

Peretele din spatele patului se deschide, lăsând să se vadă o cămăruță întunecată. Ea se cațără peste tăblia patului și intră; încăperea miroase a pudră pentru bebeluși. Podeaua și pereții sunt moi și pufoși, ca un ursuleț de pluș. Închiderea peretelui e urmată automat de aprinderea unei lămpi de veghe albastre, care destramă întunericul.

Ea se așază pe podea și se ghemuiește în poziție fetală.

Și urlă.

Este o mamă casnică, are patru copii, toți mai mici de trei ani. Își iubește copiii. Trăiește cu gândul la momentul în care îi așază în pătuțuri, la cele două ore din zi în care poate sta pe canapea cu un pahar de vin. Melodia ei favorită sunt discuțiile

dintre copii. Nimeni nu o face să râdă mai tare decât micuții ei.

Se preface de minune că-i ascultă pe oameni, când de fapt vorbele lor nu o interesează. Îi place să cumpere cadouri pentru cei dragi tot anul, nu doar la sărbători; când vede un obiect care i se pare potrivit pentru cineva, simte nevoia să i-l cumpere. La volan, îi place viteza. Sexul cu soțul ei este cea mai mare plăcere a ei. Îi place și să se uite la filme porno. N-a urât niciodată pe nimeni, dar e periculos de aproape să o urască pe soția fratelui ei. Îi place să danseze. Evită confruntările. E stângace în societate. Nu e deloc descurcăreață și e uitucă. A pierdut cinci rânduri de chei într-un an.

Cumpărăturile la supermarket o enervează cumplit. Când a încercat să facă jogging, s-a scăpat pe ea. Așa că nu mai face jogging. Nu întârzie niciodată. E întotdeauna veselă. E o mamă excelentă. Arde întotdeauna pâinea prăjită. Nu știe să facă ouă poșate. Are o voce superbă. Părul mătăsos e punctul forte al înfățișării ei.

Toată lumea îi spune „Nu știu cum reușești să faci atâtea!”.

Are un secret.

Când cei patru copii dorm de după-amiază, ea intră în camera lor de joacă și răsucește mânerul unei jucării cu arc. Când păpușa sare din cutie, activează, fără fir, panoul electronic de pe peretele unde se află înșirate mașinuțele Transformers ale băieților.

Ea tastează codul: 6969 – o alăturare care știe că e caraghioasă și imatură, însă o face să râdă, iar peretele cu mașinuțe se deschide, lăsând să se vadă o cameră mică.

Înăuntru, pereții sunt căptușiți cu piele roșie. Îi place să simtă atingerea pielii.

Când peretele se închide în urma sa, nu se aprinde nicio lumină de veghe. Ea preferă întunericul.

După ce-și croiește drum pe bâjbâite, simțind răceala pielii, până în colțul încăperii, se întinde pe podea și scrutează, pentru o clipă, bezna, așteptând să se liniștească. Deschide larg gura.

Și urlă.

GRUPUL EDITORIAL ALL |

CECELIA AHERN

ROAR

30 de femei. 30 de povești

O femeie care devine invizibilă. O femeie pe care o înghite pământul. O femeie care-și uită numele. O femeie care mănâncă fotografii. O femeie care trăiește pe un raft. O femeie căreia îi cresc aripi.

Cecelia Ahern, îndrăgita autoare a numeroase bestselleruri internaționale, aduce laolaltă treizeci de povești tulburătoare și amuzante, duioase și crude – povești prin care pătrundem în lumea a treizeci de femei cât se poate de diferite, unite, însă, de faptul că toate își regăsesc echilibrul, puterea, hotărârea de care au nevoie pentru a-și schimba viața.

ROAR. 30 de femei. 30 de povești este strigătul femeilor: al femeilor care ne sunt prietene, al femeilor care ne sprijină și ne încurajează, al femeilor care ne inspiră și ne insuflă curaj. Cu o forță narativă remarcabilă și cu o voce puternică, Cecelia Ahern surprinde acel moment din viața tuturor femeilor în care acestea simt nevoia *să strige*.

„Un volum inteligent, jucăuș, amuzant și, în același timp, provocator și plin de inspirație."

Daily Mail

„Simpatică, magică, scriitura ei cea mai puternică și mai feministă de până acum."

Irish Sunday Independent

„Inventivă și ingenioasă – ca un salut complice către Angela Carter și Margaret Atwood."

Stylist

www.all.ro

ISBN 978-606-765-076-7

{1} Abaya — veșmânt lung, destul de lejer, și prevăzut adesea cu fermoar sau cu nasturi în față, purtat de femeile musulmane.

{2} Organizație britanică ce promovează o dietă rațională și un stil de viață sănătos, oferind programe de control al greutății.

{3} Miliardară americană, prima femeie care a făcut parte din Consiliul Directorial al Facebook.

{4} *Per se* – sintagmă latinească al cărei sens este „în sine", „propriu-zis".

{5} În limba engleză, expresia *to walk in someone's shoes* (a umbla în pantofii cuiva) poate exprima atât o modalitate prin care omul pot vedea lumea prin ochii altuia, de a se pune în locul cuiva, cât și un îndemn la empatie. (n. red.)

{6} În original în limba engleză - *Catch-22*. Situație paradoxală, din care un individ nu poate scăpa, din cauza regulilor contradictorii. Sintagma dă titlul unui roman satiric al scriitorului american Joseph Heller, publicat în 1961.

{7} În limba engleză, *featherbrain* (în traducere literală, „creier cu pană") are sensul de „distrat", „neatent", „aiurit", „cu capul în nori". (n. red.)

{8} *Ulise*, roman al scriitorului irlandez James Joyce (1882-1941), cunoscut – printre altele – pentru faptul că poate constitui o lectură greoaie, dificilă, având o tehnică narativă deosebit de complexă, (n. red.)

{9} *Gruffalo*, poveste pentru copii scrisă de autoarea britanică Julia Davidson (n. 1948). (n. red.)

{10} Joc de cuvinte intraductibil. în limba engleză, sintagma consacrată pentru „punct forte" este *strong suit*, care se traduce literal prin „costum puternic". Am ales să folosim în text traducerea non-literală, de „punct forte", costumul puternic negăsindu-și sub nicio formă locul în rândul expresiilor românești. Astfel, pe parcursul întregii povestiri, femeia se va zbate să afle detalii despre un punct forte pe care îl caută sub forma unui costum, a unei haine. (n. red.)

{11} Expresia din limba engleză *tbe world is your oyster* (în traducere literală, „lumea este stridia ta") este echivalentul românescului „ai tot viitorul în față". Astfel, stridia din povestire este simbolul unui nou început și al unui viitor luminos, (n. red.)

{12} Expresia *jumping on the bandwagon* din limba engleză (în traducere literală, „a sări în căruța cu muzicanți") se referă la o persoană care se alătură unor oameni, unui trend, care aderă la un

set de principii doar pentru că acestea au succes. Este o formă de a profita de ideile, de prosperitatea, de succesul altora, fără a avea vreun merit personal. (n. red.)

{13} În limba engleză, expresia *cherry picking* (în traducere literală, „cules de cireșe”) are două sensuri. Primul este de a alege ce e mai bun. Al doilea, cu o conotație negativă, este de a lua în considerare doar lucrurile pozitive, doar argumentele care sprijină punctul de vedere susținut — o formă de subiectivism. (n. red.)

Table of Contents

Nota editorului 7
Femeia care dispărea încet 9
1 9
2 11
3 12
4 14
5 18
Femeia care era ținută pe raft 20
Femeia căreia i-au crescut aripi 28
Femeia care a fost hrănită de un rățoi 36
Femeia care s-a pomenit cu urme de mușcături pe piele 44
Femeia care credea că i s-a stricat oglinda 57
Femeia care a fost înghițită de podea și a întâlnit dedesubt o mulțime de alte femei 68
Femeia care a comandat specialitatea de somon 82
Femeia care mânca fotografii 89
Femeia care și-a uitat numele 97
Femeia care avea un ceas ce ticăia 110
Femeia care a sădit semințele îndoielii 118
Femeia care și-a returnat și și-a schimbat soțul 130
1 130
2 133
3 138
4 140
5 140
6 142
7 144
8 146
Femeia care și-a pierdut simțul practic 147

Femeia care a umblat în pantofii bărbatului ei 154
Femeia care avea o pană în creier 165
Femeia care-și ținea inima pe mânecă 175
Femeia care purta roz 183
1 183
2 184
3 184
4 185
5 186
6 189
7 190
8 192
9 193
10 194
11 196
12 198
13 199
14 200
15 200
16 200
Femeia care a fost luată de vânt 202
Femeia care avea un punct forte 208
Femeia care vorbea femineza 219
Femeia care a descoperit lumea într-o stridie 229
Femeia care proteja gonadele 237
Femeia care a fost înghesuită într-un sertar 242
Femeia care a sărit într-o căruță cu muzicanți 250
Femeia care zâmbea 262
Femeia care credea că iarba e mai verde în curtea vecinilor 266
Femeia care se destrăma 274
Femeia care alegea ce-i mai bun 284

Femeia care urla 291